

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Yıl: 19 / Sayı: 219 / Mart 2000

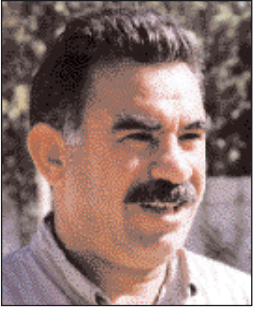
2000'in Newroz'unda Doğuş

Başkan APO'nun tabiriyle "2000'inin Newroz'una Doğuş" gerçekleşti. Özgür ve barışçıl bir Newroz geçirdik. Bundan sonra da, nasıl ki tarihte büyük felsefeler, dinler ve peygamberler bu topraklardan çıkmışsa, demokrasi ve özgürlükler için Başkan APO gibi mücadele vermek, bu toprakların tarihine yakışır.

Newrozların güçlü ve coşkulu geçmesi, Kürt halkında ulusal bünyeyi güçlendirir. Bugün halkımızın yenilmezliğinden, ulusallığın güçlenmesinden söz ediyorsak bu, Newroz'un direniş ve diriliş bayramı olarak ortaya çıkması, birliği pekiştirerek yeni bir Kürt yaratması nedeniyledir.

Savaş çirkinliklerin yıkılması barış güzelliklerin yaratılmasıdır

Siyaset yapmak için devletin dilini bilmek gerekir. Türkiye bu ayak bağından kurtulmak istiyor gibime geliyor. Her savaşın bir barışı vardır. Barışı bilmeyenler, savaşı yüzüne gözüne bulaştırırlar. En güzel barış savaştan daha zordur.

Savaş ve barış kavramlarını doğru anlayın. Yarın idama da gidebilirim, ama barış çabamı büyük yürüteceğim. Savaş çirkinliklerin yıkılması, barış güzelliklerin yaratılmasıdır.

Zafer savaş meydanı olan kişilikte kazanılacaktır

Mücadelede psikoloji çok önemlidir. İnsanları psikolojik olarak etkileyerek ilerletebilirsiniz, ancak çökertebilirsiniz de. Özal, 'siyaset bir havadır' diyordu. Toplumsal hareket yönlendirme işidir, hava işidir derler. Parti Önderliği, "sadece sözümüz ve yaptıklarımız değil, havamız da eğitir" diyordu.

Sayfa 12'de

PKK'nin yeni siyasal döneme ilişkin perspektifleri -1-

PKK'nin ciddi bir siyasallaşma çalışması vardır. Toplumumuzun bilinçlenme, ulusal uyanışı itibarıyla, belli bir düzey kazandığı ortadadır. Bu "sosyal devrim süreci"dir. Hareketimizin geçmişten gelen siyasal ve sosyal çalışmaları, daha da artarak sürecektir.

Sayfa 20'de

Serxwebûn'dan

Newroz Başkan APO'nun evrensel kişiliğiyle anlamına kavuşmuştur

6'da

Başkan APO'ya Newroz Mesajları

8'de

Özgür Kadın Hareketi'nin gelişme sorunları ve görevlerimiz

9'da

Yanlış anlayışları mahkum edelim

Döneme doğru bir katılım sağlayalım

18'de

Dönüşüm Türkiye'nin elinde

22'de

7. Olağanüstü Kongre'ye sunulan PKK-MK Raporu'nun ikinci bölümü f, g ve h kısmı

PKK HAREKETİ

24'de

PKK 7. Olağanüstü Kongresi kararlarından

27'de

PKK 7. Olağanüstü Kongresi'nin hazırladığı

BARİŞ PROJESİ

28'de

Kongre sonrası siyasal gelişmeler ve örgütsel durumumuz

Önümüzdeki süreçte devletten beklentisi olanlar ve mücadele etmeyi değil de uzlaşmayı esas alan yaklaşımlar umutsuzluğa düşebilirler. Partinin devrimci yaklaşımı esas alınrsa, dönemin çatışmalı ilerleyeceğini görebiliriz. 2000 yılının çatışmalar, zımni uzlaşmalar ve yer yer açık uzlaşmalarla geçeceğini söyleyebiliriz.

Sayfa 3'de

Tek başınayım ben de şimdi yıldızlarla yıkıyorum gözlerimi aman yüreğim kapatma pencereni saç örgülerini çözüyorum düşlerimin ilmek ilmek örüyorum yeniden gerçeğin gülçelik motifleriyle...

Özgürlük eylemi şehidi Baki Tatlı ve şehit Selim Benek, Ömer Faruk Aslan, Mustafa Hasso, Salih İbrahim Ahmet arkadaşların anı yazıları sayfa 30-31'de

En büyük sınav: NEWROZ

Kürtlerin tarihlerinin en kritik dönemi niteliğindeki 15 Şubat ile başlayan sürecin önemli bir evresi tamamlandı. Uluslararası komplo'nun Parti Önderliği'nin esareti ile sonuçlanan bölümünün ardından başlayan süreç, ilk başta çeşitli belirsizliklerin daha ağır bastığı bir görünümdeydi. Yaşanan olayın şokunun psikolojik ve moral etkilerinin yanı sıra, özellikle de politik ve örgütsel düzeyde tüm sistemin merkezini Parti Önderliğinin oluşturması, durumun ciddiyetini hayati kılıyordu. Nitekim Önderliğin bu boyutta hedeflenmesinin de temel nedeni bu idi. Tüm sistemin P.Ö. üzerinde oluştuğuna ve hiçbir örgütsel mekanizmanın ortada olmadığını zannedecek kadar inanan komplocu güçler, bu nedenle 15 Şubat'ın ardından büyük bir çözülme beklentisine de girebildiler. Komplocu güçlerin yanı sıra çok değişik çevrelerin de böylesi bir çözülme beklentisine girmesi iki düzeyde kendisini gösterdi. Birincisi Önderliğin konum ve rolünü kişisel düzeyle sınırlandırarak, bir parti, sistem ve mekanizması yarattığını görmemeleri veya kabul etmemeleri nedeniyle P.Ö'nin esareti ile, geride hiçbir şeyin kalmayacağı değerlendirmesi ortaya çıktı. İkincisi de yine bununla bağlantılı olarak PKK'yi yalnızca silahlı savaşın ayakta tuttuğu, bunun durmasıyla da dağılmanın yaşanacağı düşüncesi. Her iki yaklaşım özünde ortak tabii ki. Egemen anlayış ve ruhun sonucu olan bu iki yaklaşım, Parti Önderliğimizin bir parti ve örgüt sistemini tüm pratik mekanizmaları ve kadro gücüyle birlikte ortaya çıkardığı ve örgütümüzün dar bir askeri çerçeveye ve eylemlilik dışında asıl olarak da ideolojik, pratik ve ruhsal ortaklığa dayandığı gerçeklerine çarparak tamamen boşa çıkmışlardır.

Sonuçta geçen bir yıl ne kadar olumsuz koşullar içerse de bu iki temel hususta verilen başarılı sınavla geçirilmiştir. Ulusal Önder Başkan APO'nun esaretinin yarattığı, her düzeydeki büyük boşluğun ağır hakimiyetiyle başlayan süreç, birinci yılını tamamlarken her bakımdan tarihimizin en kapsamlı ve hızlı bir yenilenme, dönüşüm sürecine evrimlendi. Bunda da öncülüğü, İmralı savunmaları ile başlayan yeni açılımları ile teorik, ideolojik olduğu kadar önemli oranda da pratik olarak Başkan APO yapmıştır. Başkan APO, 15 Şubat sürecinin tüm ağır olumsuz koşullarına karşın, geçmiş mücadele süresince yarattığı örgüt sistemi ve kadro gücü ile yeni dönemin temel özellikleri ekseninde geliştirdiği stratejik yenilenmeyi birleştirerek bunu sağlamıştır. Örgütsel varlığın korunarak büyük bir yenilenme sürecine sokulmasının yanı sıra başta Ulusal Önder Başkan APO şahsında olmak üzere tüm halkımıza dayatılan imha planı da önemli oranda böylece durdurulabilmiştir. Bütün bunlar büyük bir yenilenme ve dönüşüm hamlesi şeklinde geliştirilerek Kürtler açısından ilk kez yaşadıkları çağla buluşmalarına imkan verecek bir strateji geliştirildi. Böylece Kürtler yeni yüzyılı, bin yılı yeni bir strateji ile karşıladılar.

Kritik Takvimler Yılı

En kaba biçimde genel olarak böyle özetlenebilecek geçen bir yılın ayırdedici özelliklerinden biri de, gelişmelerin sürekli kritik takvimlere bağlı olarak yaşanmasıdır. Bu asıl olarak da sürecin hassasiyetini, kırılma anlarını ortaya koyuyor. Yani kesin olarak kazanılmış, belli garantilere bağlanmış bir süreç değil de; daha çok hızlı gelişmelerle an be an kazanılması gereken bir dönem yaşandı ve hala da yaşanıyor. 15 Şubat ile başlayan bu takvimler, 30 Mayıs İmralı duruşmalarının

“Sonuçta Newroz ağırlıklı olarak Kürdistan’da yasal mitinglerle kutlandı. Özellikle Diyarbakır’da yüzbinlerin katılımı ile büyük coşku içinde geçen Newroz, önemli bir dönüm noktası oluşturdu. Yüzbinler barış çizgisini onaylayanın yanı sıra yaklaşımları ve duyarlılıkları ile oldukça zorlu olan bu mücadeleyi yürütme istem ve yeteneğinde olduklarını gösterdiler.”

başlaması, mahkemenin sonuçlanması, 2 ağustos çağırısı, Eylül ayında 1. Barış Grubunun gelişi, ardından Yargıtay'ın 25 Kasım'da kararını açıklaması şeklinde devam etmiştir. Yeni yılla birlikte de, gelişmelerin takvime bağlı gelişimi sürmüştür. Bu kez yaşanan gelişmeler, Partimizin tek taraflı başlatıp geliştirdiği sürecin giderek karşı tarafı da etkilediğini ortaya koyacak şekilde sonuçları daha kapsayıcı olan takvimlere bağlandı.

Yeni yılın ilk üç ayı tamamlanırken bu şekilde kritik 3 takvimin yaşandığı söylenebilir. Bunların başında tabii ki 12 Ocak Zirvesi geliyor. Bir Devlet Zirvesi olarak gelişen 12 Ocak toplantısı, gerçek güç dengesi ortaya çıkaran bir sonuç doğurdu. Sonuç, en genel biçimde, Türk devletinin savaşın durmasının yarattığı ortamın devamını istediği ancak köklü bir yenilenmeye de hazır olmadığını göstermiştir. Bu devletin döneme yaklaşımın en genel anlamıyla çerçevesidir. Örneğin Bir AB süreci için de aynı husus belirtilebilir. Türkiye AB'ye girmek istiyor fakat bunun üyeliğin gerektirdiği asli değişimler yaşanmadan olmasını beklemektedir. Özellikle de Kürt sorununda sadece makyaj niteliğindeki değişimlerle bunu geçiştirmek isteyen Türkiye'nin bu tutumu şu anda tüm temel meselelerde gözüküyor. Türkiye hep isteyen ama hiç vermeyen bir konumu dayatıyor. Hiçbir şeyi riske sokmadan hep kazanmak istiyor. Nitekim 12 Ocak zirvesi de böyle değerlendirilmek istense de, aslında mevcut konumdaki denge durumunu yansıtan bir sonuç doğurdu.

Yeni yıla böylesi belirleyici bir toplantı ile yapılan başlangıç ardından da 15 Şubat ve Newroz gibi kritik takvimler yaşandı. Bütün bu takvimlerin oldukça kader tayin edici olayların günleri olmanın yanı sıra, son bir yıl içinde yaşanan genel gelişmelerin dönüm noktaları ile de bağlantıları vardır. Buna göre, İmralı süreci ile başlayan yeni stratejinin 2 Ağustos ile savaşın durdurulması ve güçlerin geri çekilmesi kararı ile pratiğe geçirilmesi, 12 Ocak zirvesinde alınan idam kararının uygulanmasının beklentilmesinin yeni çizginin tartışıldığı PKK Olağanüstü 7. Kongre sürecine denk gelmesi ve ardından Newroz döneminin kongre kararları çerçevesinde hazırlanan Barış Projesinin açıklanması ile çıkışması bu tarihlerin kritik belirleyiciliğini de ortaya koymaktadır.

Gelinen nokta şöyle özetlenebilir;

Yeni yılla birlikte başarıyla tamamlanan 7. Kongre, yeni stratejiyi parti çizgisi olarak kesinleştirmiş ve resmileştirmiştir. Komplo'dan sonraki ilk altı ayda yaşanan toparlanma ve yeni çizginin çerçevesinin çizildiği ikinci altı ayda yaşanan / yaşanması gereken atılım, kongre sonuçları ile birlikte topyekün bir hamleye dönüşme imkanı yakalamıştır. Bu hamlenin zemini özellikle 7. Kongre'de ortaya çıkan düzey ile önemli bir güç tabanı yakaladı. Örgütsel planda ortaya çıkan büyük uyum, Barış Planı ile başta Türkiye olmak üzere tüm çevrelere açıklanan demokratikleşme planı önemli hareket zeminleri niteliğindedir. Ancak bütün bunların doğurabileceği değişim gücü pratikte sınanma durumundaydı. Her ne kadar kitlelerin 15 Şubat komplosunun birinci yıldönümünde sergiledikleri tutum ile belediye başkanlarının tutuklanmasına karşı gösterilen tavır önemli göstergeler olsa da asıl olarak Mart ayı böylesi bir sınanma dönemi ola-

rak yaşandı.

Zaten doğanın yenilenme dönemi olan bahara giriş veya daha somut bir ifadeyle Mart ayı, Ortadoğu'da, özellikle de Kürtler açısından hep önemli bir dönüm noktası niteliğindedir. Bu yıl da 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü ile başlayan süreç, Newroz'da zirveye çıkarak bu biçimde sürdü. Daha önceki gelişmelerden HADEPLİ Belediye Başkanlarının tutuklanması ve ardından yaşananlar da belli bir sınama niteliğindedir. Siyasallaşma olarak adlandırılan sürecin önünü kesme, legal alanı kısıp alma, Avrupa başta olmak üzere uluslararası güçleri uyarmanın yanı sıra kendi kamuoyunu tatmin ve iç hesaplaşmaların hepsi birarada yaşandı. Bütün bunların temelinde ise 12 Ocak zirve sonucuyla ortaya çıkan klasik devletçi kanatla, çeteci kanat arasında yaşanan uzlaşmanın devrede olma gerçeği yatıyor. Sözkonusu uzlaşma, esas olarak Kürt sorunu eksenli olsa da Türkiye iç politikasının şekillenmesi ki en temelde de Cumhurbaşkanı seçimlerine kadar ki süreci de kapsıyor; ile yakından bağlantılıdır. Bu gelişme bile başta PÖ'nin durumu olmak üzere PKK'nin Türk iç politikasının bir parçası olduğu gerçeğinin itirafı niteliğindedir. Nitekim belediye başkanlarının tutuklanmasını da dışarıya mesaj verme veya iç hesaplaşmanın bir tür devamı olma gibi boyutlarının yanı sıra en genelde, varolan uzlaşmayı bozabilecek veya farklı bir kanala aktarabilecek tek kitlesel gücün bir çizgiye çekilme çabası olarak kavramak gerekiyor.

Bütün bunlara karşı bizim cephemizden ortaya çıkan en temel husus, halk duyarlılığının ve gücünün harekete geçmesi idi. Belediye Başkanlarının kısa süre içinde serbest bırakılması ile yaşanan yumuşama, ardından 8 Mart etkinlikleri ile Newroz'a kadar uzanan dönem halk gücünün harekete geçirilmesinin önemli bir zemini halindeydi. 8 Mart kutlamalarına Kürdistan'da izin verilmemesi kitlesel boyutun öne çıkmasını engelse de, bir hareketlilik zemini de yarattı. Fakat bütün gözler ve beklentiler Newroza yönelikti. Ulusal dirilişin simgesi haline gelen ve son yıllarda en temel karşı karşıya kalış alan ve zamanı olan Newroz, yine temel bir gösterge halindeydi. Bu devlet açısından da, bizim açımızdan da geçerliydi. Özellikle de AB adaylık süreci ile birlikte Kürt sorununa ve demokratikleşmeye yaklaşımı daha fazla gündeme alınan devletin, Newroza klasik yasakçı yaklaşımı hem uluslararası alana hem de barışçıl bir şekilde bayramını kutlamak isteyen Kürt halkına karşı bir meydan okuma niteliği taşıyacaktı. Kürt halkı açısından ise barış yaklaşımına uyma yetenek ve isteğini göstermesi açısından Newroz gösterge idi.

Sonuçta Newroz ağırlıklı olarak Kürdistan'da yasal mitinglerle kutlandı. Ortaya büyük bir barış gösterileri zinciri çıktı. Özellikle Diyarbakır'da yüzbinlerin katılımı ile büyük coşku içinde geçen Newroz, önemli bir dönüm noktası oluşturdu. Yüzbinler barış çizgisini onaylayanın yanı sıra yaklaşımları ve duyarlılıkları ile oldukça zorlu olan bu mücadeleyi yürütme istem ve yeteneğinde olduklarını gösterdiler. Yalnız Diyarbakır değil, Batman ve Van başta olmak üzere Kürdistan'ın bir çok yerinde benzer mesajlar verilirken; İzmir, Mersin ve Adana başta olmak üzere metropollerde de Kürt nüfusunun ayakta olduğu kanıtlandı. İstanbul ve Kürdistan'da

izin verilmeyen birkaç yerde de kitle dönemin hassasiyetlerini de gözetenek bayramını kutlamaktan geri kalmadı. Ortaya canlı, diri, yeni dönem çizgisinin gereklerine göre her tür mücadeleyi yürütebilecek yetenek ve istemdeki büyük bir kitle gücü çıkmıştır. Özellikle de kitlenin böylesi bir sürecin mücadelesini yürütebilecek yetenekte olduğunu kanıtlaması önemlidir ve büyük bir güvencedir. Newroz etkinliklerinin kanıtladığı bir diğer husus ise, geçmiş yılların tersine, yeni çizginin de gereklerine uygun olarak kitle gücünün harekete geçtiği/gececeği temel alan ülke sahası olmaktadır. Kürt halk kitleleri, ülkede olsun, metropolde olsun temel demokrasi gücü olduğunu açıkça ortaya koymuştur.

Kısacası, 2000 yılı Newrozu hem partimiz açısından yeni çizginin kitlelerde yarattığı olumlu etkiyi ki; bunun politik etkilerinin yanı sıra kapsamlı örgütsel sonuçları da olacaktı; hem de yine bu çizginin öngördüğü yassallaşma yaklaşımına kitlelerin uyma yetenek ve istemlerini gösterdi. Bu sonuç, gerçekten Kürt sorunu gibi ağır bir sorunu barışçıl tarzda çözmek isteyenler için önemli bir fırsattır. Yasal demokratik çerçevede hareket etmek isteyen bir güç ve O'nun bu politikasına aktif destek veren önemli bir kitle gücü vardır. Ve en temel demokratik haklarının tanınması temelinde yasal çerçeveye katılmak istemektedir. Böylesi bir potansiyelin yasal çerçeveye katılmasının yaratacağı gelişmelerin çok kısa bir sürede çıp gibi etkiler doğuracağı açıktır.

Ama aynı zamanda devletin şimdiye kadar ki yaklaşımlarında ortaya çıktığı gibi, gerçek bir çözümü değil de, fırsatçılığı esas alan tutum için ise bu güç ve O'nun Newroz'da gösterdiği performans tehlike anlamına da gelir. Demokratikleşmeyi, sorunları böylece çözmeyi değil de çeşitli makyaj niteliğindeki rotüşlerle durumu kurtarmayı amaçlayanlar örgütlülük içinde böylesi bir halk gücünden rahatsız olur, ürkerler. Bu tesbiti yapmak asıl olarak da çeşitli düzeylerde ve biçimlerde saldırılara karşı hazır olmayı gerektiriyor. Nitekim Newroz sürecine denk düşen bazı gelişmeler bu kaygıları güçlendiriyor.

Güneyli güçlerin Newroz öncesi ve sonrası Ankara'da yaptıkları temaslar, ardından Türk ordusunun Güney Kürdistan'a yönelik operasyon hazırlıklarını yoğunlaştırdığı yönündeki haberlerin artması bu kaygıları güçlendirdi. Böylesi bir gelişmenin içinde yeralan tüm güçler açısından oldukça olumsuz sonuçlar doğuracağı açıktır. Savaşı durdurarak Türkiye sınırlarından ağırlıklı olarak çekilip yeni strateji çerçevesinde savuma gücü olarak kendilerini düzenlemeye çalışan gerillanın meşru savunma hakkını her zaman kullanacağı defalarca açıklandı. Gerilla güçleri zaman zaman bu haklarını sınırlı da olsa kullanmak zorunda kaldı. Güney'de kendisini barış stratejisine göre şekillendirmeye çalışan gerillaburada böyle bir saldırı ile karşı karşıya kalınca çok daha kapsamlı olarak kendisini savunma durumunda kalacaktır. İstelik de gerillanın güneydeki yoğunluk ve konumu buna uygundur. Sonuçta böylesi bir saldırı ile gerillayı ciddi biçimde darbelemek mümkün olmayacağı gibi tersi sonuçlar da mümkündür. Bu durum ise PKK'nin tek taraflı da olsa ısrarlı çabaları ile oldukça sınırlandırdığı çatışma ortamının doğmasına

yolaçacaktır. Kısacası PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan'a yönelik olumsuz tutumun yolaçabileceği felaketin benzeri, gerillaya yönelik kapsamlı bir imha saldırısında da gündeme gelir. Bundan Türkiye'nin de, böylesi bir saldırıya katılan tüm güçlerin de zarar göreceği açıktır. Bu açıdan KDP başta olmak üzere tüm Güneyli güçlerin de partimizin 7. Kongresi'nde kararlaştırılan Barış Projesi'nde dile getirilen barış çağrılarına olumlu cevap vermeleri halkımızın ulusal demokratik gelişimi için hayati önemdedir.

Bu tür olumsuzluklara rağmen gerek Türkiye'de gerekse başta Güney Kürdistan olmak üzere diğer parçalarda demokratik barışçı gelişme için önemli fırsatların doğacağı da gözüküyor. Suriye-İsrail barış görüşmelerindeki tıkanıklığı aşma çabalarının yoğunlaştığı, Suriye ve İran gibi bölgemizin önemli güçlerinin kendi içlerinde değişimi gündemleştirdiği bir dönemde kuzeyi ile, güneyi ile Kürtlerin kendilerini çatışma konumunda tutmaları veya sokmaları bir körlük değilse, halkımıza karşı işlenebilecek en büyük suçtur. Aynı şekilde Türk halkı açısından da, yakın tarihinde ilk kez toplumsal barış fırsatı yakaladığı, AB süreci ile birlikte yüzyıllardır peşinde koştuğu amaçlarına ulaşma imkanı doğduğu bir dönemde tersine bir süreci başlatmanın hiçbir mantığı olmadığı gibi yaratacağı büyük yıkımlar olacaktır. Bu noktada yapılması gereken içerde cumhurbaşkanı seçimi için tartışılan anayasa değişikliğini, AB ile başlayacak adaylık görüşmeleri için yapılacak hukuki, yasal düzenlemeleri gerçek anlamda Türk ve Kürt halkının barış içinde demokratik gelişmeleri esasında köklü bir biçimde ele almaktır. Kürt halkı görkemli Newroz kutlamalarında Türk halkıyla birlikte barış içinde yaşama istemini açıkça ifade etmiştir. Yapılması gereken bu istemi en büyük bir zenginlik kaynağı olarak görüp gereken ciddiyette bir cevap vermektir. Böylesi bir tutum görülecektir ki, her iki hal-kın kendi aralarında olduğu gibi bölgedeki olası demokratik gelişmelerin de öncüsü olmalarına yolaçacaktır.

7. Olağanüstü Kongresi'ne sunulan

PKK MK Raporu

Çıkıyor!

PKK Programı ve Tüzüğü

Çıktı!

Serxwebûn internet adresi:

www.Serxwebun.com

E-mail adresi:

Serxwebun@Serxwebun.com

Kongremizin ardından Kürt sorunuyla karşı karşıya bulunan tüm ülkelerde önümüzdeki dönemin yönünü netleştirecek bazı gelişmelerin yaşandığını söylemek mümkündür. Her şeyden önce Türkiye'de kendisine özgü bir siyasal süreç yaşanıyor. Klasik devletin kendisini egemen kılmayı, yine çete güçlerinin etkinliklerini koruma çabası ve bununla birlikte Kürt halkının ağırlığını oluşturduğu demokratik güçlerin aktivitesi var. Bunlar kimi zaman sürtüşme ve çatışmalar yaşayarak süreç üzerinde etkili olmaya çalışıyorlar.

12 Ocak zirvesi ve oradan çıkan kararlar klasik devlet ile çete devlet yapısının bir uzlaşması olsa bile, demokratik güçlerin gözetilmesi de söz konusudur. Ecevit'in klasik devlet güçlerini temsil ettiği iyi biliniyor. MHP, çete devletin temsilcisi durumundadır. ANAP ise biraz daha demokratik güçlerin istemlerini dillendirme yaklaşımı içerisinde bulunuyor; demokratik bir güç demesek bile, demokratik güçleri dikate alan ve onlara biraz daha yakın duran bir güç konumundadır. Dolayısıyla 12 Ocak zirvesinin sonuçlarını bu güçlerin bir uzlaşması biçiminde algılamak yerindedir.

Bu durum sadece zirvenin kendisinde ve sonuçlarında görülmedi. Türkiye'nin genel siyasal durumu da bunu sergiledi. Devletin de zımnen onay vermesi sonucu belediye başkanlarının tutuklanması gerçekleşti. Ama demokratik güçlerin ve en başta da halkımızın tepkisi nedeniyle bu yönelim fazla ileri götürülmedi ve demokratik güçlere yapılan bir tehditle sınırlı kaldı. Demokratik güçlere "fazla ileri gitmeyin, mevcut ortamı ileri boyutlarda kullanmayın, kullanırsanız üzerinize geliriz" mesajı verildi. Dolayısıyla bu hamlenin amacı ulusal demokratik güçleri sınırlandırmaktı. Daha fazlasını yapmak istediler, yani demokratik güçlerin kendilerini en alt noktada sınırlamalarını amaçladılar. Ancak bu kabullenilmedi; içte ve dışta ciddi tepkiler ortaya çıktı. Bunun sonucunda bu yönelim bir tehdit olarak kaldı.

Burada demokratik güçler ile çeteci güçler arasında bir kapışma vardı. Devlet ise çeteci güçlerden yana eğilim gösterdi; ama tepkiler karşısında bu yönelimi durdurmak zorunda kaldı. O günlerde çok yoğun bir diplomasi trafiği yaşandı. Bu, kamuoyuna da yansdı. Hem içerdeki çeşitli güçler hem de uluslararası güçler tepkilerini ortaya koydular ve belediye başkanlarının tutuklanması büyük bir olay haline geldi. Bu bir çatışma süreciydi. Demokratik güçlerle çeteci güçler arasındaki bu savaşım, Türkiye özgülünde demokrasinin zaferi ile sonuçlanmış değildir. Demokrasinin zaferi halinde bu çatışma son bulacaktır. Klasik devletin dönüşmediği ortadadır. Klasik devletin çeteleşen kesimi veya yapısı sınırlandırılmış olsa da, gücünü hala belli oranda korumaktadır.

Bu güçler arasındaki çatışma veya ittifaklar ve denge kurma biçimindeki gelişmeler önümüzdeki günlerde de sürecektir.

Nitekim Türkiye Güney'e yönelik bir operasyon hazırlığı içinde bulunuyor. Yine içerde sürdürdüğü operasyonlar var. Devletin çeteleşen yapısı esas olarak Olağanüstü Hal Bölgesi'nde, yani Kürdistan'dadır. Kürdistan'daki emniyet ve jandarma güçleri, köy korucuları, Hizbullah ve kısmen ordu bir çeteleşmeyi yaşıyor. Eğer çete devletten bahsedilecekse, bu onun Kürdistan'daki resmi ve gayri resmi varlığıdır. Bunun hala klasik devlet yapısı konumuna çekilemediğini belirtmek gerekir. Savaştan rant elde eden güçler savaşın durmasından dolayı da böyle bir girişimde bulundular. Bu tür girişimler ileride de devam edecektir. Bunlar devleti daha çok savaştan yana tavır almaya zorlayacaklardır. Bu çerçevede soruna bakıldığında, önümüzdeki dönemde belli çıkışları ve saldırıları beklemek yerindedir.

Kuşkusuz bu durum çizgimizi tartışmalı hale getirmez. Bu bir mücadeledir. Devletin beklentisi fazla olanlar ve mücadeleyle yeni çizgiyi ilerletmeyi değil de uzlaşmayı esas alan eğilim ve yaklaşımlar bu dönemde umutsuzluğa düşebilirler. Neden devlet çözmedi diyebilirler. Partinin devrimci yaklaşımı esas alınırsa, bu dönemin çatışmalı ilerleyeceği gerçeğini görebiliriz. Mevcut yaşanan siyasal gelişmeler bizi öylesi bir noktaya götürür. 2000 yılının çatışmalar, zımnı uzlaşmalar ve yer yer açık uzlaşmalarla geçeceğini söyleyebiliriz. Bunlar iç içedir. Bu mücadele sürecinde birinin diğerini galebe çalması mümkündür ve ona doğru bir seyir izleyecektir. Çeteci güçler egemen olmak isteyeceklerdir. Tabii biraz da kendilerine çekidüzen vererek ve klasik devlet yapılanmasına yaklaşarak etkili olmak isteyeceklerdir. Klasik devlet varlığını korumayı esas alarak ve kısmen dönüşerek egemen olma yolunu seçecek-

PKK Parti Meclisi

KONGRE SONRASI SİYASAL GELİŞMELER VE ÖRGÜTSEL DURUMUMUZ

tir; yaklaşımı budur.

Demokratik güçlerin görevi ise bu gelişmeleri giderek büyük gelişmelere yol açacak doğrultuda sürdürmek, küçük adımlarla çözümü olanaklı hale getirmektir. Demokratik güçlerin bu temelde mücadelelerini sürdürmeleri önem taşıyor. Tabii etkili demokrasi gücü Kürt halkıdır, partimizin öncülük ettiği ulusal muhalefettir. Bunun dışında çeşitli demokratik güçler var. Sistem içerisinde bir ANAP'ın duruşu fena değildir; her ne kadar söylemde kalıyorsa da, ortamı şu veya bu biçimde olumlu etkileme durumu var. CHP, ÖDP ve birçok sivil kuruluş bu demokratik güçler yelpazesinde yer alıyor. Önemli olan bunların hareketlenmesi ve aktivitelerini arttırmalarıdır. Paket çözüm yerine parça parça ve küçük adımlarla çözüm bu dönemin dili olmalıdır. Demokratik muhalefet bu temelde yönlendirilirse, klasik devletin çok sınırlı adım atma eğilimi kırılabilir ve makul bir demokratikleşme düzeyi tutturulabilir. Böylelikle de çeteci devlet yapısının kendi varlığını sürdürme olanakları da ortadan kal-

kar.

Böylesi bir değerlendirmeden hareket etmemiz durumunda şunu çok rahatlıkla söylemek mümkündür: Önümüzdeki dönem çatışma, zımnı uzlaşma ve kısmen de açık uzlaşmalarla iç içe yaşanacak, zaman zaman bu üç eğilim çıkış yapmaya çalışacaktır. Gerginlikleri artırabilecek söz konusu çıkışlar operasyonlara kadar varabilir. Böyle bir durumla karşı karşıyayız. Klasik devlet yapılanması partimizin öncülük ettiği demokrasi hamlesinin ve demokratikleşmenin fazla ileri boyutlara gitmemesi için böylesi bir riske girmesi mümkündür. Çeteci güçler bunu sürekli bir devlet politikası olarak görmek ve sürekliliğe dönüştürmek isteyeceklerdir. Klasik devlet ise daha çok hızı kesmeye ve gelişmeyi önlemeye çalışacaktır. Bu durumda demokratik güçlerin ve en başta partimizin bunu bilerek saldırılara karşı koyması, saldırıların sürecin olumlu yönünde gelişmesini önlemesine fırsat tanınamaması gerekir. Saldırıları kısa vadeli olabilir, bu yön ağırlıktadır. Partimiz bu saldırıları güçlü bir savunmayla karşılarken, saldırıların bitmesiyle

birlikte savunma pozisyonundan hızla kurtularak kendisinin ve demokratik güçlerin aktivitesini arttırmak durumundadır.

Şöyle bir tehlike de var: Saldırıları kaçınılmaz olarak bizi bir savunma pozisyonuna sokacaktır. Kısa vadeli saldırılar bitse de, savunma pozisyonunda kalmak tehlikelidir. Hemen savunma pozisyonundan çıkılmalı ve aktivite yükseltilmelidir. Bu önemlidir. Bu saldırılar neden kısa vadeli olmaya mahkumdur? Çünkü dünya ve bölge dengeleri daha fazlasına olanak tanımıyor. Kürt hareketini bastırmaya yönelik olarak Türkiye'ye tanınan icazet bitmiştir. Eğer ciddi hatalar yapmazsak, Avrupa, ABD ve İngiltere artık saldırılara güçlü onay vermeyecek, uyguladığımız çizgi karşısında saldırıları anlamlı bulmayacaktır. KDP ve YNK'nin moral düzeyi fazla yüksek değildir. Çatışmayı ve saldırı konumunu sürdürecektir psikolojik ortam fazla yoktur. Sadece söylemde savaştan söz etmek bile bu dönemde kaybettirir. Mevcut dönemde savaş söylemi ve çaba-

siyla belki bazı durumlardan yararlanmak mümkün olabilir, bazı kısa süreli adımlar için yararlı olur; ama bunu sürecin tümüne dayatmak, dayatan gücü başarısızlığa uğratar.

Bu nedenle saldırılar kısa bir zaman dilimini kapsar. Önemli olan bu saldırıların gerektirdiği savunmayı sürekli yaşamaktır. Her saldırının ardından siyasal aktivitemizi sürdürmeli ve güçlendirmeliyiz. Sadece kendimizin değil, yeterince aktif olmayan demokratik güçlerin de aktivitesini arttırmamız dönem açısından gerekli ve önemlidir.

Buna bağlı olarak kendimizi düzenlememiz gerekiyor. HADEP'in durumu var. Parti Önderliği'nin notlarından da anlaşılacağı gibi, HADEP savaş döneminde ortaya çıkmış bir siyasal oluşumdur ve bu temelde bir şekillenmesi söz konusudur. Devlet de bu partiye karşı çeşitli yönelimlerde bulundu. Türkiye'nin bu dar ufku içerisinde HADEP cezalar aldı, birçok kadrosu cezalı hale geldi. Ayrıca devlet kurumlarında HADEP'e karşı büyük bir anti parti yaratıldı. Böylelikle HADEP devlet açısından fazla kaldırılabilir bir oluşum olmaktan çıkarıldı.

Meselenin diğer bir boyutu ise HADEP'in uluslararası alanda Kürt halkının temsilcisi olma meşruiyetini kazanmasıdır. Uluslararası güçler HADEP'i Kürtlerin meşru temsilcisi olarak görüyor ve buna göre yaklaşım gösteriyorlar. Yani bu partinin bir ölçüde güçlenmesi söz konusudur. Bu da Türkiye'yi zorlamaktadır. Şu anlamıyla zorluyor: Hukuki ve cezai uygulamalardan dolayı devlet eğer bu partiyi kapatmaya kalkarsa çok çeşitli güçlerle ilişkileri zorlanabilir. Kapatma içerde de kitlelerin tepkisini çeker. Yine uluslararası alanda çeşitli güçlerin baskısıyla karşılaşır. Bu da devlet için son derece ağır bir durum olacaktır.

Böylesi bir durumda aslında aynı çizgi ve biraz da yeni dönemin gerçeklerini içeren daha yeterli bir siyasal oluşuma gidilmesi halinde, yararlı gelişmeler yaşanabilir. Elbette yararlı gelişmeler önde olur, ama bunun yanı sıra bazı zararlar da görülebilir. Yani her şeyden önce yeni dönemde devletin HADEP çizgisinde yeni bir siyasal oluşuma karşı tutumu daha duyarlı ve hesaplı olacaktır. Öyle olur olmaz bu oluşumun üzerine gitmeyecek, HADEP'e karşı takındığı tutumun bir benzerini takınamayacaktır. Bu anlamda yararlıdır. Buna karşılık HADEP'in içte ve dışta gördüğü kabul var. Buradan alınan güç söz konusudur. Ancak dengeler hesaplandığında, yeni dönem aslında yeni bir oluşumu gerekli kılmaktadır. Bu açıdan HADEP'in yerini alacak yeni bir oluşuma gidilmesinde yarar var. Bunu görmek ve değerlendirmek bizim yararımızdır.

İran'daki gelişmeler önemlidir? İran'da rejim dışı ciddi bir muhalefet yaşanmıyor. Burada Kürtler potansiyel muhalefet konumundadır, en ciddi muhalefet Kürtlerdir. Ancak bu muhalefet konumu potansiyel durumdadır ve bilinen nedenlerden dolayı aktifleşmemiştir. İran'ın diğer kesimlerinde rejim dışı muhalefet etkisizdir. Mücahitler kimi zaman terör eylemleri gerçekleştirme gücünü gösteriyorlar. Bunun ötesinde bir kitle muhalefeti görmek mümkün değildir. Böyle bir etkinlikleri yoktur. Muhalefet, sistemin kendi içindedir. Seçim sonuçları bunu ortaya koymuştur. Tabii sistem devrimle şekillenen çizgisinde yürümekte ısrarlıdır. Ancak devrim çizgisi içte ve dışta çeşitli sorunların çözüme kavuşturulmasında aciz kalmıştır ve yetmemektedir. Bu durum rejimin içinde değişim isteyen bir muhalefetin gelişmesine yol açıyor. Bu muhalefet kendi içinde bazı sivrilikler taşısa ve bazı provokatif eğilimler olsa da, İslam devrimini ve onun çizgisini karşısına alan bir gelişme olmaktan uzaktır.

Bununla birlikte provokatif odaklar ve aşırı diyebileceğimiz kesimler söz konusu muhalefeti sapırtıp bize karşıt bir konuma kadar götürebilirler. Bir müddet önce yaşanan öğrenci olayları böyle idi; bu olaylar düzen içi muhalefetin düzen dışına taşırılması çabasıydı. Bu eğilimleri ve değişim

“Türkiye Güney'e yönelik bir operasyon hazırlığı içinde bulunuyor. Yine içerde sürdürdüğü operasyonlar var. Devletin çeteleşen yapısı esas olarak Olağanüstü Hal Bölgesi'nde, yani Kürdistan'dadır. Kürdistan'daki emniyet ve jandarma güçleri, köy korucuları, Hizbullah ve kısmen ordu bir çeteleşmeyi yaşıyor. Eğer çete devletten bahsedilecekse, bu onun Kürdistan'daki resmi ve gayri resmi varlığıdır. Bunun hala klasik devlet yapısı konumuna çekilemediğini belirtmek gerekir.”

isteyen mevcut kitle muhalefeti içerisindeki durumları görmek gerekiyor. Ana eğilim ne olabilir? Devrimin mevcut çizgisini sürdürmek isteyen güçlerle bu çizgiyi değişime uğratıp içte ve dışta belli açılımlar yaparak, İslam Cumhuriyeti içerisinde dönüşümü gerçekleştirme niteliği taşıyan muhalefeti uzlaştırma eğilimi ağırlıktadır. Mevcut devrim çizgisini sürdürmek ve İslam devrimi içerisinde dönüşüm sağlamak isteyen İslam'ın kendi demokratik modeli de diyebileceğimiz bir gelişme yaşanabilecektir. Bu noktada bir uzlaşma olabilir. Uzlaşma eğilimi daha ağırlıktadır.

Yani düzen içi muhalefetin devrim içi çizgisinden saptırılıp düzene karşıt duruma getirilmesi riskinin yanında, İslam Cumhuriyeti'nin demokratikleştirilmesi gibi bir gelişmeyi ortaya çıkarması ihtimali de vardır ve daha ağırlıktadır. Bu durumda muhafazakar denilen güçler de uzlaşma yolunu seçebilirler ve bunun ortamı da vardır. İran'daki muhalefet rejim karşıtı bir muhalefet olmaktan çok, rejimi demokratik dönüşüme doğru zorlayan bir muhalefet olma özelliğine sahiptir.

Kürtler rejim dışıdır, daha çok muhalefeti destekleyici konumdadırlar. Şu veya bu tarafla ilişkilenecek kendi çıkarlarını temsil etmek yerine, seyirci konumunda kalma ve bazen birilerine destek verme durumundadırlar. Kürtler bugünkü durumlarıyla İran siyasetinde yer edinememişlerdir. Siyasetin aktörlerinden biri olma konumundan uzaklar. Mevcut gelişme karşısında Kürtlerin eğilimi dönüşümden yana olsa da, halen işin aktörlerinden birisi haline gelememişlerdir. Legal siyasal mücadelenin ortamı var. Eğer ciddi çalışılırsa, Kürtlerde de hızlı bir değişimin yaşanması olanaklıdır. Kürtlerin önünde duran görev de budur. Yani Kürtler bu durumda İran'daki toplumsal ve siyasal gelişmenin aktif unsurlarından birisi haline gelebilir. Legal boyutta siyasal mücadeleyi geliştirme zamanı gelmiştir. Bunun için koşullar son derece uygundur. Böylesi bir gelişme sadece Doğu Kürdistan açısından değil, Türkiye'deki demokratik değişim ve dönüşümü etkilemek açısından da önem arz etmektedir.

ABD'nin İran ile uzlaşmayı aradığı bir durumda değişim süreci hızlanacak, Türkiye ile İran arasında çatışma ve gerginlik yerini yumuşamaya terk edecektir. Kürtler bu yumuşama ortamını değerlendirebilir. Seyirci konumunda kalınır veya destekleyici bir pozisyonda hareket etmeye devam

edilirse, ortaya çıkacak tek sonuç etkisiz kalmak ve anlamsızlaşmak olacaktır.

Yeni oluşumların da ortaya çıkmadığı görülürse, bu rolü yaratıcı bir biçimde ulusal devrimci çizgi oynayabilir. Bugün Doğu halkının temsilini gerçekleştireceği tek çizgi, demokratik sistem içerisinde özgür birlik çizgisidir. Ulusal devrimci gücün önünde böylesi bir görev durmaktadır. Bu hem Doğu Kürdistan halkı karşısındaki sorumluluğumuzun bir gereğidir hem de bölgede ve Türkiye'deki gelişmeleri hızlandırmak açısından gereklidir. Doğu Kürdistan zeminini demokratik ve özgür birlik çizgisinin uygulama alanı olarak değerlendirmek mümkündür. Bunun için legal çalışmalar yoğunlaştırılabilir. Bir gazete çıkarma, legal siyasal parti kurma hazırlıklarının geliştirme, ona eşlik edebilecek ve güç katabilecek meşru siyasal ve kültürel faaliyetler yürütme zamanı gelmiştir.

Tabii bu yapılırken Türkiye'nin hassasiyetleri nasıl dikkate alınıyorsa, İran'ın da hassasiyetleri dikkate alınmalıdır. İran Türkiye'ye göre daha tahammüllüdür. İran Kürt sorununu riskli görmektedir, ama bu önemli oranda Türkiye'nin şartlanması altında ortaya çıkmıştır. Çünkü inkar ve imha politikasının kaynağı Türkiye'dir. Diğer ülkeler Kürt politikalarını bir anlamda Türkiye'den ithal etmişlerdir. Eğer inkar ve imha sonuç alsaydı, bu ülkeler buna hayır demeyeceklerdi. Türkiye buna soyunmuştu. Geçmiş dönem böyle yaşandı. Türkiye'nin yumuşaması ve Kürt ulusal kimliğini tanımasıyla birlikte, İran'da belli bir çerçeveye de olan Kürt sorununun kabulü daha ileri boyutlara çıkacak ve çözüm yoluna girebilecektir. Farslar ve Azerilerin yanı sıra, Kürtler de üçüncü bir öge olarak İran siyasetinde yer alabileceklerdir. Burada önemli olan yeni çizgiye uygun olarak rol oynamaktır. Çünkü diğer kesimlerin süreci değerlendirme yeteneği ve çabası yoktur.

Irak sahasına gelinece, yeni çizgimizin olduğu süreç içerisinde şöyle bir durum yaşandı: ABD kendi planını gerçekleştiremedi. YNK ve KDP kendilerini ABD planına endekslemişlerdi ve en azından bunu gözetiyorlardı. Çatışma eğiliminin giderek zayıflaması karşısında, ABD Irak'a yeni bir savaşı dayatamadı. Yani şiddet yoluyla Irak rejimini devirme umudunu biraz yitirdi. Bunda fazla direktmesi halinde kendi çıkarlarına daha çok zarar vereceğini gördü. Bu nedenle kendilerini ABD eksenli çözüme göre düzenleyen KDP ve YNK gibi güçle-

rin mevcut durumda gerilemesi mümkündür. Bu da kendiliğinden olmayacaktır. Bunlara karşı yeni güçlerin ortaya çıkması gerekmektedir. Yeni güçler rejimle belli bir ilişkilene içerisinde çözüme gidebilirler. KDP ve YNK ABD'nin adım atmasını bekliyorlar. Kendilerinin çözüm çabaları fazla yoktur. Bir de şekillenmeleri gereği fazla bir çözüm de üretmezler.

Böylesi bir durumda partimiz yeni çizgimize uygun bir süreci başlatabilir. Kitlelerin de böyle bir beklentisi vardır. Daha çok rejimin egemenlik alanındaki kitleye dayanılarak, yeni bir gelişme sürecinin adımları atılabilir. Bunun bir ayağı Kürtler, bir ayağı da Asuriler olabilir. Asurilerin Irak'ta hatırı sayılır bir nüfusları var. Bunlar da çözüm gücü olarak harekete geçirilirse, KDP ve YNK'nin yarattığı tikanıklık ortamında rejimle belli bir diyalog ve dayanışma içerisinde yeni bir çözüm sürecine girilebilir. Böyle bir gelişmeyle KDP ve YNK bir saldırı gücü olmaktan çıkartılıp çözüm sürecine dahil edilebilirler.

Tabii bunlarla yeni çizgimizin ruhuna uygun bir mücadeleyi yaşamak gerekiyor. Sürecin karakteri gereği, bu ne sürekli bir gerginlik politikası, ne çatışma, ne de ihtiyatsız bir uzlaşma arayışdır. Sürekli savaş yaklaşımı çözümünü engeller. Bölge dengeleri ve Kürdistan'daki dengeler savaşla bir gücün çözümünü diğer güçlere dayatmasını olanaksız kılıyor. Bundan dolayı savaşta direten gücün kazanma ve çözüm şansı zayıftır. Bunda direten güçler daha fazla bir yıpratmayı, güçten düşmeyi teşhiri ve tecridi yaşayacaktır. Dolayısıyla çatışma ender başvurulacak bir seçenek olmalı ve buna fazla rağbet edilmemelidir. Gerginlik politikası daha çok mevcut durumu koruma sonucunu getirir ki, Kürtler açısından mevcut durumun korunması çözümsüzlükte ısrar anlamını taşır. Biz mevcut durumu korumak değil, olumludan yana değiştirmek istiyoruz. Dolayısıyla gerginlik politikası halkımızın yararına değildir. Gerginlik diğer güçlerin yaklaşımının kaçınılmaz bir sonucudur. Böyle bir sonucun dayatması altında olsak da, açık ki bizim tercihimiz barıştır, siyasal diyalog ile çözüm aramaktır.

Biz bu noktada Irak rejimi dahil, KDP, YNK ve diğer tüm güçlerle diyaloga girmek, çözüm aramak ve bunda ısrar edip bu noktada çaba göstermek durumundayız. Bu gereklidir ve doğru olanıdır. Bunu yaparken ihtiyatlı olmak elbette önem taşır. Gaflete düşmemek gerekir. Çünkü Güney ortamı son derece hassas dengelerin olduğu ve çok çeşitli güçlerin sürekli müdahalede bulunduğu bir ortamdır. Nispeten mücadelelerin az olduğu yerlerde daha istikrarlı politikalar yürütmek mümkün iken, Güney gibi sürekli müdahalelerin yaşandığı bir ortamda istikrarlı ve uzun vadeli politikalar yürütmek zordur. Bu konuda birçok etkeni dikkate almak ve tedbirler geliştirmek yerindedir.

Sonuç olarak ortaya çıkan tablo gösteriyor ki, yeni dönem çizgimiz en fazla Irak'ta ve Güney Kürdistan'da uygulanma

olanağı bulacaktır. Çünkü çözüm üretmektedir. Ancak ciddi engellerle karşılaşacağı da açıktır. Irak'taki mevcut rejimin demokratik karakteri zayıftır ve bu rejimi dönüştürmenin ciddi zorlukları vardır. KDP ve YNK savaş rantı ile geçiniyorlar. Bunlar çözümün önünde engeldir. Güney ve Irak üzerinde daha fazla yoğunlaşmak, Irak ve egemenliği altındaki Kürt ve Asuri kesimlerine dayanarak yeni dönemde çizgimizi pratikleştirmek olanaklıdır. Bu yöne ağırlık verilmelidir. Irak rejimi ile daha ciddi diyaloga girmek de dönemin gereğidir.

Suriye aslında Kürtlerle ilişkilerinde yitirmiş olduğu düzeyi tekrar yakalama eğilimi içerisinde. Bu ilişkiler uzun bir süreyi kapsasa da, yürütülen ilişkilere biçilen değer taktik düzeyde olmuştur. Yeni dönem çizgimiz herkesi sarstı ve kendisini gözden geçirmeye zorladı. Çeşitli güçler partimizi olduğu gibi, kendilerini de sorguladılar. Önderlik sonrası süreçte PKK'den bekledikleri dağılma ve parçalanmanın yaşanmadığını, tersine PKK'nin yarattığı ulusal gelişmenin kalıcı olduğunu ve Kürtler'deki gelişme düzeyinin kendilerine siyaset yapma gücü verdiğini gördüler.

Diğer bölge güçleri gibi Suriye'nin de yeni çizgimize karşı olumsuz bir tutumu olamaz. Geride bıraktığımız sürecin biraz daha fazla öne çıkan eğilimi karşıya alma iken, yeni dönemde kabullenme eğilimi ağırlık kazanacaktır. PKK şahsında Kürtlerin yeni ulusal gelişimini benimseme ve onunla daha uzun süreli bir ilişkilenemenin gereği görülecektir. Bu bize Kürtlerle ilişkiyi taktik boyuttan çıkarıp stratejik boyuta oturtma olanağı sunmaktadır. Bu doğrultuda yavaş ve sınırlı da olsa alınacak mesafe ile diğer alanlardaki gelişmelere güç verilebilir.

En önemlisi de, diğer alanlardaki gelişmeler ve çözüme dönük adımlar, Suriye ve Küçük Güney parçasında çözüm yönündeki çabalara yararlı katkılarda bulunacaktır. Yeni dönem ilişkilenmesi gündemdeyse, o zaman çözüm için neyin gerekli olduğu sorusunu gündemleştirip çözüm aramak durumundayız. Aynı sürecin Küçük Güney'de de gelişeceğini söyleyebiliriz. Küçük Güney en hazırlıklı olduğumuz alandır. Klasik yaklaşımımızı aşma sorununuz var. Kitleler başlangıçta sarsıldılar, durgunlaştılar; ama kongre ile birlikte süreci kabullendiler. Ancak bu kabullenme yetmiyor. Yaratıcı siyaset yapma, çözüm arama, içe ve dışa dönük çabalar harcamaya süreci yaşanmalıdır. Suriye'nin yeni süreci kabullenmesini olumlu bir gelişme olarak görmeli ve tekrar o alana olumlu bir rol oynatma çabası içine girmeliyiz. Muhemel riskler açısından da o alanın güçlendirilmesi gerekir.

Bütün bunlar bir arada ele alınıp değerlendirildiğinde, olumluluklarla olumsuzlukların iç içe geçtiği oldukça karmaşık bir süreçle karşı karşıya olduğumuzu ve küçük ama yoğun adımlar temelinde yapacağımız müdahalelerle süreci lehte geliştirebileceğimizi söyleyebiliriz. Dönem paket çözümler dönemi değildir ve döneme paket çözümler dayatılmamalıdır. Yine dönem büyük girişimler dönemi de değildir. Dönem parçalar halinde çözüm ve yine çok sayıda küçük adımlarla ilerleme dönemidir. Yani siyasal yoğunlaşmayı arttırmamız ve pratik etkinliğimizi güçlendirmemiz gerekir.

Buna bağlı olarak Rusya'da şimdiki cumhurbaşkanı yardımcısı büyük bir olasılıkla cumhurbaşkanı olacaktır. Yakında seçimlere gidiliyor. Putin kararlı bir görünüm sergiliyor. Yani Yeltsin'in işbirlikçi eğiliminden farklı bir yaklaşım gösteriyor. Rusya yeni ve kişilikli bir sürece girebilir. Bu süreçte Kafkasya ve Orta Asya'da Türkiye ile gerginlikler yaşanabilir. Ortaya çıkacak durum mücadelemiz için değerlendirilebilir.

Çeşitli engellemelerin yaratacağı sorunlar ortamında yeni süreçte siyasal gelişmelerin çizgimize uygunluk göstereceğini bekleyebiliriz. Öncülük rolümüzü layıkıyla yerine getirmemiz halinde, kapsamlı gelişmelerin yaşanması kaçınılmazdır. Bunun için de yönetim yapımızı ve kadrolarımızı çizgi temelinde düzenlememiz, yüksek bir ideolojik donanımına sahip kılmamız gerekiyor. Başarı, çizgide yürüme yetene-

ğini gösteren yönetim yapımızı ve kadromuzu yaratmamıza bağlıdır.

Sorunlarımızın esasını yönetimler ve yönetimlerde yer alan kadrolar oluşturuyor. Kadro yapımız ve yönetimlerimiz çizgi çalışması yürütmüyor. Hem yönetim olmak istiyor hem de çizgi çalışması yürütmüyor. Bu ciddi bir iştir. Yönetim olmanın esası, çizgi çalışması ve ideolojik çalışma yürütmektir. Ideolojik çalışma yürütmeyenin başarılı çalışma yürütmesi söz konusu olamaz. Başarının yolu ideolojik çalışmadan geçer. Hem yönetim olmak hem de başarı için çalışmamak oldukça ciddi bir durumdur. Sorunun esası buradan kaynaklanıyor. Kaldı ki, kongreden daha yeni çıktık. Bu kongre ile çok önemli değişiklikler gerçekleştirildi. Kongrenin başarısı ve sürecin kazanılması kesinlikle ideolojik çalışmaya bağlıdır. Esas görev budur. Fakat esas göreve pek yaklaşılmıyor. Esas görevden bir uzaklaşma var. Daha çok tali, pek önemli olmayan ve süreci kurtarmaya çalışmalarla uğraşıyor. Bunun aşılması gerekiyor. Bu aşılmadıkça ne kongre çizgisi örgütlenebilir, ne tehlikeler karşılanabilir, ne de herhangi bir başarı elde edilebilir.

Arkadaşlar çeşitli sorunlardan, yapıdaki çeşitli eğilimlerden, istemler ve beklentilerden söz ediyorlar. Bunları görmek ve dile getirmek sorunu çözmüyor. Bu, işin yarısıdır. Ama işin öteki yarısı da var. Madem bunlar görülüp eleştiriliyor, o halde bunların giderilmesi gerekir. Bu da ancak yoğun bir ideolojik çalışma ve mücadele ile olur. Aksi takdirde bu tip istem ve eğilimler giderek yaygınlık kazanır.

Nitekim kongreyi taşırmakla görevli yönetimler kongreyi taşıyıp ve kongre gerçeğini egemen kılmaya çalışırken, bir yandan da farkında olmadan kongreyi boşa çıkaran tutumlar içerisine girmişlerdir. Örneğin bazı yerlerde bireysel öneriler alınıyor. Oysa hiçbir yönetimin bunu yapmaması gerekir. Bunu yaparak her türlü bireysel eğilimi ve isteği güçlendirdiğinin farkında bile değildir. Partiyi her türlü bireysel isteme açık hale getirdiğini göremiyor. Bu yaklaşımların önü alınmazsa, tasfiyecilik ortaya çıkar. Yapıya kongre gerçeğini özümsetmeden ve onu kongre gerçeğine kilitmeden yapıdan bireysel öneriler istemek demek, bilmeden partiye tasfiyeyi dayatmak demektir.

Yine arındırma adı altında içine girilen durumlar var. Bunun önü alınmazsa çok kötü bir tasfiyeciliğin yaşanacağı rahatlıkla görülebilir. Bunlar tehlikeli yaklaşımlardır. Bunun kongreyi egemen kılmak ve taşırmak ile bir alakası yoktur. Bunu yönetimler ve kongreyi taşıma grupları yapıyor. Bu sürecin ortaya çıkardığı hastalıklar nelerdir ve bu hastalıklar nasıl giderilebilir? Bunlar üzerinde fazla kafa yorma yoktur. Çok yüzeysel bir yaklaşım ve hatta kongrenin ideolojik çizgisinden uzaklaşma, bireylerin eğilimlerine ve bu eğilimlerin etkisine girme var. Tabii bu da iyi niyetlice yapılıyor.

Şu bir gerçektir: Yapımız hala Önderliğin esaretiyle yaşadığı şoku atlatmış değildir. Yapımız savaşta yaşanan tekrar ve bu tekrarın ortaya çıkardığı kayıp ve başarısızlıklardan ötürü ciddi bir irade kırılması yaşamıştı. Bunun üzerine bir de Önderliğin esareti eklenince, irade kırılması kendisini koyuvermeye kadar götürdü. Duyarsızlaşma, boş verme ve kendisini koyuvermeye kadar gitti ve bir çoğunda adeta *"ne olaksa olsun"* anlayışını ortaya çıkardı. Biz bunu yaygın yaşadık ve bu çok tehlikeliydi. Geçmişte en çok da bu psikolojinin yaratacağı tehlikeyi gidermek için çaba gösterdik. Eğer bu konuda büyük bir çaba gösterilmeseydi, gerçekten şoke olan yapı ve halk dağılmayı yaşayabilirdi. Zaten karşı tarafın da beklentisi buydu. Bu şokun altından örgüt ve halk kalkamazdı. Böyle bir değerlendirme vardı ve bu öyle yabana atılacak bir değerlendirme değildi.

Çoğu arkadaşlarımızın da dile getirdikleri gibi, işte merkezilerimizin bulundukları alanlarda adeta *"bu iş bitti"* anlayışına ulaşılmış. Bunu birçok yerde yansıtmışlar. Yani bu arkadaşlara kalsa, parti çoktan tasfiye olacaktı. Bu bir gerçektir. Bu çeşitli biçimlerde engellendi. Kongre

“Yeni çizgimizin ruhuna uygun bir mücadeleyi yaşamak gerekiyor. Sürecin karakteri gereği, bu ne sürekli bir gerginlik politikası, ne çatışma, ne de ihtiyatsız bir uzlaşma arayışdır. Sürekli savaş yaklaşımı çözümünü engeller. Bölge dengeleri ve Kürdistan'daki dengeler savaşla bir gücün çözümünü diğer güçlere dayatmasını olanaksız kılıyor. Bundan dolayı savaşta direten gücün kazanma ve çözüm şansı zayıftır”

gerçekleşti. Belki bazı toparlanmalar sağlandı. Bazı yaklaşımlar etkisizleştirildi, törpülendi; ama çok hala atlatılmış değildir. Eğer yönetimler üzerine düşen görevi yapmazsa, bu durum ileride tehlikeli bir sonuca yol açabilir. Bunu küçümsemek gerekir.

Alanlardan gelen arkadaşlar kadrolarımızın içinde bulunduğu durumu anlatıyorlar. *“Bazı kadrolarımızın bireysel istemleri var, bu istemler yerine getirilmediği için de tepkiler”* deniliyor. Eğer bunlar giderilemezse, bunların partiye karşı örgütleneceliği ve ciddi bir tehlike ile yüz yüze gelebileceğimizi görmemiz gerekir. Şimdi hem bunları görmek ve eleştirmek, hem de gidermek için yoğun bir çalışma içerisine girmek, partiyi tehlikelerle yüz yüze bırakmak anlamına gelir. Bunu elbette ciddiye almak zorundayız. Bu tür bir tutum içerisinde olan yönetim veya güçleri normal karşılayamayız. Bunlar bir derece normal de görülebilir; ama aynı şeyler yönetim düzeyinde normal görülemez. Yani hangi düzeyde olursa olsun PKK yönetimlerinde görev alan biri görevlerini yerine getirmek zorundadır. Bu militanın görevi de çizgiyi egemen kılmaktır; çizgi kendiliğinden egemen olamayacağına göre, çizgi mücadelesi yürütmek gerekir. Çizgi mücadelesi yürütmeyen biri nasıl yönetimde kalabilir veya böyle bir yönetim, gücün başına nasıl kabul edilebilir?

Arkadaşların çoğu hem yönetimden, yetkiden, otoriteden ve imkandan olmak istemiyor, hem de hiçbir çaba içerisinde olmuyor. Yani birçok olumsuzluğu birlikte yaşıyor. Bunu da bir marifet sanıyor. Hatta parti içerisindeki olumsuzluk ve yanlışlıkları körüklüyor. Bunların da hoş görülmesi isteniyor. Bu hoş görülemez. Tavır konulduğunda veya üzerine gidildiğinde ise buna tepki ve öfke duyuyor. Bu tepki ve öfke birçok biçimde ortaya konuyor. Bu anlaşılacak bir şey değildir. Herkesin istediği gibi yaşaması ve yapması isteniyor. Olmayınca *“neden engelleniyor”* deniliyor. Bu da yönetimlerimizde yaşanan bir durumdur.

Yönetimde görev alan bazı arkadaşlarımız bırakalım en ufak bir çalışmaya katılmayı, bir tartışmaya bile katılmıyorlar. Toplantıda bile bir misafir gibi oturuyorlar. Bununla ne yapılmak ve nereye varılmak isteniyor? Bu tutum içerisinde olan arkadaşlar, *“benim şu veya bu kişiye, yönetime, şu ya da bu eksikliğe tepkim var”* diyebilir mi? Eğer bunu diyecek olurlarsa, bunun çizgi ve örgüt açısından bir değeri olabilir mi? Bu tutumlar örgüte karşı tutumlardır, örgütle savaş tutumudur. Bunun başka bir izahı olamaz. Hiç kimse ne kendisini ne de bir başkasını kandırabilir. Bununla örgütü zorlamak istiyor, ama bununla örgütün zorlanamayacağını herkes bilir. Belki bir yönüyle örgütü zorlayabilir; ama bu tutum içerisinde olan arkadaşların şu gerçeği çok iyi bilmesi gerekir ki, bu tür basitliklerle örgüt zorlanmaz. İnsan ya mevki işgal etmez, ya da onun hakkını vermeye çalışır. Başarılı olup olamayacağı ayrı bir şey, ama en azından onun çabası içerisinde olur.

Bu açıdan duruşu yapıda değil kendimizde sorgulamamız gerekir. Yapıyı sorgulamaya alışmışız. Yapıda ortaya çıkan durum bir sonuçtur. Kendimizi o sonuçlarda görmemiz gerekir. O sonuçlar bizim yarattığımız sonuçlardır. Onun için yapıyı ucuz suçlamaya gerek yoktur. Bu yapının eğer partilileşme ve çizgi karşısında yanlış duruşları varsa, bundan sorumlu olan bizleriz, bir başkası değildir. Madem bu yapının ciddi sorunları var, birçok yönüyle parti dışılığı ve tehlikeli bir konumu yaşıyor ve

burada biz bunları tespit ediyoruz, o halde bütün bunları giderme görevimiz var. Hem bunları belirtir ve hem de gidermezsek, burada suçlu olan yapı değil bizler oluruz.

Şöyle bir durumu karşı karşıyayız: Herkes eleştiriyor, ama kimi, neyi, neden eleştirdiği belli değil. En çok kendisini eleştirmesi gerekirken başkasını eleştiriyor. Yanlışlık buradadır. Bu tarz bir yaklaşım ne o kişiye, ne de örgüte bir şey kazandırır. Artık bunların terk edilmesi gerekir.

Kongreyi taşımakla görevli arkadaşların esas görevi ideolojik faaliyetler. Bu bir örgüt çalışmasıdır. Örgüt ve kadro çalışması yapmayan ve bunu başarıyla örgütlemek istemeyen, başarısızlığı bize layık gören ve dayatandır. Kim bize başarısızlığı dayatabilir? Ancak düşman bize başarısızlığı dayatabilir, layık görebilir. Hiçbir PKK yöneticisi bize başarısızlığı layık göremez, dayatamaz. Eğer bunu dayatırsa, onun partililiğini sorgularız. Çizgi esasımız bizden bunu ister. Kim başarıyı örgütlemiyor ve bize başarısızlığı dayatıyorsa, onun PKK'liğini sorgulamamız gerektiğini bilmelidir. Çünkü PKK çizgisi başarıyı esas alır, başarısızlığa karşı mücadele eder.

PKK içerisinde PKK yetkilerine dayanarak, PKK'ye başarısızlık dayatılıyor. Birçok arkadaş parti içerisinde böyleleri bir konumu temsil ediyor. Hem de PKK'nin yetkilerini üstlenmiş olarak böylesi bir konum sergiliyor. Bunun da normal karşılanmasını istiyor. Hangi PKK'li bunu normal karşılayabilir? Bu mümkün müdür? Bu açıdan yaşanan durum ciddidir.

Kongreyi taşımakla görevli grup ve en üst düzeylerde görev ve yetkiler üstlenen arkadaşlar yönetim toplantılarında adeta *“ne gördüm, ne duydum, ne düşündüm”* yaklaşımı içinde bulunuyor. Böyle yönetim olur mu? Böyle kongre taşırılabilir mi? Kongre böyle egemen kılınabilir mi? Kongre çizgisi egemen kılınmadan, parti örgütlenip dönemi karşılayabilir mi? Kendi kendimizi aldatmamamız gerekiyor. Nedir yaşanan durum? Neyi yaşamak, yaşatmak istiyoruz? Sorgulamayı kendimizde başlatmamız ve düzeltmemiz gerekir ki, sorumluluğumuz altında bulunan yapıyı kongre çizgisine göre düzeltmeye tabi tutabilelim. Tabii yönetimlerimiz kongre çizgisini doğru taşıramadığı için, yanlışlıklar ve çarpıklıklarla mücadele etmediği için sorunların üstesinden gelemiyor.

Biz daha kongreyi tam taşıramamış ve belgelerini işleyememiştir, ama yapı düzenleme istiyor. Kongreyi taşımakla görevli yönetimlerimiz de kalkıp *“yapı düzenleme bekliyor”* diyor. Yapı nasıl düzenleme bekleyebilir, hangi düzenlemeyi bekliyor? Bir kere bu yapının, bu yapıdaki her insanın kendisini kongreye göre düzenlemesi gerekiyor. Önce kendisini düzenlemesi gerekiyor. Kendisini çizgiye göre düzenlemeden, onu nasıl düzenleyeceğiz? Hangi göreve tabi kılacağız? Bunlar doğru verilmiyor. İdare ediliyor, geçiştiriliyor ve ciddi bir mücadeleye girilmiyor. Bireysel tutumlar ve hesapçılık oldukça güçlüdür, bu da en üst düzeyde yönetimlerde yaşıyor. Bu yönetimlerde yaşandığı için yapıya da öyle yansıyor. Onun için de yapıda bireysel beklentiler bu kadar güçlüdür. Yapı yönetimlere bakıyor. Yönetimler her türlü olumsuzluk ve yanlışlıkla uzlaşıyor ve bireysel tutumlara karşı mücadele etmiyor. Yapı bunu görüyor, o kadar geri bir yapı değil. Bunu yönetimlerde gören yapı, elbette *“geleceğim ne olacak”* kaygısına düşer.

Eğer bu insanlar gelecek endişesi yaşıyorsa, bize bakarak yaşıyor. Çünkü bizde o morali, o coşkuyu bulamıyor. Bizde gele-

ceği göremiyor. Onun için gelecek endişesini taşıyor. Neden eskiden böyle bir endişe yoktu? Sadece stratejik değişiklikle mi bu doğdu? Bir yönüyle belki bu doğrudur, ama tümüyle bununla izah etmek doğru olmaz. Kongreyi taşımakla görevli bir yönetimimiz var, ama yönetimimizin duruşu da ortadadır. Bu yönetim hangi kişiye güven kaynağı olur ve ne kadar yönetim olma çabası içerisinde? Ondan sonra da yapının sorunlarından, eğilimlerinden, beklentilerinden ve moralsizliğinden bahsediyor. Yönetime bakıp da moral diye bir şey bulmayan yapıda moral olur mu? Elbette olmaz.

Durum yapıda ele alınacağına, yönetimde ele alınmalıdır. Sorunu başka yerde değil, yönetim düzeyinde merkezi kadroda çözmek gerekiyor. Başka yerde çözümlenmeye çalışmak kesinlikle çözümsüzlüğü öne çıkarmaktır. Ciddi bir sorumluluk var. Belki düzeyi farklı olabilir, ama genel bir durumdur. Yani sorun burada niyet değil, gerçekten bir irade kırılması var, bir inançsızlık var. Şoke durumu yaşıyor. Bunun için de ikircikli durumlar yaşıyor. Yani öyle geleceğe fazla güven duyduğundan değil, kendisi güven duymadığı için, sorumluluğu altındaki insanlara da bu güveni veremiyor. Kendisi moral ve coşkuyu yaşayamadığı için, sorumluluğu altındaki insanlara da bunu taşıramıyor.

Kongreyi taşımakla sorumlu yönetimler, her bireyin işlevli olmasını bizden istiyor. Şimdi bireyin nasıl işlev kazanacağını en tepeye havale ediyor. Geçmişte bunu Önderliğe yapıyorduk. Önderliğin gücü vardı ve bunu karşılıyordu. Ama artık bunu yapamayız. Önderlik gibi bir güç yok ki karşılansın ve tek tek bireyler işlevsel kılın! Her yönetimin bulunduğu sahada insanları işlevsel kılması gerekiyor. İnsanlar herhalde kendi kendilerine işlevsel bir duruma gelemezler. Eğer sen bunu gerçekleştirersen kazanabilir ve sorun olmaktan çıkarabilirsiniz.

Yönetimlerimiz buna girmiyor, sorunları kendi sorunu olarak görmüyor ve bu sorumluluğu göstermiyor. Oldukça sorumsuz bir durumu yaşıyor. Yani partiye ve görevlere karşı sorumluluk duygusu zayıftır. Bu çok nettir. *“Parti istediğim gibi olursa, istediğim gibi bir partilileşmeyi yaşarım, yaşatırım ve böyle bir özgürlüğüm var. Eğer bu özgürlük tanınmıyorsa, ben de yokum”* diyor. Bunu çok açık ortaya koyuyor. *“Ya istediğim gibi olur, ya da ben bu partiye göre olamam, bu partiye göre çalışmam”* diyor. Çalışmıyor, kendini katmıyor. Rahatsızlıkları olan varsa, gitsin rahatsızlıklarını gidersin. Parti ortamında rahatsızlıklar öyle giderilemez. Buna kimsenin hakkı yoktur.

Bunun esas nedeni nedir? İdeolojik çalışmaya kendini vermeme, ideolojik zayıflıktır. İdeolojik çalışmaya giremediği için, çizgi çalışmasına girmiyor. Çizginin esaslarını kavrayamıyor. Çizginin kendisinden ne istediğini kavramıyor. Görevini yapmıyor. Bunun için de sorunlara karşı duyarsız yaklaşıyor. O gücü kendisinde yaratmadığı ve bu tür bir görevi önüne koymadığı için, her türlü sorunu rahatlıkla yaşayabiliyor. Çizgi ona dayatıyor. Bunu yerine getiremediği için de gittiği yerde çizgi dışılık oluyor.

Sorumsuzluğunu, ciddiyetsizliğini ve laçkalığını rahatlıkla gizleyebiliyor, gizlemeye çalışıyor. Çevresini de böyle aldatıyor. Partide tehlikeli bir yaşam var. Bu durum en üstte yönetimlerde yaşıyor. Bununla şiddetli bir mücadele yürütmemiz gerekiyor. Eğer sorunu burada çözersek, yapıda da çözebiliriz. Yoksa başka türlü yapıda eleştirilen tutumları gideremeyiz. Kimse de buna inanmaz. Çünkü herkes yönetimlerin duruşunu ve yöneticilerin durumunu görüyor. Ordaki sahtekarlığı ve ikiyüzlülüğü görüyor. Bunun içindir ki, oradaki yapı bundan güç, moral ve coşku almıyor ve kendisine çekidüzen vermiyor.

Bunu tüm arkadaşların bilinçli yaptığını söylemek istemiyoruz. Bu, çoğunun güçsüzlüğüdür. Hala şoke durumunu aşamamış, güç yaratamamış, yoğunlaşması zayıf, onun için de duyarsızdır. Ancak bunu

“Dönem ve sorunlar zor olabilir, birçok kişi bireysel hastalık içinde olabilir ve bunlar partiyi zorlayabilir, ama buradan farklı sonuç çıkmaz. PKK tarihine bakıldığında bu tip yanlışlar içinde olan birçok arkadaş olmuştur. PKK'nin zorlandığı ve sorunlar yaşadığı dönemlerde ‘acaba bir şeyler yapabilir miyim’ gibi yanlış hesap içinde olanlar olmuştur. Ama çok geçmeden yanlışlarını da görmüşlerdir.”

hepsi için söylemek mümkün değildir. Bazı arkadaşlarımız ısrarla bu tutumu sürdürüyor. Hatta bu tutumunu yaygınlaştırmak istiyor. Bununla ne yapmak istediği belli değil. İçinde bulunduğu durum parti karşıtı bir durumdur. Bunu çeşitli biçimlerde ortaya koyabilir ve koyuyor da. Ama bunun böyle olmadığı çok nettir. Diyelim ki, birisinin bize tepkisi de olabilir. Ama bize tepkisi var diye görev, çizgi, kadro ve örgüt çalışması yürütmeyebilir mi ve bunu da işte *“ben filana tepkiliyim”* diye açıklayabilir mi? Bunun tepkisi partiyedir. Partiyi örgüt-süz bırakıyor. Partiyi tehlikelerle yüz yüze bırakıyor. Tasfiyeci bir konum içindedir.

Bazı arkadaşlar *“dönem zordur, parti olağanüstü bir kongre yaptı, değişiklikler yaptı; örgütün, kadronun ve çalışmanın biçimlendirilmesi gerekir. Bu çok zorlu bir çalışmayı gerektiriyor. Bunun riskleri ve tehlikeleri var”* diyorlar. Bu durum birçok öğemizde yaşıyor. Böyle bir tutum takınırsak, kongre kendisini örgütleyemez. Kongre ortamından çıkan yönetim, kongre gerçeğine göre partiyi örgütleyemez, başarısız kalır ve o zaman da ben ortaya çıkar *“kurtarıcı”* olurum. Yani yine eski o lanetli Kürdün trajedisinin oynanmak istenmesi var. Başarısızlık zemininde başarıya koşma var! Bu ciddi bir yanılgıdır. Dünyada hiç kimse başarısızlık üzerinde başarıya gitmemiştir. Hele PKK'de böyle sonuç alınacağı bekleniyorsa, bu büyük bir gaflettir.

Dönem ve sorunlar zor olabilir, birçok kişi bireysel hastalık içinde olabilir ve bunlar partiyi zorlayabilir, ama buradan farklı sonuç çıkmaz. Bunun net anlaşılması gerekir. PKK tarihine bakıldığında bu tip yanlışlar içinde olan birçok arkadaş olmuştur. PKK'nin zorlandığı ve sorunlar yaşadığı dönemlerde *“acaba bir şeyler yapabilir miyim”* gibi yanlış hesap içinde olanlar olmuştur. Ama çok geçmeden yanlışlarını da görmüşlerdir. Bunlar yanıltır. Yani PKK'nin yanlışlıklarını, hatalarını, zorluklarını ve eksikliklerini PKK'ye karşı kullanmak kadar tehlikeli bir tutum olamaz. Bunda ısrar eden olursa ezilir. Bunun çok net anlaşılması gerekir. Hiçbir PKK'li, yetki durumu ne olursa olsun, PKK'de yaşadığı zorlukları PKK'ye karşı kullanamaz. Kullanmaya kalkışırsa bunu ağır öder. Belki parti biraz zarar görebilir, ama bunu ağır öder. Bunu herkesin böyle bilmesi gerekir.

Bundan sonraki tartışmalarda daha sorumlu ve ciddi davranmak gerekir. Yapımız neyi yaşıyor, hatta tek tek bireyler neyi yaşıyor, neden yaşıyor, bunları nasıl gidermemiz gerekiyor, nasıl bir çabayla ve hangi yöntemle gidermek gerekir? Bunlar üzerinde yoğunlaşarak mutlaka gidermemiz gerekir. Bunu bizim gidermemiz gerekir, yoksa başkası gideremez. Çoğu arkadaş böylesi ucuz yolları seçiyor. Ya başka bir yere havale ediyor, ya da bu tür kişilikleri bulundukları yerlerden arındırma adı altında uzaklaştırıyor ve gözden çıkarıyor; böylece sözüm ona rahatlayıp sorumluluktan kurtulacak biçimde bir yaklaşım gösteriyor. Bu yaklaşım sorunları çözmüyor, tersine ağırlaştırıyor. Bu tür tutumlara girmemek gerekir. Her yöneticinin ve yönetimin yoğun bir ideolojik mücadele yürütmesi gerekir. Bu mücadele temelinde düzeltme yapması, gelişme ortaya çıkarması ve bunu esas alması gerekir. Eğer bunu esas alırsa, kongre çizgisini egemen kılar ve örgütleyebilir. Parti dışına çıkan öğeleri tekrardan parti ortamına çekebilir. Bunları yapabilirse, o zaman yönetim olabilir. Aksi taktirde resmiyette yönetim olsa bile, fiiliyatta yönetim olma gerçeğini kaybetmiştir. İşte böyle birisinin de yönetimde tutulması doğru

olmaz.

Tabii tehlikeli anlayışlar var. Eski düzeyde olmayabilir, ama potansiyel olarak hala var. Eğer parti çizgisinde ısrarlı olunmazsa, bu potansiyel tehlike gerçek bir tehlikeye dönüşebilir. Bu yüzden de küçümsemek gerekir. Örneğin bazı yerlerde dile getirilen *“PKK'nin ismi niye değiştirilmedi, Önderlik PKK'nin adının değiştirilmesini istiyordu”* gibi tartışmalar vardı. Buna öfke duyanlar var. PKK'nin adı değiştirilseydi yaklaşımı, adının değiştirilmesinden de öteye, PKK niye kendisini dağıtmadı yaklaşımıydı. Altında yatan gerçek buydu. *“Biz de bireysel yaşamlarımızı sürdürülebireldik. Niye kongre bu kararı almadı?”* diye buna öfke duyanlar var. Bazı yerlerde bu çok açıkça dillendirilmiştir. Bu ciddi bir durumdur. Bu, Önderliğin esaretiyle birlikte PKK'de tasfiyeyi bekleyen çeşitli güçlerin içimizdeki yansıması oluyor. Bunu görmezlikten gelmek ve ciddiye almamak mümkün mü? Bu, çok ciddi bir eğilime dönüşmemiş olabilir, ama önü alınmaz ve giderilmezse tehlikeli olabilir. Bazıları *“bu PKK belasından kurtulalım”* diyebilirler. Bu açıdan işleri sıkı tutmak gerekir. Esas olarak ideolojik çalışmayı yoğunlaştırmak gerekir. Ancak bununla dönemi ve geleceği kurtarabiliriz.

En çok dikkat etmemiz gereken şey bu süreçte ortaya çıkı. Kongre kararına dayanarak, arındırma adı altında, gerçekten önü alınmazsa tasfiyeciliğe varacak düzeyde moral değerlerle oynama var. Arındırma adı altında gücün yarısı gönderiliyor. Yani kim kafasına uymuyorsa çekilip yollanıyor. Burada kesin bir kararın alınması gerekiyor. Yönetiminin onayı olmadan tek bir kişinin bile başka bir yere gönderilmemesi gerekir. Buna örgüt kararı verilmelidir. Alanların hiçbirini kendi başına arındırma yapmamalıdır. Bu tedbiri almamız gerekiyor.

Yine tüm alanlara iletilmesi gereken başka bir husus da, kişilere hangi çalışma alanına gitmek istiyorsun gibi bir yaklaşım istenmemelidir. Bu zaten PKK'nin ideolojik esaslarına terstir. Bu geçmişte de en çok mücadele yürüttüğümüz bir yaklaşımdır. Herkes biraz kendisine göre bir partililik yapmak istiyor. Kendi görev sahasını ve yetkisini kendisi belirlemek istiyor. Kiminle çalışmak istiyorsa, çalışma arkadaşlarını kendisi belirlemek istiyor. Yani parti ortamında guruplar yaratmak istiyor. Toplumda yaşanan gurupçuluğu, ahbap-çavuşluğu, birleşmemeyi, keyfiyetçiliği parti ortamında da sürdürmek istiyor. Bu, partiyi parti olmaktan çıkaran, tehlikeli bir yaklaşımdır. Geçmişte bunlarla çok mücadele edildi. Yeni dönemde bunun önü alınmazsa kesinlikle parti örgütlenemez ve parti birliği sağlanamaz. Çünkü herkes kendisine göre bir çalışma alanı ve görevi belirlemeye çalışıyor. Parti artık parti olmaktan çıkıyor.

Bunun önü alınmazsa, ortada parti diye bir şey kalmaz. Yani hiçbir ögenin önüne bu tip şeyleri koymamak gerekir. Herkesin önüne tek bir gündem koymak gerekir. O da kongre gerçeğini nasıl özümseyeceği, kendisini çizgisiyle nasıl bütünleştireceği, nasıl düzenleyeceği, bu temelde geleceğe nasıl yürüyeceğidir. Bunları önlerine koymak ve istemek gerekir. Kendisini nasıl partileştireceğini ve partileşme sorununu nasıl çözeceğini önlerine koymak, bunun dışında önlerine herhangi bir şey koymamak gerekir. Ötekiler yanıltır, tehlikelidir. Bu partiyi sonuna kadar tasfiyeciliğe açık hale getirmek olur.

Newroz Başkan APO'nun evrensel kişiliğiyle anlamına kavuşmuştur

● **PKK Başkanlık Konseyi Üyesi Mustafa Karasu**

Halkımızın özgürlük ve diriliş bayramı olan Newroz, tüm arkadaşlara ve halkımıza kutlu olsun.

Bugünkü Newroz'a yeni anlamını veren, Newroz'u emeğiyle ve çabasıyla çağdaş Newroz yapan, içeriğini daha da zenginleştirip gerçek anlamda bir diriliş ve özgürlük bayramı haline getiren Başkan APO'nun bayramını kutluyor, selam ve saygılarımızı sunuyoruz.

Özgürlük ve diriliş ruhunu, yaşamlarını feda ederek tüm halkın beynine ve yüreğine taşıyan şehitlerimizi saygıyla, minnetle anıyoruz.

Bugün tüm Kürtler, Kürdistan'da ve dünyanın her yerinde coşkulu biçimde özgürlük ve büyük bir birlik duygusuyla milyonlara varan bir kitlesellikle Newroz'u kutluyorlar.

Yine Ortadoğu'nun birçok halkı bugün Newroz'u benzer biçimde kutlamaktadır. Newroz tarihin bilinen en eski bayramlarından. İnsanlığın ve Mezopotamya uygarlığının ilk güzelliklerini, özelemlerini ve umutlarını kendisinde somutlaştıran bir bayram olarak yalnız Kürt ve Ortadoğu halklarının değil, tüm insanlığın en temel kültürel değerlerinden birisidir. Bu bayram Ortadoğu halklarının bayramı olsa da içerdiği özelemler itibarıyla bütün insanlığın hedeflerini içeren bir bayram niteliğine kavuşmuştur.

İnsanlığın genel olarak mücadelesi sürekli özgürlük elde etmek, baskıya, zulme karşı mücadele vererek baskının, sömürünün ve zulmün olmadığı bir dünya yaratmaktır. Bu, bütün insanların özlemidir. Bu belki de ifadesini ilk kez Newroz bayramında bulmuştur.

Bir bayramın büyüklüğü, kapsamı onun arkasındaki tarihle değerlendirilebilir. Bu yönüyle Newroz, arkasında binlerce yıllık bir tarih bulunan ve içinde sürekli bir direnişi, umudu taşıyan bir bayramdır. Başta Kürt halkı olmak üzere Ortadoğu'daki halkların Newroz somutunda fedakarlık yaparak, kan ve can vererek bu özlemi bugüne kadar taşıması söz konusudur. Bu özelemler ve umutlar bugüne kadar taşınmışsa, bunu taşıyanlar ve bunu taşıyanların mücadelesi aynı zamanda Newroz'un içeriği ve ruhu olmaktadır.

Partimizin otuz yıldır yürüttüğü müca-

dele Newroz'un içeriğini daha da zenginleştirmiş ve köklü hale getirmiştir. 1970'lerdeki Newroz'la 2000 yılındaki aynı Newroz değildir. Yeni Newroz'un anlamı PKK'nin yaşam felsefesiyle, PKK'nin özgürlük anlayışıyla, Başkan APO'nun bütün kültürleri kendisinde birleştiren evrensel kişiliğiyle daha da kapsamlı bir niteliğe kavuşmuştur. Dolayısıyla artık bir halkın, bir bölgenin ve bir dönemin değil, bütün insanlığın bayramı olma özelliği taşıdığı gibi insanlık var olana kadar sürecek bir özgürlük bayramıdır. Özgürlük insanlığın son anına kadar sürecekse Newroz da sürecektir. Bugün Newroz bayramı Kürtlerin ve Ortadoğu'nun bayramı olarak kutlanıyorsa, gelecekte kesinlikle bütün dünya insanlığının bayramı haline gelecektir.

Kültürlerin sentezleştiği, kültür alışverişinin büyük boyutlara ulaştığı 21. yüzyılda, kültürlerin güzel yanları bütün insanlığa mal olacaktır. Nasıl ki, 1 Mayıs bayramı emekçilerin bayramı olarak başlamış ve giderek tüm insanlığın kabul ettiği evrenselleşen bir bayram haline gelmişse ve artık 1 Mayıs bayramını dünya tarihinden silmek, insanlık var olana kadar sürecek bu bayramı ortadan kaldırmak mümkün değilse, Newroz da, 1 Mayıs bayramı gibi gelecekte tüm insanlığın kabul edeceği bir bayram haline gelecektir. 1 Mayıs bayramı büyük fedakarlıklarla, büyük direnişlerle, büyük can kaybıyla kendisini kabul ettirmişse, Newroz da kendi arkasında bulunan tarihle ve içeriğiyle bunu gerçekleştirmiştir.

Partimizin mücadelesiyle Newroz tam bir direniş kültürü haline gelmiştir. Newroz bütün değerlerin toplandığı bir bayram niteliğine bürünmüştür. Newroz, yaratılan bütün güzel değerlerin, çabaların, emeklerin toplamı olarak insanlığın insanlaşmasında, insanın güzel değerleri geleceğe taşımasında önemli rol oynayacaktır.

Newroz, Halkımızın Özgürlük Umudunu Gelecek Kuşaklara Taşıma Bayramıdır

Kürt halkı binlerce yıl egemenlik, baskı ve zulüm altında olmasına rağmen Newroz vasıtasıyla umutlarını bugüne kadar taşımışsa, bundan sonra da aynı taşıyıcılık görevini görerek umutları gelecek kuşaklara taşıyacaktır. Newroz'un Kürt halkına verdiği umutlar olmasaydı, bu umudu canlı tutmasaydı belki de Kürt halkının varlığından, direnişinden bu düzeyde söz etmek mümkün olmazdı. Newroz'un içeriğinin bizlere ulaşmasıyla, bizim de bu köke dayanarak, buradan bir çıkış yaparak son otuz yılda gerçekleştirdiğimiz mücadele ile bugünlere gelmemiz söz konusudur.

Öte yandan Newroz'un halkımız açısından değeri çok yüksektir. Özellikle 1990'lardan sonra serhildanlarla birlikte Newroz Kürt halkının birliğini sağlayan, Kürdü kendine getiren, Kürt halkının kendi gücünü ortaya koyduğu bayramlara dönüşmüştür. Kürt halkının, kendi gücünün ne olduğunun en çok farkına vardığı gün Newroz'dur. Newroz, Kürt halkının kendi birliğini, gücünü gösterdiği gün olduğu gibi, egemenler açısından da korkulu bir gün olmuştur. Bundan dolayı egemenler bugünü yasaklamak istemişlerdir.

Şu açıktır; toplumları ayakta tutan manevi değerlerdir, özelemlerdir. Tüm toplumların mutlaka kendilerini ayakta tutan, ken-

di kimliğine kavuşturan moral değerlere sahip bayramları ve değerlerini kutladığı günleri vardır. Newroz bizim açımızdan böyle bir gün olduğu gibi, otuz yıllık mücademizin daha da sıcağaştığı, keskinleştiği, sadece gerilla güçlerimizin değil, tüm halk güçlerimizin mücadeleyi yükselttiği bir gün olmuştur.

Newrozlar, serhildanlarla birlikte bir ulus ortaya çıkarmıştır. Newrozların çok güçlü ve coşkulu geçmesi, halkın büyük fedakarlıkla direniş göstermesi aynı zamanda ulusal bünyeyi de güçlendirmiştir. Bugün Kürt halkının yenilmezliğinden, ulusal bünyenin güçlenmesinden söz ediyor-sak bu, direniş ve diriliş bayramı olarak ortaya çıkması, birliği pekiştirerek yeni bir Kürt yaratması nedeniyledir. 1970'lerde Newrozları kutladığımız zaman Kürt halkının birçoğu bu bayramı unutmuştu. Birçok yerde bu bayram kutlanmıyordu. Botan ve çevresinde kutlanan Newroz, diğer yerlerde tamamen tarihte kalan bir bayrama dönüşmüştü. Bu aynı zamanda ulusal yok oluş dediğimiz Kürt gerçeğinin ifadesiydi. Ulusal yok oluş demek, değerlerden kopmak, moral değerlerin, birleştiren değerlerin erimesi, tükenmesi demektir. Newroz bu hale getirilmişti. Partimizin 1970'lerden başlayarak Newroz'u, hem kültürel olarak canlandırması, hem kitlesel ve coşkulu kutlaması, hem de bugün de yükselttiği mücadelesiyle ona güç vermesi ve ondan güç alması, bugün Diyarbakır'da, Batman'da, Mersin'de, Kürdistan'ın her tarafında kitlesel olarak kutlanmasını beraberinde getirmiştir.

Bir toplumun bünyesinin güçlü olup olmadığı veya bir ulusal kurtuluş savaşının başarılı olup olmadığı onun ortaya çıkardığı moral ve kültürel değerlerle ölçülebilir. Bu bakımdan Kürt halkının moral değerlerinin, özelemlerinin, umutlarının küçük ve basit olmaktan çıkıp, Newroz'un içeriği olan özgürlük, kardeşlik, direniş ve yaşama bağlılık biçimine dönüşmesi gerçekleşmiştir. Bilindiği gibi Kürt halkının yaşama bağlılığı yoktu. Yaşamdan kopmuştu. Yaşam onun için doğup ölmekten başka bir anlam taşımıyordu. Hatta yaşam sevilmiyordu. Yaşam sevilmediği için de yaşamın güzel yanları, iyi ölçüleri ve insanlığın yarattığı değerler için Kürt halkının büyük bir mücadelesi görülüyordu.

Partimizin önderlerinden, büyük devrimci Kemal Pir'in dediği gibi, "*Yaşamı uğruna ölecek kadar seviyoruz*" sloganının bugün gerçekleşmiş olması Kürt halkı açısından ortaya çıkarılan en büyük gelişmedir. Günümüzde güzel bir yaşamı yaratmak için yalnız gerillanın ve öncülerin değil tüm halkın fedaileşmesi biçiminde bir gerçeğin ortaya çıkması söz konusudur. Bir halkın fedaileşmesi, fedai halk haline edecek kadar büyük değerler yarattığı anlamına gelmektedir. Bu yönüyle yarattığımız değerler çok büyüktür. Yarattığımız değerlerin ve kazanımların büyüklüğü böyle bir fedai halk ortaya çıkarmıştır. Kürt halkı artık yaşamı uğruna ölecek kadar seven bir halk olmuştur. Seviyecek bir yaşam Kürt halkının tek sevdası haline gelmiştir. Bu açıdan bu değerlerin sembolü olan Newroz'u yaşatmak, gelecek kuşaklara taşımak, her Newroz'da bunun manasını, içeriğini tekrar yüreklerle, beyinlere yedirmek hepimizin şehitlere ve Parti Önderliğimize karşı borcudur. Çünkü bu bü-

yük kazanımları, büyük değerleri yaratmada Parti Önderliğimizin ve şehitlerimizin payı büyüktür. Onur ve gurur duyacağımız ne varsa tümünü onlar kazandırmıştır.

Parti Önderliğimiz sadece bir ulusal önder değildir. Önderliğin dediği gibi, PKK bir Kürt hareketi gibi gözükse bile aslında bölgesel bir harekettir. Ondan da öte bir insanlık hareketidir. Bu açıdan Newroz'u artık bir Kürt bayramı olarak kabul etmek yetersizdir ve içeriğini daraltmaktır. Onun içeriği artık bir ulusun sınırlarına ve bir bölgeye sığdırılamayacak ve hapsedilemeyecek değerdedir. Parti Önderliğimiz, Hristiyanlığın, Müslümanlığın, Zerdüştlüğün, Mani'nin, Aleviliğin araştırılması ve evrensel bir insanlık kültürünün ortaya çıkarılması ve yeni kişiliklerde tüm bu değerlerin sentezleştirilmesinden söz etmektedir. Bu, yarattığımız değerlerin ve Ortadoğu'da çıkan tüm güzelliklerin bölgesel olmaktan çıkarılıp bütün insanlığa ve dünyaya mal edilmesi yaklaşımını içermektedir. Dolayısıyla Newroz'un insanlığın kültürünü, insanlaşmasını daha da geliştirecek özelliklerinin bütün dünyaya mal edilmesi gerekmektedir. Çünkü uygarlık yalnız Batı Avrupa uygarlığı değildir. Uygarlığın yanlış algılanarak sadece batıya mal edilmesi yanlıştır. Tarihçiler ve kültür bilimciler uygarlığın köklerinin nereden kaynaklandığını bilmektedirler. Ancak hala Mezopotamya ve çevresinin bu güzel ve evrensel değerlerinin insanlığa yeterince mal edildiğinden söz etmek mümkün değildir. Bu açıdan bize düşen en temel görevlerden biri, Newroz değerlerini yaygınlaştırarak ve bu temelde insanlığın kültürel gelişimine katkıda bulunmak, bunun gurununu ve moralini yaşatmaktır.

Moral, amaçlarımızın ve değerlerimizin büyüklüğü ve kapsamıyla ölçülür. Eğer yarattığımız değerleri evrenselleştirebilir ve bütün insanlığa mal edebilirsek bu, şehitlere verebileceğimiz en iyi karşılık olacaktır. Bugün partimizin ortaya koyduğu yeni strateji böyle bir perspektifi içermektedir. Newroz, nasıl ki başlangıçta Kürt halkının öncülüğünde Ortadoğu halklarının kurtuluş hareketi olarak gelişmişse, şimdi PKK yeni stratejisi ve demokratik Ortadoğu hedefiyle, kendi öncülüğünde yarattığı değerleri kendisiyle sınırlı tutmak değil, bütün Ortadoğu halklarına taşımak istemektedir.

Yeni Stratejimiz Newroz'un Pratikleştirilmesidir

Yeni stratejimiz, hedefin ve amacın büyütilmesidir. Değerlerimizin yaygınlaştırılması ve bütün Ortadoğu halklarıyla paylaşılmasıdır. Bu açıdan yeni stratejimiz bir anlamda Newroz'un içerdiği anlamların pratikleştirilerek ruhunun politikaya ve yeni bir yaşam felsefesine dönüştürülmesidir. Bu açıdan Newrozları kutlarken kendimizi ortak ortaya koyduğumuz Demokratik Ortadoğu Birliği'nin yaratılmasının köprüsü olarak göreceğiz.

Halkları birleştirmek için ortak manevi kuvvetler ve moral değerler gerekir. Newroz buna çok elverişlidir. Zaten Ortadoğu halklarının çoğu kutlamaktadır. Orta Asya'daki Türkler kutluyor, bundan sonra Türkiye'deki Türkler de kutlayacaktır. Nitekim İçişleri Bakanı mesajında, "*Newroz yasaklanamaz*" diyordu. Yasaklanması mümkün değildir. Çünkü onlar da gördü ki,

artık Newroz kültürünü saklamak, Newroz'a yasak koymak kendileri açısından olumlu bir tutum değildir. Bu Newroz'un Ortadoğu Demokratik Birliği'nin bir köprüsü ve harcı olmasını sağlamak gerekmektedir. Halkları bu kültürle birleştireceğiz. Nasıl ki Avrupa kültürü Avrupa Birliği'ni yaratmışsa, Newroz da ortak kültür değerleriyle Demokratik Ortadoğu Birliği'ni yaratacaktır. Newroz'un içeriğindeki kardeşlik ve özgürlük duygusu, Türkiye'de yaşama geçirmek istediğimiz demokratik cumhuriyet stratejisi açısından da önemli bir moral değerdir.

Newroz'un ilk çıkışında da halklar arasında bir kardeşlik vardır. Dar bir milliyetçilik ve dar bir topluluk kültürü değildir. Belki de Kürtlerin bu kadar zulme, baskıya ve katliama rağmen hala Ortadoğu halklarıyla kardeşlik ve eşitlikten söz etmesi, diğer halklarda olduğu gibi çok katı milliyetçiliğe düşmemesi biraz da bu Newroz geleneğiyle ilgilidir.

Biz bu bayramı giderek bir siyasi amaçın köprüsü haline getireceğiz. Bunun için önemli koşullar da yaratılmıştır. Kürt halkı bugün özgürlük bilinciyle ve demokratik yaklaşımıyla Ortadoğu'da bir birleştirici köprüdür. Kürtler; Araplarla, Farslarla ve Türklerle ilişkilidir. Yeni Kürt stratejisinin 21. yüzyılda Ortadoğu'da Kürtleri en etkili güç haline getirebileceğinin maddi temelleri bu ilişkiden kaynaklanmaktadır. Kürt halkı Newroz'a bu içeriği vererek yalnız kendini değil, aynı zamanda tüm Ortadoğu halklarını dönüştürüyor. Bundan sonra karşılıklı etkileşimle diğer halkların da Newroz'u giderek yeni içerikle kutlaması ve genel bir ifadeye kavuşması söz konusu olacaktır.

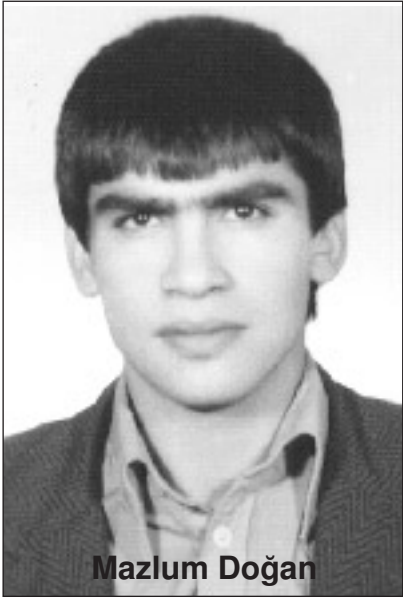
Orta Asya'daki Türki cumhuriyetler de bu bayramı kutluyorlar. Türki cumhuriyetlerindeki bir devlet başkanı, "*Newroz azatlık bayramıdır, hasret bayramıdır, yaşam bayramıdır, umut bayramıdır*" diyordu. Demek ki Newroz, Türkiye Cumhuriyeti yetkililerinin söylediği gibi yalnız bir bahar olayı değildir. Bu bayramın baharın başlangıcında kutlanmasını bir yaşam ve yaşama bağlanma olarak değerlendirmek gerekir. Yaşamın en temel özelliği ise özgür yaşıamdır. Yaşama bağlılığın yükseltildiği, yaşamın değer bulduğu ve böyle güzellikler içermesi gerektiği düşüncesi ortaya çıktıktan sonra Newroz'un içeriğinin Kürtlerin ortaya koyduğundan çok farklı olması düşünülemez.

Parti Önderliğimiz tarafından ortaya konulan yeni stratejimiz; mücadele hedeflerinin daralması değil genişlemesi, mücadelesiz kalmak değil mücadelenin daha da boyutlanması, çabanın azalması değil daha da artması anlamına gelmektedir.

Savaşın durdurulmasıyla veya barış taleplerinin ortaya çıkmasıyla birlikte bazı yanlış yaklaşımlar da ortaya çıkıyor. Barış olursa, Kürt halkı bazı kültürel ve kimlik haklarına kavuşursa mücadele bitecekmiş gibi yaklaşımlar var. Bu doğru bir yaklaşım değildir. Başkan APO'nun felsefesine kesinlikle terstir. Başkan'a bağlılıktan söz ediyorsak; bu bağlılık, kendine sınırları olan bir hedef koymayan, hedefi sınırsız özgürlük ve sınırsız geliştirme olan bir yaklaşımı içermek zorundadır. Bu açıdan kendimize sınır koymak, yeni stratejiyle birlikte çabamızı, tempomuzu düşürmek, Newroz'u kutladığımız bugünde böyle bir bayramın ruhuna da terstir. Eğer Newroz

“Newroz, Türkiye Cumhuriyeti yetkililerinin söylediği gibi yalnız bir bahar olayı değildir. Bu bayramın baharın başlangıcında kutlanmasını bir yaşam ve yaşama bağlanma olarak değerlendirmek gerekir. Yaşamın en temel özelliği ise özgür yaşıamdır. Yaşama bağlılığın yükseltildiği, yaşamın değer bulduğu ve böyle güzellikler içermesi gerektiği düşüncesi ortaya çıktıktan sonra Newroz'un içeriğinin Kürtlerin ortaya koyduğundan çok farklı olması düşünülemez.”

Mazlum Doğan

gerçekten içeriğinin sürekli genişletilmesi, geliştirilmesi gereken bir bayramsa ve özgürlük sürekli genişleyen, sürekli derinliği arttırılan bir konuya, o zaman daha büyük mücadele, daha büyük çaba, daha büyük fedakarlık, daha fazla kendini verme, vasatlıktan kurtulma bayramı olarak görmek gerekir.

Newroz, Mazlumların, Ronahilerin ve tüm şehitlerimizin bayramıdır diyorsak, o zaman onların amacına ve ruhuna uygun davranış içinde olmamız gerekiyor. Bu bakımdan sınırsız özgürlük anlayışına ve sınırsız çabaya ulaşmak için kendine dar hedef koymayan bir tarzı esas almalıyız. Bir devrimcinin, bir militanın sınırları çizilmiş hedefi olmaz. Özgürlüğe tutkun bir insan, hedefim şudur diyerek ona ulaştığında kendisini hedefsiz bırakan insan değil.

Bedriye Taş

dir. Başkanın yeni stratejisinin anlamı, içeriği, tarzı ve temposu da budur. Başkanın bir günlük yaşamının dahi, yeni stratejinin ve Newroz'un ruhuna uygun bir kapsamı vardır.

Yeni stratejimize bağlı olarak Newroz'u böyle anlamamız ve bu yaklaşımımızı böyle bir günde derinleştirmemiz gerekir. Dolayısıyla partimizin mücadele, militanlık ve örgütlenme tarzından bütün yaşamına kadar her alanı yalnız sınırsızlık hedefine kilitlenmiş bir yaklaşımla düzenlemek Newroz'a verilecek gerçek bir cevaptır.

Newroz özgürlük ve değerlere bağlılık bayramıysa, bugün esaret altında olan Başkan APO'nun özgürlüğe ulaşması için mücadelemizin yükseltilmesinin gereği

Nilgün Yıldırım

“Newroz, Mazlumların, Ronahilerin ve tüm şehitlerimizin bayramıdır diyorsak, o zaman onların amacına ve ruhuna uygun davranış içinde olmamız gerekiyor. Bu bakımdan sınırsız özgürlük anlayışına ve sınırsız çabaya ulaşmak için kendine dar hedef koymayan bir tarzı esas almalıyız.”

açıktır. Nasıl ki 1990'larda dirilişi gerçekleştirmek için Newroz'da mücadele yükseltildiye, bundan sonra da Parti Önderliğimizin şahsında Kürt halkının özgürlüğünü sağlamak, Newroz'un içeriğini tüm günlere yayılacak biçimde derinleştirmek gibi bir perspektife sahip olunmalıdır.

Newroz, Kültürleri Kendisinde Birleştiren Özelliğe Sahiptir

Şu rahatlıkla söylenebilir; Kürt halkının diriliş ve direniş bayramı Newroz'un geliştirdiği kültürün Kürt insanında yarattığı değişim-dönüşüm gerçekten çok büyüktür. Birçok toplumsal devrim olmuştur. Rus ve Çin devriminden sonra belki de en büyük kültürel, sosyal ve özgürlük devrimi Kürt gerçekliğinde yaşanmıştır. Kürt devriminin bu kadar derinleşmesinin nedeni, Newroz'un bu içeriğiyle ilgilidir. Çünkü halk Newroz'da bu duyguları zirvesinde yaşıyor, bunları düşünüyor. Böylece tüm insanlığın demokratik ve özgürlük değerleriyle birleşen ve Kürt bireyini dar bir birey olmaktan çıkarıp evrensel bir birey haline gelmesini sağlayan sonuçlar yaratmaktadır.

Newroz bayramı bugün bütün dünya halkları tarafından tanınmaktadır. Yani öyle tanınmayan bir bayram değildir. 1 Mayıs, Müslümanların Kurban bayramı ve Hristiyanların Paskalya ve Noel bayramından sonra belki de en fazla tanınan bir bayram olma özelliğine sahiptir. Bu açıdan Newrozları daha da tanıtip yaygınlaştırarak 1 Mayıs gibi evrensel bayram haline getirmek önemli bir görev olarak önümüzde duruyor.

Newroz bayramının diğer bir özelliği de, çok farklı kültürleri de içinde barındırmasıdır. Yalnız Kürtlerin değil, Farsların, Ortadoğu'daki diğer halkların da içerik kazandırdığı bir kültürel zenginlik taşımaktadır. Eğer Newroz'a uygun bir biçimde kendimizi biçimlendirmek, kendi kişiliğimizi, kültürümüzü geliştirmek istiyorsak kendimizi böylesi kültürel değerlerle donatmayı da görev olarak bilmemiz gerekiyor. Şu anda var olan kültürel birikimimize, değerlerimize bu halkların değerlerini de katmak yeni stratejik rolümüzün gereklerindendir. Geçmişte belki bunun fazla fırsatını bulamadık, ama bundan sonra bunu yapmamız önem taşımaktadır. Çünkü Demokratik Ortadoğu Birliği iddiasıyla ortaya çıkıyoruz. Başkan APO'nun zaman zaman dediği gibi, biz yalnız Kürt değiliz, hem Türküz, hem Farsız, hem Azeriyiz, hem Arabız. Kürt halkının böyle bir yaklaşımı esas alması gerekiyor. Özellikle PKK böyle bir yaklaşımı kendi şahsında bütünleştirerek evrensellik yakalamak durumundadır. 21. yüzyıla özgürlük ve demokrasi çağı diyorsak ve çağı yaratmada katkımızı arttırmak önemli bir görev ise, yaşam felsefemiz böyle bir derinliğe ve kapsama ulaşmalıdır. Zaten partimiz Önderliğin şahsında buna ulaşmıştır. Bir de bu yönüyle Önderlikle bizim aramızda bir mesafe vardır. Önderlik hala “beni anlamadınız” diyor ya bir nedeni de bununla ilgilidir.

Bu yönüyle Newroz'a layık ve cevap olmak, her şeyden önce Önderliği anlamakla mümkündür. Özellikle yeni stratejiyi başarıya götürmek için Önderliği anlama konusunda geçmişteki eksikliklerimizden mutlaka kurtulmamız gerekiyor. Bu bizi aynı zamanda şehitlerimizle buluşturacak bir yaklaşımdır.

Başkan APO'nun ortaya koyduğu ve mutlaka başarıya gidecek yeni stratejimiz karşısında duruşlarımız, coşkuumuz ve heyecanımız yeterli değildir. Coşku ve heyecanı yaratan manevi zenginlik, moral değerler ve başarılmaması mümkün hedeflere sahip olmaktır. Tüm Ortadoğu'yu etkisi altına alacak güçlü bir stratejiye sahip olduğumuz gibi heyecan ve gurur duyacağımız ve paylaşabileceğimiz çok değer yaratıl-

mıştır. Diyarbakır'daki Newroz'da katılım da, halkın coşkusu da çok yüksekti. Bu coşku geleceğe güvenden ve inançtan gelmektedir. Bu açıdan Newroz'u bu hale getirmiş bir halkın moral düşüklüğü söz konusu olamaz. Şu anda Ortadoğu'nun, hatta dünyanın en moralli halkı Kürt halkıdır. Moral düzeyi en yüksek olan kesimi ise PKK militanlarıdır. Bu yönüyle biz kendimizi moral kütlesi ve etkeni olarak, bir bireyden öteye bu kadar değeri kendisinde somutlaştıran bireyler olarak göreceğiz. Bu kadar kapsamlı moral değerler bir bireyde somutlaştığında bu birey her türlü mücadele ve çalışmada başarılı olmasını sağlayacak güce ve enerjiye en yüksek düzeyde sahip olabilir, bulabilir.

Newroz, Doğru Sorgulama ve Doğru Yanıt Verme Günüdür

Newroz'un aynı zamanda ‘biz kimiz, hangi moral değerlerimiz var, nelere sahibiz, gücümüzün dayandığı kökler nedir’ sorusunun sorulacağı ve buna doğru cevap verileceği bir gün olması gerekmektedir. Çünkü sormak ve cevap almak bilimin temel yöntemidir. Doğru soru sorup cevap almayan kişi ve toplumlar kendi gerçekliğini ve gücünü göremez. Bunu yapmamak günlük ve yüzeysel yaşamak anlamına gelir. Newroz'u anmak biraz da tarihi anmak; güncel yaşamdan, olaylara, geleceğe mevcut günün koşullarıyla bakmaktan kurtulmaktır.

21. yüzyılın Newroz'unu halkımızla birlikte geleceğe güvenle ve coşkulu bir biçimde kutluyoruz. Halkımızın bu düzeyde Newroz'u sahiplenmesi önümüzdeki süreçte barış sürecinin ve demokratik cumhuriyet stratejimizin başarıya ulaşmasında bir dönüm noktası olarak görülebilir. Tüm kesimleriyle Türkiye şunu görecektir; Kürt halkı barış ve özgürlük istiyor. Kürt halkı İmralı'ya özgürlük istiyor. Bugünkü sloganlarının en önemli olanları, İmralı'ya mesaj göndermeleri, Başkana özgürlük istemeleleri, “İdama Hayır, Barış Şimdi” demeleri bunu açıkça göstermektedir. Bu açıdan yeni stratejimizin ne kadar etkili olduğu görülmüştür. Savaş ortamı halkın bu potansiyel enerjisinin açığa çıkmasını ister istemez engelliyordu. Yeni stratejimiz biraz da halkın enerjisini, potansiyelini açığa çıkarma, yaratılan değerleri yeni bir atılıma dönüştürme süreci oldu.

Öte yandan Kürt halkı şu anda dünyanın en bilinçli halkıdır. Siyasal bilinci ve moral değerleri en yüksek düzeydedir. Bizler bunun içinde olduğumuz ve bu mücadelenin öncülüğünü yaptığımız için söylemiyoruz. İnsanların amaçtan koptuğu, günlük yaşadığı bir dünyada bu kadar moral değerlerle ve gelecek için yaşayan çok fazla halk yoktur. Kürt halkı Newroz'da bir de bu yönüyle insanlığın onurunu taşıyan ve temiz kalan en önemli parçası olduğu nu ortaya koymuştur.

Yabancılar ve Türk halkından birçok insan Diyarbakır'a, Batman'a gidiyor, moral alıyor. Bu, insanlık açısından sevindirici bir olaydır. İnsanlık 21. yüzyıla büyük değerlerle, birikimlerle girmiştir. Ancak bunun yanında emperyalist-kapitalist kültürün yarattığı geçmişten kopuşu yaşayan bir yüzeyselliği de bulunmaktadır. Başkan APO'nun sık sık bunu ifade etmesi, bu gerçekle ilgilidir. Başkan APO demokrasi ve özgürlükten söz ederken, bunun tarihle bütünleşen demokratik değerler olduğunu ve ancak o zaman bir anlam taşıyacağını söylemektedir.

Yeni stratejimiz kendi demokratik, özgürlükçü değerlerimizi böyle bir içerikte güçlenmesini de amaçlamaktadır. Bu açıdan yeni stratejimizi, çizgimizi yaşama geçirirken, bunun kültürünü, terbiyesini edinirken böyle bir köke sahip olmak ve bununla bütünleşmek önemlidir. Çünkü zaman zaman yanlış eğilimler ortaya çıkıyor.

Demokrasi ve özgürlük denilince yalnızca batı kaynaklı ölçüler ve değerler akla geliyor. Kuşkusuz Batı uygarlığının yarattığı önemli değerler vardır. Ancak yeni stratejimizi ve ortaya koyduğumuz toplumsal projemizi bunlarla sınırlamak yapılacak yanlışların başında gelir. En az Batı uygarlığının yarattığı değerler kadar Ortadoğu topraklarında halkların yazdığı, Kürt halkının yazdığı tarih ve Başkan APO'nun ortaya koyduğu yaşam felsefesi bugün tüm insanlığın kirini, hastalıklarını giderecek bir birikime ve derinliğe sahiptir. Yeni stratejimizin değerlerini geliştirip yükseltirken böyle bir yaklaşıma da dikkat etmemiz gerekmektedir. Ters bir yaklaşım bizim farklılığımızı ve büyük iddiamızı ortadan kaldırır. Biz mutlaka evrensellik en doğru cevap olan özgürlük, demokrasi ve sosyalizm anlayışımızı ortaya koyup geliştirerek etkili rol oynama misyonumuzu sürdüreceğiz. Bu, halkımızın evrensel kültüre sahiplenme tutumuna ve Ortadoğu gerçeğine de denk düşen bir rol olmaktadır. Eğer tarihte büyük felsefeler, büyük dinler ve peygamberler burada ortaya çıkmışsa, herhalde demokrasi ve özgürlükler konusunda da Başkan APO'nun şahsında bunun öncülüğünü bu topraklara vermek, bu toprakların tarihine yakışır bir durum olacaktır. Bu açıdan yeni dönem mücadelemiz böyle bir inanç ve kararlılık göstermeyi dayatmaktadır.

Bir daha belirtmeliyiz ki, yeni stratejimizi kavrayan her yoldaş ve haktan her birey gerçekten çok güçlü militanlar olabilir ve kendisine çok büyük amaçları layık görebilir. Newroz'u böyle kitlesel olarak kutlayarak dünyaya mesaj verirken, aynı zamanda kendi ölçülerimizin yükselmesi de gerçekleşmektedir.

Bu Newroz'u kutlarken, hala Zalim Dehakların tükenmiş olmadığını da bilmek durumundayız. Hala Dehakların yok olduğu bir dünyada ya da bölgede yaşamıyoruz. Bu açıdan Newroz bir yönüyle barış, kardeşlik, özgürlük, diğer halklarla kol kola yürümeyken, diğer yandan da bu değerlere sahiplenmek için hala büyük bir direniş, büyük bir fedai duruşun ortaya konulduğu gün olma özelliğini sürdürmek durumundadır. Bu Newroz'da da bu duruşumuzu sürdürüyoruz ve sürdüreceğiz. Çünkü Newroz'un tarihsel içeriği olan diriliş ve direniş kültürünü korumadan barış, kardeşlik ve özgürlüğü sağlamak, Ortadoğu Demokratik Birliği gibi büyük iddiayı, büyük perspektifi, büyük moral gücünü de süreklileştirmek mümkün olmaz.

Yeni Stratejiyi Başarıya Götürmek Mazlum Yoldaşın Kişiliğine Ulaşmakla Mümkündür

Bu Newroz'da şehitlerimizi de anmak gerekiyor. Başta Mazlum Doğan yoldaş olmak üzere bütün yoldaşlarımızı anmak ve onların çizgisinde yürüyen birey ve halk gerçeğini yakalamak hepimizin vazgeçilmez görevidir. Özellikle Mazlum yoldaşı anmak istiyoruz. Mazlum yoldaş moral düzeyi her zaman çok yüksek olan bir arkadaştı. Yüzünde tebessümü eksik olmazdı. Bu kaynağını güçlü bir ideolojik donanımdan ve yaşam felsefesinden alıyordu. Bu özelliği insanda inancı bileyen, geleceğe moral kazandıran bir nitelikteydi.

Yeni stratejimizin bir gereği olarak kendimizi, düşüncemizi, felsefemizi, her şeyimizi çok güçlü hale getirme görevi ile karşı karşıyayız. 2000 yılının ilk Newroz'unu kutlarken ancak Mazlum Doğan'ın kişiliğiyle yeni stratejiyi kazanabileceğimizi görmek durumundayız. PKK, bütün partiyi yeni stratejiye uygun ideolojik ve politik donanımla militanlaştırıp kadrolaştırarak, buna denk düşünen, yeni biçimde yaşayan, dönemi karşılayacak çabası olan bir in-

Sema Yüce

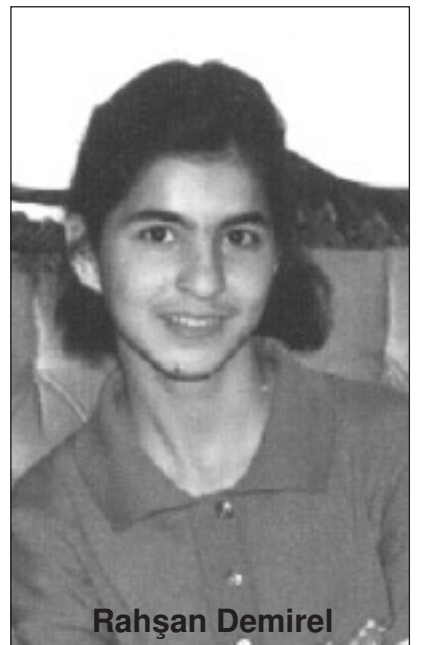
sanlar topluluğu yaratarak Ortadoğu'nun mayası yapmak istiyor. Dolayısıyla bizler topluluk olarak, birey olarak kendimizi Ortadoğu'nun mayası olarak göreceğiz. Bu da Mazlum'un bir maya olacak düzeyde yoğunlaşmış ideolojik yaklaşımına, ideolojiye değer veren tutumuna sahip olmaktan geçiyor.

Öte yandan Newroz ve yeni stratejimiz belirli zorluklar da önümüze koymuştur. O zorluklar da şudur; Newroz her yıl fedakarlık ölçülerini ve fedakarlığın çıktısını yükseltmiştir. Artık o çıtaı atlamak için daha çok çaba göstermemiz gerekiyor. Newroz günü biraz da bunu hatırlatıyor. Vasatlıkla, eski yaklaşımlarla kendimizi bu ölçülere ulaştırmak, Newroz'un ve şehitlerin çağrısına cevap vermek mümkün değildir. Bu günün bizim açımızdan bu ölçülere ulaş-

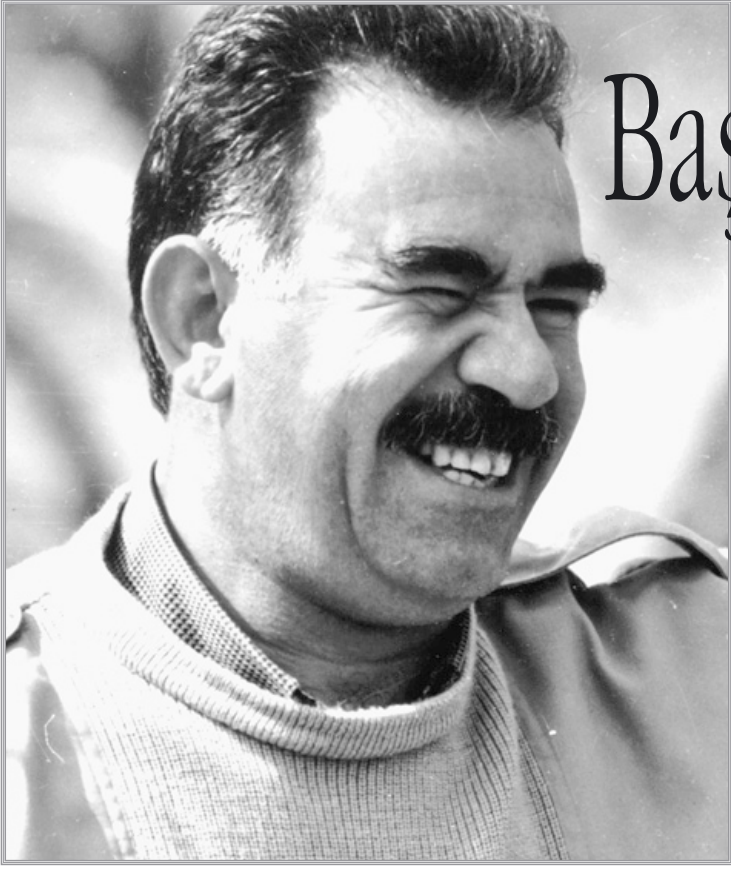
Zekiye Alkan

mak gibi önümüze koyduğu ağır bir sorumluluk da söz konusudur. Newroz'un güzelliklerinin yanı sıra bizi zorlayan, bizi mutlaka o hedefe ulaştırmak için çağrı yapan güçlü bir sesi de vardır. Bu zordur ama güzel bir zorluktur. Bu nedenle şehitlerimizin kişiliğine ulaşma zorluğunu aşma gücünü göstermemiz gerekir. Zaten devrimcilik de zoru başarmaktır. Büyük olana ulaşmaktır. Büyük kişilerin o duygularına, o hedefine, o özelliklerine yaklaşmaktır. Büyüklük buradadır. Bu temelde tüm arkadaşların bu büyüklüğü göstereceği inancıyla Newroz'u tekrar kutluyoruz.

Rahşan Demirel

Başkan APO'ya Newroz Mesajları

Mezopotamya'dan Ortadoğu'ya süzülen yaşam ışığı Başkan APO'ya,

Ortadoğu'da insan için yaşam sonsuz bir arayıştır. Görkemli ve umutlu ayağa kalkışlar şüirlere, türkülere, ağıtlara konu olup efsaneleşerek tarihin künyesine yazılmıştır. İnsanlığın tüm renklerini yüreğinde kucaklayarak evrensel bir ses olma özlemiyle başlayan serüvenler hüznünlü yarım kalışlardan kendilerini kurtaramamışlardır. Adı farklı olsa da özü bir olan felsefeler, dinler, düşünceler bu anlamda bu arayışların ifadesi olmuştur. Her biri kendi döneminin gerçekliğini yansıtır. Çoğu zaman birbirinden kopuk gelişen bu çıkışlar felsefenin en derin ve arayışların en tutkulu olduğu dönemlerde tarihsel olaylara tanıklık etmiştir. Ortadoğu halkları için bunun en anlamlı ve en güzel örneği Newroz'dur. Özgün ve büyük yı-

kımlar şiddetli çatışmalar azılı kayıplarla dolu bir yüzyılı geride bırakırken onun önünü alan ölçülerin ve değer yargılarının da aşılmaya mahkum olduğu bir gerçeklikle yüz yüzeyiz. 21. yüzyıl bu anlamda insanlığın özlemlerini özgür bir ifadeye kavuşturmak için yeni değerleri yaratacaktır. Çünkü tarihin ağır muhasebesinden sonra halkların ulaştığı ortak inanç barışçıl, özgür bir yaşam için tek gerçeklik olduğudur. Onsekizinci yüzyıl öncesinde Ortadoğu'da Mani bunu "her şeyde, her düşüncede ışıklı özü bulup kabuğunu atmasını bilin" sözü ile belirtirken, bugün Başkan APO Ortadoğu'daki tüm tarihsel çıkışların ışıklı özünü yakalayarak yeni çağın karakterine uygun sentezini yaratmıştır. Apocu felsefe bunun dili olurken 21. yüzyılın ilk Newroz'u da bu düşüncüyü yaşamsallaştırmanın adımı olmalıdır.

Mani'nin tarihte karşılıksız kalan sesine bir cevap olabilmenin ve barışı tüm güzel insanlar için yaşanılır kılmının bugün tek bir yolu vardır. Başkan APO'nun ışıklı yolunda Newroz ateşinin sıcaklığı ile tereddütsüz yürümektir. Bu yolculukta tek hedefimiz Mani'nin dediği gibi güzelliğın dinini dört mevsimin insanlarına öğretmektir.

Bugün vesilesi ile başta Newroz şehitleri olmak üzere bu uğurda yaşamını adayan bütün şehitleri saygıyla anıyoruz. Gerçek baharın yaratıcısı Başkan APO'nun ve bu bahara en çok hasret olan, bunun için Newroz'u kutsal direnişlerle daha da anlamlandıran halkımızın ve bütün Ortadoğu halkının bayramını kutluyor saygı ile selamlıyoruz.

Behdınan PJKK Savunma Güçleri

Güneşimiz Başkan APO'ya,

2000 yılının ilk Newroz'unu derin bir acı ve bir o kadar da umut ve coşku ile selamlarken bu günü bize armağan eden böyle bir önderliğin militanları olmanın gururu ve mutluluğunu da yaşıyoruz.

Büyük işgalci güçlerin yüz yıllar boyu süren eğemenliği Kürdistan toprakları üzerinde sürüp giden savaşlar halkımızın direnişine yol açmış, ülkemizin her karış toprağı kanla sulanmış ama ne yazık ki her direnme peşi sıra yeni katliamları ve acıları getirmiştir. Ortadoğu halklarının eşitlik, özgürlük ve kardeşlik

sembolü olarak zulüme, baskıya ve köleciliğe karşı bin yıllardır kutlanan Newroz 20. yüz yıla geldiğimizde ters yüz edilmiş, anlamı yitirilmişti. Ortadoğu'nun ve Kürdistan halkının tarihine bir güneş gibi doğan Başkan APO'nun aydınlık güneşinde gerçek anlamına kavuşan Mazlum, Zekiye ve Rahşan'larla yeniden parlayan Newroz ateşi halkımızın tarihsel özlemlerinin ifadesi ve bölge halklarının özgürlük ve kardeşlik şiarının sembolü oldu.

Bugün de Ortadoğu'nun demokratik birliğinin yaratılmasında dostluk, sevgi ve barışın ortak ifadesi oluyor. Aynı zamanda halkı-

mız için gerçek tarihi ile yeniden buluşmanın toplumsal kimliğini ve kişiliğini bulmanın anlamı ve sevinci oluyor. Bu tarihi ve derin anlamıyla birlikte bu günlerimizin yaratıcısı olan Başkan APO'nun Newroz Bayramını kutluyor, şükran dolu selam ve saygılarımızı sunuyoruz.

*Yaşasın halklarımızın özgürlük ve kardeşlik bayramı Newroz!
Yaşasın Başkan APO!*

Habur Deryası Güçleri

sembolü olarak bütün alanlara bu temelde girmeli, Newroz ateşinin çevresinde halaya durulmalıdır. Bu temelde insanlığın İmralı'da çarpan yüreğı tarihten süzülerek gelen ve geleceğe ışık tutan yaşam umutlarının büyük arayışcısı binlerce yıllık eşitlik, kardeşlik, sevgi, özgür yaşam ütopyalarının, özlemlerinin çorak yüreklerde yeşerten köklerini bir halkın bağına ilmik ilmik nakşeden bütün ulusal ve evrensel değerlerimizin birikmiş ifadesi, büyük insan, büyük sevgi ve barış kişiliğı, amansız duygu savaşçısı Başkan APO'nun yeniden doğuş günü olan Newroz'unu, yaşananlara sebebiyet veren yetmez yoldaşlığımızın derin acısını ve hüznünü hissederek kutluyor, İmralı'daki sesin kararlı takipçileri olarak fiziki olarak da Başkan APO'suz girdiğimiz bu ikinci Newroz'da ruhumuz ve bilincimizle kendimizi İmralı'da hissediyor ve bu heyecanla Newrozlaşan yüreğı selamlıyoruz.

Bizler evrensel aydınlanma ile gerçek anlamını bulan ikibinlerin Newrozunda Başkan APO'nun takipçileri ve öğrencileri olarak artık eskisi gibi yaşamayacağımı, eskisi gibi ölmeyeceğimi yeniden saptayarak öğreniyor, İmralı'nın bir anını, bir saniyesini doğru anlayarak arımlayacağımızı görüyoruz. Büyük tanrısal yalnızlığın erişilmez bütünleşmenin ışığına dönüştürerek kendimizi yeniden yaratacağımıza inanıyoruz. Bu temelde Başkan APO'nun öğrencileri olarak sözümüzü yeniliyoruz.

Ulusal Önder Başkan APO'ya,

Ortadoğu halklarının birlik dayanışma ve yeniden doğuşunun ifadesi olan 21. yüzyılın ilk Newrozunu barış, kardeşlik umutlarımızla kutlar sonsuz selam ve saygılarımızı sunarız.

Değerli Başkan,

Bütün inkar, imha ve soykırım dayatmalarına rağmen yüksek öngörü, büyük fedakarlık ve çaba ile yarattığımız ideoloji ve açtığımız ışıklı yolda halkımıza kimlik kazandırarak taşıdınız. Yine tarihle ve çağla bağları kopartılan, yok olmakla yüz yüze gelen halkımıza yeniden can ve ruh kattınız. Bir bütün olarak halkımız varlığını ve insanlık aleminde edindiğı kimliğı sizlere borçludur. Bizlerin varlık ve yaşam gerekeşini haline geldiniz. Bunun böyle olduğunu binlerce kadın erkek çocuk, ihtiyaç bedenini ateşe vererek tüm dünyaya kanıtladı. Halkımızın bağlılığı ve kararlılığı "Ulusal Önderimiz güneşimizdir, güneşimizi karartamazsınız" sloganında somutlaştı.

Barış, kardeşlik ve demokrasinin ifadesi

Parti Önderliğı'ne

Barış, kardeşlik ve özgürlüğün yaratıcısı, baharın müjdecisi olan, yeni günle doğan güneşin yeni yüz yılda ilk Newroz bayramını kavuşma tutkusu ve özlemi ile kutluyoruz.

Mezopotamya'nın derinliklerinden gelen Zerdüşt'ün sesi yankılanır. Dağlara vurdukça dağlar damar damar olmuş uykudan güneş doğan denizine kavuşmak ister.

Denizin hırçın dalgalarında bir yakamozu izlerken.

F. Karargah Yönetimi

Barış, kardeşlik, demokrasi, sevgi ve sosyalizm değerlerinin Newrozlaşan yüreğı İmralı'daki tanrısal yalnızlığa,

Ve ilk gün doğada bir titreşim oldu. Bu onun kafasında bir soru işareti yarattı. Düşündü, düşündükçe kendini tanıdı. Kendini tanıdıkça gelişti ve geliştikçe kendine yabancılaştı. Bu insanda iki yüz oluşturdu. Bu iki yüzden biri uygarlığa bakar ve yeryüzü dışında uzayın derinliklerinde yaşam izlerini aradı. Atomu bile parçalar iletişim çağı ile dünyayı küçük bir eve dönüştürür. Diğer yüzü ile de kendinden yabancılaştıkça canavarlaşır. Pir Sultanı asar. Hallacı Mansur'un derisini yüzer, Mani'yi ölüme mahkum eder. Bruno'yu diri diri yakar. Hitler olur kendi türünün en vahşi katliamcısı kesilir. Hiroşima, Nagazaki yetmez soykırımı Halepçe ile doruğa ulaştırır. Bir

Yaşam Güneşimiz Başkan APO'ya,

Esaretinizin ikinci Newroz'unda yüreğimiz buruk da olsa Demirci Kawa'dan devraldığımız halkımıza ve dünya insanlığına armağan ettiğiniz kutsal ateş daha da harlanarak yanmaktadır.

İşğınız İmralı burçlarından ülkemizin en ücra köşesini aydınlattığı gibi sesiniz yeni asırla birlikte tüm evrende birlik, kardeşlik ve özgürlüğün yankısıyla anlam bulmaktadır.

Bizler asrın çirkinliklerini artırmada, Apocu fedai ruhuyla sesini duyurmaya, çizdiğiniz resmi taşımaya dünden daha da kararlı ve hazır olduğumuzu belirtiyoruz.

Değerli Başkanımız,

Bizleri tarihi Zağros'un özgürlük zirvelerinde buluşturan, yaşamını Newroz'la nakşettiren, ışınlarıyla yürümemizi, mutluluğumuzu tanıstıran Önderliğimizin yeni günü, yeni yılını kutlar saygı ve selamlarımızı sunarız.

Zağros Doğu Cephe Güçleri

ğerlerinin ve gelecek insanlık değerlerinin toplamı bir kaynak oldun. Sen herkese bu yaşam kaynağını açmışsın. Seninle bütünleşmek bunun için kendini koşulsuz adayan bütünleştiğce bunu tüm insanlığa yansıtanlar oldu. Bunlar yaydığın ateşin kıvılcımı oldu, sesin nameleri, tablonun renkleri oldu. İlk Mazlumdur yolu açan Çağdaş Kawa. Sonra özgürleşen Kürt kadını cevap verdi. Zekiye, Rahşan, Ronahi ve Berivan devam etti. Arayışın yeni önderi Sema Yüce ve onun komutasındaki Fikri Baygeldi ve bu ışığın Kaynağı olan yüzlercesi.

Başkanım,

Tarihte ilk senin şahsında kendisini bulan bu ışık, korsanlar için bu kadar yakıcı oldu. Bu yüzden bu ışığı karartmak istediler. Seni duvarların ardına hapsedmek istediler fakat yine yandırdılar. Sen yanımızdayken çok daha fazla büyük bir ışık kaynağı oldun. Ne örülen duvarlar, ne de binlerce kilometrelik mesafe senin ışığının bizlere ulaşmasını engelleyemedi. Sende toplanan ışık, bizler tarafından paylaşarak tüm insanlığa yayılmaya devam etti ve amacına ulaşmanın tek bu ışığın beslenmesine dair başka yaşam adresimiz, özgürlük güneşimiz Başkan APO'ya aydınlattığın Kürt halkına ve kadınına, tüm insanlığa söz veriyorsun.

Yanan ışık, bizler tarafından paylaşarak tüm insanlığa yayılmaya devam etti ve amacına ulaşmanın tek bu ışığın beslenmesine dair başka yaşam adresimiz, özgürlük güneşimiz Başkan APO'ya aydınlattığın Kürt halkına ve kadınına, tüm insanlığa söz veriyorsun.

Yaşasın özgürlük güneşimiz Başkan APO! Yaşasın barışın ve özgürlüğün sembolü Newroz!

Yaşasın partimiz PKK!

Hacı Ümran Gücü

Başkan APO'ya

21. yüzyılın kutsal diriliş ve özgürlük günü olan Newrozı karşılarken, Parti Önderliğimizin ışıklı yol göstericiliğı ve komutası altında başlatılan çağdaş direniş ve özgürlük savaşımımız büyük bir karşılama gücünü göstermenin sevinç ve gururunu yaşıyoruz.

Başaşağı giden tarihimize dur diyen diriliş ve özgürlük savaşımımızın kahramanları büyük önderleri Mazlum Doğan ve Mahsum Korkmaz yoldaşlarımızın Zekiye, Rewşen, Berivan, Ronahi, Sema ve ismini sayamadığımız ve minnetle andığımız tüm şehitlerimizi yeniden yaratma, yeniden yapma, kaybolan ve kaybedilen her şeyi bulma yolunda mükemmel bir yaşam düzeyine ulaşan kahramanlarımızı minnet ve saygı ile anıyoruz.

Bu anlamda PKK tarihi ve gerçekliğı bir yeniden diriliş, bir Newroz, bir yeni gün olayıdır. Bitişin ve karanlığın eşisindeki zayıf ve umutsuz insanımızın büyük umut ve özgürlük savaşının ken-

disi oldu. Her baharda yeni bir atılım ruhuyla halkımızın nihai özgürlük hedeflerine bir adım daha yaklaşırken şanlı ordumuz bulunduğu sürecin görev ve sorumluluklarını zamanında ve tam olarak yerine getirilmesi yaşamsal öneme sahiptir. Yaratılan değerlere sahip çıkma ve geliştirme Önderliğe ve yaşama saygı onun özgürlüğüne inanma demokrasinin çerçevesinde yenilenmesinin gereğine kendini tam vermekle olur. Bu bilinçle çok köklü bir değişim ve dönüşümle karşı karşıya bulunduğumuz yeniden doğuş ve yeniden yapılanma ve Parti Önderliğimizin fiziki yönetsel yokluğunu da bilerek, yine bu anlamda büyük olmanın gereğini ve imkanını da doğru değerlendirmeye bizleri zorlamaktadır. Çağdaş Newroz'un ruhuna uygun düşen adımların pratikleşerek yeni Newroz'ları karşılama umut ve inancıyla başta Parti Önderliğimizin Newrozunu en içten dileklerimizle kutluyoruz.

Halk Savunma Birlikleri- Xakurke

Behdınan HSK Konseyi

ÖZGÜR KADIN HAREKETİ'NİN gelişme sorunları ve görevlerimiz

PKK Başkanlık Konseyi Üyesi Duran Kalkan yoldaş değerlendiriyor

Bu yıl, yeni bir yüzyılın ilklerini yaşıyoruz. Bu ilklere biri de 2000 yılının **8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü** oluyor. Bu gün Özgür Kadınlar Günü olarak da ifade edilebilir.

8 Mart'ı hazırlıklı olarak daha etkili bir biçimde karşılamayı, başlattığımız yeni sürecin başlangıcı olarak da gerekli gördük. Bu, 7. Olağanüstü Kongremizin arkasından başlattığımız etkinlik sürecinin önemli bir gelişim düzeyini de ifade ediyor. Tabii bunu Newroz'la birlikte ele alıp geliştirerek ulusal ve uluslararası düzeyde daha da yükselteceğiz. 2000 yılını her bakımdan yeni bir başlangıç, yeniden kuruluş ve yapılanma yılı haline getirmek için çaba harcarken, bunu yoğun bir etkinlik ve eylemlilikle karşılamaya, yürütmeye ve geliştirip yeni bir tarza kavuşturmaya çalışacağız.

Her alanda bu kapsamda etkinlikler geliyor ve gelecektir. Belki hazırlıklarımız az olabilir, tam bir yeterliliğimiz olmayabilir, ama coşku, moral ve istek olarak ileri düzeyde bir katılım durumu var. Böyle bir hava oluşmuş durumdadır. 15 Şubat'ın ortaya çıkardığı olumsuz etkilenmeyi kırmak ve tersine çevirmek üzere, partimizin de bir yıldan beri yürüttüğü mücadele temelinde yeni bir durum ortaya çıkarması ve değişik halk kesimlerini yeni bir coşku, heyecan ve moralle yaşama ve mücadeleye çekmesi gerçekleşti. Bu daha da artıyor ve artacaktır.

2000 yılının 8 Mart'ını, özgür geleceğe büyük bir inanç ve coşkuyla karşılamak ve bunu her alanda büyük bir eylemlilikle yaşarken kapsamlı bir tartışma sürecini de yürütüyoruz. 7. Kongremizle birlikte gelişen yenilenme, yeniden yapılanma ve yeni stratejimiz doğrultusunda yeni bir sisteme kavuşma temelinde her alanda hareketimizin yeniden kuruluşunu gerçekleştiriyoruz. Bu aynı zamanda Özgür Kadın Hareketimiz için de geçerli olan bir durumdur.

Böyle bir etkinlik ve tartışma süreciyle birlikte yeni bir kadın kongresine ulaşma, partimizin gerçekleştirdiği değişim ve dönüşüm temelinde Özgür Kadın Hareketimizi yeniden yapılandırma ve şekillendirme yaşanacaktır. 7. Kongre çizgisi doğrultusunda kendisini yeniden bir değerlendirmeye, düzenlemeye ve örgütlendirmeye, mevcut stratejik süreçte tabi kılmaya ve kendisini ona göre uyarlamaya yönelecektir. Böyle bir hazırlık çalışmamız da var. Bunları etkin bir çaba ve çalışmayla gerçekleştirmek için her bakımdan yoğunlaşmak, düşünmek ve tartışmak gerekiyor. Bir yandan böyle bir yenilenmeyi, yeniden yapılanma ve şekillenmeyi gerçekleştirirken, diğer yandan bunu her alanda önemli bir eylemlilik içerisinde yürütmek hem bize güç verir hem de sürecin önemli bir özelliği olarak bir zorunluluktur. Mevcut gelişme yönü bu temeldir. Etkinlik düzeyi iyidir, gelişme potansiyeli kuşkusuz fazlasıyla vardır. Yeter ki bunun gereklerini görebilelim, anlayabilelim ve gereklerine göre hareket edebilelim.

Geçen yüzyılın sonunda dünyanın yeniden yapılandığı süreçte, Kürt toplumu bunu nasıl PKK öncülüğünde bir ulusal kurtuluş hareketiyle karşılayıp, dünyanın yeniden düzenlenişine katılım gösteren bir güç ortaya çıkardıysa, yeni yüzyıla girişle birlikte kadın hareketi de PKK'nin titizlikle geliştirdiği bir hareket olarak, benzer bir biçimde kadın cinsinin ve onun özgürlük eğiliminin gelişiminde önemli bir yer tutacaktır. Kadın hareketinin uzun yıllar sonucu mücadeleye ortaya çıkardığı mevcut gelişme düzeyi böyle bir özellik arz etmektedir. Henüz bir bütün olarak tam bir açılım sağlamamış ve büyük ölçüde potansiyel halinde tüm ürünlerini vermemiş ve Parti Önderliğimizin de-yimiyle bir başlangıç çalışması düzeyinde bulunsada, büyük ve önemli bir başlangıç yapmıştır. Çok boyutlu gelişme potansiyellerine sahip olan bu hareket, önüne iddialı hedefler koyabilecek ve bu doğrultuda kararlılıkla ilerleyebilecek bir birikime sahiptir. Bunun böyle görülmesi, değerlendirilmesi ve tespit edilmesi yerindedir, doğru ve ge-

reklidir. Yapılması gereken, bunun gereklerine göre hareket etmektir.

Ulusal yok oluş sürecinde, PKK'nin çıkışı ve geliştirdiği mücadele için 'kıl payı geliştirilen kurtuluş' değerlendirilmesi yapıldı. Yani son sınırdan dönmek ve yok oluşu kıl payı tersine çevirmek gibi bir süreç yaşadı. Bununla bağlantılı olarak ve benzer biçimde kadının özgürlük gelişimi de sadece Kürdistan ve Kürt toplumu açısından değil, genelde özgürlük mücadelesinin gelişimi açısından, 21. yüzyılda toplumsal gelişme ve toplumsal iç yapılanmanın daha özgür ve yaşanılır kılınmasını, bazı değerlerin kıl payı kurtarılmasını, düşünsel, örgütsel ve yaşamsal düzeyde bazı birikimlerin ortaya çıkartılmasını sağlamıştır. Yürüttüğümüz ulusal demokratik mü-

sudur. Bunu çok iyi görmek ve birçok yönüyle değerlendirmek vazgeçilmez hale gelmiştir. Dünyayı tahakküm altında tutan güçler bile kadın hareketine yoğun bir ilgiyle böyle bir eğilim gösteriyorlar. Clinton bile gittiği her yerde kadın haklarından ve sorunlarından söz ederek bu ilgisini ortaya koymaktadır. Dünyadaki egemenlik sisteminin bir numaralı temsilcisi kuşkusuz kadını çok sevdiği ve kadın özgürlüğünü çok istediği için değil, kadın mücadelesinin toplumsal gelişimde oynadığı rolü ve kadının kendi özgürlüğünü dayatma gerçeğini gördüğü için böyle davranmayı kendi çıkarları için zorunlu görmektedir. ABD, yeni dünya düzeni dediği egemenliğini geliştirip pekiştirmek ve tüm dünyada hakim kılmak için ka-

dayanmak istedi ve önemli oranda da sonuç aldığı söylenebilir.

Şu çok açık ifade edilebilir: Cumhuriyet rejimi karşısında Refah-Fazilet çizgisini ayakta tutan, dirence kavuşturan ve bu kadar baskıya rağmen belli bir gücü hala var eden birincil kuvvet kadın kuvvetidir ve kendi çizgilerinde kadını belli bir bilinç ve eylem düzeyine ulaştırmalarıdır. Doğru mu yanlış mı, ilerici mi gerici mi, bu ayrı bir tartışma konusudur, ancak kadın bu çerçevede değerlendirmeleri irdelenmesi gereken bir gerçek olarak önümüzde durmaktadır.

Bu gerçekler kadın konusu üzerinde daha fazla yoğunlaşmamız ihtiyacını ortaya koymaktadır. Bu potansiyelin aktifleşme durumuna geldiği günümüz dünyasında, de-

bu yönünü iyi görmek, iyi değerlendirmek ve bunu özgürlük mücadelesinin ileri düzeyde gelişmesi için bir veri yapabilmek gerekir. 'Kadına dayanan mücadelelerin tümü kadınların mücadelesidir, ne olursa olsun hepsi iyidir, aynı amaca hizmet etmekte ve aynı rolü oynamaktadır' diyemeyiz. Hiçbir mücadele bu biçimde tek yanlı değerlendirilemez. Sadece mücadele ediyor olmak, yalnız başına ve tek yanlı olarak bir anlam ifade etmez. Yürütülen mücadelelerin ne anlam ifade ettiğini ve neye hizmet ettiğini, ideolojik kıstaslar ve ilkeler dediğimiz ölçüler çerçevesinde değerlendirmeye tabi tutmak gerekiyor. Buna göre olumlu ve olumsuz yönleri ayırt ederek, olumluluğu geliştirmek için daha fazla mücadele ederken, olumsuzlukların önünü almak için de çaba harcanmalıdır.

Bütün bunlardan şu sonuçlar çıkarılmalıdır: Kadın 21. yüzyılın büyük bir mücadele gücü ve özgürlük dayanağıdır. Bu potansiyeli daha da aktifleştirmemiz gerekiyor. Ancak bunu doğru bir biçimde aktifleştirmek esastır. Bu, etkin biçimde yapılmadığı takdirde, ABD egemenliğine kadar her türlü egemenlik bu potansiyeli kendi çıkarları doğrultusunda aktifleştirip değerlendirmek ister ve isteyecektir. "Bunlar niye istiyor, istemesinler, onların buna hakları yoktur" diyemeyiz. Bunu dersek, yaşamın gerçekleri ve doğal yasalarıyla gelişmiş oluruz. Bizim hakkımız ve haktan da öteye görevimiz şudur: Bu mücadeleyi doğru bir çizgide ve gerçekten toplumsal gelişmeye hizmet eden bir mücadele olarak geliştirmek, bu potansiyeli aktifleştirerek, toplumsal özgürlükle ilerlemenin temel bir verisi, dinamiği ve onun temel ilerletici gücü haline getirmektir. Bu potansiyeli çarpıtmak ve değişik yönlerden kullanmak isteyen çeşitli gerici egemenlikli yaklaşımların aleti yaptırmamak ve onu doğru çizgide yönlendirmek gerekiyor. Doğru çizgide aktifleştiremez ve doğru bir mücadele yürütemezsek, elbette farklı yönlerde aktifleştirme, bu potansiyeli farklı yönlerde harekete geçirme ve onu kendi çıkarı doğrultusunda yürütme durumu ortaya çıkar. Bundan da çeşitli çevreler yarar görür. O zaman 'neden böyle yapıldı, neden yarar gördüler' diyemeyiz. Böyle dersek görevimizi yapmamışız demektir. Eğer görevi doğru yapmamış veya bu büyük toplumsal potansiyeli özgürlükçü toplumsal gelişme yönünde değerlendirmemiş ve aktifleştirmemişsek, bu anlamda görevler yerine getirilmemişse ve başkaları bunu yapmışlarsa, suç her şeyden önce kendi doğrultusunda toplumsal gelişmeye hizmet edecek şekilde yapmayanlarda olur. Onu yapmayanların başkalarının neden böyle yaptığını eleştirmeye hakları olmaz.

Demek ki, sadece dar bir alanda kendi mücadelemiz içerisinde bir olgu, olay ve sorunla karşı karşıya değiliz. Genelde evrensel çapta toplumsal gelişmenin ulaştığı bu düzeyin ortaya çıkardığı önemli bir mücadeleyle karşı karşıyayız. Bu bir toplumsal özgürlük mücadelesidir ve bunun temel güçlerinin harekete geçirilmesi gerekiyor.

Bu hangi yönde ilerletilmelidir? Kuşkusuz 8 Mart dolayısıyla buna daha açık ve somut bir anlam verilebiliyor, emekçilerin çıkarları doğrultusunda ifadeye kavuşturulabiliyor. Onun için emekçiler günü olarak tanımlanıyor ve **Dünya Emekçi Kadınlar Günü** deniliyor. Ezilenlerin çıkarları doğrultusunda bunu aktifleştirmek, bu temelde toplumsal özgürlüğünü geliştirmek, toplumu daha ileriye götürecek ve özgürleştirecek bir çizgide ilerletmek gerekiyor.

Şimdi bütün bunlardan elbette parti olarak biz de sonuç çıkarmalıyız; partimiz içerisindeki Özgür Kadın Hareketi sonuç çıkartmalıdır. Parti ve Önderlik bunu çeşitli örgütsel aşamalardan geçirerek bugünlere getirdi. Önce çok küçük gruplar, sonra YJWK ve Özgür Kadın Birliği, daha sonra PJKK oldu. Şimdi ise, 7. Kongre çizgimiz temelinde yeniden bir yapılanma ve düzenlemeyi yaşayacak, kendisini her bakımdan

“Kürt toplumu nasıl PKK öncülüğünde bir ulusal kurtuluş hareketiyle, dünyanın yeniden düzenlenişine katılım gösteren bir güç ortaya çıkardıysa, yeni yüzyıla girişle birlikte kadın hareketi de PKK'nin titizlikle geliştirdiği bir hareket olarak, benzer bir biçimde kadın cinsinin ve onun özgürlük eğiliminin gelişiminde önemli bir yer tutacaktır.”

cadele açısından geliştirilen özgür kadın hareketi hayati önemde bir işleve sahiptir. Bu, sadece 21. yüzyıla girerken yok edilmekten kurtulma değil, özgür toplumlar ailesinde etkili bir yer edinme bakımından da büyük önem taşımaktadır. Aynı zamanda evrensel düzeyde yürütülen özgürlük mücadelesinde ve bu temelde toplumsal yeniden yapılanmada önemli bir yer tutmakta ve geleceği yaratmada önemli bir role sahip bulunmaktadır. Yeni bir yüzyıla girişte kadın özgürlük hareketi böyle önemli bir olgu olarak ortaya çıkmış bulunmaktadır.

21. yüzyıl kuşkusuz çok boyutlu ve çok zengin bir nitelik taşıyan bir mücadele yüzyılı olacaktır. Geriye dönüp baktığımızda, 20. yüzyılın büyük mücadeleler ve kavgalarla geçtiğini görüyoruz. Gerçekten de insanlık tarihinde en büyük tartışmalar, en şiddetli savaşlar ve en büyük devrimsel gelişmeler 20. yüzyılda oldu. Kuşkusuz 21. yüzyıl gelişen ekonomik, sosyal ve siyasal düzeye paralel olarak yöntemler bakımından farklılıklar arz edecektir. Çeşitli alanlardaki mücadelelerin başarısı bu yöntem farklılıklarını zorunlu kılmaktadır. Bunlar daha çok da demokratik mücadele yöntemleri olacaktır. Çünkü 20. yüzyılın yöntemlerini tekrarlamamızın koşulları kalmadığı gibi tehlikeli hale de gelmiştir. Ama 21. yüzyılda mücadelenin etkinliği ve mücadelenin toplumsal gelişmeyi hızlandırması durumu, ortaya çıkan elverişli koşullar ve yaratılan birikimler nedeniyle çok daha güçlü olacaktır.

Bunun içerisinde kadın özgürlük savaşımı elbette çok önemli ve temel bir yer tutuyor, tutacaktır. Daha şimdiden dünya genelinde böyle bir eğilim ve gelişme söz konu-

dın gücüne ihtiyaç duyduğundan bunu yapmaktadır. Bizler de bu yaklaşımdan ciddi sonuçlar çıkararak, geliştirdiğimiz özgür kadın hareketine yeni anlamlar ve roller vermek durumuyla karşı karşıyayız.

Kadına bu düzeyde ilgiden hangi sonuçları çıkarabiliriz? Demek ki, etkin olmak için kadını bir güç olarak görüyor ve o gücü kendi çıkarları doğrultusunda kullanmak ve değerlendirmek istiyorlar. Diğer yünden şunu görüyorlar: Kadın özgürlük hareketi 20. yüzyılda her alanda verilen mücadeleler sonucu önemli bir gelişme potansiyeli ortaya çıkarmıştır. Mevcut toplumsal gelişme düzeyinde ve toplumsal mücadelede kadın özgürlük mücadelesi önemli bir veri olarak ortaya çıkıyor. Artık kadın hareketinin geldiği düzeyin geriletilmesi bir noktada olduğu görülüyor ve bir gerçek olarak kabul ediliyor. Bu nedenle egemenliğini sürdürmek isteyen güçler bundan sonuçlar çıkarmaya çalışıyorlar.

Benzer bir durum Türkiye açısından da belirtilebilir. Örneğin bu konuda Fazilet Partisi'ni değerlendirmekte yarar var. Bu parti büyük bir dikkat, duyarlılık ve çabayla kadını kendi çıkarları ve anlayışları doğrultusunda siyasal etkinliklere katmaya çalışıyor. Bu konuda oldukça kararlı, sistemli ve çok yönlü çaba içerisinde. Şunu fark etmişler: Mevcut toplumsal gelişme düzeyi içerisinde kadın önemli bir yere sahiptir ve siyasal etkinlik sağlamada önemli bir potansiyel arz etmektedir. Var olan cumhuriyet rejimiyle mücadele ederken, böyle bir güce dayanarak ve bu gücün etkinliğini arkasına alarak kendi zayıflıklarını gidermeye çalışıyor. Bu nedenle kadına oldukça

şık toplumlarda giderek daha fazla aktifleşeceğini ve bu temelde toplumsal gelişmede önemli bir rol oynayacağını kabul etmemiz gerekiyor. Bu tespiti yapmanın yanında kime hizmet ettiğini, ne kadar hizmet ettiğini ve neyi geliştirdiğini de değerlendirmek gerekiyor. Her şeyden önce kadına ne kadar hizmet ediyor, ne kadar yarar sağlıyor, onu ne kadar geliştiriyor? Bunlara cevap vermek önemlidir.

Feministler başta olmak üzere birçok çevre ve güç tarafından kadına gösterilen bu ilgi ve yaklaşımlara tümenden olumsuzdur demek, kuşkusuz doğru ve anlamlı değildir. Bu tür hareketlerin de bazı olumlulukları vardır. Doğal olarak bu hareketler ve yaklaşımlar bir ideolojik-siyasi çizgiyi ve anlayışı temsil ediyorlar. Anlayış düzeyinde olumsuzlukları ve ciddi zorlayıcı yönleri de bulunmaktadır. Kadının gerçeğiyle sınırlı yaklaşıldığında, bazı bakımlardan kadının gelişimine hizmet etmekle birlikte, bazı bakımlardan da zorlayan ve geriletken yönleri vardır. Bunları kendi gerçekliği içinde görmek ve değerlendirmek kadar doğru bir eleştiriyi ve ifadeye kavuşturmak da gerekiyor.

21. yüzyılda çeşitli toplumsal kesimlerin mücadeleleri yeni bir çizgide, yeni bir mücadele yaklaşımıyla süreç ve gelecektir. Bunun içinde kadın mücadelesi ve aktivitesi en temel yerlerden birini alacaktır. Somut durumu görmek, dolayısıyla kendi açılarından geliştirmek isteyenler, kadının bu durumunu böyle değerlendirip buna göre yaklaşım gösteriyorlar. Önümüzdeki süreçte bu yaklaşımlar daha fazla gelişecektir.

Burada bizim ne yapmamız gerekir sorusu önem kazanmaktadır. Mevcut durumun

yenileyecek ve mevcut stratejik çizgiye göre örgütsel yeniden yapılanmasını oluşturmaktadır. Önümüzdeki süreçte yapılacak kadın kongresi ile bu gerçekleştirilecektir.

Partimiz bu temelde önemli bir gelişmeyi yaşadı. Parti Önderliğimiz şunu ifade etti: Biz PKK olarak, bir emekçi partisi olarak ortaya çıktık. Bir ezilenler partisi; ezilen sınıf, ezilen ulus, ezilen cins partisi. PKK böyle oluşan bir partidir. Temel ayaklarıyla bir bütün olarak ezilenlerin çıkarlarını savunan ve kurtuluş mücadelelerini yürüten bir parti olduk. Kürt ezildiği ve Kürt ulusu yok edilmek istendiği için Kürt ulusal kurtuluş hareketini yürüttük. İşçiler, çalışanlar ezildiği ve sömürüldüğü için, onların çıkarlarını temel aldık; onların demokrasi ve özgürlük mücadelesini verdik. Kadın ezildiği için, cinsler arası çelişkide kadının cinsini ve mücadelesini esas aldık, çizgisini bu temelde geliştirerek kadın özgürlük mücadelesini yürüttük.

Önderliğin bu çizgisi ve ideolojik açılımı ulusal, sosyal ve sınıfsal çerçevede büyük yankı yarattığı, etkide bulunduğu ve güç kazandığı gibi, kadın içerisinde de etkide bulundu ve büyük bir güç kazandı. Serhildanlarla birlikte mücadelenin önemli gücü haline geldiği gibi, ulusal bünyeyi güçlendiren ve demokratikleştiren bir rol oynadı. Özellikle '93'ten sonraki süreçte özgür kadın hareketi mücadelemizde çok şiddetli bir direnişin sahibi oldu. Partimizin ölüm kalım direnişini sürdürdüğü bir dönemde, kadın hareketi bu direnişin başarıyla yürütülmesinin, imha edici ve ezici düşman saldırılarının karşılanmasının en temel güç kaynaklarından biri olarak yerini aldı. Bu temelde kuruluş mücadelemize büyük bir güç kattı. Mücadelemizin yenilemez bir konuma ulaşmasında kadının mücadeleye katılmasının rolü çok önemlidir.

Şimdi bütün bunlar üzerinde yeni bir başlangıç yapıp yeni bir süreç başlatırken, kadın özgürlük hareketimizin de yeniden kendi durumunu değerlendirmesi ve yeni başlangıç yapması gündeme geliyor ve gelecektir. Bu alanda önemli tartışmaları da yaşıyoruz. Bu konuda öyle çok durağan ve edilgen değiliz. Belki bazı tartışmalar uç noktaya gidiyor ve somut gerçeklikten kopuk oluyor; hatta belli noktalarda zorlayıcı oluyor. Ama tartışma demek, düşünce üretimi ve dinamizm demektir, gelişme demektir, dolayısıyla bu bir gelişmeyi ifade etmek değildir. Düşünce üretmeden, farklı düşünceler olmadan ve tartışmadan, hedeflenen hususları hayata geçirmek ve gelişme ortaya çıkarmak mümkün olmaz.

Şunu net belirtebiliriz: Biz parti olarak bugüne kadar üç büyük tartışma sürece yaşadık. Bunlardan biri **ulusal tartışma süreciydi** ve bunu '70'li yıllarda yaşadık. Ulusal sorun ekseninde çok kapsamlı araştırma, inceleme ve teorik çalışma yaptık, yazılı ve sözlü tartışmalar yürüttük ve yoğun bir ideolojik mücadeleye yaşadık. Böylece bu konuda var olan hakim ideolojik yapılanmayı kırıp parçaladık. Bunun yerine, hem ideolojik ve siyasal çizgi hem de örgütsel ve eylemsel bir güç anlamında PKK'nin doğuşunu ortaya çıkardık.

'80'li yıllarda **gerilla tartışması** yaşadık.

“Partimiz içerisinde daha doğruya ulaşmak için bir mücadele sürüyor ve sürecektir. Biz doğru yönde partileşme mücadelesini bırakamayız. Onu bırakmak, yok olmak ve ölüme gitmek demektir. Parti içerisindeki mücadele yöntemlerinde kimi zaman ciddi yanlışlıklar ve hatalar oldu. Bazı yaklaşımlar ve anlayışlar ters yöne gitti. Bu nedenle tartışma yetersizliğini gidermek önemlidir”

Savaş, gerilla savaşı, gerilla tarzı, komutanlık, askerlik, savaşın doğru bir çizgide yürütülüp mücadelede etkin hale getirilmesi partimizin en temel ilgi ve yoğunlaşma alanıydı. Parti Önderliğimiz tıpkı '70'lerdeki ulusal sorun çerçevesinde yapılan tartışlarda olduğu gibi çok kapsamlı tartışmaları bu süreçte geliştirdi. Dışa karşı yürüttüğümüz mücadeleyle birlikte, bu süreçte önemli bir iç mücadeleyi de yaşadık. Gerilla eğitimi, askeri eğitim, komutan eğitimi, doğru savaş tarzını tutturmak veya tutturamama savaşı mı, partimizin en temel mücadelelerinden birisi oldu. Parti Önderliğimiz başta olmak üzere, partimizin bütün eğitim çalışmaları bu noktada doğru çizgiyi tutturmak, doğru bir gelişme sağlamak, hataları düzeltmek, eksiklikleri gidermek ve parti çizgisinin doğru uygulanmasını hayata geçirmek üzerinde yoğunlaştı. Önderlik çizgisinin öngördüğü düzeyde olmasa da, önemli gelişmeler yaratan, düşmanın ulusal baskı ve pasifikasyonunu kıran bir gelişme düzeyini ortaya çıkardı.

Şimdi '90'lar sürecinin en temel tartışması, **kadın özgürlük tartışması** oluyor. Özellikle '90'ların başından itibaren hareketin kitleselleşmesi ve geniş kitlelerin harekete katılımı çerçevesinde kadının da çok geniş bir yelpazede harekete katılımı durumu yaşandı. Parti Önderliğimizin kadın özgürlük çizgisi ve ideolojisinin kitlelerde yankı bulması geniş katılıma yol açtı. Bu temelde hem önemli bir mücadele gücü ortaya çıktı, hem de hareketimiz içerisinde yeni bir gelişme ve bu temelde yeni bir tartışma düzeyi oluştu. Bu, '90'lı yılların temel gelişme dinamiği olmaktadır. Özellikle '93'lerden itibaren hem böyle bir gelişme öne çıktı, hem de bu temelde yoğun bir tartışmaya ve mücadeleye yol açtı.

Bu tartışma ve mücadele hala sürüyor. Fakat partimizin yeni bir düzenlemeyle kendini yeniden yapılandırması ve yeni bir stratejik çizgi oluşturmasıyla birlikte, kadın mücadelesi de kendi içerisinde yeni bir düzey kazanıyor. Mevcut tartışmalar sonucu bir çizgi düzeyine geliyor, bir düzey ve sistem kazanıyor. Böylece geniş kitleleri harekete geçirecek, büyük bir kitle hareketi olarak gelişebilecek bir düzeye doğru tırmanıyor. Bu önemli bir durumdur. Şimdi bu tartışma sürecinin de kendi içerisinde özellikleri, farklı yönleri, doğruları ve yanlışları var. Biz hala bu doğrular ve yanlışlar temelinde tartışıyoruz. Açık tartışma yürütüyoruz. Ancak daha fazla tartışmamız da gerekiyor. Tartışma yeterince olmuyor. Dar yaklaşımlar, kapalılık var. Bu da aslında çok yoğun gelişme sağlaması gereken bir hareketi zorlayan bir etken haline geliyor. Bu konuda daha iyi bir soru-lamacı olmamız gerekiyor. Daha iyi ve daha çok düşünen, daha iyi tartışan bir düzeyi yakalamamız ve yukarıda sözünü ettiğimiz çok değişik güçlerin kendi çıkarları doğrultusunda

da yönlendirmek istediği ve bu düzeyde tehlike arz eden bir durumu kesinlikle gidermemiz gerekiyor.

Bunlar kolay önüne geçilemeyecek ciddi bir tehlike ve büyük bir güçtür. “*Bana ne, bazıları yapıyormuş, ne önemi var*” demek sorumsuzluktur. Böyle diyenin zaten bir gelişme yaratması mümkün olmaz. Böyle bir yaklaşımın özgürlükle, kurtuluşla, gelişmeyle bir alakası olamaz. Eğer böyle demeyeceksek, eğer bütün yaklaşımlar bizi ilgilendiriyorsa ve biz bir irade ve bir güç, yeni bir toplumsal gelişme ve yeni bir yaşam olmak istiyorsak, o zaman var olan bu durumları köklü bir şekilde gözden geçirmemiz, tartışmamız ve değerlendirmemiz gerekiyor. Bunlara karşı bilinçli ve örgütlü tavır almak ve yanlışlara karşı mücadele yürütmek şarttır.

Partimizin yarattığı mevcut durum önemli bir gelişme arz ediyor ve Kürdistan ölçeğinde ilk defa ortaya çıkıyor. Dünya düzeyinde de bu küçümsenmeyecek bir gelişmedir. Fakat bir çizgi anlamında, partimizin ideolojik yaklaşımları çerçevesinde, dünyadaki gelişmeler de dikkate alınırsa, ciddi zayıflıklarımız ve eksikliklerimiz var. Bu zayıflıkları ve eksiklikleri gideren bir pozisyonda olmamız gerekir. Dikkatimizi ve duyarlılığımızı buna yöneltmemiz gerekir. Bizi bundan alıkoyan ve bu noktada engelleyen tutumlar ve yaklaşımlara karşı olmamız, onları görmemiz ve açığa çıkarmamız, bunlara karşı mücadele etmemiz şarttır. Bunu yapamaz ve kendimizi bu düzeyde geliştiremez ve donanımlı hale getiremezsek, o zaman başarılı ve etkili bir mücadele yürütemeyiz. Belki iyi bir iş yaparız, iyi bir militanlık da yaparız, ama ondan kimin yararlanacağı ve kime hizmet edeceği belli olmaz.

Parti Önderliği, “*sorun yalnız başına iş yapmak değildir; yapılan işin neye hizmet ettiğini tespit edebilmek, onu doğru yönlendirebilmek ve bu doğrultuda emeğine sahip çıkabilmektir*” diyordu. Sosyalist olmanın, partili olmanın en temel kıstaslarından biri budur. Kendi eyleminin sonuçlarını göremeyen ve sahip çıkamayan, onu istediği yönde ilerletemeyen bir mücadeleciliğin çok fazla anlamı ve değeri olmaz. Örneğin Kürt toplumu şimdiye kadar çok fazla savaş yaptı. Kürtlere “*herkesin askerleri*” dendi. Gerçekten Kürt yiğitliği ve savaşıllığı çok övülüyor, bu konuda destanlar yazılıyor. Fakat bu yiğitlik ve savaşıllık Kürtlere hizmet etmemiş, Kürt toplumunu çok fazla geliştirmemiştir. Kürtler sonuçlarını örgütlü bir siyasete kavuşturamadığı için başkaları yararlanmış ve değerlendirmiştir. Tarihteki birçok olay böyle değerlendirilebilir.

Şimdi kadın mücadelesinin de böyle sorunları var. “*Bu tür sorunlarımız yok, biz bu sorunlardan uzağız*” denemez. “*Biz bunları çözümlemiş ve önündeki engelleri kaldırmışız*” demek mümkün değildir. Bu anlamda

sorunlarımız çok yönlüdür. İdeolojik ve örgütsel yanlışları var, önemli bir gelişme düzeyinde gelişme sorunları gelişmenin önünde engel olma, gelişmeyi ilerletememe ve yürütememe gibi etkenler ve nedenler vardır. Tartışmalarımız bunlar üzerinde ve bu kapsamda oluyor. Boş tartışmalar yapılmıyor. Yürüttüğümüz mücadele boş bir mücadele değildir, sinirle, öfke ve kavgayla olacak bir mücadele de değildir. Böyle yaklaşmak, basit ve çok geri bir yaklaşım, kendimizi çok geri, değersiz ve aşağı düşürmek olur. Büyük bir mücadele veriliyor. Eksiklikler ve yanlışlıklar olabilir, bunlar zaten mevcut tartışmayla aşılmak isteniyor.

Demek ki basit hükümlerle, fazla derinlikli ve çok yönlü olmayan yargılarla bazı sonuçlara varmak ve bazı şeyleri mahkum etmek doğru değildir. Önemli olan, yapılan işin büyüklüğünü ve derinliğini görmek ve ondan sonuçlar çıkarmayı bilmek, buradan bir ilerleme ve güçlenme etkenine ulaşmaktır. Buna kesinlikle ihtiyaç ve gereklilik vardır. Çalışmalarımızın ve mücadelemizin bu çerçevede görülməsi gerekir.

Parti hareketi olarak önemli bir düzey yakalandı, ideolojik açılımlar oldu. Fakat bazı yanlışlar ve ciddi yanlışlıklar da var. Örneğin en olumlu görülen tutum sorundan uzak durmayı yeğledi. İlgisiz kalmak, uzak durmak, işin ciddiyetini, derinliğini ve hassasiyetini yeterince görmemek ve ona göre bir yaklaşım geliştirmemek, bir parti için, hele PKK gibi bir emekçiler ve ezilenler partisi için, bütün toplumsal kesimlerin özgürlüğünü hedefleyen bir özgürlükler partisi için hatalı ve yetersiz bir yaklaşımdır.

Partimiz içerisinde daha doğruya ulaşmak için bir mücadele sürüyor ve sürecektir. Biz doğru yönde partileşme mücadelesini bırakamayız. Onu bırakmak, yok olmak ve ölüme gitmek demektir. Parti içerisindeki mücadele yöntemlerinde kimi zaman ciddi yanlışlıklar ve hatalar oldu. Bazı yaklaşımlar ve anlayışlar ters yöne gitti. Bu nedenle tartışma yetersizliğini gidermek önemlidir.

Yukarıda üç büyük tartışma döneminden söz ettik. Üçüncü tartışma dönemi, kadın özgürlük tartışmasıdır. Bu sadece kadın tartışması değil, aynı zamanda demokrasi ve özgürlük tartışmasıdır, toplumun özgürleştirilmesi tartışmasıdır. Bu büyük tartışmayı doğru ve güçlü geliştirmek kadın hareketini daha da etkili harekete geçirmek açısından zorunludur.

Bu noktalarda önemli ölçüde bir gelişme ve açılım yaratmaya çalışıyoruz. Parti ve Önderliğin çok kapsamlı değerlendirmeleri de var. Fakat ideolojik değerlendirme düzeyinde, örgütsel ve pratik planda bunları yönlendirmek, ilerletmek ve güncel gelişmelere cevap verecek düzeye kavuşturmak gerekiyor. Bu bizim görevimizdir. Bunu Önderlik'ten bekleyemeyiz.

Partimiz en çok kadın hareketine yaklaşımdan dolayı yargılanmaya çalışılıyor, suçlanıyor. Parti Önderliğimizin üzerinde bir yıldan beri en çok baskı uygulanan nokta, başka herhangi bir yaklaşım değil, kadın yaklaşımıdır. Buna cevap olmak için Parti Önderliği sürekli açıklamalarda bulunuyor. Yaptığı en son değerlendirmesinde, “*Ben evliliğe karşı değilim, ama mevcut aileyi doğru bulmuyor ve katılmıyorum*” diyordu. Bu da nereden çıktı? Şimdi Önderlik üzerinde uluslararası komplo düzeyinde böyle bir saldırı neden geliyor? Fransızlar '93'te şunu tartışıyorlardı: “*Güçü ve şiddeti ne olursa olsun, bu yeni bir sistemdir, sistemimiz karşısında bir tehlike arz ediyor. Başka bir yaşam sistemi geliştirmeye çalışıyor.*” PKK ve Önderlik gerçeği işte böyle bir gerçekliktir, yeni bir toplumsal düzenleniş, yeni bir yaşamı ifade ediyor. Şimdi bu mevcut sistem egemen sistemin karşıtıdır ve onu tehdit ediyor. Özellikle günümüzde hakim olan maddiyatçı ekonomik ve sosyal gelişmeyi daha fazla tehdit ediyor.

Mevcut egemenlik biçimi, ekonomik ve toplumsal gelişmeyi frenleme egemenliğidir. ABD egemenliği onu durdurmaya ve yozlaştırmaya çalışıyor. PKK ise bunun karşısında özgürlüğü ve eşitliği en ileri düzeyde geliştir-

meyi hedefleyen, böylece toplumsal dinamiklerin gelişimini, ekonomik ve toplumsal gelişmeyi ardına kadar açan ve onun önündeki engelleri kaldıran bir sistem oluyor. Bunun için mevcut egemen sistem böyle bir düşünce sistemini kendisi için ciddi bir tehdit görüyor, baskı uyguluyor ve saldırıyor. Belki hiç söylemiyorlar, ama Parti Önderliği kendi üzerindeki baskının en önemli uygulama nedenlerinden bir tanesinin bu olduğunu çok iyi biliyor ve buna yanıt vermeye çalışıyor. Biz çoğu zaman düşünce olarak, propaganda ve pratik olarak, yine örgütsel gelişme düzeyinde Önderliğe destek ve güç veren, onu anlayarak konumda değiliz. Hatta çoğu zaman dar ve yanlış anlıyoruz. Ondan gerekli sonuçları çıkarmıyor ve ona cevap olacak pratikleşmeye yönelemiyoruz. Tam tersine yanlış ve yetersiz bir değerlendirme ile belki de çok farklı ve hatalı sonuçlar çıkarıyoruz. Bu değerlendirme durumunu aşmamız gerekiyor. Parti açısından bu çok önemlidir.

Şimdi parti içinde kadın hareketini daha da geliştirmemiz için ciddi bir çözüm üretmemiz gerekiyor. Birçok tartışmanın altında, parti çözümünün zorlanması ve zedelenmesi var. Zorlayıcı, hatalı ve dar yaklaşımlar var. Bu konuda bayan arkadaşlara bazı eleştiriler de yapmamız gerekir. Dar, çok sığ, yüzeysel, hayalci ve işin özüyle gelişen yaklaşımlar var. Önderlik çizgisinin özümsememesi ve pratikleştirilmesi konusunda zayıflıklar yaşanıyor. Bir diğer önemli husus da şudur: Bütün bunlar yaşanırken bunları yok saymak, “*biz çok iyiyiz, çok mükemmeliz*” demek doğru değildir. Kongrede bir bayan arkadaş kalkıp “*biz özgür olmadık, siz nasıl olacaksınız?*” dedi. Bir kişi kalkıp kendi özgürlüğünü ilan etmek istiyor. Bu bireyci bir tutum, çok küçük burjuvaca bir yaklaşımdır. PKK bir ideolojik hareket ve biz bu ideolojide iddialyız. Bizim öyle hafife alınacak bir yaklaşımımız yoktur. Otuz yıldır bu ideolojiyi yaşamaya çalışıyoruz. Öyle basit bir durum değildir ve ciddiye almak gerekir. Böyle bireysel tutumlar ve yaklaşımlarla, bireyselleştirerek sorunları çözüme götürmek kuşkusuz mümkün değildir. Bu tür yaklaşımlar ciddi engel oluşturur. Parti içerisindeki tartışma ortamını objektif tartışmalar olmaktan çıkarır. Bu tür tutumlar en çok da kadının gelişimini ve kadın özgürlük mücadelesini zorlar. Dolayısıyla kadın hareketinin güçlü bir örgütsel gelişimine ve partileşmesine de zarar verir.

Kadın özgürlük hareketini bireyselleştirmek ya da yalnız kadını ilgilendiren bir sorun olarak dayatmak yanlışlar. Bu iş için bütün parti yönetimlerimiz çalıştı. Kadın özgürlük hareketi PKK mücadelesiyle doğdu. PKK '70'ten beri binlerce şehit vererek bu değerleri yarattı. Kadın özgürlük hareketi de bu değerlerin temel bir parçasıdır ve bunların üzerinde geliştiriliyor. Yani yalnız başına kadınların yürüttüğü bir mücadele değildir. Özgürlük mücadelesini yalnızca kadın mücadelesi olarak görmek, bunu erkeğe karşı hiç de iyi tanımlanmamış, ideolojik içeriği ve örgütsel çerçevesi yeterince belli olmayan bir yaklaşımla ele almak tabii doğru değildir. Parti Önderliği kadın cinsinin özgürlüğünde birçok genel sorunun çözümünü gördüğü için, kadın özgürlük anlayışını dar bir cins çelişkisinden çıkararak, geneli ilgilendiren bir cins sorunu haline getiren bir ideolojik yaklaşım ortaya koymuştur. Bu nedenle kadın özgürlük mücadelesini genelleştirmek, erkeği de içine çeken bir mücadeleye dönüştürmek önemlidir. Bu yönüyle kadın-erkek mücadelesi özgürlüğü arayan tüm toplumun ortak mücadelesidir. Özgürlük, her toplumun yaşayacağı bir olay olduğu gibi, toplumsal özgürlüğe de ortak bir çaba ile ulaşılır. Bir özgürlük partisi olarak PKK içinde ortak bir anlayış ve çalışma düzeyini yakalamak, önümüzdeki toplumsal özgürlük sorununu başarıyla yerine getirmek için gereklidir ve bunu topluma taşımak göreviyle karşı karşıyayız. PKK'de bunu yapamazsak, toplumda hiç yapamayız.

PKK dışında hiçbir gelişme olmaz. Çünkü PKK öyle bireysel bir yaşamı öngören bir parti değildir. PKK ortamı insanların bireyselliğini yaşadığı bir ortam değil, toplumsal gelişme için mücadele edilen bir ortamdır. PKK bu tür durumları aşabilen bir güçtür. Bu açıdan doğru değerlendirme ve yaklaşım geliştirmemiz gerekiyor. Özellikle bayan arkadaşlarımızın çok yoğunlaşması, derinleşmesi ve tartışma yapmaları ve yaşamı daha derinliğine anlamaya çalışmaları gerekiyor. Çünkü daha fazla mücadele et-

mek ve gelişme yaratmakla yükümlüdürler. Hem gelişme sağlayabilmek, hem de olumsuz olan tutumları bertaraf edebilmek için olguları derinliğine kavramaya ihtiyaçları vardır. Sadece coşkulu ve duygusal yaklaşımlarla ve soyut tutumlarla bu olmaz. Bu konuda sağlıklı bir incelemeye ihtiyaç var. Kadın özgürlük hareketinde çok boyutlu ve derinlikli olmamız ve bir ideolojik çizgi düzeyini kesinlikle yakalamamız gerekir. Tarih-sel yaklaşım bakımından da, güncel gelişmeler bakımından da epeyce sorgulanıp eleştirilecek yaklaşımlar bulunmaktadır. Biz bunu yeterince yapamıyoruz.

Ancak şöyle bir hava da oluştu: Ne övülebiliyoruz, ne de eleştirebiliyoruz. Eleştiriyoruz kırılıyorlar, övüyoruz kendilerini kaybediyorlar. Böyle olmamalıdır. Eleştirilerden korkmamalıyız. Eleştiriler ve tartışmalardan güç alarak her alanda özgürlük mücadelesini yükseltmek durumundayız.

“PKK eşittir erkek partisi, PJKK eşittir kadın partisi” yanlıştır ve bir zorlamadır. Ne PJKK, ne de PKK böyle bir partidir. Bu anlamda PJKK tanımlaması tam yapılamadı. Kadın hareketinde parti adını atmaya kalktığımızdan bu yana bir kavram kargaşası ortaya çıktı ve bazı yanlış yaklaşımlar kendisini gösterdi. Kadın partisini genel sorunlardan ilgiyi koparan dar bir cins yaklaşımı gibi anlama sonucunda, kadın özgürlük hareketine ve partileşmesine zarar verici kimi durumlar ortaya çıkardı.

PKK'nin erkeği ve kadını, yiğit kahramanları ve militanları bu mücadelenin gelişimini sağladılar. Binlerce şehidimiz var. Bunun için mücadeleyi sahiplerine bahsetmek gerekiyor. Gerçek sahiplerinden alıp da mücadeleyi hakkı olmayanlara bahsetmek doğru bir çizgi ve yaklaşım değildir. Öte yandan mücadele etmiş bütün ezilenler ve sömürülenlerin kurtuluşu için yaşamını vermiş kahramanlıkları görmek ve değer biçmek gerekir.

Partimiz tarafından geliştirilen özgür kadın hareketi içinde cins bilincine vararak kadın kendini bilmalı, irade kazanmalı ve katılımını ileri düzeye çıkarmalıdır. PKK içindeki kadın ve tüm Kürt kadınları yaratılan değerler temelinde toplumsal yaşamın bütün alanlarında başarılı olacağına güvenmeli, inanmalı ve aktif bir biçimde katılmalıdır. Ama bunu yapmak için ideolojik olarak kendini iyi donatması, çok yoğun bir mücadele yürütmesi ve büyük gelişmeler sağlaması gerekiyor. Bu öyle durduğu yerde her kadının yapacağı bir iş değildir. Toplumun gerilikleri içerisinde, kadının yaşadığı gerilik daha fazladır. Örneğin feodalizmden söz ediyoruz; eğer Kürt toplumunda feodalizm varsa, bu feodalizm PKK içinde de yansıyor ve erkekte feodal eğilimler varsa, kadında da en azından aynı düzeyde vardır demektir. Bunu söyleyemeysek, daha baştan geriliklere karşı mücadeleden kendimizi alıkoymuş oluruz. Tabii biz kadının coşkusunun, kararlılığının ve kendine güveninin yüksek düzeyde sürmesini önemli görmekteyiz. Ama böyle olmak istemenin ayrı, gerçeğin ayrı olduğunu da bilmemiz gerekir. Aksi tutum hayalci ve subjektif bir yaklaşım olur.

Parti Önderliği kadın hareketine her zaman şu rolü biçti: Partinin yenilenmesi hareketi, partinin iç özgürlük ve demokrasinin gelişmesi hareketi, partinin örgütlenmesi hareketi, parti içerisinde her türlü geriliğin, gericiğin ve örgütsel karşıtlığın yıkılması hareketi! Kadın hareketinin böyle bir rol oynaması gerekiyor. Özgür kadın hareketi bu rolü oynar mı? Elbette oynar. Özgür kadın militanı bu rolü oynar mı? Tabii oynar, oynamıştır da. Fakat bazı yaklaşımlar bununla geliyor. Bazı erkek arkadaşlar, bu durum karşısında “ruhumuz kararıyor” dediler. Bu düşünce geri olabilir, özgürlük ile geliyor olabilir; ama bir gerilgi yıkmak ve özgürlüğe doğru gelişme sağlamak da bir sanattır.

Bunun yolunu ve yöntemini bulmak gerekir. Yoksa doğruları söylemek ve doğrularla hareket ediyor olmak yalnız başına yeterli değildir. Bu partide, Parti ve Önderlik doğrularını en çok tekrarlayanlardan biri oldum. Fakat bu iyi bir PKK yürütücülüğü olmadı. Yürütmedi ve başarı kazanmadı. Parti Önderliği her zaman “en son söyleyeceğini en önde söylemekten vazgeç” dedi. Demek ki, doğrular ayrı bir şey, bir şeyi alıp yürütmek ve iletirmek ayrı bir şeydir. Yani ideoloji ve düşünce bir alandır, pratik ayrı bir alandır. Pratiğin dili ayrı, politikanın dili

ayrıdır. Her birinin ayrı bir yolu ve yöntemi vardır. Bunun da bir sanatı vardır. Kadın özgürlük hareketinin de buna göre ele alınması ve yürütülmesi gerekiyor.

Bunlar bilinmezse ve buna göre bir yaklaşım gösterilmezse, doğru olmaz. Yazık oluyor. Şöyle yazık oluyor: En devrimci alan üzerinde oturuluyor, fakat yetersiz yaklaşımlar sonucu daha da fazla gelişmesi gereken kadın hareketinde daraltıcı ve geliştirici olmayan durumlar da ortaya çıkıyor. Bu eksiklikleri aşmak için yoğun bir tartışma olmalıydı. Biz en büyük özgürlük tartışmayı ve gelişmeyi özgür kadın hareketinin gelişimiyle yaşamalıydık. Önemli oranda hem parti içinde, hem halk içinde gelişmeler yaşandı. Ancak toplumsal özgürleşme ve partinin gelişimi açısından bunu daha da iletirmek gereklidir. Kadın cephesi ve kadın hareketi her zaman partiyi geliştiren ve iletken cephe olmalı, hem doğru tutumu hem de gerekli pratik etkinliği gösterebilmeli, onun sahibi olabilmelidir. Ancak bu noktalarda zayıflıklar ortaya çıktı.

Söyle bir eğilim de görülüyor: ‘Olursa olur, olmazsa olmaz!’ Bu tehlikeli bir tutumdur. Biz böyle diyemeyiz. Bizim sorunları böyle ele almamız doğru değil, mümkün de değildir. Bu açıdan birçok noktada düzeltme ve sorgulama olmalıdır. Hem ideolojik hem de örgütsel yaklaşımlar çerçevesinde bu böyledir. Özellikle böyle büyük bir gelişme gününü yaşadığımız süreçlerde, bir kadın kongresine giderken, bunları daha kapsamlı ve ayrıntılı tartışıp çözüm üretmek gerekiyor. Çünkü biz bazı şeyleri ortaya koyuyoruz, ancak bazı yaklaşımlar kadın hareketinin gelişimi önünde engel oluşturuyor, daraltıyor.

Örgütlenmeye ve partileşmeye karşı grupçu yaklaşımlar var. Biz de zamanında partiyi daralttık. Parti yönetimi olarak partileşmenin önünde engel oluşturduk. Önderlik bizimle mücadele ederek kadronun önünü açtı ve bu da partisel gelişmeye yol açtı. Şimdi benzer bir sorunu özgür kadın partileşmemiz yaşıyor. Mevcut yönetim düzeyi ciddi bir sorgulamadan uzak kaldı ve partileşmeyi amacı doğrultusunda fazla geliştiremedi. Bu eksiklikleri doğal karşılayamayız. Bu yaklaşımları eleştirip düzeltme yoluna gideceğiz.

Bu, dar grupçuluğu esas alan ve grupçuluk düzeyinde kalan, ideolojik, politik ve örgütsel düzeyde partileşmenin gerektirdiği açılımı yapamayan bir yaklaşım oluyor. Söz konusu örgütsel daralma en çok kadın hareketine zarar veriyor. Şu net olarak belirtilebilir: Eğer bu kadar zararlı olduğu görülmeseydi, bu düzeyde bir tartışma düzeyi geliştirmezdik. Şu andaki yetersiz yaklaşımın kadın hareketini ve partileşmesini geliştireceğinden emin olsak, hiçbir söz söylemeden gelişimine katkı sunardık. Ancak gelecekte daha yetersiz durumlara düşmemek için, yanlışların zamanında düzeltilmesi gerektiğine inanıyoruz.

Bizde de ortaya çıkan yetersizlikler, birçok kadın hareketinin başına gelen bir durumdur. Dünyaya bakalım, kadın hareketinin tarihine bakalım, birçok alandaki kadın örgütlenmesine bakalım; aslında hep böyle grup düzeyinde kaldılar, daraldılar ve sapmaya uğradılar. Ideolojik ve örgütsel düzeyi doğru bir anlayışla geliştiremediler. Yanlış bir yığın eğilim çıktı. “Feminizm” dendi, şu dendi, bu dendi. Bunlar kadın hareketindeki sapmalardır. Biz bu durumlara düşmeyi büyük mücadele ve kadın kahramanlıkları sonucu ortaya çıkan birikim düzeyimize layık görmüyoruz.

Kuşkusuz kadın genelde çok mücadele etti. Kürdistan’da kadın hareketi yeni olsa da, bizim geliştirdiğimiz bu mücadele hepsinin önündedir. Bunu net olarak söyleyebilir ve sonuna kadar da iddia edebiliriz. Ancak kadın mücadelesini dünyada yalnız biz yürütmüyoruz. Tarih boyunca kadınlar çok mücadele ettiler. Mesela 20. yüzyılda kadın hareketi birçok ülkede çok fazla gelişti. Yine 19. yüzyılda birçok alanda kadın mücadelesi gelişti. Devrim hareketlerinde kadınlar her zaman var oldular, örgütlendiler, savaşa katıldılar ve etkili güç de oldular. Fakat sonunda daraldılar. Bu gelişmeler hep belli bir düzey kazandı, ama oradan ileriye gidemedi. Biz bunlardan sonuç çıkararak Önderlik çizgisinde kendimizi donatmak ve mücadeleyi kesintisiz yükseltmek sorunuyla karşı karşıyayız.

Bunların neden böyle olduğunu incele-

memiz gerekir. Fedakarlık mı yapmadılar? Hayır, herkesten, her kesimden fazla fedakarlık yaptılar. Mücadeleye mi girmediler? Hayır, her kesimden fazla mücadele içine girdiler. Ama niye bu sonuçlarla karşılaştılar? Bunun nedenlerini bulmamız gerekir. Kadın hareketi belki bir noktaya geldi, ama büyük bir kadın örgütlülüğü hiçbir ülkede gelişmedi. Daraldı ve grup olarak kaldı, etkisizleşti ve giderek tasfiye oldu. Tabii bunun doğru bir ideolojik ve örgütsel yaklaşımla bağlantısı var. Bunun için doğru çizgi önemli bir olaydır. Doğru çizgi çok fazla önemli değildir diyemeyiz. Böyle dersek gelişme sağlayamayız.

Kadın hareketini güçlü biçimde geliştiremezsek, bu, PKK'nin gelişimini zorlamak demektir. Bu nedenle eksiklikleri mutlaka aşmamız gerekiyor. Daraltan yaklaşımları kesinlikle aşmak zorundayız. Bunun için kadın örgütlenmesi nedir, ne değildir, partileşme nasıl oluyor? Bunu özümsememiz ve doğru bir rotaya sokmamız gerekir. Bunu yapmazsak, en fazla gelişme gösterecek kadın hareketi rolünü yeterince oynayamaz ve parti olarak zorlanırız.

Parti Önderliği her zaman ve en son da İmralı’da, kadın hareketinin gelişmemesini erkeğe bağlayan yaklaşımlara karşı “böyle söyleyen kadından nefret ediyorum” dedi. Biz böyle söyleyemeyiz. Yani parti olarak kalkıp, uluslararası komplo önümüzü kesiyor diyebilir miyiz? TC önümüzü kesiyor, onun için biz ulusal demokratik hareketi yürütmüyoruz diyebilir miyiz? Ne yapalım, herkes mazur görsün, çünkü önümüzü kesenler var denilebilir mi? Elbette önümüzü kesenler değil de, karşımızda mücadele yürütenler var ve olacaktır. Bizim görevimiz de onları görmek, bilmek, bulmak ve kendilerini etkisiz kılmak bir mücadeleyi ortaya çıkarmaktır. Özgür kadın hareketi açısından engeller ve engelleyici tutumlar nelerdir? Bu engellerin çok köklü ve kapsamlı değerlendirmelerini yapıp, kendimizi bunları aşacak bir duruma ulaştırmalıyız. Erkek yaklaşımlarından da her zaman engellemeler ortaya çıkabilir. Ancak kadın hareketi sorunlarına, yalnızca böyle çok daraltılmış siğ bir yaklaşımla cevap olamayız.

Sorunları yalnızca erkek yaklaşımlarına bağlamak, bayan arkadaş yapımız açısından sağlıklı düşünme, tartışma, eğitim ve gelişme noktasında yetersizlikler ortaya çıkarmaktadır. Parti içindeki bayan yapımızda önemli bir bilinçlenme ve çok büyük gelişmeler yaşandı, yaşanıyor. Bu hepimize güç ve coşku veren çok önemli bir birikimdir. Partimiz için hala büyük bir güç kaynağıdır. Biz parti olarak bu mücadeleyi yürütüyoruz ve yürütmeye devam edeceğiz. Ezilen cins mücadelesini kadın yürütür, kadın yürütecektir, onun dışında hiçbir güç yürütemez demek, çok daraltan bir yaklaşım olur. Bayan yoldaşlar kadar erkek yoldaşlarımızın da kadın özgürlük hareketine büyük güç ve destek vermesi zorunludur. Kadının gelişimi aynı zamanda erkeğin gelişimidir. Bu açıdan erkek geriliklerini aşmak özgürlük mücadelesini başarıya ulaştırmak açısından şarttır.

Aslında geçmişte epeyce tartışmıştık. Bu çok ince bir çizgidir ve doğru tanımlamamız

gerekir. Erkek egemenliğinden kopmak ve onunla mücadele etmek, egemenliğe karşı ezilenlerin ve emekçilerin çıkarını savunmak kadın özgürlük mücadelesinin en temel görevlerindendir. Ancak bu mücadeleyi yaparken, erkek egemenliğinden kopuyoruz diyerek parti içindeki erkek yoldaşlar arasındaki ilişkilerde zafiyet ortaya çıkarmak en başta da bu amaca ters düşen yaklaşım olmaktadır. Bu nedenle parti içinde bu tür zafiyetlere yol açacak yaklaşımlardan uzak durmak dikkat edilmesi gereken önemli bir husustur. Örneğin bayan arkadaşlar geçmişte erkek arkadaşları çok fazla etkiliyor ve etkili oluyorlardı. Arkadaşların birbirleri üzerinde etkisi oluyor ve birbirlerini olumlu yönde etkiliyorlardı. Bu durum erkek yoldaşların kendilerini sorgulamasını beraberinde getiriyordu. Erkek egemenliğine karşı mücadelenin yanlış verildiği durumlarda, erkek kendisini fazla sorgulama gereğini duymamaktadır. Bu durum da kadın özgürlük mücadelesinin gelişimi açısından olumlu bir durum değildir. Kadının erkeği daha fazla etkileyeceği ve erkekte özgürlük bilincini daha da geliştirecek yaklaşımları geliştirmek, kadın özgürlük hareketinin önünde duran diğer bir görevdir.

Tarihte halklar yok oldular, emekçi sınıflar en ağır bir bastırma ve ezilmeyle yaşadılar. Kadın da en çok ezilen bir kesim olduğundan bu biçimde ezildi. Kadın hareketi de bu tehlikeyle karşı karşıyadır demek özgürlüğü kurtarmaz ve PKK yaklaşımı bu değildir. PKK Kürdistan’da ulusal demokratik hareketi geliştirirken benzer yaklaşımı gösterseydi, küçük bir gelişme bile sağlayamazdı. O zaman küçük-burjuva partilerden bir farkımız olmazdı. PKK’nin çizgisi ayrıdır, küçük-burjuvazinin ve ilkel milliyetçiliğin çizgisi ayrıdır. Başkan APO’nun çizgisi de ayrıdır. Bu nedenle Başkan APO’nun kadın özgürlük çizgisini doğru kavrayacağız. Çizgi mücadelesi, ideolojik mücadele ve ideolojik kapsam önemlidir. Pratikte bazı hatalar yapabilirsiniz, bunlar önemli olmayabilir; ama ideolojik düzeyde, çizgi düzeyinde yetersiz yaklaşımlar düzeltilmedi mi bu çok ağır darbeler yemeye kadar götürür. Bu noktada doğrular üzerinde tir tir titreyeceğiz. Bu kesinlikle gereklidir.

Bütün bunlar, üzerinde yoğunlaşmamız, kafa yormamız ve düzeltme sağlamamız gereken hususlardır. Arkadaşlar, kendi yetersizliklerini ve çizgiye yanlış yaklaşımlarını dışarıyorlar. Bu durumdan çıkmak gerekiyor. Kadın hareketi kendisini böyle ezdirmek üzere ortada tutan bir hareket değil, toplumsal özgürlüğün en temel dinamiklerinden birisi olarak kendi özgürlüğünü geliştiren ve toplumsal özgürleşmeyi yaratan, onlarla birlikte gericiğe karşı doğru bir çizgide mücadele edip gericiikleri yıkan bir hareket olmalıdır. Böyle olursa gelişme yaratır, doğru bir çizgide hareket eder ve başarı sağlar.

Birbirimize bir şeyler anlatmamız gerekiyor. Uygun ve doğru bir tartışma ortamımızın olması şarttır. Böylece kendi çizgi doğrularımızı bulup yürütebilmeliyiz. Parti içinde şimdiye kadar bir sistem geliştirmeye çalıştık. Önderlik bir sistem oluşturmaya çalıştı. Bu sistem yarın tehlikeye girebilir. Nasıl tehlikeye girebilir? Ben, ‘doğru bu’ derim, o ‘doğru bu’, öbürü ‘doğru bu’ der. Herkes

kendi doğrusunu yürütmeye kalkarsa ortada parti doğrusu kalmaz. Şimdi bu konu nazik bir konudur ve işin temeli buradadır. Parti Önderliği’nin yaklaşımının temelinde doğru tartışma ve doğru karar alma vardır. Toplumsal yaşamı doğru geliştirmenin esprisi buradadır. O zaman bütün toplumsal ilişkilerin geliştirici veya gerilettiği olmasının ayırıcı da buradadır.

Eğer biz bu Önderlik yaklaşımını doğru biçimde yaşama geçiremezsek, iyi şeyler yapıyoruz derken geriye çektiğimizi görürüz. Bu endişeleri taşıyoruz.

Önderlik büyük bir çabayla bir militan düzey yarattı, bir hareket geliştirdi ve ortaya önemli bir güç çıkardı. Bu güç doğru tanımlanmaz, doğru eğitilmez ve doğru örgütlenip yönlendirilmezse başarılı çalışma yürütemez. Tekrar eski duruma dönebilir. Biz, “asla farklı bir şey olmaz”, Stalin’in dediği gibi “geriye dönüş olmaz, bundan farklılaşma olmaz, bu kesinleşmiş ve dönülmez hale gelmiş bir durumdur” diyemeyiz. Böyle denildiği için Sovyetler Birliği en feci bir biçimde çöktü. Bizim böyle yaklaşmamamız gerekiyor. Dikkatli durursak, çizgimiz ve mücadele yöntemlerimiz doğru olursa ve doğru çizgide etkili mücadele yürütersek geriye dönüş olmaz, ilerleriz. Fakat böyle yapmazsak, bu her türlü tehlikeyi içinde barındırır.

Bireysel yaşama imkan tanımayan parti ortamı nedeniyle erkek olsun bayan olsun birtakım zorlanmalarımızı örgütsel ve ideolojik sorun haline getirmeyelim. Partimizin yürüttüğü bu kadar uzun süreli siyasal mücadele tecrübesinden, insan bilincinin gerçekten maddi yaşamdan oluştuğunu ortaya çıkardı. Maddi yaşam ve ihtiyaçlar konusu düşünceyi çok fazla belirliyor, yönlendiriyor ve şekillendiriyor. Bireysel yaşamın birçok özelliğini toplumsal mücadeleyi geliştirmek için durduruyoruz, değiştiriyoruz ve farklı yöne kanallı ediyoruz. Bu durumlar bizi zorluyor ve sıkıntılar ortaya çıkarıyor. Bu konuda gizli saklı bir durumumuz yoktur. Aleni yaşıyor, aleni çalışıyoruz. Bazı doğrularımız, bazı yanlışlarımız var. Bu doğruları savunup, yanlışlara karşı mücadele ediyoruz. Bizim doğrularımız başkalarına göre yanlış olabilir. O bizi ilgilendirmiyor. Biz kendi doğrularımızdan sorumluyuz.

Parti ortamı içinde bazı sıkıntılar, zorluklar var. Sağlıklı bir tartışmayla doğruları yerleştiremezsek, parti için kimi zararlı sonuçlar ortaya çıkabilir. En zararlı sonuç kimin için çıkar? Özgür kadın hareketi için çıkar. Kadın özgürlük hareketi bundan en fazla zararlı gören güç olur. Onun için herkesten daha fazla kadın özgürlük mücadelesinde buna dikkat etmek, bize zarar verecek tutumları zamanında görmek gerekir. Maddi temelden kopuk ve gerçekleşmeyecek hayallere kapılmamak, düşüncede berraz derinleşmek, sistemleşmek ve yaklaşımlarda olgunlaşmak gerekiyor. Bu, tehlikeleri önlemek açısından zorunludur. Partinin ve parti Önderliği’nin en çok değer verdiği ve parti için en fazla değer katacak kadının özgürlük hareketini bu tür tehlikelerden korumamız, mücadelemizin başarısı açısından

Zafer savaş meydanı olan kişilikte kazanılacaktır

Demirel birkaç gün önce bir konuşmasında, “siyasette on gün çok uzun bir zamandır” diyordu. On gün bile geçmedi, yeni bir siyasi gündem ve durum ortaya çıktı. Ortaya çıkan gelişmeleri yine değerlendirmek ve hem de kapsamlı değerlendirmek, derinliğine ulaşmak ve ona göre tutum geliştirmek gerekir.

Mücadele yoğun, keskin ve karşılıklı oldukça şiddetli geçiyor. Eskiden, savaş sürecinde değerlendirme yapıyorduk. İki cephe savaş halindeydi ve savaş çok keskin bir mücadele biçimiydi. Buna göre kendimizi cepheden hazırlıyorduk; savaşın gereklerine göre planlıyor, örgütüyor ve mücadeleci kılmaya çalışıyorduk. Stratejik değişim süreci bu konuda ne tür değişiklikler yarattı? Bu konuda yanılıgı noktaları var. “Durum değişti, madem değişiklik yapıyoruz, o zaman öyle bir mücadeleci ortam dağılıyor” gibi bir yaklaşım görülüyor. Çok fazla mücadele gerektirmeyen bir ortam da olabilir. Komisyon olarak Kongreye sunulan Politik Rapor’u hazırlamaya çalışırken, bir arkadaş “bu raporda mücadeleci var” demişti. Değişim denince, kendisine göre artık mücadele bitecek, eskisi gibi bir mücadeleden artık çıkıyoruz gibi bir yaklaşım vardı. Demek ki düşünmüş, öyle bir şeyi hesaplıyormuş; ama durumun öyle olmadığını görünce, biraz şaşkınlıkla raporu eskiyi olduğu gibi tekrarlayan bir rapor olarak görmeye kadar götürdü. Bu tür yaklaşımlar kökten yanlıştır.

Şunu çok net görüyoruz: Askeri mücadele siyasi mücadelenin bir biçimi, bir başka deyişle onun en yoğunlaşmış bir biçimidir, ondan kopuk değildir. Askerlik apayrı ve siyasetle ilişkisi olmayan bir mücadele biçimi değil. Askeri durum tümüyle ortadan kalkmış değil. Fakat yeni bir mücadele süreci derken, çok kısa bir süreçte, siyasi mücadele dediğimiz mücadelenin askerlikten daha az keskin bir mücadele biçimi olmadığını gördük. Bu mücadele daha az yoğunluk ve duyarlılık gerektirmiyor. Daha az şiddetli de değil. Günlük olarak daha fazla duyarlılığı, daha çok yönlü olmayı, daha fazla örgütlülüğü, daha şiddetli bir mücadeleyi ve bu açıdan da daha etkili, bilinçli ve örgütlü bir duruşu gerektiriyor. Eğer böyle karşılamaz, algılamaz ve mücadeleye sürecine böyle yaklaşmazsak yanlıştır yapmış oluruz. Hatalı yaklaşım içinde olur ve gevşeriz. Halbuki mücadele şiddetli olur ve kaybederiz.

Biz bunu çok açık olarak güncel gelişmeler içerisinde yaşıyoruz. Bu konuda yanlıştır yaklaşımlar, değerlendirmeler ve tutumları aşmak, güncel gelişmeleri ve içinde bulunduğumuz dönemin mücadele gerçekliğini doğru kavramak açısından duyarlılığa çağırıyorduk. Mevcut değerlendirme daha bilinçli, daha duyarlı kılma amacını güdüyor. Öyle algılamak ve yaklaşmak gerekir. Günlük gelişmeler bize bunu gösteriyor. Geçen bir haftalık, on günlük süreç bir an için irdelenirse, günlük olarak yeniden ve yeniden değerlendirmeyi gerektiren çok şiddetli bir mücadelenin içinden geçtiğimiz görülecektir. Bunu anlamamız, üzerinde kafa yormamız, kendimizi yoğunlaştırmamız ve buna göre hazırlanmamız gerekir. Diğer yaklaşımlar dönemi doğru anlayan, yorumlayan ve mücadele gerçeğini doğru çözümlleyen yaklaşımlar değil.

Bu hususlar neden önemli? Çünkü yanlış anlamalar var; ‘içinde bulunulan keskin mücadelenin verdiği gerginlikten birdenbire kurtulacağız ve artık öyle bir durumu yaşamayaacağız’ beklentisi içinde olma var. Bu çok yanlış bir beklentidir ve siyaseti anlamamak oluyor. Bizde siyasallaşma oldukça zayıftır, hatta siyasetten kaçış var. Kürt toplumu siyaseti en az yaşayan bir toplum, siyasallaşmamış bir toplum oluyor. Bu anlamda zaten örgütlenememiştir. Üzerinde başka örgütlü siyasal güçler hüküm sürüyor, bunların hükmü toplumu ve bireyi siyaset dışı bırakarak ve siyaset dışı yaşam içinde tutarak kendi hükmünü sürdürüyor. PKK’nin

mücadelesi bunu tersine çevirmeydi. Bu hükümler ve onun dayandığı siyaset dışılığı ortadan kaldırmayı, siyaset yapmayı, siyasal bilinci ve siyasal örgütlülüğü toplumda var etmeyi ve bu temelde kendi yaşamını bilinçli ve örgütlü kılar hale getirmeyi hedefliyordu. Parti mücadelemizin Kürdistan’da temel işlevi buydu ve bu 25-30 yıl içerisinde önemli bir düzey kazandı. Toplumu böyle bir mücadele ve örgütlü yaşam içerisine çekti. Bunu belli bir düzeye ulaştırdı.

Ama toplum böyle bir mücadelede oldukça zorlanıyor. Birey oldukça zorlanıyor. Adeta kendisini hazır ve alışıktırmış bir yaşam içerisine çekilmiş olarak görüyor ve bu yaşamdan kurtulacağı beklentisini taşıyor. Hep ‘devrim ne zaman tamamlanacak’ der ve bunun beklentisi olurken, biz bunu yaşıyorduk. Devrim tamamlansın demek, ‘siyaset yapma, savaşma ve mücadele etme süreci tamamlansın da böyle bir yaşamın dışına çıkalım’ demek anlamına geliyor, onun beklentisi içerisinde olmayı ifade ediyordu. Demek ki bir sıkışmışlık var. Partinin geliştirdiği mevcut mücadelede, siyasal ve örgütsel yaşam içinde toplumun ve bireyin bir sıkışmışlığı, onu yeterince özümseyememişliği var. Değişiklik denince, bir zamanlar ‘devrim başarıya gitsin ve biz bundan kurtulalım’ beklentisi içinde olunurken, şimdi değişim olacak dendiğinde ‘beklediğimize ulaştık’ biçiminde bir ruh hali, düşünce ve duygu durumu insanlarda ve toplumda yer ediyor.

Bu bizi içinde bulunduğumuz mevcut mücadele sürecine göre hazırlamıyor, örgütlü ve dinamik kılmıyor, gevşetiyor. Karşıtlarımız ise uluslararası komplo çerçevesinde çok daha örgütlü olarak ve sonuç alma azmiyle üzerimize geliyorlar. Bir yandan böyle kapsamlı ve şiddetli bir saldırıyla karşı karşıya bulunurken, diğer yandan kendimizi buna göre örgütlemeyiz, tam tersine yanlış anlayışla daha da gevşek kılarak, o zaman kaybederiz. Bu saldırılara karşı duramayız; onları boşa çıkartacak, yenilgiye uğratabilecek direniş ve mücadeleciliği gösteremeyiz. En büyük tehlike budur. Uluslararası komplo güçlerinin de en çok amaçladıkları, başarmada en çok umut bağladıkları ve dayanmak istedikleri nokta burasıdır. Bireyi ve onunla bağlı olarak örgütü içten çözeceklerini umut ediyorlar. Bunun araştırmasını yapıyor ve saldırılarını buna göre yürütüyorlar. Politikalarını ve üzerimizdeki mücadelelerini buna göre yürütüyorlar. Diyarbakır’da belediyelere yönelik saldırı da buna bağlıdır.

Yani bir yıldan beri neyi yaşadık? Önderliğe yönelik saldırı; ulusal bilinç, ulusal örgütlülük ve ulusal çapta siyasallaşma noktasında ortaya çıkan gelişmeyi beyninden tutarak, köleleştirilmiş (Parti Önderliği ilk manifestoda ‘iğdi edilmiş’ diyordu) direnme gücünden yoksun bırakılmış ve tüketilmiş toplumu yirmi beş-otuz yıllık mücadele ile yeniden bir bilinç ve direnme içerisine çeken ve onu kendi kendini yaşatan, bir güç haline getiren olguyu ortadan kaldırma mücadelesinin önemli bir parçasıydı. Biz şok olduk diyoruz ya, sadece biz şok olmadık, toplum da oldu. Zaten bu saldırının amacı; bizi şok etmekti “başaramayacaksınız, bunun sonu yoktur; sizin kendinizi yaşatacak gücünüz olamaz, en büyük güç kaynağınızı bile güçsüz kılabiliriz” biçiminde bir etkiyi bizim üzerimizde yaratmaktı.

Bu, bireye ve topluma verilmek istenen bir psikolojidir. Mücadelede psikoloji çok önemlidir. İnsanları psikolojik olarak etkilersiniz, her türlü mücadeleye girer. Psikolojik olarak etkiler ve geriletirsiniz, kendi içinde çöker. Turgut Özal, ‘siyaset bir havadır’ diyordu. Bir hava yaratırsın, toplumu sürükleyip götürür. Toplumsal hareket bir yönlendirme işidir, bir hava işidir derler. Parti Önderliği, sadece sözümüz ve yaptıklarımız değil, havamız da eğitir diyordu. Bu siyasetin veya

siyasal mücadelenin toplumsal yönünü ifade ediyor. Toplumun mücadeleye çekilme biçimi, mücadeleye seferber edilme veya bastırılma biçimi oluyor. Uluslararası komplo, kölelikten özgürlüğe doğru yeniden doğuş ve diriliş temelinde gelişen bir toplumu, bütün gelişme güçlerini ortadan kaldırarak ve kırarak bastırma hareketidir. Bastırılabilmek için öncelikle bu gelişme havasını, psikolojiyi kırmak isteyecektir. Başaramayacağı ve sonuç alamayacağı konusunda umudunu ve inancını kırarak, psikolojisini bozarak, coşkusunu ve heyecanını ortadan kaldıracaktır. Önderliğe yönelik saldırıyla bunu bir kademe yaptıklarını hesaplıyorlar.

Komplocu güçler şunu gördüler: Parti bütün çabalara rağmen bir yıldır mücadele etti, kendisini yürüttü. En son 7. Kongre bu saldırıya karşı topluma yeniden umut veren bir başlangıç oldu, kendini yeniden örgütlemeye başladı. 15 Şubat’ta her alanda bunun pratik durumu görüldü. Kürt toplumu ülke içinde ve dışında, dünyanın her tarafında direnç gösterdi; kendisini Kongre ile de birlikte daha da kapsamlı bir direniş içerisine soktu. Böylece belli bir etkilime olsa da, karşıda bir direnç olduğunu, yani komplocu amaçladığı sonucu gidemediğini gördüler. Sonuca gidebilmek için bu durumun pekişmesini önlemek, bunu önleyebilmek için de yeni hamle yapmak gerekiyordu; toplumda oluşan bu umudu, heyecanı, inancı ve psikolojiyi kırmak gerekiyordu. Belediye başkanlarına yönelik bu son saldırı tamamen sanki bunu hedefliyor gibi görünüyor; böylece bir pasifikasyon ve bastırma hareketinin yeni bir ayağı, yeni bir süreci gibi geliyor. Tartışıyorlar, ‘PKK’nin siyasallaşmasına izin vermeyeceğiz, bunu önleyeceğiz, saldırıyı ona karşı yapıyoruz’ diyorlar. ‘PKK ile ilişkisi olduğu için bunların üzerine gidiyoruz’ deniliyor. Amaç siyasallaşmayı engellemek oluyor. Siyasallaşmayı engellemek demek, 7. Kongre temelinde partinin yeniden örgütlenmesini ve yeni bir mücadele sürecini ortaya çıkarmasını boşa çıkartmak, ona engel olmak anlamına geliyor. Bu anlamda amaçlarını açıkça ortaya koyuyorlar.

Bundan şu sonucu çıkarabiliriz: Karşıt güçler içte ve dışta, bölgede ve dünyada uluslararası komplo çerçevesinde saldırılarını, bastırma mücadelelerini sürdürecekler. Bundan geri adım atmış değiller. Ortaya çıkan gelişmeleri dikkate alma temelinde yöntem değişikliği yapacaklar; ama değişik yöntemlerle de olsa saldırılarını sürdürecekler. Bundan vazgeçmiş değiller, bu tümünden kırılmış da değildir. Bu gerçeği görmemiz gerekir. Bu ne anlama geliyor? Bu, bize karşı uluslararası düzeyde saldırı devam edecek anlamına geliyor. Uluslararası komplo bu biçimiyle devam ediyor ve biz hala bu düzeyde bir komplo saldırısıyla karşı karşıyayız. Buna karşı mücadele etmek durumundayız. Süreç böyle bir süreçtir. Bu anlamda uluslararası komplocu saldırısı ve bizim komplocu karşı direniş sürecimiz derinleşerek devam edecektir.

Öyle mücadelenin bitmesi ve hafiflemesi gibi şeyler hikayedir. Bu tür düşünceler içerisinde olmak aldatıcıdır, yanıltır.

Özellikle bu mücadeleyi en önde yürütmesi gereken öncü gücün kendinde böyle düşünceler üretmesi, kendini bu tür düşünceler içerisine sokması ciddi bir tehlikedir. Halk, mücadele ve gelecek açısından ciddi bir tehlikedir. Böyle bir süreci en iyi bilecek, onu örgütleyecek, bu süreci halk lehine kazanmaya öncülük edecek ve bunu sağlayacak, mücadeleyi yönetecek öncü güç bu durumda olursa, buradan büyük gelişmeler değil, daha çok darbe yeme ve gerileme, komplocu daha fazla egemen hale gelmesi, ulusal demokratik gelişme ve direnişin daha fazla bastırılması ve geriletilmesi ortaya çıkar. Tehlike buradadır. Buna izin vermemek için süreci doğru anlayacağız ve görevlerimizi doğru belirleyeceğiz. Görevlerimize zamanında büyük bir azim ve gayretle sahip çıkacağız.

Tabii sadece kendimizi iyi tutuyoruz, bizden zarar gelmiyor, demeyeceğiz; sadece biz anladık, anlıyoruz, bu yeter de demeyeceğiz. Topluma anlatmak için de çaba harcayacağız; toplumu da uluslararası komplocu karşı mücadele eder hale getireceğiz. Uluslararası komplocu çerçevesine denk bir mücadele yürüteceğiz, böyle bir mücadeleyi yürütmekle yükümlüyüz. Bunu ne kadar anlarsak, kendimizi buna göre ne kadar hazırlar, örgütler ve mücadeleye sevk edersek o kadar kazanır ve gelişme yaratırız. Ama ne kadar anlayamazsak, böyle yanılgılar içinde kendimizi tutar ve yanlışlıklara sevk edersek, o kadar tehlike ile yüz yüze geliriz. ‘Değişim olmuştur, mücadele ortadan kalkmıştır, süreç değişiyor’ deyip sürecin mücadelesizlik ve dinlenme süreci olduğunu sanırsak, ‘savaşlık, şimdi de biraz yaşayalım’ gibi eğilimler içerisine girersek, kendimizi donanımsız ve örgütsüz kılar ve çalışmalardan uzak tutarsak, bu olmaz. O zaman bu sürecin gerektirdiği mücadeleyi yürütemeyiz. Ciddi biçimde geriler, zayıflar ve ciddi tehlikelerle yüz yüze geliriz.

Genelde şu veya bu biçimde bunun izleri var. Fakat en önde en merkezi olarak da, Kongrenin yapıldığı alan olarak burada bu tür ipuçları var. Bu nedenle kalktı, Kongre sonrası ortaya çıkan yanlışların önünü tutmak ve tehlikelerin önünü almak için bilinen tartışmaları yapmak zorunda kaldık; gerekirse daha fazla da kalacağız. Neden? Çünkü burası Kongre yapılan alan olarak sürecin bir parçasıdır. Bizim parti camiamız açısından ise öncü alandır. Burada ortaya çıkan bugünkü durum yarın başka yerlerde de çıkacaktır. Burada gerçekleşecek, yarın bütün partide gerçekleşecek olandır. Burada bugün alacağımız sonucu yarın bütün partide ortaya çıkacak sonuç olarak görmemiz gerekir. O zaman buradaki durumları hafife almamız ve iyi değerlendirmemiz gerekir. Günlük olarak çalışma ve yaşam durumumuza, kişisel durumumuza, rahatsızlıklarımıza

zı ve çalışmaya yönelimimizi veya geri çekilme, taşıdığımız anlayışları ve sürece yaklaşımımızı irdelemeli ve gözden geçirmeliyiz. Süreç açısından ne kadar uygun, ne kadar uygun değil? Ne kadar sürece ters, ne kadar ters değil? Ne kadar karşı karşıya olduğumuz saldırıyı göğüsleyecek düzeyde, ne ölçüde ondan habersiz veya ona karşı duramayacak kadar zayıf? Bunları irdelemek, buna göre kendimize görevler belirlemek ve kendimizi çalışmaya sevk etmek durumundayız. Kendimizi düzeltmemiz gerekiyor.

Bu, bizim için ciddi bir sorun haline geldi. Çünkü ciddi yanılgılar ortaya çıktı. Yani değişim ve dönüşüm sürecinin anlaşılabilmesi, onu yanlış yorumlama, kendine göre değerlendirme ve buradan kalkarak kendine göre bireysel durumu, sıkıntıları ve sorunlarının yön verdiği düşünceler üretme ve süreci de ona göre değerlendirme gibi durumlar yaşanıyor. Kendine görelik çok fazla görülüyor. Keyfiyet durumu aldı başını gidiyor. Epeyce değerlendirmeler ve eleştiriler geliyor; arkadaşlar içerisinde şu anlayış bu anlayış, şu tartışma bu tartışma var deniliyor. Tabii anlayışlar olabilir. Süreci ve Kongreyi doğru anlayan ve Kongre çizgisinde mücadele eden bir durumun da olması gereklidir. Partiliyim diyen herkesin böyle olması gerekir. Yoksa partiden kopmuş bir biçimde kendi bireyselliğiyle kimse ‘benimki de böyledir, ben de böyle düşünüyorum, benimki de bir anlayıştır’ diyemez. Biz bireyin öyle dediği bir duruma teslim olamayız. Öyle olacak idiyse, o zaman niye Kongre yaptık? Öyle olacak idiyse, daha niye partiyiz diyoruz? O zaman bir cemaat oluruz, herkes istediği gibi yaşar, istediği gibi düşünür, istediği gibi çalışır veya çalışmaz ve yapmaz; kendine göre olur, o zaman ortada parti de olmaz. Bu açıdan süreci parti gerçeği çerçevesinde partili olarak anlamak, partiyi bu süreçte başarıyla götürebilecek düşünce ve davranış içerisinde olabilmek oldukça önemlidir. Bu konuda öyle kendine göreliğe, bireyselliğe ve keyfiyete kesinlikle izin veremeyiz. Kendimizi bu tür şeylere kaptıramayız.

Bütün karşıtlarımızın başarısı veya başarısızlığı bizim bu biçimde süreci algılamamıza bağlıdır. Belirtilmiştir, mücadele bizim üzerimizde sürecektir. Biz kendimiz mücadeleyi meydanı haline geldik. On beş yıldan beri kendimize savaş meydanları seçtik, ordular kurduk, birlikler oluşturduk ve savaş yaptık. Bu büyük bir savaştı. Şimdi savaş öyle sürmüyor, ama savaş yine var. Şimdi savaş meydanı bizim kişiliklerimiz oldu. Bir yandan parti karşıtları saldırıda bulunuyor, öbür yandan savaş bizim bünyemizde sürüyor. Bizim kendimizi şekillendirme, yenileme ve sürece katma durumumuz bu savaşın hangi yönde sonuçlanacağını belirleyecektir. Parti mi kazanacak, komplo mu kazanacak? Bu bizde belli olacak, bizde kazanacaktır.

Eğer durum böyle ise, o zaman kişisel

durumu, kişilerin durumunu, kadronun durumunu böyle çok basit ele alabilir miyiz? Bireysel bir durumdur, kendine göredir, kendine aittir, kendisi bilir diyebilir miyiz? Elbette diyemeyiz. Mücadelede başarı ve başarısızlığı belirleyecek böyle bir süreçte ne kendimizi ne de yoldaşlarımızın durumunu bunun ağırlığını bilmeyen bir konumda ele alabiliriz. Bir partili olarak, parti gücü olarak, herhangi bir yoldaşta veya herhangi bir parti alanında ortaya çıkan duruma karşı kayıtsız kalamayız; aman bana ne, bu o kişiyi ilgilendirir, kendisi bilir diyemeyiz. Böyle dedik mi sorumsuzluk yapmış oluruz. Biz her birimiz kendimize, dışımızdaki parti gücüne ve yoldaşlarımıza karşı böyle yaklaşırız, o zaman tam da kompilonun istediği gibi hareket etmiş oluruz. Partiyi zayıf bırakır, dolayısıyla kendimizi sürece karşı donanımsız ve örgütsüz bırakır, komploya başarı kazanması için ortam sunmuş oluruz. Bu ciddi bir durumdur. Bu nedenle kendi durumlarımızı, buradaki duygu, düşünce, davranış ve çalışma durumunu ciddiye ve dikkate alacağız. Her bireyin üzerinde özenle duracağız.

Biz buradan bir çalışma yürütmek istiyoruz. Yani görevimiz sadece eğitim değildir; görevimiz sadece kişileri sürece doğru katmak, süreç karşısında yalpalayan, savrulan ve yenilgiye uğrayan bir konuma düşürmemek değildir; bir de karşıtlarıyla savaşacak parti gücünü ve çalışmasını burada ortaya çıkartmakla yükümlüyüz. Hiçbir yerde böyle bir güç ortaya çıkaramazsak, parti çalışma yapamaz ve gelişme sağlayamazsa, komplo karşısında nasıl ayakta kalacak? Peki, bu gelişmeyi nerede sağlayacak? Burası Kongre alanıdır. En yoğun siyasi tartışmalar burada oldu, parti kendisini burada kararlaştırdı. Komploya karşı onu boşa çıkartacak duruşu burada kararlaştırdı ve bu mücadelede bir adım daha ileriye gidebilmek için buradan bazı çalışmaları ortaya çıkartması gerekiyor. Bunu yaptığımızı ölüde komplo karşısında ayakta kalabiliriz. Bunu yapamazsak, yeni gelişme adımları artaya çıkaramaz ve onun çalışmasını yapamazsak, o zaman parti komplo karşısında zayıf kalır. Komplo çalışma yapar, kendisini örgütler. İşte yeni saldırı yapmak istiyor. Büyük ihtimalle de öyledir. Kendisini toparlar, yeni saldırı yapar ve bizi daha geri durumlara düşürür; daha çok zorlanma ve daha fazla darbe yemeye yüz yüze getirir. Bunlar ciddi durumlardır, dikkate alacağız ve üzerinde ciddi duracağız.

Sürecin çok gergin bir siyasal mücadele süreci olduğu ve bunu derinliğine anlamamız gerektiği, birey ve örgüt olarak kendimizi en üst düzeyde örgütleyerek sürece aktif olarak katmamız gerektiği açıktır. Bunu böyle bilmek gerekiyor. Bu anlamda bu süreç derinleşip devam edecektir. Bu biçimde aktif olarak mücadele etmemiz gereken bir süreçle yüz yüzeysen, bir yığın hastalık ve zayıflık, şu veya bu durumlarımız ne anlama geliyor? Bunlar ne kadar geçerli olabilir, ne kadar ciddiye alınmalıdır, ne kadar mûsamahalı davranılmalıdır, bunları değerlendirmek gerekir.

Şu konuda hiç tereddüdümüz olamaz: Bu tür duygu, düşünce, ruh hali ve davranış objektif olarak kompilonun içimizdeki uzantısı oluyor; partiyi zayıflatan ve komploya güç katan etkenler oluyor. Bunu böyle belirleyeceğiz. Bu konuda hiçbir yanlış anlamaya yer vermeden, buna düşmeden, 'böyle olur mu, bunlar bize ağır geliyor' demeden, bu gerçeği tespit edeceğiz. Buna zorunluyuz. Çünkü bu bir gerçektir, başka herhangi bir anlamı yoktur.

Buna şunu da eklemek gerekir: Kompilonun en etkili mücadele silahı bizdeki zayıflıktır. Yani içeriden göstereceğimiz küçük bir zayıflık, dışarıdan yürütülen saldırıların yarattığı zorlanmadan çok daha fazla partiyi zorluyor. Lenin, "işin vahim tarafı dışarıdan gelen saldırıların fazlalığı ve güçlülüğü değil, partiye sahip çıkması gerekenlerin bunu yapamamasıdır" diyor. Bu tür dönemlerde en çok partiyi zorlayan, zayıf bırakan ve partiyi tehdit eden bu oluyor. Partiyeye sahip çıkması gerekenler kimler? Her şeyden önce parti kadrolarıdır. Partiyi oluşturan kadro gücü, yani böyle keskin bir süreçte partiye sahip çıkması gereken, partiyi yürütmesi ve ilerlet-

mesi gereken bir güç kalkar da eksikliği ve zayıflığından, küçük basitliği ve iş yapamazlığından söz ederse, kendisini parti mücadelesini yürüten bir kişi değil de birilerinin kendisini ayağa kaldırması gereken biri durumuna düşürürse, işte o zaman durum çok vahim hale gelir.

Bazı sözler, bazı davranışlar, bazı ruh halleri basit gibi görünüyor. Hatta hak arıyor, hak sahibi görünüyor; şu hakkım şu hukukum deniliyor. Mütevazı istemlerde bulunuluyor. Bunların çoğunu reddetmiyoruz, yani bunlar çok yabana atılır şeyler de değil. Ama içinde bulunduğumuz ruh hali, istem, düşünce ve davranış uluslararası komploya hizmet etmekten başka hiçbir işe yaramıyor. Parti halk ve mücadele açısından anlamı budur. Kişiler için anlamı farklı olabilir, bunun hiç önemi yoktur. Biz o zaman neyi esas alacağız, nereden bakacağız? Herhangi bir olguya parti ve mücadele karşısındaki durumuyla bakacağız. Yoksa herhangi bir şeyle bakamayız. Neyi ölçü alacağız, hangi ölçüyle bakacağız, ekseni-miz ne olacak? Bu noktada yanlış yapmayalım. Bireylerin zayıflığı ve güçsüzlüğü diyemeyiz. Bunların hepsi geçmişte sömürgeciliğin toplumda ve insanda yarattığı zayıflığın devam etmesi, günümüzde uluslararası kompilonun yarattığı baskı ortamının bizde ortaya çıkardığı ruh hali ve psikolojiden başka bir şey değildir.

İyi bir kadro, iyi bir devrimci olamamak; gerçekten iyi partileşememek ve parti mücadelesinin sağlam bir yürütücüsü haline gelememek anlamını taşıyor. Bundan kendimizi çıkartmamız ve kurtamamız gerekiyor. Bu tür şeylere prim istememek gerekir. Bunları çok makul görmemek lazım; çok keskin bir dönemin bizde yürüttüğü mücadeleyi parti lehine sonuçlandırabilmek için, kendimizi çok bilinçli, örgütlü, duyarlı ve disiplinli kılmamız gerekiyor. Aynı zamanda da çok alçakgönüllü ve emekçi kılmamız lazım. Bunlar da dönemi kazandıracak özellikler ve erdemlerdir; bunlara sıkı sıkıya sarılmamız, kendimizde geliştirmemiz ve yoldaşlarımızda gelişmesini istememiz kesinlikle gereklidir. Tersi durumlarla ne kadar mücadele edersek, birey olarak kendimizi böyle bir mücadeleye ne kadar katar ve bu mücadelede örgütlü kılsak, parti ortamımız yanlışlara, partiye ters olan anlayış ve tutumlara karşı ne kadar büyük bir devrimci atmosfer olursa, bu tür parti dışı ve dönem için tehlike arz eden anlayışları bünyemizden o kadar atabiliriz. Ortamımız gericiyi yıkan, aşan ve tasfiye eden, parti militan ölçülerini, fedai ölçülerini ve devrimci ölçülerini geliştiren bir ortam olur. Böyle yapamazsak, yani böyle bir ortam oluşturmazsak, o zaman durum tehlikeli olur.

Bunların neden önem taşıdığı demin belirtildi. Burası çok önemlidir. Bir de böyle tartışmalar var, yanlış anlayışlar var, düzeltilmesi ve aşılması gerekiyor, yanlışlarla mücadele edilmesi gerekiyor. Şu an çalışabilmek ve başarılı iş yapabilmek için bu gereklidir. Bu bir de derinleşen süreç içerisinde, sürecin gerilememiz temelinde değil de, yeni bir hamleyi geliştirmemiz yönünde ilerlemesi için gereklidir. Çünkü süreç daha fazla derinleşirse ve biz bu sürece karşı kendi militanlığımızı doğru ölçülerde daha fazla geliştiren bir konumda olmazsak, o zaman yanlışlar daha çok ortaya çıkar ve gelişir. Daha zayıf kalırız ve saldırıları donanımsız karşılarız. Bu da bizim daha çok savrulmamıza, dolayısıyla örgütün daha fazla zayıflamasına yol açar. Bu oldukça açık ve önemli bir durumdur.

Bir arkadaş, "benim partiyle herhangi bir sorunum yok, kişilerle sorunum var, aslında bir başka yere gitseydim iyi yapardım; parti bize güvenmediği için iş vermedi, canım sıkılıyor" diyordu. Kongre durumu netleştirmişken, partinin ve Kongrenin anlayışlarına, ölçülerine ve çizgisine denk düşmeyen, onun üzerimize yüklediği görevlerle bağdaşmayan sözler, davranışlar ve tutumlar gösteriliyor ve görülüyor. Bu bizi zayıf bırakıyor. Bir çalışma programı hazırladık. O program temelinde çalışmalarını ilerletebilmemiz için bu tür durumları aşmamız gerekiyor. Öngördüğümüz işlere el atmak, onları yürütmek ve sonuç almak için

öncelikle bunlar üzerinde durmak, bunların yanlışlığını ortaya çıkarmak, bu anlamda kendimizi yanlıştan kurtarıp çalışabilir hale getirmek durumundayız. Böyle olmazsa, bu işi yapacak olanlar muğlak, karışık ve kendine güvensiz, sürece karşı mücadele etmek ve süreci devrimci bir temelde geliştirmekte iddiadan yoksun olurlarsa, tabii bu çalışmalar olmaz. Başkaları gelip bizim için bu çalışmaları yapacak değil, biz yapacağız. Zor da olsa, sıkıntılarımız da olsa, hazırlığımız az ve zayıf da olsa, bilincimiz yetersiz de olsa, eksikliklerimiz fazla da olsa, yanlışlıkları ve yetersizlikleri bir tarafa atacağız. Bunun için çaba harcayacağız ve bu işleri yapar hale geleceğiz.

Fakat öyle bir durum var ki, neredeyse herkes biraz da başkasından bekler gibi bir durumu yaşıyor. Yani başkası yapsın, ben bir tarafta kalayım, kendimi düşünüyem. Bu dönemde düşünmek ve yoğunlaşmak iyidir, ama kendini düşünmek iyi değil. Partiyi ve halkı düşünmek gerekiyor, mücadeleyi düşünmek gerekiyor. Bizde şimdi böyle bir durum yaşanıyor. On yıldır savaşan insanların bin bir türlü sıkıntıyla yüz yüze oldukları kesindir. Parti Önderliği, "sıkıntılarınızı örgüt sorunu haline getirmeyin ve bireysel olarak aşmayı başarın. Nasıl yapıyorsanız yapın, gidin aynaya bakın, kendinizi çok beğeniyorsanız aşkınızı giderin, ondan sonra gelin örgüte rahat katılın; ama sorunlarınızı yoldaşlara ve örgütün içine taşırmaya hakkınız yok. Benim de sıkıntılarım var. Ama bir gün bile sıkıntılarımdan dolayı size herhangi bir şey söylüyor muyum? Bu örgütte herhangi bir olumsuzluğa yol açıyor muyum?" diyor. Bu önemlidir. Şimdi çok sayıda arkadaşımız çıkmış, canının sıkıldığını söylüyor. Şu isteniyor: İnsanlar sıkıntılı da olabilir, insanların sıkıntılarına da yer verelim, sıkıntısını gidermek için örgüt çaba harcasın. Bu, çocuklaşmak olur. Örgüt bizim sıkıntılarımızla mı uğraşacak, yoksa biz uluslararası komployla dağıtılmak istenen örgütü, komployu yenebilecek bir güç haline mi getireceğiz? Yanlış yapmayalım, bu kadar ölçüsüz şey olmamalıdır.

Şimdi burada önümüze belli bir çalışma programı koyduk, fakat arkadaşların iddiası azdır. "Biz mi bu çalışmayı yapacağız, yapamayız" deniliyor. Bunlar doğru değil. Lenin, "yapamayız demeyin, yapmak istemiyoruz deyin" diyor. Biz de yapamayız diyoruz. O zaman bu işler yapılmaz mı? Hayır, başkası yapabilir deniliyor. Peki, başkası bunu yapabilir de ben neden yapmam? Çünkü ben yapmak istemiyorum, zor geliyor, çaba harcamam gerekiyor. Demek ki, zorluktan kaçınma var, yani birey ile örgütün durumunun karşı karşıya gelmesi var. Bu, sıkıntıya girmemek oluyor. Çünkü bir şey yapmak için kendini zorlamak gerekiyor, ama ben kendimi zorlamak istemiyorum! Sen kendini zorlamak istemiyorsun, neden başkası kendini zorlasın? Başkasından neden kendini zorlamasını isteyeceğiz, buna ne hakkımız var? Yok, hiçbirimizin buna hakkı olamaz. O zaman iş zorlamayla oluyorsa, herkesten önce kendi kendimizi zorlayacağız. Biz kendi kendimizi esas alacağız, ona göre yapacağız.

Yine bireylerin partiye karşı karşıya gelme durumu var. Birçok şey yanlış değerlendiriliyor. Kişilerin birbirleriyle herhangi bir so-

runu olamaz. Benim falan kişilerle, bilmem falan örgüte veya falan yönetimle sorunum var demek, saptırma yapmaktır, bilmemektir, anlamamaktır. Bu, örgüte olan sorununu başkasıyla imiş gibi gösterip kendini kandırmak oluyor. Kimin bir diğeriyle ne sorunu olabilir, ne anlaşmazlığı olabilir? Kim parti içinde ne için bulunuyor ki, yanındaki yoldaşıyla sorunu olsun? Oradaki yönetimle niye sorunu olsun? Diyelim ki yönetim senin istediğin gibi düşünmemiş; olabilir, düşünmeyebilir. Yönetim senin istediğin gibi düşünerek, bunun için senet vererek örgüt oluşmadı ki! Var mı böyle bir senet ortada? Yok. Parti Tüzüğü böyle midir, kuralları böyle mi? Yoksa örgütün var olan kuralına göre örgüte katılmak için mi geldi? Yanlış, bunların aşılması lazım.

Bunlar; bir, doğru değil; iki, bize fayda sağlamıyor; üç, süreç bu konuda daha fazla derinleşebilir, eğer kendimizi bu bakımlardan doğru donatmazsak, yarın çok daha olumsuz konuma düşer ve parti içerisinde savruluruz.

Geçmiş parti tecrübeleri bu konuda öğretici derslerle doludur. Partimiz içerisinde kişisel anlaşmazlık konusunda ünlü olan bir olay var: Baki Karer ile Fatma'nın kavgası '78'den başlamak üzere '83'e kadar sürdü. Yoldaşların söylemeyeceği şeyleri birbirlerine söylüyorlardı.

İkinci Kongremiz bir merkez seçti. Kongreden sonra merkezimiz toplandı. Toplantı yapmak istiyor, ama yapamıyorduk. Parti Önderliği o zaman bu durumu değerlendiriyordu. Tabi bir merkez toplantısı yapmak demek, iş yapmak üzere bir plan hazırlamak demektir. İkinci Kongreden sonra Merkez Komitesini topluyorsun; Kongre ülkeye dönme ve savaş kararı almış; bu konuda plan yapacaksın, savaşı planlayacaksın. Savaşçı olacaksın, savaşa girecek konumda olacaksın. Ama hiçbir göreve talip olmayan bir merkez durumu, "ben yapmam" anlayışı orada en çok görünen şeydi. Bunun sonucu nereye gitti? Merkez toplantısında merkezi feshettik. Belki arkadaşların birçoğu bilgi sahibi olmuşlardır. Tabi Kongre sonrasında ikinci Kongrenin seçtiği Merkez ilk toplantısında kendisini feshetti. Bütün merkez üyelerini üyelikten düşürdü. Bir yıllık bir hazırlık süreci koydu. O zaman bir yığın sorun vardı, göreve yaklaşımda uzaklık vardı.

Baki ile Fatma'nın kavgası da vardı. Fatma toplantıyı bıraktı gitti. Parti Önderliği iki saat boyunca kendisini toplantıya getirmek için uğraştı. Bu nedir? Bir yandan Baki, diğer yandan Fatma aynı şeyi söylüyorlar, "ya o toplantıdan çıkacak, ya da ben" diyorlardı. Şimdi insan yaratılan gerginlikleri anlamıyor değil. Böylesi durumlar örgütü ilgilendirmeyen kişiler arası durumlar değil. Parti Önderliği sabır gösterip uğraştı. Sonuçta Baki geldi. '82-'83 ve '84'de kendisini Lolan'da tuttuk. '82-'83 kışında yazılar yazdı. Biz de kendisiyle tartışıyorduk, üzerine gittik. Tartışmalarla biraz zorlayınca, açıkça "ben Fatma'ya o sözleri söylerken, kime ne söylediğimi bilmiyorum muyum? Bunu yaparken kiminle savaştığımı bilmiyorum muyum?" dedi. Biz de tamam, zaten biz de onu söylüyoruz dedik. Yani Parti Önderliği ile savaşıyor. Önderlik'le direkt savaşa girse, ağızından ilk çıkan kelimeyle birlikte dü-

şecek ve bunu biliyor. Fakat Önderlik'le savaşmanın başka yolunu buluyor.

"Benim kişilerle sorunum var" diyen herkes aslında partiyle savaşıyor, ama "partiyle sorunum var" diyemediği için falan kişi diyor. Oysa her yoldaş, parti içerisindeki her kişi partinin bir parçasıdır. Bu açıdan öyle bir gerçeklik yoktur. Bu bir kendini aldatma biçimidir. Parti karşısında kendini çözemeyen ve partiye karşı sorunlu hale gelen biri, partiyi rededemediğinden de kendini sağa sola çarparak, durumunu farklı biçimlerde ortaya koymak isteyecektir. Yanındaki falan kişi ile veya falan yönetimle sorunu varmış gibi göstererek, bunu bahane edecektir. Bunların hepsi gerçeklerdir. Bunlar, döneme göre çözümlenemeyen, sürece göre kendini yenileyemeyen, militanlaştırmayan ve partileştiremeyen kadronun kendini ortaya koyma biçimidir. Bunların gerçekle alakası yoktur. Onun için şimdi kalkıp falan kişiler arasında sorun var, bunları çözmek için çalışalım diyemeyiz. Falan kişinin şöyle bir rahatsızlığı var, onu gidermek için çaba harcayalım denilemez. Falan kişinin sorunuyla nasıl uğraşamayız? Falan kişinin can sıkıntısı var, onu çözmekle uğraşalım demeyeceğiz. Bunların hiçbirisi olmaz. Bu yaklaşım yanlıştır. Kişinin kendi sorunlarını kendisinin çözmesi gerekir. Kadro kendi sorunlarını çözebilecek durumda olmalıdır.

Sorunlar nerede açığa çıkıyor? Sorunlar sürecin devrimci görevlerine yürümekten ortaya çıkıyor. Bir kişi yetersiz olabilir, bilinci, tecrübesi ve eğitimi az olabilir. Bunlar fazla mesele teşkil etmez ve çalışmayla giderilebilir. Bunlar kadronun devrimci görevler karşısında başarılı iş yapmasını zayıf bırakabilir, yani çok fazla iş yaptırmayabilir. Ama eğitim yapar, eksikliğini giderir ve yanlışını düzeltir, ondan sonra başarısızlığını ortadan kaldırır ve işi başarıya dönüştürür. Sorun bu noktada çıkmaz. Sorun, yetersizlik ve bilinçsizlikten, şu ya da bu nedenden değil, süreci devrimci temelde karşılamamaktan ve sürecin devrimci görevlerini benimsememekten kaynaklanıyor.

Sürecin kendine has özellikleri vardı. Geri çekilme dönemi, ağır baskı dönemi-ydi. O zaman 12 Eylül saldırıyordu, şimdi ise uluslararası komplo saldırıyor. Biz 12 Eylül ile mücadele için öyle bir süreç yaşadık. Bu, partimizin hazine değerindeki tecrûbe birikimidir. Şimdi bu uluslararası kompilonun saldırıları karşısında komployu boşa çıkartmak için benzer bir mücadele sürecini yaşıyoruz. Parti nasıl bir yurtdışı çalışması ve arkasından yürütülen silahlı mücadele ile 12 Eylül'ü boşa çıkarttı ise, şimdi de böyle bir yeniden toparlanma, stratejik değişiklik, siyasal mücadele süreci ve hamlesiyle uluslararası komployu boşa çıkartmaya çalışıyor. Komploya karşı mücadelenin yolu, yöntemi budur. Bunun için geçmiş önemli tecrübelerden yararlanacağız.

Geçmişte sorun nereden çıktı? Sorun kendisini sürece ve ağır baskı koşullarına göre mücadeleye verip vermemekten çıktı. Sorun bu kadar basittir. İçinde yaşayan arkadaşlar hepsini tek tek anlatabilir. Aslında o zaman sorunlar daha basitti. İki yıllık bir mücadele pratiğimiz vardı. 15-20 civarında

“Büyük gelişmeler, büyük bir tecrübemiz var. Ne ile karşı karşıya gelebileceğimizi biliyoruz ve büyük bir gücüz. Bunlardan ders çıkarır ve kendimizi örgütlü olarak yürütürsek, kendimizi yenilersek, sürecin derinleşmesine fırsat vermeden yenilenmeyi başarabilir ve yeni bir mücadele sürecinin başlatılıp yürütülmesini gerçekleştirebiliriz.”

şehit vermiştik. Hilvan'da, Siverek'te, Batman'da halk biraz zarar gördü. 12 Eylül biraz üzerine gelince Mardin'de, Batman'da, Dersim'de bazı tutuklanmalar oldu. Henüz yeni bir harekettik. Ne fazla bir gelişme yaratmıştık, ne de fazla sorumluluklar ve yükler altına girmiştik. Onun için böyle bir baskı döneminin ağırlığı ö döneme göreydi.

Şimdi durumumuz oldukça farklıdır. On beş yıl boyunca savaştığımız, yirmi beş yıldır mücadele ediyoruz. Şimdi her arkadaşımızın yıllarla ölçülen savaş tecrübeleri var. O zaman arkadaşlarımız henüz altı aylık, bir yıllık, en fazla iki yıllık tecrübeye sahipti. Savaşta doyuma da ulaşmamışlardı. Başarmak istemişler fakat başaramamışlardı. Düşmanın yönelttiği bir saldırıyı karşılamak için kendilerini yeniden toparlamak üzere bir eğitime ve geri çekilme sürecine almışlardı. Bu, değişik bir taktik süreçti.

Ama şimdi öyle değil. Şimdi dev gibi gelişme sağlattık ve 12 Eylül ile değil dünyayla savaşıyoruz. Adına uluslararası komplo diyoruz. Uluslararası bir cephe ve blokla karşı karşıyayız. Büyük gelişmeler ortaya çıkmış, halk yıllardır bütün varını yoğunlu bu mücadeleye vermiş. Binlerce şehidimiz var, binlerce savaşçı örgüt gücü var. En az sekiz-on yıldır kesintisiz savaş içerisinde olan büyük bir savaşçı topluluğu var ve biz yeni sürece bu biçimde giriyoruz. Koşullarda değişiklikler var. Koşullar çok daha geniş kapsamlı ve daha ağırlıklıdır.

Süreç daha ağır ve daha derin olacak. Eğer partinin deneyimlerinden çıkan dersleri iyi özümser ve kendimizi donatırsak, ancak böyle ağır bir sürece karşı kendimizi bir yanıt haline getirebiliriz. Kendimizi güçlü donatmazsak, sürecin bizi nereye götürebileceği üzerinde fazla durmaz ve bunu dikkate almazsak zorlanırız. Öylesi durumlarla karşı karşıya geliriz ki, nereden bu noktaya geldiğimizi, ne olduğunu bile anlayamayız. Onun için her şeyi dikkate alacağız. Partinin tarihi tecrübesi üzerinde duracağız, yoğunlaşacağız, yeniden ve yeniden irdeleyeceğiz. Geçmişte hiçbir deney ve tecrübemiz yoktu. Bazı sorunlarla karşılaştınca, 'bu da nereden çıktı' diyorduk. 'Bu ne biçim bir durum? Dün böyle değildi, bu insan niye bu duruma geldi, niye bu olay böyle oluyor?' diye şaşırıp kalıyorduk. Öfkeleniyor, bağırıp çığırıyorduk. Şimdi nasıl bir süreçle karşı karşıyayız, ne tür durumlarla karşı karşıya geleceğiz, bunları aşmanın yol ve yöntemleri nelerdir? Bu konularda partinin önemli bir deneyimi ve bilgi birikimi var. Bu deneyimi edinir ve özümsersek, sürecin ağırlığına karşı koyabiliriz.

Eğer süreci bu anlamda doğru değerlendirmez ve etkili karşılamazsak, hem pratik gelişme hem de mevcut gücü sürece göre eğitip militanlaştırma açısından çok yoğun etkili bir çaba içerisinde olamaz ve bunları başaramazsak, çok ağır bir durumla karşı karşıya gelebiliriz. Hiç kimsenin kaldıramayacağı, çözemeyeceği ve başa çıkamayacağı durumlar ortaya çıkabilir. Bu konuda ham hayalci olmayalım ve basit ele almayalım. Bu anlamda ciddi ağırlıkları olan bir süreçle yüz yüzeyiz.

Fakat bütün bunlara karşılık önemli güç kaynaklarımız var. Büyük gelişmeler, büyük bir tecrübemiz var. Ne ile karşı karşıya gelebileceğimizi biliyoruz ve büyük bir gücüz. Bunlardan ders çıkarır ve kendimizi örgütlü olarak yürütürsek, bu süreci yürütecek militanlar olarak kendimizi yenilersek, sürecin derinleşmesine fırsat vermeden yenilenmeyi başarabilir ve yeni bir mücadele sürecinin başlatılıp yürütülmesini gerçekleştirebiliriz. Bunun imkanları, ipuçları ve verileri var. Her alanda bunu yapma du-

rumumuz var. Üzerine gidelim, çalışalım, çaba harcayalım, iyi anlayalım, işin üzerinde gereken çabayı gösterelim; o zaman sürecin olumsuz yönde gelişmesini önler ve olumlu gelişmeyi ortaya çıkarabiliriz.

1. Konferans'tan sonra parti '81'de böyle bir hamleyi başlatmak istemişti. Fakat siyasi koşullar oluşmamıştı ve hazırlığı azdı. Başlatmak istese de yapamadı. Süreç derinleşti, parti yoğun bir eğitimle olumsuzlukların önünü aldı ve gücümüzü toparladı; 7. Kongre'ye ulaştı ve yeni bir çalışma sürecini başlattı. 6. Kongre sonrası bir süreç yaşadık. 7. Kongre sonrasını, hem 1. Konferans hem de 2. Kongre sonrasının birlikte yaşandığı bir süreç haline getirme görevimiz var. Önümüze koyduğumuz plan budur. Hem yeni bir örgütlenme ve mücadele hamlesi geliştireceğiz hem de eğitimi tamamlayacağız. Var olan kadronun yeni sürece göre eğitimi ve yenilenmesini başaracağız. İki hedefi birlikte önümüze koymuşuz. Eğer bunları birlikte yürütürsek, gerçekten ne yapmak istediğimizi doğru anlar, işin üzerinde doğru durur ve yürütürsek, o zaman sürecin olumsuz derinleşmesini önlemiş olacağız. Bu yeniden yapılanmayı ciddi sorunlarla karşılaşmadan başarıp yürüteceğiz. Ama böyle olmaz ve pratik hamleyi geliştiremezsek, diğer yandan eğitimde dönemin gereklerine göre eğitim gerçeğini ele alamaz ve kendimizi yenileyemezsek, tam tersine olumsuzluklarda derinleşen ve sorunlar ortaya çıkartan bir zayıflığı yaşarsak, o zaman süreç olumsuz yönde derinleşecektir. Yeniden yapılanma, yeni bir başlangıç yapma ertelenecektir.

Arkadaşlar çok sık geçiş süreci diyorlar. Olmaması gereken tehlikeli bir süreç ortaya çıkacak. İş o noktaya gittiği zaman nereye gider, ne olur, ne kadar önünü alabiliriz, belli olmaz. İçinde bulunduğumuz koşullarda bunun önünü almak ve tersine çevirmek çok kolay olmayacaktır. Bu nettir. Ama şimdiden işi sağlam ele alırsak, kendimizi işin ve sürecin gereklerine göre ayarlar ve bütün gücümüzle mücadeleye ve çalışmaya verirek, sürece ters düşen anlayışlar, davranışlar, tutumlar ve yanlışlara karşı etkili mücadele yürütürsek, o zaman geçiş sürecini tamamlamışız demektir. Bu hedeflediğimiz çalışma yeni bir hamlenin başlaması ve yeni bir mücadele döneminin gelişmesi olarak ortaya çıkar. Bu durumda zorlanma olmaz, savrulma az olur. Kadronun kendisini sürece göre yenilemesi, yani sürece etkili bir biçimde katılması ve sürecin başarılı yürütücüsü haline gelmesi mümkün olur. Bunu yapmak için de sorun bizde çözülüyor. Kendimizi iyi anlayıp, iyi katacağız. Kendi bireysel zayıflıklarımıza sığınmayacağız. Bireysel zayıflıklarımızı, örgütsel gerçeklerimiz ve mücadelenin geleceği önünde büyük bir neden ve vesileymiş gibi ortaya koymayacağız.

Baki mücadele tarihimizde tipik bir örnektir. Daha 1. Konferans sırasında “Biz eskisi gibi çalışma yapamayız, kitlelerin içine gireceğiz ve kadro çalışması yapacağız, bu gençleri yeniden düzenleyip, onları yeniden ülkeye göndeririz” diyordu. Sürece böyle yaklaşıyordu. Yani bir militan olmayı kendisinde ortadan kaldırmıştı. Kendini mücadele etmiş ve büyük bir düzeye gelmiş görüyordu. “Artık dönüp yeniden militanlık yapmayız” diye düşünüyordu. Kendini şişirme durumu vardı. O dönemde ülkeden de kopmuştuk, kitle ile bağımız kopmuştu. Hareket nasıl yürüyecek sorusunun cevabı olarak, bu gereçleri hazırlamak gerekir diyordu. Konferans sonrası alınan karar gereğince, parti kendisini Avrupa'ya gönderdi. Gidip döndü, çalışma yapmadı. Dönünce gezdiği bütün başkentleri, bütün tarihi eserleri ve müzeleri anlattı. Nerede

bir tarihi zenginlik varsa onları anlattı. Avrupa'ya gezmeye gitmiş, her tarafı gezmiş, her yeri görmüş, fakat tek bir kişiye bile merhaba dememiş, tek bir kişi ile konuşmamıştı. Avrupa'da birkaç ilişkimiz vardı; evlerine girmiş, kirli elbiselerini çıkarıp atar, dolaptan yeni bir elbise giyip gidermiş. Kendisine bunu hak görüyor. Herhangi bir çalışması yok, çalışmıyor, çalışanı beğenmiyor. Yeni gazete çıkarmaya çaba gösteriyoruz; dergi ve kitap çıkartmak, Konferans belgelerini kitap haline getirmek istiyoruz; o burun büküyor, bir kelime yazıp çizmediği halde şurası şöyle olmuş diyor. Görevlendirme yapıyoruz, herhangi bir konuda yazı hazırlamasını istiyoruz, yapmıyor. Çalışma adına hiçbir şey yok.

Biraz sıkıştırdık, birkaç kelime yazmış, “buna göre bir yazı yazarsınız” diye getirip masaya bırakmıştı. Sen burada ağa, biz de hizmetçi değiliz, neyin varsa kendin yazar gönderirsin, dedik. Parti Önderliği, “Avrupa sorumlusu olarak Avrupa'daki çalışmalara ilişkin rapor vereceksin” dedi. Rapor bile yazmıyor, “ben oturup saatlerce yazı mı yazacağım?” diyor. Parti yazıyor, Serxwebûn gazetesi çıkıyor, en ufak bir katkıda bulunmuyor, fakat olanı da beğenmiyor. Öyle bir havada ki, yere hiç bakmıyor. Ortada hiç görünmüyor; arada bir arkadaşların içine çıkınca, yüksek perdeden birkaç laf söylüyor ve karşısındakine öyle bir intiba yaratıyor ki, sanki partinin bütün yükünü o taşıyor. Parti Önderliği Konferans sırasında “bu alçağa inanmayın, sizi kandırıyor, bu hiçbir şey yapmıyor” dedi. Hiçbir emeği, hiçbir çalışması yok; fakat öyle bir hava yaratıyor ki, sanki hepsini kendisi yapıyor. Biraz Kürt toplumunun feodal yapısını da tanıyıp anlamış, siyasal bilincin zayıf olduğunu görmüş; örgüt var, ortaya bir şeyler çıkıyor ve kimin ne yaptığı belli değil. Böyle bir hava ile süreci karşılamak istiyor. Partiden kopması bu temelde oldu.

Bu böylesi dönemlerde çok fazla ortaya çıkıyor. Militanlıkta kopan herkes partiden kopar. Partinin bir tek çizgisi var: Militan çizgi. Kadro, militandır. Yaşamda herkes militanlığı esas almak durumunda ve militanlıkta eşitlik var. Hiç kimsenin bu konuda ayrıcalığı yoktur, olmamıştır, zaten olamaz da. Parti böyle bir konuma düşmez; kendini böyle bir konuma düşüren kişi partiden kopar. Partinin iki tür militanlığı, iki tür kadrosu yoktur. Cezaevinden bazıları '87-'88'de kendilerini ikinci tür kadro yapmak istediler. Arkadaşlar Zindan Direniş Konferansı Belgelerini inceleyebilir; Parti Önderliği, bunları ikinci tip şekillenme ve sahte önderlikler başlığı altında değerlendirdi. Zaten onun üzerine kaçıp gittiler. Kendilerini parti militanlığı içerisine sokmayan, partide ve militan yaşamda farklılıklar yaratmaya çalışır ki, kendisine yer olsun. Onun hakkını, hukukunu ister. Onu doğru görür ve onun anlayışı olur.

Semir provokasyonu bu tür tutumların anlayışı oldu. Anlayış olarak ortaya çıktı. “Herkes çalışmak zorunda mı, yaşamak hakkımız yok mu, biraz daha gezmek gerekmiyor mu?” diyordu. Bir arkadaşına, “sen bu kadar emek harcadın, öncüsün, harekete katıldın; evlenmişsin, parti sana bir ev tutsa çok mu kötü olur? Bak, parti sana bir ev bile vermiyor” diyordu. Sadece bir arkadaşına değil, birçok kişiye haklarından söz ediyor, bireysel tutkuları kamçılıyordu. “Normal değil mi, herkesin bir evi olmalı” diyordu. “Parti buraya yerleşmiş, kendini biraz müteccileştirsün, imkanlar olsun, var olanları evlendirsün” diyordu. Müteccilik koşullarında birey olarak neler gerekiyorsa, bunları tartışıp el altından dillendiriyordu. Bunları yaptığı zamanlar bunlar tam bilinmiyordu, sonradan ortaya çıktı. Ama Semir'in bunları söylemesine gerek yoktu. O tür düşünceler zaten dönem gereği olarak bilince geliyordu. Örneğin başka dönemlerde insan hayretle karşılar, “benim yanımda nasıl bu söylendi; bir kişi parti içerisinde nasıl bunu söyleyebilir?” der. Ama o dönemde bu hiç yadırganmaz, dinleyici bulur; çünkü dönem onu teşvik eder, kıskırtır. Dönem bireyselliği geliştiriyor.

Şimdi de bazı arkadaşlar “parti bizi de dikkate alsın, bireysel durumlarımız, ihti-

yaçlarımız ve psikolojilerimiz göz önüne getirilsin, can sıkıntılarımız dikkate alınsın” diyorlarmış. Bunların hepsi parti dışı tutumlar, provokasyonun dayanak zeminleridir. Biz de bir provokasyonla yüz yüzeyiz. Yeni bir provokasyon var; komployla kol kola ve komplonun içimizdeki uzantısı olarak parti ile savaş halindedir. Bu neye dayanıyor? Partiyeye karşı söz söylemeyi bir yana bırakalım, herhangi bir arkadaşın bakışı ile ölecek durumda olan M. Can Yüce, şimdi partiyeye kafa tutuyor. Taniyanlar şaşırıyor; tanımayan arkadaşlar belki abarttığımızı da sanabilirler, ama öyle değil. Taniyanlar, “M. Can partiyeye ve Önderliğe karşı laf mı söylüyor, bütün partiyi karşısına mı alıyor” diye şaşırıyorlar. Bu kadar cüret, bu kadar cesaret nereden geliyor? Biz de tanıyoruz, taniyan arkadaşlar var; gerçekten normal zamanda sıradan bir kadronun bakışıyla bile korkudan ölecek kadar zayıf biriydi. Partinin verdiği imkanla biraz yazıyordu. Parti Önderliği, boş durma ve yaz diyordu. Geçen süreçteki faaliyetlerimizin özelliği öyleydi. Parti ona göre çalışma yaptırdı, yoksa çok bilinci ve gücü olduğu için değil. Şimdi bütün partiyeye kafa tutuyor, reddedip meydan okuyor; hatta o kadar ileri gidiyor ki, “doğru Apoculuk budur” diyor.

1988'de Fatma yapıyordu. Türkiye'de cezaevlerindeki arkadaşlara bir mektup yazmıştı. Bir arkadaşın bu mektuba karşı Serxwebûn'da yayınlanan bir cevabı da vardı. Fatma kendi güç kaynağı olarak Parti Önderliği ile ilişkilerini gösteriyor, ama aynı zamanda Parti Önderliğini kötülüyordu. Benim güç kaynağım budur diyorsun, ama ardından kalkıp onu kötülüyorsun. Aynı yöntemi şimdi M. Can kullanıyor. “Önderlik budur, Apoculuk buydu, gereği budur; fakat bu APO kötü oldu” diyor. Yani gücü Önderlik'ten almak isteyip Önderlik'le savaş yapıyor. Kendinde bu kadar güç görüyor. Neden? Kendini inandırmış. Ona bu gücün dönemin özellikleri veriyor. Neye dayanarak kendinde bu gücü görüyor? Örgüt içerisindeki belirtilen yaklaşımlara dayanıyor. Yani 'Devrimci Çizgi Savaşçılığı' hikayedir. “Eski çizgi, biz savaş istiyoruz” demek hikayedir; bunlar laftır. İşin gerçeği PKK'nin devrimci yaşamından kendini kurtarıp düzen yaşamına koşmaktır. Yarın böyle dört elle oraya doğru koşacaklar. Bu konuda aldanmayalım. Bunun dayanağı da örgüt içindeki bu tür anlayışlardır. Bunlar öyle basit şeyler değil, provokasyonun zeminidir. Bunun üzerinde provokasyon örgütleniyor ve parti ile savaşıyor. Dolayısıyla biz parti içerisine partiyeye hizmet ediyoruz derken, provokasyon bizden bu biçimde yararlanıyor.

Ne var ki, parti bunlara da müsamaha gösterecek demek, aslında parti provokasyona yer versin, karşı çıkmasın, provokasyonla mücadele etmesin, parti kendine karşı savaştan her türlü şeye karşı imkan açsın ve kendine karşı saldırı özgürlüğü tanıssın anlamına geliyor. Bu doğru değildir. Bir birey olarak kişinin durumu bütün örgütten ve süreçten kopartılıp değerlendirilemez. Bazıları öyle yaklaşıyor. O kadar emek harcamış, bunun durumu da şöyle ele alınsa olmaz mı deniliyor. Böyle değerlendirmek yanlıştır. Böyle değerlendirsek, o zaman partiyi savunamayız, bu süreçte düşmanı alt edemeyiz; kendimiz ve partiyi sürece başarıyla çıkarma, yürütme ve partinin başarılı militanı olma konumunda tutamayız.

Arkadaşlar ham ve örgütsüz bir biçimde kendilerine köfça güvenmesinler. Bunu tavsiye olarak belirtebiliriz. O da ciddi bir tehlikedir. Birçok arkadaş, “ben iyiyim, ben-den partiyeye zarar gelmez, zaten gelmiyor”

diyor. Partiyeye hiçbir şey yapmıyor, partinin iyisi olduğunu söylüyor. Böyle olmaz, bu sahte bir iyiliktir. Böyle parti iyiliği olmaz. Ondan da öteye “Benden partiyeye zarar gelmez, ben partinin iyi bir insanıyım, partiyeye hiç ters düşmem; bu yüzden kedimle fazla uğraşmama gerek yok” gibi bir anlayış yanlış olur. Bu durumda olmak süreç açısından çok tehlikelidir. Neden? Çünkü kendini ciddi biçimde ele almıyor. Kendini ko-yuverme burada başlıyor. Bu, partide kendini hak sahibi görmenin bir yansıması oluyor. Neden başkaları partili olmak için bu kadar çalışmak ve kendini zorlamak zorunda kalıyor da sen bu kadar kolay PKK'li oluyorsun? Bu, PKK benimdir demek anlamına gelir. Hayır, PKK hiç kimsenin değildir, hiç kimse o kadar kolay PKK'li de olamaz. Bu kendini donanımış; bilinç, davranış ve yaşam olarak örgütsüz bırakmak anlamına geliyor ki, provokasyon böyle kişilikleri partiyeye karşı çıkartmayı daha fazla başarıyor. En fazla da bu durumda olan kişilikler böyle süreçlerde savrulup parti ile karşı karşıya geliyorlar; parti karşıtlarından etkileniyor ve partiyeye karşı çıkarılıyorlar.

Hiçbir arkadaş “Ben partiyeye bağlıyım, partinin iyi bir militanıyım, benden parti karşıtı olmaz; onun için çok fazla kendi üzerimde durmamam gerekli; başkaları partiyeye karşı çıkmışlarsa, onlar partinin kötü adamları oldukları için karşı çıktılar” demesin. Hayır. Geçmişte gördük; partinin en iyi militanları böyle süreçlerde provoke edildiler ve partiyeye karşı çıkarıldılar. Partiyeye en çok hizmet edenler, bir dönem partiyeye en çok bağlı olanlar, Önderlik'le en çok iç içe çalışanlar koştular ve Önderliğe karşı hale geldiler. Bu yüzden hiç kimse kendini yeterli, sürece hazır ve tamamlanmış görmemelidir. Böyle görerek kendisini süreç karşıısında silahsız bırakmamalı, eğitimde şundan bundan uzak tutmamalıdır. Böyle yaparsa kesinlikle yanlış yapar. Yarın parti ile şu veya bu şekilde karşı karşıya gelirse, o zaman yavuz olur.

Bu durumda olanlar çok karmaşık ve çok yönlü mücadele süreçlerinde kendilerini dönemin özellikleri ve dönemden gelecek hastalıklar karşısında örgütlü tutmamacakları için çok çabuk hastalık kaparlar, partiyeye karşı çıkar ve hasta hale gelirler. Partiyeye ters düşerler ve de düşmüşlerdir. Semir, Fatma ve Şener, böylesi kişileri etkiledi. Yani bunların etkiledikleri arkadaşlar, çalıştıkları dönemde partiyeye en çok hizmet etmiş arkadaşlardı. Ama bir dönem geldi, kendilerini çok abarttılar, örgütsüz bırakıldılar, kendilerine sevdalandılar. Kendilerini doğal PKK'li olarak görüp dönem gereklerine göre eğitmediler, militanlaştırmadılar, küçük-burjuvalıkta çakılıp kaldılar. Partinin sosyalistleşmesi doğrultusunda kendilerini sosyalistleştiremediler; bir gün geldi, kendilerini partiyeye karşı karşıya ve savaştan halde buldular. Öyle oldu ki, Önderliğin ve bütün partinin yıllarca çaba harcıyıp da sonuç alamadığı kadrolar oldular, gittiler ve bir daha geri dönüş olmadı.

Bütün bu süreçlerde tehlikeli olan nedir? Küçük-burjuva ruh hali, duygular ve sınıf temeli var. Küçük-burjuva kendini beğenmişliği, sevdalılığı, hak arayıcılığı var. Bir tanesi “benim önüm kesiliyor, filan merkezde benim yerimi almış, hakkımı o aldı, o zaman benim onunla kavgam var” deyip partiyeye kavga etti ve gitti. Yıllarca beraber çalışmıştık. Yıllarca uğraştık, geldi, taşdıkdı, Kürdistan'a da getirdik, fakat gene de partiyeye katamadık. En sonunda gitti. Küçük-burjuva bireyciliğinde takılıp kalmak, onunla mücadele edememek ve onu aşmamak tehlikelidir. Bir arkadaş eskiden öyle bir hale gelmişti ki, “sağıma soluma bakıyorum,

“Militanlıktan kopan herkes partiden kopar. Partinin bir tek çizgisi var: Militan çizgi. Kadro, militandır. Yaşamda herkes militanlığı esas almak durumunda ve militanlıkta eşitlik var. Hiç kimsenin bu konuda ayrıcalığı yoktur, olmamıştır, zaten olamaz da. Parti böyle bir konuma düşmez; kendini böyle bir konuma düşüren kişi partiden kopar.”

hiçbir eksikliğimi göremiyorum” diyordu. Bu kadar kendini kaybetmişti. Kendine sevdalıydı, kıskırtılmış küçük-burjuva duyguları taşıyordu.

Kimi dönemler insanı bu tür yanlış anlayışlar, tutumlar, duygular ve güdülere açık bırakıyor. Bireysellik insanı zorluyor ve onu her şeye açık hale getiriyor. Birileri de arkadan kıskırtırsa, o zaman saplanma oluyor, parti dışılıkta kemikleşme yaşanıyor. ’81-82 döneminde de öyle oldu. Semir Avrupa’da bazılarını kıskırttı. Bunlar kendilerini sürece göre eğitememişler ve zorlanmışlardı. Semir haklardan hukuklardan söz etmiş, “Gelin şunlara karşı parti içerisinde mücadele edelim, kongrede hepinizi merkez yapacağım” demişti. Bazıları Avrupa’dan İkinci Kongre’ye böyle gelmişlerdi. Bunlar biraz kemikleştiyordu. Parti gerçeği de öyle olmayınca, buna aldanan arkadaşlar çok zorlandılar. Onlardan çok azı kendini partiye kattı. Bir kısmı tasfiye olup gitti.

İçinden geçtiğimiz süreçte bu tür şeyleri çokça yaşadığımız için bunları belirtiyoruz. Bazı şeylere öfke duyuyoruz ve sert tavır alıyoruz, eleştiriyoruz. Zayıflıklar var, zorlanma var. Bu zorlanma ortamında daha somut zorlayıcı yaklaşıyoruz. Arkadaşlar alınıyor, kırılıyolar. Oysa bu doğru değil. Eğer böyle olmazsa, arkadaşlar kendilerini koyverirlerse, sürecin özelliklerini ve bu süreçte parti içinde kişileri bekleyen tehlikeleri doğru görmezlerse, kendilerini her türlü tehlikeye karşı açık tutarlarsa, kendilerine yazık ederler. O durumun herhangi bir geleceği yoktur. Herkesi böylesi durumlara açık bıraksak, her şey olsa, darmadağın olursa, bütün parti ve mücadele değerlerinden kopuş olsa bu daha iyi mi olur? Bu, partiyi iyi savunmak olur mu? Yoldaşça davranmak bu mudur? Yoldaşa hizmet böyle mi olur? Bu, kötülük yapmaktır, hem de ciddi kötülük yapmaktır. Şimdi belki biraz zorlanma oluyor, ama bu zorlanma yaşanmaz ve bununla gerekli düzeltmeyi gerçekleştirmezsek, yarın büyük tehlikeleri ve tehdidi yaşarız. Herhalde bu kadar mücadele ettikten sonra, bu kadar emekten sonra partiyi dağıtmak, partiye karşı durmak, partiden kopmak, parti karşıtı hale gelmek ve parti haini olmak iyi bir şey değil. Herhalde kendimize bunu hedef almayacağız. Buna iyilik demeyeceğiz. Eğer bunlara iyilik demeyeceksek, şimdiki durumu iyi anlayacağız.

Şimdiki durumda zorlansak da, zorlanma temelinde dönemin hastalıklarına karşı kendimizi daha iyi donatacağız. Ona karşı mücadele eder kılacağız. Hastalıklara kar-

şı kendimizi iyi örgütleyeceğiz. Açık kapı bırakmayacağız. Kulağımızın birini bunlara kabartmayacağız. Buna açık olma durumu çokça var ve tehlike bu noktadadır. Bu, doğru bir durum, kabul edilir bir durum değil. Arkadaşların bazıları “partide biraz da muhalefet olsun, ne var, biz de bir grup olalım, ne olur, bizim de şu düşüncemiz var, ona da hak olsun, ne olur” diyorlarmış. En fazla şu olur: Partiden kopuş yaşanır. Muhalefet partinin içerisinde, müzmin muhalefet biçiminde kalmaz; ya kendini eritip partiye katar ya da partiden kopup gider. Yoksa partinin içinde onu iğneleyen biri olarak dursun ve sürekli bize yumruk vursun diye yanı başımızda besleyemeyiz. Hiçbir parti hiç kimseyi böyle beslemez. Bir düşünce demek, bir parti demektir, ayrı bir parti demektir. Bunun şakası yok. Farklı düşünce tartışmaları olur, kongre olur, düşünce birliği ortaya çıkar. Partinin ideolojik çizgisi, politik programı ortaya çıkar. Diğer düşünceler biter, bir tek parti düşüncesi kalır. Bu da bir parti olur. Onunla bütünleşmemek, ayrı durmak, ayrı parti olmak demektir.

Kendimizi bütün bunlara açık tutmaya- cağız. Bunlar da olabilir gibi görmeyeceğiz. Arkadaşlar parti mücadelesinde biraz yeni gibi görünüyolar. İşin tehlikesinin çok fazla bilincinde değiller. Olsa daha iyi olur diye düşünüyolar. Hatta biraz çatışmalı, mücadelecı ve çekşimeli olmak insana coşku da veriyor, biraz heyecanlandırıyor. Hayır, heyecanı parti mücadelesini yürütmeye bulmalıyız. Mücadele ihtiyacımızı parti çalışmalarına katılarak gidermeliyiz. Bu, parti içerisinde bir kopukluk yaratarak değil, partiyi yürütme temelinde, parti işlerinde ve parti mücadelesini yürütme temelinde olmalıdır. Neredeyse partiye karşı düşünmek, partiye karşı bir şey söylemek sanki marifetmiş gibi bir hava yaratılacak. Böyle bir durum mümkün değil. Kimse bunu yapma özgürlüğünü istememelidir. Bu, provokasyona özgürlük istemek oluyor. Parti neden buna özgürlük versin? Bir partidir, kendi işlerini yürütmeyi esas alır. Kendini içten yıkacak olanlara özgürlük tanımak zorunda değil. Partiyile çelişkili olmak bir marifet veya yiğitlik değil, parti dışı olmak, parti karşıtı olmaktadır, iyi pratikleşmemektir.

O zaman kendimizi iyi pratikleştirmekle yükümlüyüz. Yiğitlik PKK ile mücadele etmek değildir. Özellikle Kürtler ve Kürdistan için bunu net söyleyebiliriz. Eğer bir Kürt yiğitliği oluşmuş ve bir anlam kazanmışsa, bu PKK’lileşme ile oldu. Herkes her türlü gerilikten, zayıflıktan, pısrıklıkları, şu veya bu özellikten PKK’lileşerek kendini kurtardı

ve yiğitleştirdi. Bunun başka anlamı var mı? Kürdün tek doğrusu bu değil mi? Önderlik gerçeği, Önderlik çizgisi, Önderlik partileşmesi bunu ortaya çıkarmadı mı? Evet, çıkardı. Tarih karşısında Kürt toplumu açısından PKK’liliğin ve Önderlik gerçeğinin anlamı bu değil mi? Budur. O zaman doğru militanlık da bunun en iyi temsilciliğini yapmaktır, bununla bütünleşmektir. Yoksa bununla şu veya bu biçimde çelişmek veya bundan şu veya bu biçimde uzak durmak veya onun karşısında şu veya bu biçimde zayıf kalmak değil. Ne çelişki, ne zayıflık, ne de terslik bir meziyet ve marifettir. Bunları bir meziyetmiş gibi partileşmemizin önüne çıkartmamamız gerekir. Bu tür düşünceler yanlış, ondan da öteye tehlikeli düşüncelerdir ve mutlaka giderilmesi gerekiyor. Özellikle bu süreç açısından giderilmesi gereklidir.

Bunları bu şekilde kavrama, yanlışların üzerine gitme, dönemin bizi zorlayıcı ve ters özelliklerini görme, bunları önceden bilerek kendini donatma, bilinçlendirme, kişisel olarak örgütleme ve parti örgütlülüğüne katılma bizi başarıya götürecek tek doğru tutumdur. Bizi Önderlik ve parti ile bütünleştirecek, dönemin militanı haline getirecek ve önümüzdeki süreci başarı ile getirecek tek doğru tutumdur. Hepimizin önündeki görev budur. Bunu yapan, kendisini bu biçimde yenileyen herkes de bu döneme etkin katılır ve her işi yapar. Başarılı çalışma yürütür.

Bu konuda zayıf konumda değiliz. Mevcut PKK birikimi dünyada çok az bulunacak bir birikimdir, PKK tarihi açısından da az bulunacak bir birikimdir. PKK elli-yüz kişi ile böyle bir mücadele içerisine girmiş bir topluluk olarak toplandı; 80’lerin başında parti kendisini eğitti ve yeni bir sistem haline getirdi. Ondan sonra mücadele verdi ve bir daha kendisini yeniden düzenleyecek şekilde toparlayamadı. İlk defa yirmi yıl sonra, 2000 yılında bunu yapıyor. Ancak öyle eli, yüzü kişiyile değil, binlerce kişi var. Halkla bağı kopmamış, halk eylemiyle bütünlük halindedir. Bir yıllık yarım yamalak bir mücadele yürütmemiş. On beş yıllık kesintisiz savaş var ve bu işe katılanların çok büyük çoğunluğu sekiz-on yıllık savaş tecrübesinden geçmiş. PKK, bu kadar büyük bir kadro topluluğu ve güç birikimine sahip. Bireyler de hem PKK’nin bu birikimi ile tarihi tecrübesine sahip ve bu kadar zengin bir tecrübe var hem de her bir arkadaşımız sekiz-on yıllık savaş tecrübesinin ortaya çıkardığı birikimle yüklü. Bunun ideolojik eğitimini görmüş, savaş içinde, politik şekillenmesini yaşamış, on yıl askeri örgütlenme

içerisinde olmuş, örgüt tecrübesi edinmiş; askerlik yapmış, savaşmış, en şiddetli mücadele içinden geçmiş. Kendi kişiliğini böyle bir mücadele içinde oluşturmuş. Savaşmayı başarmış; eksiklikleri var, yetersizlikleri olmuş, istenen sonuçları almamış, ama düşmanın yenemeyeceği bir savaşı ortaya çıkarmış. Eğer savaş gerekirse, onlarca yıl savaşıacak potansiyel ve güce sahip. Bu çok nettir. Bu konuda hiç kimsenin bir kuşku yok. Mecut Kürdistan durumu ve PKK’nin Kürdistan’da yarattığı potansiyel, oluşturduğu dış çerçeve ile birlikte onlarca yıl silahlı direnişi sürdürecektir güce sahip.

Biz silahlı direnişi başka bir mücadele biçimi ile değiştirelim derken, bunu silahlı mücadele yapılamadığı için değil, fazlasıyla yapıldığı için söylüyoruz. Silahlı mücadele yapılacağı kadar yapılmıştır. Şu anki koşullarda silahlı mücadeleyle bundan daha öte bir sonuca gitmek mümkün değil. Sadece bir direniş ortaya çıkar; oysa sonuca gitmeyi aramak gerekir. Gücümüz böyle bir direniş ve silahlı mücadele tecrübesi ile donanmış bir kadro gücüdür. Mevcut birikimimizi bu anlamda küçümsemeyelim. En zor mücadeleyi başarmış olan insanın başka şeyleri başaramayacağını düşünmek, başaramaz demek, kendimize yapamama ve başaramama gibi bir inançsızlığı yedirmek kesinlikle doğru değil. Bunu asla kabul etmemeliyiz. Bu konuda çok zayıf bir yaklaşımda olmamalıyız. “Biz çok büyüğüz” ya da gerçek olmayan şeylerle kendimizi şişirerek bunu yapmayalım. Ama gerçekten büyük bir tecrübe ve bilgi birikimi var. Büyük bir emekçi güç ortaya çıkmış. Bu birikimle, böyle bir emekçi yaklaşımın yapacağı her çalışmada sonuç almasını hiçbir güç engelleyemez. Buna uygun çalışan, el atacağı her işi mutlaka başarır. Bu anlamda da kendimizi geri görmemeliyiz. Ne birbirimize ne de kendimize geriliği ve zayıflığı yakıştıralım.

Emekçi olma, doğru militanlaşma partileşme ve sürecin istediği fedai milatan yaklaşımı gösterme temelinde yaklaşmamız halinde, her işi başaracağımızı ve devrimci görevleri başarıyla yerine getireceğimizi bilelim. Bu konuda kendimize inanalım ve güvenelim. Bu inancı, güveni, umudu ve coşkuyu yaşayalım ve yaşatalım; çevremize ve içinde yer aldığımız örgüte yayalım. Bu kesinlikle gereklidir. Bu, parti gerçeğine ulaşmaktır. Bu, parti yaşamına ulaşmak, partiyi, mücadeleyi ve parti değerlerini sevmektir. Bu süreç ancak böyle bir yaklaşımla başarıya götürülebilir ve kesinlikle başarı da sağlanır. Küçük-burjuvalık sorumluluk üstlenmiyor. Görevler ve dönem zor; çok

daha fazla zorlukları omuzlamak ve çalışmak gerekiyor.

Kesinlikle aynı madalyonun iki yüzü gibi birbirinin tersi olan iki yanlış anlayıştan kendimizi kurtaralım. Bir, hak arayıcılığı ve kendini şişiren tutum; iki, görev karşısında “ben zayıfım, yapamam” biçiminde bir yaklaşım. Bu durumda olan kişi kendini aldatandır. Ne zayıfım derken aslında zayıf olduğuna, ne de çok yiğidim, hakkım hukukum var derken kendisi dediğine inanıyor. Fakat sadece kendisinin gerçeği olmayan sahte iki tutumu öne çıkartarak, kendini ve çevresini aldatıp kendisini yaşatmak istiyordur. Sahtelikle yaşanmaz, kendini aldatarak yaşanmaz. Bu tutum insanı kesinlikle bir yere götürmez. Bu tutumlardan uzak duracağız. Bu anlamda oldukça somut, gerçekçi olalım. Olguları, olayları, sorunları açıkça ortaya koymak, tartışmak, çözüm aramak ve çözüm bulmaktan korkmayalım. Çözüm bulan, arayan ve çözen konumunda olalım. Böyle olursak, bu biçimde yaklaşır ve sahteliklerden kendimizi uzaklaştırırsak, o zaman her türlü gelişmeyi yaşar ve her türlü görevi yerine getirip olumlu işleri başarırız.

Dönemin önemli bir yönü de sahteliklerin insanı çok fazla zorlamasıdır. Dönemi başarıyla götürmenin önemli bir yönü de sahteliklere karşı mücadele oluyor. Sahteliklere hiç yer vermeyelim, kendimizi kandırıp sahte konumlarda tutmayalım. Bir kişi ile yapamıyorsak toplanalım, yoldaşlar topluluğu olarak birbirimize güç vererek yapalım, ama yapmayı esas alalım. İşin üzerinde yoğun olarak duralım. O zaman hem birey hem de örgüt olarak başarılı olacağımızı göreceğiz.

Arkadaşlar yanlış ve bireysel tutumları uzatmasınlar. Kendilerini çok fazla muğlaklık içinde bırakmasınlar. Netleşme hızla gelişsin. Önümüze önemli çalışmalar ve görevler koyduk. Bunlar çok zor ve kapsamlıdır. Sonuçları ortaya çıktığında parti için büyük bir hizmet olacak, partide büyük bir ilerleme ortaya çıkaracaktır. Bu anlamda oldukça yararlı olacak çalışmalardır. Öyleyse hem zaman geçirmeden hem de gerekli gücü verme temelinde bu çalışmalara bütün yoğunluğumuzla yüklenelim. Değişik şeyler bizi engellemesin. Belli bir nicelik düzeyi gelişti. Zaten arkadaşlar belli bir yoğunlaşmayı da yaşadılar. Hazırlıklarımız da iyi ve yeterli oldu. Bu tür yanlış anlayışlardan kurtulur ve dönemin ortaya çıkardığı yanlışlardan tümünden kendimizi kurtarırsak, o zaman önümüze koyduğumuz programı da en kısa zamanda en başarılı biçimde yürütüp tamamlarız.

Özgür Kadın Hareketi’nin gelişme sorunları ve görevlerimiz

Baştarafı 9. sayfada

dan vazgeçilmezdir.

Şuna tekrar işaret etmekte yarar var: Kadının hareketi hassastır. Arkadaşlar bu konuda bizi eleştirebilirler. Bir özeleştirme vermek gerekirse, yönetim olarak bu konuda yeterli duyarlılığı gösterdiğimizi söyleyemeyiz. Parti Önderliği ile 98’de bu hususları biraz tartışmak istedik, ancak Önderliğimiz, “*hassas bir konu*” dedi. Önderliğin bütün söylediklerimize en başta verdiği karşılık bu oldu. Böyle yaklaşımlarla olmaz. Duyarlılık gerektiriyor. Şimdiye kadar gerçekten doğru bir anlayış ve örgütsel tutum geliştirilemedi, tepkisel davranıldı. Bazı yanlışlar gelişince, onları giderme göreviyle karşı karşıyayken bu yapılmadı. Ya başkalarına bıraktıldı ya da uzak duruldu.

Bizde şu tutum görülmektedir: Erkek arkadaşlar içerisinde bu sorundan uzak durmak iyi bir tutum gibi görülüyor. “*Karışmayalım*” deniliyor. Tabii kadında erkek redçiliği biçiminde ortaya çıkan şey ne ise, erkeğin “*karışmayalım, ne olursa olsun*” demesi de odur, aynı anlama geliyor. Bu yanlışlıktır. Parti adına bunu yapmaya kimsenin hakkı yoktur. Bu çok masumane gibi görülebilir. Kendimizi de buna inandırdık; doğru yapıyoruz, en azından zarar vermiyoruz dedik. Halbuki görevlerimiz vardı. Görevlerini yapmayan birisi her zaman zarar verir. Görevler yerine getirilmezse, oradan zarar çıkar.

Şunu bilmemiz gerekir: Herkes bu konu üzerine eğilecektir. Hiç kimse “*bu benim te-*

kelimededir, ancak ben düşünürüm, ben konuşurum, ben yaparım, benim yaptığım doğrudur, başka kimse buna karışamaz” diyemez. PKK bunu diyemez, özgür kadın hareketi diyemez, şu hareket diyemez, bu hareket diyemez. Evrensel bir hareket, toplumsal yaşamın kendisi, toplumsal yaşamla ilgilenen ve siyaset yapan herkes bu işle ilgilenecektir. Eğer doğru bir çizgiyi etkin bir bizimde geliştirmez ve parti olarak bunu yürütmezsek, o zaman zarar görürüz. Parti dışılıklar bu durumu değerlendiren, toplumdaki gericiilik bunu değerlendirir. Hassasiyet buradan ileri geliyor.

En uzak olması gereken eğilimler en fazla kadın hareketiyle ilgileniyorlar. Dünyanın egemeni Amerika ilgileniyor. En feodal yaklaşım olarak sözde islami görünen Fazilet Partisi çalışmasını en çok kadın üzerine yoğunlaştırıyor. Kadının gücü olduğu ve potansiyel bir değer ifade ettiği için bunu yapıyorlar. Bundan dolayı herkes bu işle ilgilenecektir, ilgileniyor. Mevcut süreçte çok fazla gelişme sağlayacak olan hareket kadın hareketidir. Bizim için de bu daha fazla geçerlidir. Bu nedenle kadın özgürlük hareketini geliştirme üzerinde bundan sonra daha fazla durmamız gerekiyor.

Gericilik ne zaman kullanamaz? Biling olarak iyi açığa çıkarılırsa, örgütsel olarak bu iş iyi yürütülürse, toplumsal mücadeledeki yeri ve rolü iyi tanımlanır, bunun örgütü ve militanı ortaya çıkarılır ve doğru yürütülürse, yine karışanlar olur, fakat karışan-

lar o zaman boşa çıkartılabilir. Çünkü kendisi de örgütlü ve donanımlıdır. Düşünce olarak aldanmaz, örgütsel olarak zayıf kalmaz. Bu anlamda en fazla bu noktada donanmamız gerekiyor.

Yetersizlikleri artık aşacağız. Hem tartışma düzeyini geliştireceğiz, hem de hatalı tartışma tutumlarını ortadan kaldırarak doğru tartışma yöntemini hakim kılacağız. Çünkü genel gelişme bu noktadaki tartışma ve yoğunlaşma ile olacaktır. Hem ideolojik çerçevemiz, hem de pratik-örgütsel çalışmamız bununla gelişecektir. Bizi bu yeni süreçte fedai bir militanlıkla doğru bir yaşam ve çalışma içerisinde tutacak olan da bu noktada bulacağımız doğru çözümlerdir. Eğer üzerinde durmaz, doğru sonuçlar ortaya çıkartmaz ve doğru ölçüleri geliştirmezsek, PKK’ye yakışan bir sistemi ideolojik ve örgütsel olarak ortaya çıkarıp yürütmezsek, önümüzdeki süreçte başarı sağlayamayız. Bu açıdan bu tartışmalardan geri çekilmek doğru değildir.

Birbirimizi itmeyelim. Tam tersine etkilemeye ve çekmeye daha fazla da bu dönemde ihtiyacımız var. Kadın hareketi açısından iticilik daha kötüdür. Onun en büyük fonksiyonu etkin, çekici, düzenleyici ve düzeltici güç olabilmesidir. Parti Önderliğimiz kadının özgürlük hareketini, parti içindeki ve toplumdaki gericiilikleri ortadan kaldırma, partiyi ve toplumu güçlendirmek için büyük bir titizlikle geliştirdi. Bu rol hareketin temel özellikleri olmak durumundadır.

Parti Önderliği’nin ortaya koyduğu kadın

ideolojisinin beş temel özelliği var. Bu beş temel ilke üzerinde kadın özgürlük ideolojisinin, kurtuluş ideolojisinin açılımı daha da geliştirilmelidir. Bu yapıldığında mücadelemizi çok ileriye götürür. Bu süreç böyle bir yoğunlaşma, düzeltme, tartışma ve yeniden yapılanma sürecimiz olacaktır.

7. Olağanüstü Kongremizi yaptık. Kadın hareketi de önümüzdeki süreçte bu çerçevede kongresini yapacaktır. Kadının özgürlük hareketi, yapacağı kongreden her bakımdan daha da güçlenerek çıkacaktır. Buna kesinlikle inanıyoruz. Bunu en sağlıklı, en güçlü bir biçimde de yapacağız ve bu süreçte en büyük gelişmeyi kadın hareketi yaşayacaktır. Partimiz bütün imkanlarını kadının örgütünün ve hareketinin geliştirilmesine sevk edecektir. Biz parti yönetimi olarak, öngördüğümüz gelişmeleri sağlama temelinde bunu gerçekleştirme kararındayız. Bu konuda herhangi bir tereddüt olmalıdır. Fakat doğruyu daha etkili bir biçimde geliştirmek üzere katılm, izleme, tartışma ve eleştiri olmalıdır. Bununla süreci geliştirmeliyiz.

Bu temelde kadının özgürlük mücadelesinin en çok gelişeceği bir süreçte birlikte böyle bir yenilenmeyi kadın hareketinde de gerçekleştiriyoruz. Hepimizde bir değişiklik oluyor. Değişimin yarattığı zorluklar yanında her coşku ve heyecanı da yaşamaktayız. Fakat her şeyi aşmış değiliz. Sorunları ve zorlukları aşacağımıza inanıyoruz. Mevcut durumda da en sağlıklı, en iyi ve en ileri bir gelişme yaratmayı esas alıyoruz. Bunu ba-

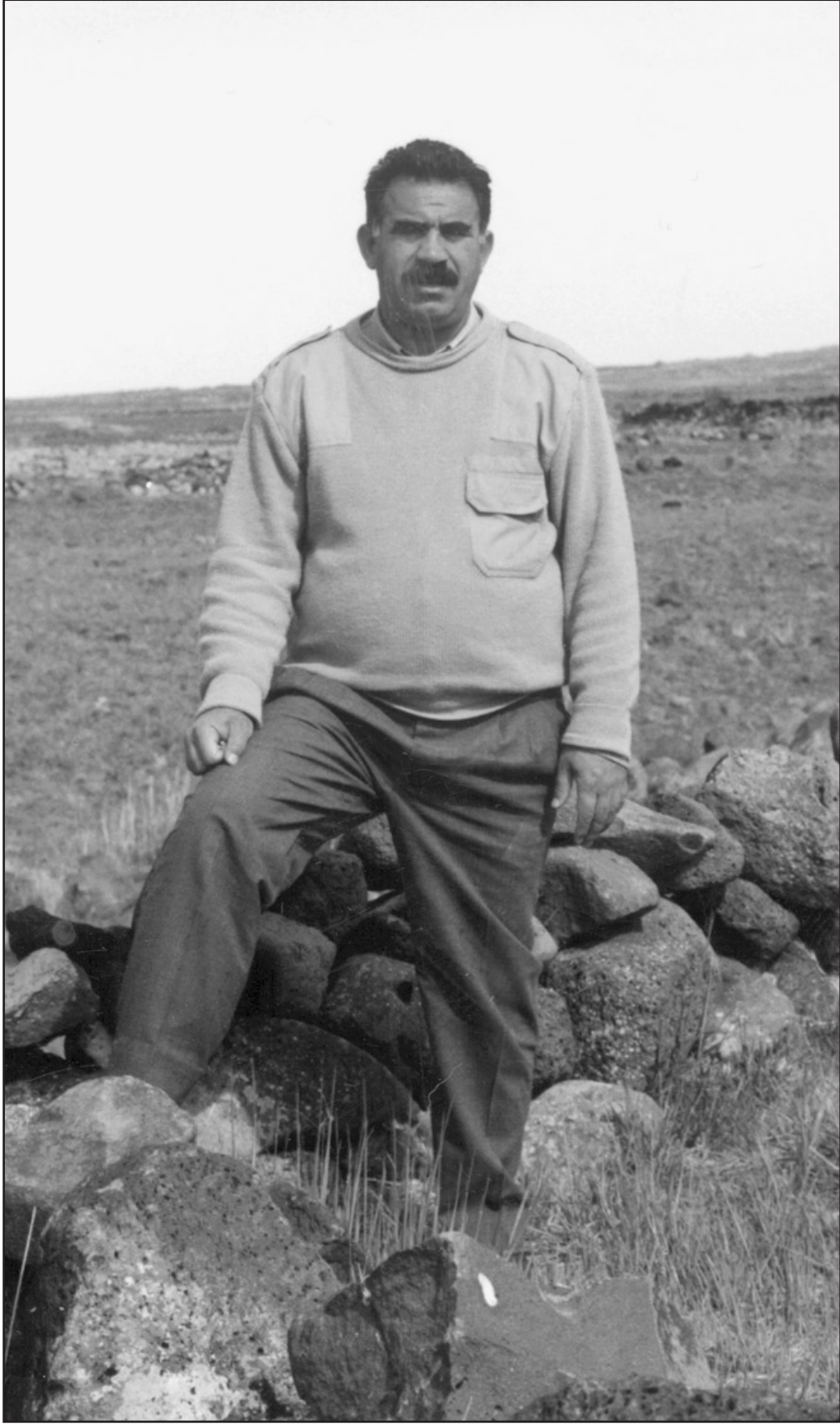
şaracağımız da kesindir.

Mevcut yaklaşım bu düzeyde gittikçe geliyor. İyi bir başlangıcı ortaya çıkarıyoruz, bunu her alanda ilerleteceğimize inanıyoruz ve ilerletmek zorundayız. Çünkü geleceğimiz bunu ilerletmeye bağlıdır. Öyle ki, özgürlük mücadelesini sadece bir güne veya bazı günlere sıkıştırmayacağız. Her günü 8 Mart yapmak, 365 günü özgürlük günü haline getirmek amacı ve yaklaşımıyla önümüzdeki mücadele sürecine yaklaşacağız ve bu mücadeleyi ilerleteceğiz. Bu, devrimimizin temel gelişme yolu ve 7. Kongremizle kesinleşen Önderlik çizgimizin temel doğrultusudur. Bundan hiç kimse sağa sola sapamaz. Belki bazı tutumlar bu çizgiyi zorlayabilir, zorlamıştır da, fakat sapıramaz. Ortada bunu sapırtmayacak parti ve Önderlik gücü var. Bu çizgi çeşitli hatalar ve eksikliklerle zorlansa da, esas olarak bu çizgi uygulanacak, yürüyecek ve zaferi de kazanacaktır.

Bu imajla bu yeni süreci karşılıyoruz. Bütün bayan arkadaşlarımızın, kadının gücünün de özgürlük doğrultusunda böyle bir heyecan ve güvenle bu süreçte katılacağına inanıyor ve bu ortak heyecanı paylaşıyoruz. Yeni stratejimizin ortaya çıkardığı gelişmeyi daha da ilerleten bir düzeyi kesinlikle yakalayacağız. Bunu, hem ortaya çıkarmış durumdayız hem de daha da geliştireceğiz.

Bu inanç temelinde tüm bayan arkadaşlarımızın, kadının gücümüzün ve dünya emekçi kadınlarının 8 Mart’ını, özgür kadın gününü kutluyoruz.

Tarihi bir dönemde bulunuyoruz. Viraj dönülmelidir, buna dönemeç de diyebilirsiniz. Dönemeç yoktur dersin, o zaman dünya yuvarktır derim. Felsefi olarak da bu böyledir. Biz '93'ten sonra rampaya vurduk, dönemeç yapamadık. Politika açısından zaman ve hız önemlidir. Bu dönemin çatışmasız olmasını devlet de kabul etmez. Barış çağrısı dönemlik ve teslimiyet değildir, sıfır noktası da değildir, politika gereğidir. Devlet bizden daha tecrübeli görünüyorsa. Sizin devleti ne kadar bildiğiniz tartışmalıdır.

Feodal toplumda isyancılık her zaman vardır. Demokratik yaklaşım olursa, isyancılık da olmaz. Bunu garpcı anlatın; isyanlar nasıl giderilir, buna değinin. Zihinsel ve pratik tembelliğiniz var. Önünüzde otuz yıllık birikim var, bu birikimle sonuca gidilebilir. Ama neredeyse onu da bana yükleyeceksiniz.

Barış, kendini yeniden yaratmadır

Devletin benim hakkındaki izlenimi şudur: “Sizine ilgili aldığımız bir kararı nıye her-kese bildirelim, bu kararı üç dört kişi bilir” diyorlar. Demek ki, benim hakkımda tam bir açıklık yoktur. Dağlarda Köroğlu havasıyla siyaset yürütülmez. Karşı taraf ne yaparsa yapsın, biz üzerimize düşeni yaparız. Biz '93'te de, '96'da da bunu yapamadık. Devlet istediğini yapsın. Devlete barış konusundaki adımlarımızda güven vermemiz gerekiyor. Devlet, bunlar gerçekten demokratik çözüm istiyor mu, diyor. Biz tüm gücümüzle çatışmalara girmeyin diyeceğiz. Devletin içinde hala çeteler var. Bunlarla diğerlerini birbirinden ayır edeceğiz. Bir barış ortamı varken, devlet neden istemisin?

Mahkemenin kısa bir sürede bitirilmesinin nedeni, yeni bir sürecin başlamasıdır. Farklı bir şey olsaydı, süreç farklı olurdu. “*Ya terör çöketilerek barış gelir, ya da İmralı'dan çıkar*” biçiminde bir tespit vardı. Buna ilişkin olarak, ivme barıştan yana hafif gelişebilir. Devletin yeni düzenlemesini anlamadan, ancak Türk solu gibi marjinalleşmeyle son bulur. Devletin düzenlemelerini anlayacaksınız. Demokratik devleti kavrayın. Siyaset yapmak için devletin dilini bilmek gerekir. Türkiye bu ayak bağından kurtulmak istiyor gibime geliyor. Her savaşın bir barışı vardır. Barışı bilmeyenler, savaş yüzüne gözüne bulaştırırlar. En güzel barış savaştan daha zordur. Savaş ve barış kavramlarını doğru anlayın. Yarın idama da gidebilirim, ama barış çabamı büyük yürüteceğim. Savaş çirkinliklerin yıkılması, barış güzelliklerin yaratılmasıdır.

Sıfır düzeyi yoktur, belli bir düzey yakalanmıştır. Politika, kafadaki şablonlarla olmaz. Devleti anlayacaksınız. Demokratik devlet yönünü öğrenin. Eleştirilerimiz olmaz anlamında değil, ama bu dönemin dili kavgasız olmalıdır. Barış bir sanat gibisi işlenmelidir. Bu benim tavsiyemdir, elinden zaten bu gelir. Bana üç trilyon harcanmış olması, ümitli olmamı gerektirmez mi? Devlet bana karşı saygılı olmuşsa, ben on kere saygılı olurum. Keşke bunun devamı gelse! Umud ediyorum, gelir. Benim yaşamam bile önemlidir. Çünkü herkes bunu istiyor. İçinde bulunduğum yaşam on kez intihara götürür. İlk gün hiç konuşmayacağım dedim; ama durumun kötüye gideceğini anlayınca, o günden beri barış için konuşuyorum. Yeni dönemde herkes değişecektir.

Uluslararası komplo ile ayaklanmam, İbrahim peygamberin yaşadığı sürece benzer. Türkiye bir odun deposu yapıldı, ben de mancınıkla –uçakla– oraya atıldım. Beni ateş topu olarak

PKK Genel Başkanı Abdullah ÖCALAN yoldaşın 7. Olağanüstü Kongre’ye sunduğu Politik Rapor’dan

SSAVAŞ ÇİRKİNLİKLERİN YIKILMASI BARİŞ GÜZELLİKLERİN YARATILMASIDIR

Türkiye'nin üzerine atıldılar. Yanıp kül olmamı beklediler. Bunun için Balıklı göl gibi, barış çok yakında gelişebilir. Eğer barışı kurtarırsak, İbrahim efsanesi gerçek olacaktır. Yanılmıyorsa, daha önce yazdığım bir mektupta söylemiştim; barış ve sanat akademisine hemen şimdiden yatırım yapmak gerekir. O topraklarda barış ve sanatın çok belirgin yeri vardır, eşsizdir. Urfa'nın içinde yer aldığı coğrafyanın önemi ortadadır. Yok, yaşamı bilmiyorsanız, ben ne yapayım? İnanılmaz bir olaydır; binlerce insan şehit düştü, onlar için tek tek yazmak gerekiyor. Fırsat verilirse, barış için dev gibi bir çalışma ortaya çıkar.

Kürtlerin savaşında ilkel ve geri kan davası gibi yozlaşmış kavgalar da var. Yaşar Kemal Fırat Suyu Kan Akar adlı kitabında biraz anlatmış, ondan yararlanılabilir. Devlete bunu anlatmak istiyorum. Bu kutsal bir barıştır, İbrahim Halil geleneğini canlandırmadır. Bu efsaneyi alın inceleyin. Araştın ve benim sürecime ekleyin. Orada İncil'in, Tevrat'ın ve Kuran'ın çıkışı, sanat ve barışın çıkışı var. Yaşadığımız bu son süreçler sanatta birleşirse, mükemmel bir roman ortaya çıkar; kutsal barış gerçekleşir. Üniversitedir, Anadolu ve Mezopotamya'da kutsal barış edebi bir proje olarak düşünülmelidir. Kesin bir şey diyemeyeceğim ama barış kesinleşirse, büyük eserler önerilebilir. Bu yüzden heyecan veriyor. Sonuç barış ve zafer olursa, bunun hayali bile beni heyecanladırıyor, insan kuşlar gibi uçabilir.

Savunmamda savaşın geçmişini üzerinde fazla durmadım. Davanın bitmesi, bir sürecin geride bırakılmasıdır. Buna gelmenin önemi çok büyüktür. Tümüyle umutsuz değilim.

ABD'nin PKK'den talebi, imaj değişikliğidir. Diyelim ki, imha kararı olsa bile, en son uygulamayacaklar. İnanıncı bulurlarsa, bu gelişir. İyi şeyler de olabilir. En güzel şeyler, en zor işlerden çıkar. İşin kendisinde, doğasında zorluklar var. Büyük olması, zor olduğu anlamına gelmez. Peygamberlerin hayatı biraz da böyledir. Ben korkunç acılar ve kayıpların trajik sonucuyum. Benim şahımda süren kavga korkunç bir kavgadır. Söz konusu olan yalnızca benim yaşamım değil. Bunun arkasındaki değerler de görülmelidir. Büyük değerler yaratıldı. Benim yaşamımı yalnız bana ait olarak düşünmeyin. Ben çok zor koşullarda yaşadım. Sizin yaşamınız basittir. Birgün benim gibi yaşarsanız devleşirsiniz. Peygamberlerin ve aydınların yaşamları zor olur. Bizim yarattığımız muazzam değerler ve imkanlar olmasınayla rağmen, bunlardan yararlanamıyorsunuz. Her zaman bunların üzerinde yoğunlaşın ve derinleşmeye çalışın. Elinizdeki imkanları kullanamıyorsunuz. Benim sizin kadar şansım olsa, muazzam barış projeleri üretirim, muazzam değerler yaratırım.

Kutsal barış gerçekleşirse, yeniden doğmuş gibi olacağım. Üçüncü doğum, kendini yeniden yaratmadır. Üçüncü doğumun sağlıklı olmasına çalışıyorum. Birinci doğum, ana doğumudur; ikincisi savaş, üçüncü doğum ise barıştır. Dipsiz bir kuyuda veya karanlık bir tünelde ufak bir ışık bulursam, kıymetini iyi bilirim.

Türkiye'de çıkmaz derinleşirse, kesinlikle yeni bir Yugoslavlaşma, Lübnanlaşma, Kosovalaşma olur. Hızlı bir demokratik yaklaşım, çıkımaza dönüşmesini engeller, bu çıkmazdan kurtarıp düze çıkarır. Türkiye insallah bana düşmez. Basit yaşama tenezzül etmeyin, bu tür yaşamı bırakın, gece gündüz bunun üzerinde yoğun-

laşın. Bu, kendini yeniden yaratmadır. Bunlardan kazandırmasını biliyorum. Bu acılara başka türlü yanıt verilemez. Ben bütün Türkiye için iş yapıyorum. Burada yaşamak herkese büyük bir yaşam gücü verir. Bugüne kadar gelmem büyük bir başarıdır. Yaşamım hekese büyük bir yaşam gücü vermektedir. İnanılmaz düzeyde yaşam gücü veriyorum, eşsiz kazandırıcı olabiliyorum. Öcalan, eşsiz kazandırıcı olur.

Türkiye akıllı, kazanacağından emin olduğu için bu kadar masraf yapıyor. Büyük, değerli yüksek olan bir durumdur. Türkiye umutludur ki, güvenliğim için bin beş yüz kişilik askeri güç veriyor. Yeni inşaatların yapıldığı söyleniyor. Bu neye işaretir? Kazandıracakları olmasa, neden bu kadar masraf etsinler? Bir arkadaş “*Romalı generaller İsa'nın asılmasını istiyordu*” demişti. İbrahim geleneği de öyledir. İşte Urfa tünelleri su getiriyor. İlginç bir tarihi var, hayali bile geleneksel yaşamın çok üstündedir. Anadolu barışı bu Güneydoğu barışıyla birleşsin. Hayal etmiyorum, durum elverişli değil, ip üzerinde dengeyi koruyarak yürümeye benziyor ve durum genelde böyledir. Her tavır alışım farklı olmuştur, orjinaldir. Bendeki elastikiyeti görmek gerekir; akıllıcadır, moral değerlere bağlıdır, bilimseldir. Anlayan her türlü sonucu çıkartsın, genişletsin. Ben barışın teorisi ve pratiğini yapıyorum. Bu, barış savaşının ütopyasıdır. Benim yaşamımı böyle anlayın. Barış ütopyasını gerçekleştirmek istiyorum. Barış konusunda oldukça ciddiym. Taktik olarak anlaşılmalıdır. Ortalama Türk insanı çok dardır, sık bir kavgacıdır. Barışa çok büyük önem verilmelidir.

Ben şu anda barışın teorisyle uğraşıyorum. İsteyen istediği kadar saptırabilir, istediği gibi anlayabilir, umurunda değil. Zordur, ben buna biraz inanmışım. Bu olmazsa, ben yirmi dört saat yaşayamam. Barış çalışması olmasa, hemen ölüm orucuna yatarım. Öcalan şu anda savaş dilini hiç kullanmıyor. Barış için uğraşıyor. Türkiye'de barışı geliştirmek sandığı gibi kolay değildir. Burayı barış için bir fırsat gibi görüyorum. Her iki tarafın korkunç acıları vardır. Bunları düşünmemek ahlaksızlıktır. Savaş yeterince verildi. Yedi yıldır da fazladan olmuştur, '93'ten bu yana fazladır. Ben bunu görmedim diyemem. Bunu çok derinliğine görememem, yanlış ve üzüntü noktam olmuştur. Şimdi devletin sınırlı da olsa, niyetinin ne olduğunu net bilemiyorum. Ama bir fırsat tanımamı anlamlı görüyorum. Şimdi İmralı'da bunu derinliğine yürütüyorum. Yalnızca kendim için değil, binlerce canı kurtarmak için, can dökülmesi için barış istenmelidir. Barış, partilerden ve hatta PKK'den de önemlidir. Herkesi, bu işi küçümsemeden, ciddiyle yardımcı olmaya çağırıyorum. Herkesi can üzerinde siyaset yapmama çağırıyorum. Bunu ahlaki buluyorum. Bundan sıkıntı ve acı duyuyorum. Barış için yaşamaya çalışıyorum. Somut barış planı üzerinde çalışıyorum.

Tarihi bir çağrı yapma ihtimalim de var. Kolay değil, beş ay doldurduk. Ötüm orucuna yatmak daha kolay değil mi? Ama biz zor olanı seçtik. Bunun için herhalde biraz yaşamamız gerekiyor.

İlkel milliyetçilikle yol alınmaz

Türkler neden barış taleplerini yükseltmiyorlar? Siyasi partiler, aydınlar barış talebini yükseltmelidir. Devlet de buna fazla engel olmaz sanırım. HADEP'in merkez yöneticilerinin bu aşamada salıverilmeleri bu anlamda olumludur. Benim ifademi alan hakim onları bıraktı; ifadelerimi dosyalarına koyarak kendilerini bıraktı. Bu, ortamı yumuşatmayı düşünmelerinden kaynaklanmış olabilir. Ancak HADEP'li der devletin derinliğini ne kadar bilebilirler? Kapasiteleri buna yetebilir mi, onu göreceğiz. Kültürel kimliği ön plana çıkarabilirler. Devlete yaklaşımı, bilinen kaba ve sloganvari yaklaşımlardır. Soyut yaklaşımların mantığı, devlete çatışmayı yer yer çözümsüzlüğe götürür.

Şunu anlamak gerekir: Kaba, ilkel milliyetçilikle yol alınmaz. Bu milliyetçilik demokratikleşme sorununun da çözmez. Türklerin de bu konuda iğneyle kuyu kazar gibi yol almaları gerekir. Barış taleplerinin yükseltilmesi gerekir. Devlet, ilımlı ve yumuşatılmış bir barış çerçevesine gelebilir. Politika şansını kullanabilen kişilik çok azdır. Tüm partiler ve liderler öyledir. Bu bir hastalıktır. Adam parti genel başkanındır, ama ne yapacağını bilemiyor. Bu feodal ve geri bir durumdur. Türkiye'de genel olarak böyledir. Yüzeysel demokrasicilikle işler yürütüyor. HADEP'liğin serbest bırakılmaları, Demokratik Cumhuriyet diyenlere “*Haydi şansınızı kullanın*” demek ister gibi bir şeydir. Bu, herhalde rutin bir karar değildir. Bir hakim kendi kafasından bunları çıkarabilir mi?

Bunun benimle ilgisi şudur: Çatışma çizgisi hakim olsa, bırakılmazlardı. İlımlılık isteniyor ki, ciddi bir çatışma beklenmediğinden, serbest bırakılıyorlar. Bu eylemcilik olayı da aleyhte sonuç veriyor.

Eylemlerin durdurulması gerekir. Çok zorunlu olmadıkça ve meşru savunma dışında, silahlı yönelim olmamalıdır. Politika en ince bir meslektir, ahlaki sorumluluk ister ve hakkını vermek gerekir. Politika yapmak isteyen kimsenin demokrasi ahlakını alması gerekir. Şiddet olayları da böyledir. Sivil ve savunmasız kimselere dingsiz ve amaçsız yönelmek ne ahlaka, ne siyasete, ne de insanlığa şıgar. Hala bu tür bir şiddeti sürdürmek yanlışdır, zarar veriyor, siyasal ve toplumsal ahlaka aykırıdır. Özgürlüğünden vazgeçmeye adına şiddete başvurma olabilir. Eylem yapmayın demiyorum; barışçıl eylem yapın. Suçlu sadece devlet değildir. Devlet bir üst yapı kurumudur. Hep devleti istediğimiz gibi düşünmek, düşündüğümüz gibi olduğunda ise devlet anti-demokratiktir demek yanlıştır. Toplum kendini yönlendirmek, doğrultu vermez ve her şeyi devletten beklerse, bu olmaz. Devleti çok iyi tanıyacak ve ona göre politika yapacaksınız. Demokrasi sorunları ve devlet iyi tanımır, sorunları görülüp bunlar buluşturulursa, o zaman gerçek demokrasi mümkündür; barışçıl eylem yapın. Türkiye'de demokrasi mücadelesi, aşiret ve ilkel toplum kavgalarını aşmıyor. Her şey devlette çatışma temelinde hal olmaz. Bu, klasik sol anlayıştır. Aynı zamanda her şey devletten de beklen-

mez. Örneğin HADEP'liiler şaşkındırlar. Niçin içeri düştüklerini anlamadıkları gibi, neden dışarı çıktıklarını da anlamıyorlar. Şanslı olanlar da yine onlardır. Bunu doğru değerlendiremiyorlar.

Bir demokratik uzlaşma platformunun kurulması gerekir. Cumhurbaşkanı “*Ben de bölgeye geleceğim*” diyor. Bu iyi anlaşılmalıdır. HADEP bunun öncülüğünü yapmalıdır. Çok dağınıksınız, zaman kaybediyorsunuz. Diliniz çok geri, bu dile siyaset yapılamaz. Avukatlar rollerini geç kavradılar; Ahmet Zeki Okçuoğlu örneğinde olduğu gibi önleyici etkileri oldu. Biraz değişerek süreç yaklaşmak gerekir. Derin devlet hala anlaşılıyor. Ben biraz anladım.

Herkes havanda su dövüyor. Derin devlet büyük bir anlama sahiptir. Derin devlet olmasaydı, Çiller kapkara bir yol açardı. İstedığımız gibi değil, zorluklar da var, başka yolu da yoktur.

Saatler bile çok önemli. Ben en ağır mahkumum. Buna rağmen devlet basına engel koymuyorsa, HADEP'in fir dönmesi gerekir. Demirel'in HADEP'lilere çalışın demesi boşuna değil. Eğer kendileri Demirel'in bu sözünü anlamamışlarsa siyasetten fazla bir şey anlamıyorlar demektir. Bu sözler bana söylenmiş olsaydı, bölgeyi bin defa fethedebilirdim. Çalışma öyle lafla olmaz. Demirel bilerek söylüyor. Demokratik tarzda çalışın diyor. HADEP işe esnaf gibi. Demirel'in kendilerini kabul etmesi, yetli yıllık bir çalışmanın işidir. HADEP cümleleri çözemiyor. Demirel'in önemli mesajı var. Şahsında bölgeyle diyalogu kabul ediyorum diyor.

Belediye başkanları çalışmazlarsa, halk kendilerini boğar. Demirel teşvik ediyor. Senin görevin burada yardımcı olmaktır. Yaratıcı, iradeli ve çalışkan adam yok. Demirel'in dediği gibi çalışın. Sen kendi kendine yürüyemiyorsun. İhtiyaç hissedersen, bundan sonuç çıkarabilir. Bazıları bir çay için altı saat harcarlar, çok değerli bir barış için harcamazlar.

Durum '93'teki gibi değil. Faili meçhul cinayetler pek yok. Zor dönem geçti. Daha önce de söyledim, sizin yolunuz açıktır. En ağır ceza bana uygulanıyor. “*Güneydoğu*” ya da Bölge Kalınma Platformu gibi bir platformu Türkiye'de gerçekleştirmek gerekir. HADEP'in dış temsilcilikleri de kurulabilir. Biz buna öncüllük edebiliriz. Türkiye'nin imkanları ile Avrupa'nın imkanlarını birleştirmek gerekir. Avrupa buna öncüllük edebilir. HADEP'in hem içinde hem de dışında öncüllük yapması gerekir.

Devletten beklemek olmaz. Devlet soyuttur, izin verir. Devlet yasak koymaz, engel olmaz. Devletin dili budur. Bunlar aslında benim görevlerim değil, dolayısıyla beni zorda bırakıyor. Basın “*bu adam, bu mahkum neden bu kadar konuşuyor?*” diye soruyor. Bunun planlamasını bile ben yapmak zorunda kalıyorum. Bu iş çeşitli ön toplantılarla organize edilebilir. HADEP'liiler niye çalışmıyorlar? İnsaf, sen öneri bile oluşturuyorsun. Bunların çoğu hastalıklı. Vatandaş olarak bunlar herkesin görevidir. Yaratıcılık çok önemli. Toplum istiyor, devlet istiyor. Türkiye'de çok ahlaksız bir şey oluşmuş, politika rantçılık olarak görülüyor. HADEP'liiler de biraz öyle yaklaşıyorlar, koltuğa oturup maaş alsınlar istiyorlar.

Barış adımlarımız af kampanyasıyla birleşmelidir. PKK silahları bırakabilir, demokratik devlet ile bütünleşmeye gelebilir. Bunun için af gerekiyor. Akademisyenler, toplumsal barış için ayrımsız bir genel af gereklidir diyorlar. Af kampanyası böyle ele alınmalıdır. PKK gelecek, ancak bunun için bir af köprüsü gerekiyor. Buna ki-

litlenebilirsiniz. Demirel bunun için veto etmiş olabilir. Ancak bunu engellemek isteyenler olacaktır. Af konusunda anayasal engelden kurtulmak için ceza indirimi yoluna gidilebilir.

Yaşamı üretmek için en büyük savaş veriyorum. Müzik, edebiyat çok önemlidir. Bu dönemin sanatını yakalamak gerekiyor. Ders çıkarmadan yaşarsanız, sonunuz hüsrana olur, iflah olamazsınız.

HADEP ile CHP demokratik blok oluşturabilir. Bunu kendi kongrelerinde tartışabiliriz. Şimdiden söylüyorum, HADEP için önerim oluyorum. CHP daha demokratik temelde gelişmek zorundadır. Bu blok ileride gelişecektir. Kurulursa, yüzde yirmi beşten aşağı oy almaz. Aksi halde kaybederler. Devlet, toplum, halk, kısaca hiç kimse artık eskisi gibi yaşayamaz. Bu tespiti ilk ben yaptım, şimdi tüm Türkiye söylüyor.

Kıvrıkoğlu'nun HADEP'e ilişkin değerlendirmesi önemlidir. Kürtçe TV ve yayıncılık üzerine bir merkez oluşturmak ve geliştirmek gerekiyor. Bu konuda gecikme var. Proje önce İstanbul'da geliştirilir, sonra Diyarbakır'a taşınır. Siz yine geç alıyorsunuz. Benim hissettiğim süreci, kamuoyu ve aydınlar daha yeni anlamaya başladılar. Bu çoğuna inandırıcı gelmedi. Gelişmelerin başka seçeneği yoktur. Ama kendiliğinden de yürümez. Savunmaların yeni dönem manifestosu olduğu doğru. Bu bizi haklı çıkardı. Başka yolu olmadığını alıyorsunuz. Bu, savasın daha zordur; sabır, ciddiyet, akıl ve pratikleşme ister, savasın daha fazla sorumluluk ister. Sorunlar var, tembellik var.

Burada da suç devletten ziyade kendi kişilik yapınızda ve yaşam tarzınızda aramanız gerekir. Eğer yenilgiye götüreceks, bizim tembelliğimiz götürür. Tembellik büyük bir suçtur. Eski yaşam, ilişki ve kafa tarzıyla hareket edilirse, birçok şey boşa çıkar. Üçkağıtçılar, fırsatçılar, bozguncular, rantçılar ve provokatörler yine barış sürecini boşa çıkarabilirler. Böylesi süreçler, insan kanı üzerinde yükselen süreçlerdir. Herkesin buna saygılı olması gerekir. İyi çalışılmazsa, bunun önüne geçilemez. Büyük acılar ve işkenceler yaşandı. Utuc duyularla yaklaşmak olmaz. Deprem felaketinde de görüldüğü gibi, kurumlar ve insanlar yozlaşmış. Bir insanın ahlakı ve vicdanı varsa, politik çarıklar için değil, bunun için yardımcı koşar. Aynı şey “*Güneydoğu depremi*” için de geçerlidir. Eğer hala beyinler çalışmaz ve yürekler yanmazsa, lanetli toplum bizi de etkisi altına almış demektir. Sahte dostlar ve yetersiz yoldaşlar bizim trajedimizin temel nedenidir.

Umudu kendi çabalarımıza bağlamalıyız

Sadece aydınların değil, Yargıtay Başkanı'nın çıkışıyla karşı düşünce zayıfladı. Bunların ortanın birer değiştiğini gösterir. Bana ilişkin olarak da benim vereceğim mücadeleyi belirleyici rol oynayacaktır. Ben değerlendiriyorum; ama buna yalnız benim değil, sizin de değerlendirmeniz gerekir. Asıl çalışacak olan aydınlardır. Bölgedekiler çalışmalarını derinleştirmelidir. Polis ve asker bile dilekçe imzalıyorsa, bu önemlidir. Zaten geri çekiliyorlar.

Eselden kişilikleriniz savaşa engeldir diyorudum; kişilikleriniz savaşta engeldi, demokrasi ve barışta ise baş belasıdır. Kişilik sorunu var. Maaşese kişilikleriniz çoraktır, kendinizi adayamıyorsunuz. Köksüz ve savruk kişilik, kararsız ve

iddiasız kalıyor. Bu başarıyı getirmez. İnanıp inanmadığınızı anlayışmıyor. Türkiye toplumu lafazan bir toplum, ancak tepki göstermekle yetiniyor. Yürek diyorsunuz, ama ortada yürek yok. Gözyaşı ve ucuz sevinçler duygu değildir. Duygular amaca ve tarihe bağlanmadıkça anlam kazanamaz, tehlikelidir. Ortam birçok şeyi elveriyor, ama kişilikler savruk ve yetersizdir.

Barış ve demokrasi çerçevesi harikulade bir olaydır. Hem devlet hem de toplum için yapılması gereken en olumlu şey budur. Devletin yeniden yapılandırılması, yeni anayasa, yeni hukuk, yeni siyasi partiler; bütün bunlar harikulade bir çalışmayı ifade ediyor. Kadrolar yetersiz ve örgütlü kadro hareketi zayıftır. Devlet, eskiden olduğu gibi demokratikleşme adımlarına karşı komplo kurmayacaktır. Devlet (burada bugünkü parlamentoyu ve belli siyasi partileri değil, olgun devleti kast ediyorum) engel olmayacak, gelişecek demokrasiyi engellemeyecektir. Geçmişte devlet çetelere göz yumuyordu. Ancak artık demokratik gelişmeye komplo kurmayacak, tersine teşvik edecektir. Konsept değişimiz şey budur. Kıvrıkoğlu'ndan bir şey anlayacaksak, o da budur.

Demokrasiyi komplo ile engellemeye değil, teşvik etmeye ihtiyacı olan bir devlet var ve '93'ten farklıdır. Bu önemli bir farklılıktır. “*Devlet yine oyun mu oynuyor?*” telaşı ve kaygısı yersizdir. Devletin beklemeyeceksin, ama ona kuşkuyla da bakmayacaksın. Devlete fazla umut bağlamamalıyız; umudu kendi çabalarımıza bağlamalıyız. Sonuna kadar devlete dayanılmaz anlayışı doğru değildir. Ama şimdiye kadar yaptığımız gibi düşmanlık da yapılmaz. Türkiye'de bu her iki anlayış da var ve yanlıştır. Ne çıkar teminde devlete yaslanmak, ne de çıkırları elvermede devlete düşmanlık yapmak doğru olabilir. Bunlardan biri devrimci, öbürü karşı-devrimci anlayış değildir. Ama doğrusu şudur: Devletin köklü bir demokratikleştirmeye tabii tutmak, yeniden demokratik yapılanmaya tabii tutmak gerektir. Ortam uygundur. İçten inanan ve samimi çaba harcayan kadrolar başarıya ulaşabilir. Aydınlar demokratlaşmazlarsa, havanda su dövmüş olurlar. Eski köhne aydınlar demokratlaşmadıkları gibi, demokrasiden de bir şey anlamazlar.

Biz bu noktada PKK'yi dönüştüreceğiz. Savaş döneminin PKK'si yerine, demokrasi ve barış döneminin PKK'sine açılmalar geliştireceğiz. “*İnfazcılar, imhaçılar, şahinler*” dedikleri unsurlar var. Kimsen eski tarz imha anlayışları var. Onlar var oldukça, öz savunma hakkımızdan vazgeçmeyiz. Ama bunlar ortadan kalkarsa, PKK demokratik dönüşümü yapacaktır. PKK kongresini bu temelde yapacaktır. Eğer devlet gerekli yasal düzenlemeleri yaparsa, PKK demokratik cumhuriyetteki yerini alacaktır.

PKK'nin eski programı, soğuk savaş döneminin programıdır

Sa'dan beri en büyük provokasyonu ben yaşadım. Mehmet Can gibi serseri, seviyesiz ve edepsiz adamlar bunu benden daha iyi biliyorlar? Politika böyle yapılmaz. Ben etrafımda adım adım bir ağ örüldüğünü yıllar önce fark ettim. Roma İmparatorluğu'nun İsa'ya yaptığını, ABD de bize yaptı. ABD'den bir gazeteci ile

Yanlış anlayışları mahkum edelim DÖNEME DOĞRU BİR KATILIM SAĞLAYALIM

● PKK Başkanlık Konseyi değerlendiriyor

7. Kongre çizgisini yeterli düzeyde anlama, kavrama ve uygulama sorunu bütün yakıcılığı ile gündemimizdeki yerini koruyor. Bu nedenle Kongre çizgisinin pratikleşmesi sürecinde ortaya çıkan yetmezlikleri hızla aşmak, tüm parti militanlarımızın önünde en temel görev olarak duruyor.

Her şeyden önce başlangıçların son derece önemli olduğunu bilmek durumundayız. Sağlam yapılan başlangıçlar, daha sonraki süreçlerin de sağlam inşa edilmesine yol açarlar. İlk adımın güçlü olması ve yeterliliği daha sonrasını sağlam kılarken, yetersiz, hatalı ve eksik yaklaşımlar ise geleceği olumsuz etkileyecektir. Bu açıdan başlangıçların güçlü ve sağlam olması önemlidir.

Ortaya çıkan yetersizlikleri tartışarak zamanında görmek ve aşmak hayati önem taşır. Sorun dar anlamda şu veya bu arkadaşın ya da arkadaş yapısının mahkum edilmesi değildir. Böyle bakmak, sorunu bireyselleştirmek demektir ve bu da yanlış bir yaklaşımdır. Bugün bütün güçlerimiz içerisinde yürüttüğümüz tartışmalar, bazı arkadaşların veya bir kesim arkadaşın mahkum edilmesine dönük tartışmalar değildir ve böyle anlaşılmalıdır. Bunun böyle anlaşılması ve kabul görmesi bir provokasyon olur ve hiç birimizin buna hakkı yoktur. Başta parti yönetimi olmak üzere, hiç kimse sorunu böyle ele alamaz. Henüz sürecin başında iken bazı arkadaşları veya bir kesim arkadaşı mahkum etmeye kalkışmak ve yaşanan sorunları bu arkadaşların şahsında görüp çözümünü orada aramak süreci boşa çıkarır. Parti yönetiminin böylesi bir tutuma girmesi kabul edilemeyeceği gibi, hiçbir arkadaşın da böylesi bir yaklaşım içinde olmaması gerekir.

Geçmiş kongrelerimiz dört yıllık geçmiş sorguluyor ve gelecek dört yıllık süreci planlıyorlardı. Buna karşılık 7. Kongremiz çok daha iddialı bir kongredir. Biz şimdi yüzyılları sorguluyoruz ve yüzyılları planlamak durumundayız. 7. Kongremizde netleşen ve kararlaştırılan yeni çizgimizin iddiası budur. Çizgi değişikliğinin anlamı da böyle izah edilebilir.

Mevcut durumda sorun, kısa bir zaman süreci içinde mücadelenin ihtiyaçlarına cevap vermenin ötesindedir. Sorun bu boyutta ele alınıp değerlendirildiğinde, başlangıçların ne kadar büyük önem taşıdığı ve son kongremizin daha önceki kongrelerimizin uygulanmasından nasıl kat be kat daha yakıcı olduğu iyi anlaşılacaktır. Bazı arkadaşlarda sorunu daraltma ve kişiselleştirme eğilimi olabilir; bu belki yönetimin yöntem hatasından da kaynaklanabilir; ama bundan uzak durmakta büyük yarar vardır.

Şimdi temel sorunumuz, en güçlü, yeterli ve doğru bir başlangıcı nasıl yapabileceğimiz sorunudur. Çalışmalarımız içinde yer alan her arkadaşın duruma böyle bakması gerekir. Buna karşılık sorunu bireyselleştirmek bizi gerçek gündemimizden uzaklaştırır ve çözüme değil çözümsüzlüğe götürür.

Bununla birlikte döneme adapte olmada ve dönemin gereklerini karşılamada yetersiz kalan ve çeşitli yanlışlıklar taşıyan arkadaşlar vardır. Bunlara yönelik de eleştiriler yapılabilir. Ama sorunu sadece böyle görmek doğru değildir. Bizim görevimiz tüm yapımıza kongre çizgisini aktararak özümsetmektir. Parti yapımızın 7. Kongre çizgisini anlaması, derinliğine kavraması ve bu çizginin uygulamasını geliştirmesi gerekir.

Bu işi daha iyi nasıl yapabiliriz? Hangi eğilimler bunun önünde engeldir? Bu temelde parti içerisinde yoğun bir mücadelenin yaşanması kadar, kişinin kendisiyle hesaplaşması da şarttır. Bunu yapmayıp her şeyi sürece bırakmak, kendiliğindenci bir yaklaşım içinde olmak ve keyfiyetçilik, ge-

lişme yaratmada bu kadar iddialı olan bir çizgiyi daha başından başarısızlığa uğratmak olur.

Bu iki aylık süre içinde 7. Kongre çizgisini taşırmada ve pratikleşmede ortaya çıkan ve direnç gösteren eğilimler nelerdi? Burada bunları tespit edebiliriz. Bunlar aslında kongre öncesinde de görülen anlayışlardır. Birinci anlayış, sürecin zor ve sorunların ağır olduğu, bu sorunların öyle kolay aşılamayacağı gibi bir düşünceden hareketle bir çabasızlığa mahkum olma, gelişmeler karşısında seyirci durumuna düşme ve hatta geri çekilme biçiminde ifade edebileceğimiz bir anlayıştır. Bu anlayış daha çok kadrolarımızın ve tüm çalışanlarımızın yaşadığı güçsüzlüklerden kaynaklanmaktadır. Bu sadece bir sınıftan değil, belli bir arkadaş kesiminden de kaynaklanan bir eğilimdir. En yaygın biçimde görülen yaklaşım budur. Çünkü üzerinde hareket ettiği gerekçeler doğrudur, ama çıkardığı sonuçlar yanlıştır.

Sürecin çok zor olduğu kesinlikle doğrudur; çünkü bir çizgi geride bırakılıp yeni bir çizgi geliştiriliyor. Geçmiş çizginin yarattığı ruhsal durum aşılacak, yeni bir ruhsal durum yaratılıyor. Bu kolay değildir. Bunun felsefi bakış açısından kurtulup, yeni bir felsefi bakış açısı edinmek gerekiyor. Yine yeni ideolojik ölçüler ediniliyor ve bu aynı zamanda pratikleştiriliyor. Yani yaşamda alışkanlıklar boyutunda yerleşik alışkanlıklardan kurtulma ve yeni alışkanlıklar edinme gibi son derece zor bir çalışmayla karşı karşıyayız. Bu zor mudur? Kuşkusuz zordur. Bu kolay başarılır mı? Elbette başaramaz.

Bu dönemin ortaya koyduğu sorunlar da alabildiğine ağırdır. Bir yandan kadro yapınızı ve sayısı onbinleri bulan çalışanınızı dönüştüreceksiniz, yine halk kitlelerini bu temelde yönlendirip bir dönüşüme tabii tutacaksınız ve bunu yaparken de ağır saldırılar altında olacaksınız; egemen ve gerici güçlerin çok yönlü psikolojik, siyasi ve askeri saldırıları var, bunların ağır baskıları altındasınız. Diğer yandan bu kadar ağır sorunlar var. Bunları aşmak gerekiyor. Bunları hangi güçle aşabiliriz? Tabii büyük kazanımlarımız ve Önderliğin her açıdan yarattığı gelişmeler var. Biz bunlardan güç alıyoruz. Ama diğer yandan yaşadığımız sorunlar var; bunlar bizleri zorluyor ve işimizi güçleştiriyor. Bunu değiştirmek çok büyük ruhsal, felsefi, ideolojik, örgütsel, siyasi ve pratik çabayı gerektiriyor. Günlük olarak sadece kaba bir uğraş içinde olmakla yetinmemeyi, çok zengin ve sonuç alıcı bir çaba içinde olmayı gerektiriyor. Birçok yol ve yöntemi iç içe uygulamak durumundayız. Bunun için kafa patlatmak, günlük olarak büyük ya da küçük her türlü pratik çalışmayı yapmak gerekir.

Tabii bu zordur. Çok güçlü bir düzey yakalayan kadro ve çalışanlarımız ancak bunu başarabilir. Bu sorunlarımızın zorluklarını sürekli vurgulamak, sürekli zor ve ağır olduğunu söylemek doğru değildir. Elbette sorunlar zordur, ağırdır ve kolay çözümlenemez. Ama böyle çaresizliğe düşme ve kendini seyirci konumunda tutma, bizi geriye çekilme biçiminde bir sonuca mahkum eder. Yanlış olan da işte burasıdır. Yani üzerinde hareket edilen gerekçeler doğru, ancak çıkarılan sonuçlar yanlıştır. Eğer dönüşüm zorsa, sorunlar ağırsa ve kolay çözülemiyorsa, o zaman yapılması gereken şey çok daha kapsamlı, yoğun ve yaratıcı bir çaba içinde olmaktır. Çıkarılacak doğru sonuç budur.

Bu, güçlü bir ruhsal duruma ulaşmayı, felsefi olarak bakış açısında bir netliğe ve yeterliliğe sahip olmayı, ileri bir ideolojik düzeyi, örgütsel ve pratik yeteneği gerektirir. Bu temelde döneme ve çalışmalara

yüklenmek, bunun için çok büyük bir çaba göstermek ve doğru sonuçlar çıkarmak gerekir. Gerekçeleri hepimiz kabul ediyoruz; ama birisi bundan doğru sonuçlar, diğeri ise yanlış sonuçlar çıkarıyor. Maalesef birçok arkadaşımız doğru gerekçelerden hareketle yanlış sonuçlara gidiyorlar. Bu yanlış sonuçlara gitmeyi önlemek önemlidir. Tamam, hepimiz açısından dönem zordur, sorunlar ağırdır, kolay çözüm bulmak mümkün değildir; ancak bundan "kendimizi yaşamın akışına bırakalım, artık ne yapabiliysek diyelim veya seyirci konumuna düşelim ve kendi kabuğumuzla çekilelim" sonucunu çıkaramayız. Döneme verilmesi gereken yanıt bu değildir.

Peki, şu anlayışın sonucunda ne çıkar? Elbette dağılma çıkar! Bazıları "parti bölünüp parçalanır" biçiminde bir endişe taşıyor olabilirler. Ama bu, bizim dışımızdakilerin iddiasıdır. PKK bölünmez ve parçalanmaz. Böyle bir durum PKK'de yaşanmaz: Neden yaşanmaz? İki nedenden ötürü yaşanmaz: Birincisi, PKK'nin inşa tarzı buna olanak tanımaz. Parti tarihimize bakıldığında, parti içerisinde en fazla rağbet gören adamların bile kopuş noktasına geldiklerinde, kendileriyle tek bir adam götüremedikleri görülecektir. Bu gerçeği tasfiyecilerin pratiğinde görebiliriz. Daha mücadelenin ilk yıllarında Semir'in hitap ettiği arkadaş kesimi belki herkesten daha fazlaydı. Ama bu provokatör partiden koptuğu zaman, ancak yaşam düşkünü üç-beş kişiyi ve o da Avrupa vaadiyle yanında götürbildi. Daha sonraları Fatma ve yine o dönemde tanınan birçok kişi koptuklarında, tek başlarına kaldılar. Oysa bunlar parti içindeyken en çok ilgi gören kimselerdi.

Aynı durum Şener için de geçerlidir. Şener bir yere oturduğunda, onun etrafında toplananlar diğerlerinden daha fazlaydı. Herkes kendisini can kulağıyla dinliyordu. Ama partiye kopuş noktasına geldiğinde, yanında bir bayan, kardeşi ve bir de Sarı Baran vardı. Bunların dışında hiç kimseyi birlikte götüremedi. Biliniyor, Şemdin Sakık gerçeği de aynı biçimdedir. O zaman Önderlik vardı, denilebilir. Hayır, PKK'nin sistemi böyledir. Kopuş bireysel düzeyde olabilir, ama PKK'den kopanlar siyaset yapamazlar, yaşam karşısında aciz kalırlar ve hiçbir zaman birleşemezler. Çünkü PKK'nin şekillenmesi böyledir. Amaca ve hedefe göre şekillenmiştir. PKK'de bireye göre bir şekillenme yoktur. Sistem buna göre yaratılmıştır. Birey koptuğunda tek başına kalır veya en fazla bir ahabçavuşunu birlikte götürebilir. Bunun ötesine geçemez.

İkincisi, Önderlik dışında, Kürt insanı hala güç yaratabilme yeteneğine kavuşmamış, kendi başına güç olabilme yeteneğini yakalayamamış veya en azından bu süreci ta-

mamlamamıştır. Bugün mücadele içerisinde etkili olan arkadaşlardan hangisi olursa olsun, ayrılıp gittiğinde en fazla birkaç kişiyi yanında götürebilir, bunun dışında bir kopuşu başaramaz. Buna gücü de yetmez. Örneğin son olarak M. Can Yüce cezaevinde birçok arkadaş tehditlerle bloke etmek istedi, ama yanında PKK kökenli ancak dört kişi kalabildi. Onlar da daha önce gerilladan kaçıp Türkiye'ye giden bir hain ile, tanımadığımız iki-üç kişidir. Onların da kendisinden kopmaları imkan dahilindedir.

Hamili ile İsa'nın kopuş düzeyleri ise daha belli değildir. İksinin durumunda bireysel tepki yönünün ağır basması ihtimali ön plandadır. Bunlarla birlikte giden arkadaşlar bile partiden bir kopuş temelinde değil, işte "yol tehlikelidir, imhaya açıktır" türünden gerekçelerle gitmişlerdir. Buradan hareketle PKK'nin diğer klasik partilerde görüldüğü gibi klasik bir bölünme ve parçalanmaya uğramasının ne daha önceden beklediğimiz bir olay olduğunu, ne de bundan sonra beklenebileceğini söylemek gerekir. Böylesi bir olumsuzluk doğmaz. Hiç kimse bunu başaramaz.

Başka güçlerin bu yönlü beklentileri var mı? Var! Bunlar PKK'yi de bilinen örgütlerin ölçülerinde ele alıyor ve bu ölçülerle değerlendiriyorlar; buradan sonuç çıkarmak istiyorlar. Ama bu bir yanılgıdır. Bu, PKK'yi ve en başta da Önderliğini tanımayanların iddiasıdır. Başka ülkelerde bu tür gelişmeler yaşanabilir ve yaşanmıştır, ama bu durum bizde gerçekleşecek bir örgütsel zemine sahip değildir. Bizde parçalanma ve bölünmenin örgütsel zemini yoktur.

PKK gerçekliğinde ancak savsaklama, gerileme, bireysel yaşam arayışları biçiminde bir kopuş ve dağılma olabilir. Eğer gücümüzü döneme göre eğitmez ve bu temelde seferber edemezsek dağılma gerçekleşebilir ve böyle bir tehlike vardır. Önderliğin esareti sonrası süreçte yaşanan, bizim de çekindiğimiz ve endişe duyduğumuz tehlike buydu. Bu açıdan her karşı davranışı tehlikeli bulduk. Yoksa partimizin klasik anlamda bölünmesi diye bir endişemiz olmadı. Yani dağılma ve çözüme olacağı, bu kadar değerinden elden gideceği ve kadronun gerileyip yozlaşacağı biçiminde bir tehlike vardı. Böyle bir tehlike Önderliğin fiilen hareketin başında olduğu dönemde de vardı, bugün de vardır. Şimdi dağılma tehlikesi büyük oranda atlatılmış olsa da, ciddi bir ideolojik mücadelenin yürütülmemesi, buna dayalı bir örgütsel ve siyasi gelişmenin yaşanmaması halinde, bu tehlike her zaman gündemde kalacaktır. Gelişme yaratarak bunun önünü almamız önemlidir. Bu açıdan sorun, yeni dönemde gelişme yaşamak ve yaşatmaktır.

Zorluklarımızı ortaya koyarak haklı ge-

rekçelerden yanlış sonuçlar çıkarmak, herkeste şu veya bu oranda yaşanan bir olumsuzluktur. Bu gerçeği görmek zorundayız. Bununla bir mücadeleyi yaşamalı ve kendimizde sürece katılım gücünü yaratmalıyız. Rolümüz bu noktada belirginlik kazanmaktadır. Sadece bulunduğumuz alanların değil, bütün alanların pratikleri ele alınıp değerlendirildiğinde, bu noktada ciddi bir zayıflığın olduğunu ve örgütsel yapımızı tehdit ettiğini görebiliriz. Sorun budur.

Sürekli zorluklara vurgu yaparak ve buradan hareketle sorunların çözilemeyeceğini iddia etmek tasfiyeci bir yaklaşımdır. Bu hemen her kadroda belli oranda kendisini gösteren olumsuzluktur.

Diğer bir eğilim de "Biz şimdiye dek hep hizmet ettik, askeri faaliyetlerin olduğu dönemde etkilidik; askeri faaliyet durdu ve yeni dönemde önemimiz azaldı, dolayısıyla artık bize fazla ihtiyaç duyulmuyor; değerimiz bilinmiyor ve değerimize göre bir yaklaşım gösterilmiyor" biçiminde ortama yansıyan eğilimdir. Bu da bir kesim arkadaşta yaygınca yaşanan bir anlayıştır. Bu eğilimi, bu yanlış anlayış ve tutumu her alanda şu veya bu düzeyde gözlemlemek mümkündür. İster yönetici ister savaşçı olsun, bazıları "Askeri pratik süreçte değerimiz vardı, şimdi değerimiz azalmıştır" diyorlar. Bu husus alttan alta yoğun bir biçimde tartışılıyor. Böyle bir anlayış nereden geliyor veya çok bilinçli midir? Hayır! Bu, dönemin bir eğilimidir. Rahatsızlıkları olan bazı arkadaşlar belki bunu körükleyebilir; ama eğilim olarak dönemden kaynaklanıyor.

Çok iyi biliniyor; askeri faaliyetin kendine özgü yol ve yöntemleri vardır. Kişi kendini ruhta, düşüncede ve pratikte bunlara göre planlamıştır. Tabii askeri faaliyet durunca, kişinin bu programı dağılıyor. Yani eski duygusu, düşüncesi ve yaşam biçimi değişiyor. Kendini yeniden programlaması gerekiyor. Yeni bir ruhsal durum, ideolojik sistem veya düşünce, yaşam ölçülerini edinmesi gerekiyor. Eğer parti yönetimi yeterince ilgilenmez ve zamanında ikna edip aydınlatarak tekrar programlayıp harekete geçirmezse, bu eksiklik kişiye biraz da haklılık zemini kazandırıyor.

Kişi "artık bana ihtiyaç kalmamıştır, benim değerim kalmamıştır" diyor. Böylesi bir eğilim açık ki tehlikelidir. Bu eğilim herkeste değil, daha çok kendisini yeni döneme göre programlama zorluğu çeken arkadaşlarda görülüyor. Askeri mücadele içinde kalmış olup da ideolojik gücüne ve yeteneğine dayanarak yeni döneme adapte olma yeterliliğini gösteren arkadaşlar, bunun fazla sıkıntısını çekmiyorlar. Bunu başaramayanlar sıkıntı çekiyorlar ve ciddi endişe içindeler. Bu kadar hizmet etmiş, defalarca yaşamını ortaya koymuş, kar kış demeden

büyük acılar çekmiş olan arkadaşların yeni dönemde etkisiz kalması, hem ruhen rahatsız eder hem de kendilerini yaşamda büyük sıkıntılar ve darlıklarla karşı karşıya getirir. Bir kısım arkadaş yapısında böyle bir durum ortaya çıkıyor. Bunun önlemleri alınmazsa, devamı halinde bu tasfiyeciliğe dönüşür.

Peki, partinin böyle bir yaklaşımı var mı? Partinin böyle bir yaklaşımı yoktur. Ancak partinin de bir dayatması var: Parti, “sen eski konumunla yeni dönemde işlev kazanamazsın” diyor. Bu doğrudur ve işin bir gereğidir. Bunu söylemenin bir sakıncası da yoktur. Ama bunu söylerken gerçeği iyi kavratmak gerekir. Bunda yetersiz kalınması, beklenen dönüşümün olmaması ve kişinin yeni döneme göre kendisini programlamaması halinde işlevsiz kalması kaçınılmaz oluyor; bu durum onun içinde bulunduğu boşlukla örtüşüyor ve buradan hareketle sorun çözüme değil çözümsüzlüğe doğru gidiyor.

Buna bağlı olarak bir de Kongrede alınan “ayırıştırma kararı” var. Bu ayırıştırma yanlış anlaşılmalıdır. Ayırıştırma, askeri alanda çeşitli fiziki rahatsızlıklardan dolayı etkinlik gösteremeyenlerin eğitilip mücadelenin diğer alanlarına hazırlanması anlamına gelmektedir. Eğer bu karar bir tek arkadaşın bile evine gönderilmesi anlamında değerlendirilirse, hepimiz buna karşı çıkmalıyız. Bu yanlışır. Örneğin 1992’de yaşanan Güney Savaşı’nın ardından bir alt üst oluşu yaşamıştık. Bu durum bir kısım gücümüzde kararsızlıklar doğurmuştu. Bu kararsızlığın tüm gücü etkilememesi için bir tespitte bulunduk; kararsız olan bazılarını biraraya getirip ayrı bir tabur biçiminde örgütledik. Bunları yeniden kazanarak gücün içine katmayı esas alıyorduk. Ancak bunu yaparken, “evine gitmek ve kopmak isteyen ayrılısın” biçiminde bir yöntem hatası yaptık. Bu tutumumuz Önderliğin kulağına gittiğinde, çok büyük tepki gösterdi. Aynı şekilde günümüz koşullarında da dıştalayacağımız tek bir arkadaşımız bile olamaz. Ayırıştırmayı yanlış anlama ve bir kesimin mücadele dışına çıkarılması biçiminde görme, tabii rahatsızlığı daha da arttırıp güçlendiriyor.

Bu konuda partinin doğru tutumu nedir? Parti mutlaka bir dönüşüm sağlamakta ısrarlıdır. Bu yeni dönemde gösterilecek etkinlik, sağlanan dönüşümün düzeyi ile orantılıdır. Yeni dönemin ruhunu ve felsefesini, bunun ideolojik düzeyini ve pratik ölçülerini kavrayan arkadaşlar etkinlik gösterebilirler. Bunu bir tarafa bırakamayız. En eskisinden en yenisine, en sağlamından fiziki olarak en zayıf olan arkadaşlara kadar herkes bu süreçte yer almak ve katılım sağlamak durumundadır. Bir kesimi bu hazırlık sürecini altı ayda, bir kesimi ise bir yılda tamamlar. Bizim insanları dıştalama lüksümüz yok. Kaldı ki, öyle çok kurumlaşmış bir toplum değiliz; kendisini daha yeni bulan, dirilişini daha yeni tamamlayan ve kadrosu olmayan bir halk gerçekliğimiz var. Kaşımızı gözümüzü yararak daha yeni kadrolaşıyoruz.

Örneğin bir Mustafa Kemal Türkiye Cumhuriyeti’ni kurarken, Osmanlı İmparatorluğu’nun yüz binlere varan kadro potansiyelini devraldı. Osmanlı İmparatorluğu Balkanlar’a, Kuzey Afrika’ya, Ortadoğu’ya, hatta kısmen Kafkasya’ya kadar yayılan geniş bir devlettir. Bu devletin askeri ve idari kadrosu çok genişti ve yüz binlere ulaşıyordu. Mustafa Kemal bunları alıp kendi çizgisinin hizmetine koydu. Ne askeri, ne idari ne de başka bir alanda hiçbir zaman kadro sıkıntısı çekmedi.

Geçen yüzyılın en büyük devrimlerinden birisi de Rus Devrimiydi. Bu devrimde de öyle fazla kadro sıkıntısı çekilmedi. Çarlık Rusya’sı çok geniş bir sahaya hükmeden eski bir devlettir. Kendi siyasal, askeri, ekonomik ve kültürel kurumlarını inşa etmişti. Bunun içinde binlerce, on binlerce kadro yetiştirmişti. Devrimi yapar yapmaz, Troçki ve ardından Stalin çaba harcayarak, bir iki yıl içinde Kızıl Ordu’yu kurdular. Kızıl Ordu’nun kuruluşu üç yıllık bir süreçte gerçekleşmiştir. Neden? Çünkü kadro sıkıntısı yoktur. Çarlık ordusunun kadrosu olduğu gibi kendilerine kalmıştır. Komünist Partisi bu ordu kadrosunun yanına politik ve kendi

çizgisini kabul eden komiserler vermiştir. Çünkü askeri kadro vardır, ama ideolojik ve politik olarak Komünist Parti’yle yakınlığı yoktur. Parti siyasi komiser vererek bu dengeyi sağlamış ve orduyu böyle oluşturmuştur. Sovyetler Birliği’nin inşasında da bu kadrodan yararlanılmıştır.

Sömürge halklarda da aynı gerçeği görebiliriz. Afrika’nın en geri toplumlarında bile gerçekleşen devrimlerin yararlanabileceği kadrolar vardır. Hindi Çin’de de böyle olmuştur. Ancak Kürdistan’da durum böyle değildir. Çünkü Kürdün kendi adına ekonomik faaliyette bulunmasına dahi fırsat tanınmamıştır. Kürt halkı ulusal inkar ve imhayı yaşayan bir halktır. Ulusal kurtuluşu başlatırken, hiç kimse bize kadro devretmedi. Kürt hareketi Barzani’nin kendisiydi. Bu hareketin önderleri aşiret reisleri oldukları için adamlarını ellerinde bastonlarla yürütüyorlardı. Bunların içinde yararlanabileceğimiz, askeri, siyasi deneyimleri olan ve devrimin kadrosu olabilecek yetişmiş hiç kimse yoktu. Kürdistan’da kadrolaşma hareketine tamamen PKK ile başlanmış, mücadele mirası olmayan gencecik insanlar mücadele saflarına katılmışlardır. Önderliğin yıllarca süren çabalarıyla bir kadrolaşma hareketi doğmuş ve şimdi daha yeni iş yapar konuma gelmiştir. En ilerimizden en gerimize, en eskimizden en yenimize kadar gerçekliğimiz budur.

Gerçekliği böyle olan bir halkın partisi yeni dönemi yaratırken, insanlara bakıp “sen olursun, sen olmazsın” diyebilme lüksünü gösterebilir mi? Bu partinin insan tasfiye lüksü olabilir mi? Olmaz! Kim bu tür bir tavır gösteriyorsa, en başta o Önderliğe ters düşüyor demektir. Eğer birilerimiz bunu yapıyorsak, mücadele gerçekliğimizin dışında olduğu iyi bilinmelidir. Tam tersine yeni dönem çalışmalarının başarısı eli bin insanın varlığını gerektirir. Kuzey’i, Güney’i, Doğu’su, Küçük Güney’i, Kafkasya sahası ve tüm yurtdışı çalışmaları hesap edilirse, on binlerce kadroya ihtiyacımız var ve bunların yetiştirilmesi önemlidir. Şimdi elimizde on bin insan var. Yapılması gereken şey, tek birini bile dıştalama durumuna düşmeden, hepsini döneme katmaktır. Bunun için yoğun bir çaba gösterilmelidir. Kongreden anlaşılması gereken şey budur.

Bir de mücadelemizin kapsamı genişlemiştir. Ortadoğu birliğini yaratmak, Türkiye’yi demokratik bir cumhuriyet haline getirmek ve İran’ı, Irak’ı ve Suriye’yi bu temelde dönüştürmek için, Kürt halkını bu mücadeleye en geniş anlamda seferber etmek gerekir. Yeni çizgimiz hızla on binlerce kadro adayını tespit edip alarak yetiştirmemizi ve harekete geçirmemizi emretmektedir. Meseleye buradan bakıldığında, elimizdeki yapıya çok büyük değer biçmek durumundayız. Diyelim ki, bir arkadaşımız sakat olsa bile, kendisini bir tarafa itemeyiz. Yüzde bir de olsa çok yozlaşmış bazı tipler görüldüğünde, bunları anlamak ve dıştalamak gerekiyor. Bunların oranı yüzde, hatta binde birdir. Çok düşkün ve parti ortamını bozan bazı tipleri ayıklamak gerekir. Zaten bu devrimin her döneminde yapılabılır. Ayırıştırma ve arındırma ayrı şeylerdir. Arındırmayı çok fazla yapmak tehlikelidir. Bizim dıştalayacak hiç kimsemiz yoktur. Herkes bunu biraz böyle anlamalıdır.

Sorun gelip yeni döneme hazırlanmaya dayanıyor. Yeni döneme hazırlanırken, bugün de pratik olarak birçok yararı olabilecek arkadaşların bir kesimini, göreve daha iyi hazırlanabilsinler diye çalışmalardan muaf tutuyoruz. Bu, onlara tanınmış bir olanak oluyor. Bazı arkadaşlara kendilerini iyi programlasınlar ve zamanları olsun diye altı ay fırsat tanıyalım diyoruz. Bu kapsamlı çizgiye göre kişinin kendisini hazırlaması çok büyük bir çaba ister. Bundan dolayı zaman tanıyoruz. Biz bu çizginin derinliğini ve dönüşümün kapsamlılığını gözardı ederek, çoğu kez bunu da bir sıkıntı haline getiriyoruz.

Kimileri “bıktım, ideolojik çalışmada üç ay kaldım, artık yeter” diyorlar. Ne var ki, üç aylık sürede yeni dönemin çizgisi ile ancak tanışma sağlanır. Bu gerçeği kendi pratiğimizde de görüyoruz. Dokuz aya yakın bir zamandan beri bir tartışma yürüttüğümüz halde, şimdi ancak işin ucunu yaka-

ladığımızı söyleyebiliyoruz. Hem tüm arkadaş yapımız hem de yönetimlerimiz için aynı şeyi söylemek mümkündür. Eğer önümüzdeki altı ay içinde çizgiye egemen bir kavrayış becerilebilirsek, bu iyidir. Bundan dolayı arkadaşlar sorunu herhangi bir dönemi veya yılı karşılayabilecek bir hazırlık düzeyinde ele almalıdır.

Unutulmamalı ki, geçmişte yılın dokuz ayını üç aylık kış eğitimleriyle götürüyorduk. Bizim yapmamız gereken şey yılın dokuz ayını götürmek değil, yeni bir stratejik süreci karşılayabilecek ideolojik donanım, siyasal ve örgütsel yeteneğe ulaşmaktır. Bunun için ciddi hazırlanan bir kadro, “bana asgari altı ay eğitim verin, bir yıl normaldir, bir buçuk yıl da kabul görülebilir” diyebilmelidir. Ciddi olarak kendisini yeni döneme ve çizgiye hazırlamak isteyen bir kadro bunu söyler. Altı ay en azdır; bir kadro çok yoğun çalışırsa kendisini altı ayda hazırlayabilir; bir yıl normaldir, bir buçuk yıldan daha ötesi de fazladır. Kadro kendisini buna göre programlarsa, yeni dönemde etkili olabilir.

Burada çizginin derinliğini ve etkinliğini görmek ve kavramak gerekiyor. Bunu yaparken, askeri alana adapte olmuş ve daha çok bu alanda yoğunlaşmış, yine ideolojik anlama, kavrama ve bunu uygulama imkanları sınırlı olan arkadaşlara kendilerini eğitmeleri için daha fazla zaman tanıyabiliriz. Böyle yaklaşmak durumundayız. Dıştalandığına inanma, işlevsiz kaldığını iddia etme, böyle bir yaklaşımı yaşama veya yaşatma, kimden kaynaklanırsa kaynaklansın doğru değildir. Bu, tasfiyeci bir yaklaşımdır. Buna hiçbir zaman fırsat tanımayacağız. Herkes Önderlik tarzını bilir, Önderliğin taşı bile yumuşatan bir yaklaşımı vardır. En çorak toprakları verimli hale getirme, Önderlik tarzıdır. Biz de en zor dönüşen arkadaş üzerinde çalışıp kendisini yeni döneme hazırlama durumundayız. Bizim dıştalama lüksümüz yoktur. Tek bir çaremiz vardır: Ne pahasına olursa olsun kazanmak! Kimsenin bu konuda kendini yanıltmasına izin verilmemelidir.

PKK’de kimin daha iyi bir konum tutturacağından ziyade, hepimizin mücadeleyi daha fazla nasıl genişletebileceğimiz, gelişen ve büyüyen mücadelenin ihtiyaç duyduğu her düzeydeki kadroyu nasıl karşılayabileceğimiz gibi bir sorununuz vardır. Yeter ki yeni döneme hazır olalım, o zaman görev gelip bizi bulur. Bu konuda hiçbir arkadaşın endişesi olmamalıdır. Kaldı ki, böyle bir yaklaşım bizlere layık değildir. Böylesi tarihsel bir süreçte mevkî düşkünlüğü gösteremez ve konum kavgası yürütemeyiz. Ama bazı arkadaşlar sürece dar yaklaşımları nedeniyle rahatsız olabiliyorlar ve bu da bizi zorluyor. Bu tür şeyleri tartışmak istemiyoruz. Çünkü bunlar yeni dönemde arkadaşlara layık görmediğimiz davranışlardır.

Bir diğer anlayış ise, işlevsiz kalma endişesi oluyor. Burada “emeklerim boşa mı gitti” veya “artık emeklerim unutulacak mı” gibi kaygılar yaşanıyor. Bunlar diğer devrimlerde de yaşanan durumlardır. Eğer bizde de hazır kadrolar olan ve toplumumuz sürekli kadro üretebilseydi, dönüşümün zorluklarıyla boğuşmak yerine hazır olanla işi yürüttürdük. Ama bizim öyle bir potansiyelimiz yoktur. Bu açıdan bizim için mevcut kadrodur; değerli olan budur ve onu dönüştürmek bizim esas çabamız olacaktır. Bu biraz zaman ister, biraz çaba ister, ama doğru yaklaşım budur. Bu açıdan bu yanlış eğilimi tanıyıp buna karşı doğru bir yaklaşıma ulaşmamız önem taşıyor.

Bu iki temel eğilimin yanı sıra bireysel eğilimler de var. Belki kişiseldir, belki sınıfsaldır, ama şu veya bu nedenle rahatsızlık duyan ve daralan arkadaşlar var. Bunlar da kendi rahatsızlıklarını genelleştirmek istiyorlar; rahatsızlıkları genelleştirme eğilimi var. Bunları bir bölünüp parçalanma hareketi olarak mı değerlendiriyoruz? Hayır. Bu konuda partili yoldaşlarımıza güvenilmeli ve hiç kimse herhangi bir endişe taşımamalıdır. Hiç kimse parti yapımızı bu noktaya götüremez. Kişi bu noktaya götürülürse, yararlı olamaz. Böylesi dönemlerde çok çeşitli nedenlerden dolayı yaşadığı sıkıntılara ortak arama partiyeye zarar verir. Bu, parti karşıtı da olsa, özünde çok büyük amaçlar ve büyük hesaplar te-

melinde içine girilen bir çaba değildir. Kişisel sıkıntılara biraz siyasal ve örgütsel kılıf bulup bunun dile getirilmesidir. Burada işlere biraz destek olup çözüme ve çalışmalara doğru katkıda bulunma yerine, şu veya bu biçimde sabote etme durumu vardır. Bireysel düzeyde kalan bu anlayış her alanda şu veya bu biçimde görülmektedir.

Kendisine verilen görevi beğenmeme; çalışmada tembellik, biraz bireysel tasarruf ve benzeri biçimde daha çok kişisel boyutta değerlendirilebileceğimiz bazı yaklaşımlar da vardır. Biz bunları yaşadık, yaşıyoruz, ilerde de yaşayabiliriz. Bunlar bizim için öyle çok anlam verilemeyecek durumlar da değildir; yapılan şey, tehlikeli bazı bireysel eğilimleri tüm arkadaş yapısına mal etmemdir. Bunu yapmamak gerekir. Hepimiz kimi zaman daralıyoruz, bazen rahatsız oluyoruz ve tepki de duyuyoruz. Ancak bunları bireysel boyutun ötesine taşıyıp parti yapısı içinde bir hursuzluk noktasına getirmemeliyiz. Yanlış olan budur. Yoksa birey değişik sıkıntılar yaşayabilir. İnsandır, bazen beş on gün daralabilir, bir dönem daralabilir, ama sonra bunu aşar. Bunu hepimiz şu veya bu düzeyde yaşamışızdır. Dolayısıyla bu neden ortaya çıktı demiyoruz. Bizim burada yanlış gördüğümüz şey, bunun örgüte mal edilmek istenmesidir.

Örgüt kendi kadrosunu yeni döneme göre şekillendirme çalışması yürütürken, ister istemez bir boşluk doğuyor. Bu boşluktan yararlanarak, kendi kişisel rahatsızlıklarını ve sıkıntılarını tüm yapıya mal etmeye çalışma gibi eğilimler var. Bu, bireyden kaynaklanıyor ve yaratacağı sonuç sadece her türlü çalışmayı sabote etmemdir; bunun ötesinde bir şey değildir. Bu öyle bir karşıt harekete dönüşemez, ama işleri aksatır, geriletir. Bu kapsamda bunu bireyin çevresine taşımak istediği, bu anlamda da çalışmalarımızı etkileyen bir eğilim olarak görmek yerinde olur.

Bütün bu anlayışların üzerinde ortaya çıkan bir durum var: Bu, katılmamadır. Çalışma temposunun ve verimin düşmesi, çaba zayıflığı ve katılımsızlık, bu anlayışların bir sonucu olarak ortaya çıkan bir durumdur. Buna mücadelenin yarattığı yorgunluk ve yıpranma da eklenmeli veya bu olgunun payı da görülmelidir. Katılım zayıflığını ve düşüklüğünü biraz da anlayışlarda aramak gerekiyor. Yılgınlık, yorgunluk ve yıpranma yanlış anlayışların etkileriyle birleşince gücümüzde bir kilitlenme ortaya çıkarıyor. Tempoda bir düşme, çalışmada verim azlığı ve istek zayıflığı yaratıyor. Bu da “biz yeterince tartıştık” biçiminde dile getiriliyor. Bazı alanlarda böyle ortaya çıkıyor. Bazı alanlarda “yapılan görevlendirmeler yanlış”, bazı yerlerde “parti bize yeterince ilgi göstermiyor” biçiminde ortaya çıkıyor. Hangi bir parti yönetiminde bir yanlış belirleme olsa bile, buna fazla rol atfetme gibi çok çeşitli gerekçeler ileri sürülerek bu katılımsızlığı meşrulaştırma var. Farklı gerekçeler ileri sürülse de, özünde ortaya çıkan şey, bir katılımsızlığın olmasıdır. Bu belki yorgunluk, yıpranma ve savaşın durdurulmasıyla bir gevşemenin ortaya çıkmasının sonucu olarak kaçınılmaz olabilir, ama bilginli çabalarla aşılabılır kesindir.

Döneme yanlış yaklaşımlar, eğilimler, anlayış ve tutumlar var. Bunlar birleşince bir katılımsızlık doğuyor. Bizim bunu aşmamız gerekiyor. Bunu aşarken birbirimizle mücadele ediyoruz, eleştiriyoruz, özeleştiriyoruz. Bunu aşmak için çok çeşitli idari tedbirler de almak gerekebilir. Amaç bu katılım zayıflığını aşmaktır. Tempo düşüklüğünü, verimsizliği, verim zayıflığını ve isteksizliği aşmalıyız. Bunun için de kendimizi dönem dönem muhasebeden geçirmeliyiz.

Dönem karşısında durumumuz nedir? Kongre’nin tamamlanmasından üzerinden birkaç ay geçti. Bu süreçte birçok değerlendirme de yapıldı. Bunlardan sonuçlar çıkarıp daha sürecin başındayken kendimizi güçlü kılarak yanlış eğilim, tutum ve anlayışlardan arındırmak önem taşıyor. Bizim tüm çabamız, yol ve yöntemlerimiz katılımı getirmelidir. Katılımın güçlendirilmesi, bu yaşanan eğilimleri gidermenin en etkili yoludur.

Katılım nasıl sağlanır? En başta bunun ruhsal ortamının yaratılması gerekiyor. Kendi ruhsal durumumuzu tartışarak yeni dönemin ruhsal motivasyonuna ulaşmak, ideolojik

gelişme ihtiyacını tespit ederek buna varmak, dönem karşısında ideolojik düzeyimizin yetersizliğini görüp giderme çabası içerisinde bulunmak, bireysel ya da grup olarak partinin değerlendirmelerini ve toplantılarda yürütülen tartışmalarla durumu kavramak ve herkesin birbirini harekete geçirmesi için teşvik etmesi önemlidir. Bu dönemde birbirimizi zorlamamız, kişinin kendisini zorlayarak katılım göstermesi gerekir. Teşvikler karşılıklı yapılmalı, ortam teşvik edici olmalıdır. Hangi biçimde olursa olsun, bu katılımsızlığı aşmamız önem taşıyor. Her şey biraz da gelip bu noktaya bağlanmıştır. Bu katılımı geliştirmemiz halinde dönemi kazanabiliriz.

Burada sorun kimdedir sorusuna cevap arandığında, herkesin oynaması gereken bir rol vardır, demek gerekir. Herkesin rolü olduğuna göre, bir olumsuzluk varsa, bundan herkes sorumludur ve bu sorumluluklarının gereğini yerine getirmelidir. Çabamızı bu temelde yoğunlaştırmamız gerekiyor. Parti ortamında yapılan tartışmalar sadece yaşananlara bir müdahale değil, aynı zamanda tüm Kongre sonrasındaki sürece müdahaledir. Şu veya bu biçimde bunu yaşıyoruz ve yaşatmamız gerekir.

Dönemin ilerlemesi katılımı mümkün olur. Kim ne kadar katılım gösteriyorsa, o kadar partilidir ve yoldaşlığın gereklerini o kadar yapıyor demektir. Susan ve seyirci konumuna düşen veya çeşitli eğilimleri taşıyıp azdırtan ve hele kendisini geriye çeken biri yoldaş olamaz. Bizim bu dönemdeki ölçümüz katılım sağlayıp sağlamamadır. Katılım sağlamayana karşı mutlaka bir tutumumuz olacaktır. Katılım sağlamayan bizsek, bizim olumsuz yönlerimiz ise, olumlu yönlerimizi bunlara karşı harekete geçirmeliyiz. Böylelikle bu sürece giriş yapabilmeliyiz. Halen sürece tam bir giriş yapmamış durumdayız. Rahatsızlıklarımız var. Bırakalım herkes bildiğini yapsın dersek, kişinin eğilimleri kendisini oraya götürür.

Hiç kimse disiplini severim demesin. Disiplin sevicecek bir olay değil, bir ihtiyaçtır. Yoksa insanın eğilimi, esas olarak istediği gibi rahat etmeye dönüktür. Ama bu normal bir insan için kabul edilebilir, bizim gibi olağanüstü bir süreci yaşayan bir hareket için geçerli olamaz.

Hiç kimse herhangi bir arkadaş için önyargı taşıyamaz. Kimi arkadaşlarımız geçmişte birçok yetersizliği yaşamış olabilir. Madem ki çizgi değiştiriyoruz, o zaman bu çizgi yeniden bir inşayı herkes için gerekli kılar. Parti bu fırsatı herkes için yaratmak durumundadır. O zaman katılımı gösteren arkadaşların önü alınamaz. Şu veya bu gerekçeyle, geçmişte yaşanan sorunlarla önüne engel çıkarılamaz, çıkarılmamalıdır. Ama her arkadaş da dönemin gerekliliklerinin bilinciyle sürece katılım göstermelidir.

7. Kongre sonrası ilk pratiğimizi yaşıyoruz. İlk pratiğimiz de tüm partinin ihtiyacını karşılayacak ideolojik çalışmayı geliştirme ve sonuç almadır. Dolayısıyla birey burada daha sorumlu hareket etmek zorundadır. Tüm mücadelenin genelini ve geleceğini ilgilendiren bir çalışma varsa, o zaman sadece bazı arkadaşların katılımıyla ortaya çıkacak olan katılımlar mücadelenin ihtiyacını karşılayamaz.

Parolamız, herkesin kendi alanından başlayarak doğru bir şekillenmeyi başarması, doğru bir başlangıç yapması, kendini programlaması ve bunu ilerde tüm partiye mal etmesidir. Süreci bu temelde karşılamak durumundayız.

Geride bıraktığımız pratik ciddi yetersizlikler taşıyor ve hem tüm yapısı hem de her kişi açısından bir eleştiri ve özeleştiriyi gerektiriyor. Bundan dolayı daha fazla uzatmadan, buna bir nokta koyup, tüm parti faaliyetlerinde kongre çizgisini anlama, kavrama ve uygulama düzeyini geliştirmeliyiz diyoruz.

Mevcut kadromuzun birikimine ve yeteneğine inanıyoruz. Yoğun çalışma temposu ve çalışma istemini daha da güçlendirilmeliyiz. Ancak çalışmalardaki verimsizliği de eleştiriyoruz. Bu temelde döneme daha etkili bir katılım sağlayacakları inancıyla tüm arkadaşlarımıza başarılar diliyoruz.

PKK Başkanlık Konseyi Üyesi Murat Karayılan yoldaş değerlendiriyor

PKK'nin yeni siyasal döneme ilişkin perspektifleri -1-

Ulusal mücadele tarihsel, ulusal, toplumsal gerçeklik temelinde, parti hareketimizin baştan beri varolan amacıdır. Partimizin ulusal bir hareket olarak baştan beri bu yönlü amacı ve çalışmalarının olduğunu görmek gerekir. Bazı çevrelere göre PKK sanki bugüne kadar sadece askeri bir örgüttü ve şimdi siyasallaşmıştır. Tam tersine PKK önceden de siyasal bir hareketti ve stratejisinde bu vardı. Askeri stratejinin amacı kitlelerin siyasal örgütlenmeye çekilmesidir. Gerillanın da temel amacı kitlelerin örgütlenmesidir. Örneğin ilk gerilla örgütlenmesi silahlı propaganda biçiminde başlamıştır. Gerillanın varolma çalışması, özünde askeri yönü olmakla birlikte, kitleleri uyarma, uyandırma, bilinçlendirme ve böylelikle kendi ulusal, toplumsal, sınıfsal gerçekliği temelinde onu örgütlemeye yönelme hareketidir. Askeri bir hareket olarak stratejik özü budur. Ayrıca kitlelerin siyasal şiddetini, askeri şiddetini yoğunlaştırarak devrim stratejisine gitme yaklaşımı da vardır. Ancak esasta ordunun en temel görevlerinden biri kitlelerin örgütlenmesidir.

Bu doğrultuda partimiz PKK'nin ciddi bir siyasallaşma çalışması vardır. Örneğin Kürdistan'ın hemen her yerini örgütlemeye tabi tutmuş, her dört parçada da siyasal faaliyeti yaygınlaştırmıştır. Dünyanın her yerinde bunun faaliyetini, ideolojik-politik propagandasını yapmış olan bir hareketin kendisi de siyasal bir harekettir. Mücadelede askeri strateji vardı ve bu askeri stratejinin esas nihai amacı kitlelerin siyasal olarak örgütlenmesiydi. Bugün Kürdistan toplumunun, bilinçlenme, ulusal uyanış, ayağa kalkış düzeyi itibariyle, geçen mücadele ve sert savaş süreci içerisinde yok oluş-erime süreci durdurulmuş, ulusal bir uyanış süreci başlatılarak toplum belli bir düzey kazanmıştır ve işte biz buna *“sosyal devrim süreci”* diyoruz.

Sonuç açısından böyle bir devrim sürecini yaşamış olma gerçekliğinden ötürü, toplumun kendini örgütleme, varetme, kendine sahiplenme ve kendisini her alanda bir güç haline getirme doğrultusundaki hedefinde artık askeri mücadeleye gerek kalmamıştır. Askeri mücadele oynaması gereken rolü oynamıştır. Siyasallaşmanın önünün açılması gerekiyordu ve artık önü açıldı. Dolayısıyla bugün Kürdistan'da toplumun örgütlenmeye tabi tutulmasında zeminler müsaittir, bu konuda ayrıca bir silahlı propagandaya gerek yoktur.

Gerillanın ilk oluşum aşamasında (ilk etapta Vietnamlılarda da yaşanan örnekler olmuştur), halkın güvenliğini kazanmak, uyarılmasını sağlamak, bilinçlerini uyarmak için çoğu zaman bir silahlı propaganda birliği sadece bir köyün içinden geçer gider. Köyde bir toplantı yapar, çıkar gider. Zaten bu, gerillanın yoğun bir faaliyetidir. Gerilla birliği bayraklarıyla, askeri yürüyüşüyle köye gelir, yarım saat, bir saat toplantı yapar gider. Bunlar kitlelerin kendine güven kazanması, bu anlamda bilinçlerinin uyarılması, kendilerine gelmelerini sağlama faaliyetleridir. Bazen de yapılan yoğun şiddete, baskıya cevap vermekle, karşı güce mesaj sunma amaçlanır. Eylemin özü aslında politiktir. Politik örgütlemeye teşviktir, yöneltmedir. Halkı diriltip, onu siyasal-politik eyleme çekme bu eylemin, savaşın özüdür.

Devrimin temeli halkın gücüdür

Halkın gücüyle devrim yapılır. Gerilla halkı uyuracak, örgütleyecek, kendisi de

bir halkın etkili, vurucu, örgütlü bir güç olarak bulunacaktır. Denge döneminde halkın ayaklanması ile stratejik saldırı gerçekleşip, gerilla ve halk gücü bütünleşerek devrim olacak, diyorduk. Stratejimiz böyleydi. Yani sadece *“gerilla varolup, şurayı burayı fethedecek, devrim yapacak”* şeklinde bir düşüncemiz baştan beri yoktu. Fakat öne çıkan gerilla olduğu için, askeri yöntemlerle ve eylemliliklerle politikanın önü açıldığı için bütün dikkatler oraya yöneltildi. Sanki her şey bu askeri yaklaşımla gerçekleşecekmiş gibi bir kanaat oluştu. Halbuki bu doğru değildir.

Bu konu üzerine üç-dört yıl önce de çok tartışmıştık. Özellikle yoğunluklu olarak bulunduğumuz alanlarda kitle çok azdı. Gerillanın kitle ilişkisi çok sınırlı olduğu için çoğu zaman *“biz varız, devrim yapacağız, kitleye gerek yok, ihtiyaç bile yok”* gibi bir kanaat oluşuyordu. Halktan kopukluk yaşıyorduk. Bu yanlış ve devrimi yanlış görmeydi. Partimizin tespiti baştan beri *“devrim kitlelerin eseridir”* yaklaşımıdır. Devrimi bir azınlık güç, bir örgüt gücü değil, kitleler yapacaktır. O azınlık ancak, kitlelerin öncüsü, kitlelerin içinde yerleşen, kaynaşan, kitleleri örgütleyen ve öncülük yapan öncü parti gücü olabilir, böyle bir rolü oynayabilir.

Bu anlamda hemen her dönemde bizim için kitlelerin örgütlenmesi büyük önem taşıyor. Parti Önderliğimizin, partimizin bu yönlü yoğun ve sürekli çabaları olmuştur. Örneğin kurum çalışmalarının sürdürülmesinde, kitenin örgütlenmesinde, propaganda faaliyeti ve siyasal mücadelede bu çabalar sergilenmiştir. İdeolojik-politik organlar, basın-yayın faaliyeti, siyasal mücadelenin bir parçasıdır ve bu kadar cephesel çalışmaları önemseyen bir hareket açık ki, sadece askeri bir hareket olamaz.

Bugün artık kitlelerin sevk edilmesinde, yönlendirilmesinde, örgütlenmesinde askeri eyleme gerek yok diyoruz. Bu anlamda askeri eylem oynaması gereken rolü oynamıştır. Gerekli uyanışı, toplumsal gerçeği, gücü açığa çıkarmıştır. Bir ulusal bilinç ve kişilik yaratmış, dolayısıyla toplumda bir arayışı başlatmıştır. Bu anlamda rolünü oynamıştır. Eğer büyük tehlikeler gelip kendisini dayatırsa, bu anlamda bir savunmaya ihtiyaç olursa, o zaman gelişmeler farklı değerlendirilmek zorundadır. Ama bu aşamada mücadelenin ilerletilmesi, daha ileri hedeflere doğru götürülmesi için böylesi bir araca ihtiyaç yoktur. Silahlı mücadele bir araçtır ve savaşın esası da bu temeldedir. Savaş; politikanın başka

araçlarla ifade edilmesi, hayata geçirilmesidir. Bugün bu savaşa ya da silah aracına ihtiyaç hissedilmeyecek düzeyde, toplumsal hareketlenme, toplumsal uyanış ve örgütleniş süreci başlamış bulunuyor. Bunun koşulları vardır, bunun için silahlı mücadele artık bizim için eskisi gibi kitlelerin örgütlenmesinde, karşı güçlerin geriletilmesinde ve her şeyde temel bir olgu değildir. Mücadelenin aslına, yani siyasal mücadeleye döneceğiz. Artık öyle siyasal mücadeleyi yürütmek için ek olarak bir başka araca, silah aracına gerek duymadan, bütün gücümüzle stratejik saha ve çalışma olan siyasal çalışmaları tümüyle önümüze hedef olarak koymamız şarttır. Geldiğimiz süreç siyasal mücadelenin önemini, önceden olsa da, bugün daha da arttırmıştır.

Eskiden gerilla vardı ve daha çok ilgi merkeziydi, dikkat çekiciydi. Bunun için çoğunlukla insanlarımız kitle örgütlenmesini küçümser bir haldeydi. Halbuki esas sonucu kitle çalışması, kitle örgütlenmesi belirleyecektir. Kitle çalışmasına yönelik yanlış yaklaşım bir de Kürt insanının geleneksel feodal yaklaşımından kaynaklanan duygusuyla da bütünleşince, tümüyle kitle çalışmasının küçümsenmesi ve “her şeyin eylemde olduğu, askeri mücadelede olduğu” yaklaşımını daha fazla öne çıkarmıştır. Şimdi böyle bir araç olmadığına göre artık tümüyle daha yalın, daha açık ve net bir biçimde tüm gücümüzü siyasal mücadeleye sevk edebiliriz. Siyasal mücadeleye bu biçimde bütün önemiyile ve yoğunluğuyla yönelebiliriz. Bunun zemini şimdi her zamankinden daha fazla oldu ve gelişti.

Geniş yelpazeli siyasal faaliyet hedefi

PKK, siyasal mücadelede salt bir sınıf hareketi değildir. Sınıf hareketiyle birlikte bir ulusal gerçekliği hem de özgün koşulları olan bir ulusal hareketi ifadedirmektedir. Kürt toplumu ölüm döşeğinden bu düzeye getirilmiştir ve bu toplum sürekli bir hedef halindedir. Sömürüye hedeftir, asimilasyona hedeftir, yani ona yönelik bütün cephelerden bir saldırı söz konusudur. Kültür cephesinden, kişilik cephesinden, siyasi, ekonomik, sosyal cepheden ve hemen her cepheden kendisini korumaya alması, kendisini örgütlemesi gereken bir toplumsal gerçekliği yaşıyoruz. Bu nedenle siyasal çalışma derken, salt siyasi, ideolojik, politik bir çizgide yürütülen siyasal faaliyet biçiminde ele alınmamalıdır. Siyasal faaliyeti toplumun

tümünün örgütlenmesi biçiminde anlamak gerekir ve siyasal çalışma aslında toplumsal çalışmadır. Toplumun örgütlenmesi, tümüyle donatılması, bütün cephelerde toplumun biçimlendirilmesidir.

Bu tespitten hareketle kavram itibarıyla siyasal faaliyete yaklaşırken şunu söylüyoruz: Kürdistan'da bir parti değil birkaç partiye, somut olarak da beş partiye ihtiyaç vardır, basın çalışmasıyla birlikte bu altı olur. Birincisi; ideolojik, siyasi faaliyetler. Yani siyasi parti örgütlenmesi çalışmalarıdır. Bu tabii önümüzdeki en önemli görev oluyor. Çünkü diğer bütün çalışmaları, toplumsal çalışmaları belirleyecek olan bu çalışmadır, yani siyasal parti çalışmasıdır. Dar bir sınıf partisi değil, daha geniş, bütün toplumu, bütün bir ulusu kapsayacak bir siyasal parti faaliyeti olmalıdır. Sadece Kürt ulusuna dayalı onunla sınırlı bir parti de değil. Ulus sınırlarını aşan, aslında tüm Türkiye'ye hitap edebilecek, Türkiye'yi kapsayan bir siyasal parti biçiminde düşünmek gerekir.

Aslında partimizin ilk çıkışı da biraz böyledir. Örneğin, parti hareketimiz resmileşmeden önce de bu tartışılmıştır. Parti hareketimizin ilk çekirdeği, bir kısım Kürt ve Türk aydınının oluşturduğu bir öncü grup oluşuyor. O zamanki Türkiye koşullarına göre tartışmalar geliyor. “Türkiye’de genel mi örgütlenelim, yoksa Kürdistan’da aynı Türkiye’de aynı mı örgütlenelim, yoksa tümüyle Kürdistan’da mı örgütlenelim” tartışması vardı. Yani üç ayrı seçenek vardı. Hatta bu nedenden dolayı, Kürdistan’a yönelik ilk yapılan bazı toplantılara Türkiyeli arkadaşlar çağrılmamıştı. Tabii özel bir çağrılmama durumundan ziyade doğasında böyle geliyordu. Çünkü, henüz nasıl yapılması gerektiği konusunda bir netlik yoktu. Daha çok, “Türkiyeli arkadaşlar Türkiye’deki devrim hareketinin geliştirilmesi için örgütlenme çalışmalarını yapar, Kürdistanlılar da gider Kürdistan’da örgütlenme çalışmalarını yapar” görüşü revaçtaydı.

Fakat sonradan, başta Haki Karer ve Kemal Pir arkadaşlar olmak üzere Türkiyeli arkadaş kesiminin tercihi, “hayır Türkiye’de devrim sorunu (şimdi nasıl diyorsak, demokrasi sorunu Kürdistan’dan geçer, o zaman da aynıdır, yani o zamanki devrim terimi demokrasi mücadelesi biçiminde düşünülebilir) Kürdistan’dan geçer. Kürdistan’daki ulusal gerçeklik temelinde, halk, kitleler devrimci mücadele ve direniş etrafında örgütlenilmeden Türkiye devrimi zordur. Dolayısıyla esas devrim odağı Kürdistan’dır. Bundan dolayı da biz hepimiz önce Kürdistan’a gidelim, Kürdis-

tan’da örgütlenelim” şeklindedir.

O dönem herkesin, bütün grubun Kürdistan’a yönelik çalışma yapması daha fazla öne çıkar. Bunun için ilk Kürdistan’a gelip örgütlenme faaliyetini yapanlar daha çok Türkiyeli arkadaşlar olmuşlardır. Örneğin Önderlikle birlikte (Önderliğin daha önceden geliş gidişleri çoktur) resmi grup içinde ilk gelen Haki arkadaşdır, sonra Kemal arkadaşdır. Onun için Kürdistan’da ilk faaliyetleri başlatanlar da bu arkadaşlardır. Örneğin Batman’da Haki arkadaş vardı. O dönem burada ilkel milliyetçi güçler sorun çıkarınca yerine Mazlum arkadaş gider. Aslında Haki arkadaş buradaki çalışmaları başlatır. Daha sonra Antep’te mevzilenir. Aynı çalışmayı Antep’te yürütür. Sonradan Kemal arkadaş, hareketli olmak üzere Antep, Adıyaman, Urfa vb. yerlerde bu faaliyeti daha 1975’lerde başlatır. Hareket, daha işin başında komple, sadece Kürdistanla sınırlı değil, Türkiye devrimi çerçevesinde de yaklaşır ve bunun için de bakış açısı bir nevi Türkiye bakış açısıdır. Hareketin enternasyonal yaklaşımı buradan gelir. Nasıl ki Türkiye halkıyla devrimin bütünlüklü bir düşünce biçimi varsa, aynı yaklaşım Arap halkıyla da vardır. Dar milliyetçi değildir ve bu anlamda hareketin ideolojik temeli ilkel milliyetçilikten ciddi anlamda bir kopuşu, ciddi bir farkı ortaya çıkarır.

Hareket o zaman Kürdistan’da mevzilenir, artık bütün çalışmalar Kürdistan’a yöneliktir. Türk, Kürt herkes Kürdistan’da çalışır. Ve şimdi tarih gösterdi ki o çok isabetli bir karardır. Yani ben şunu söyleyeyim; daha o tarihlerde PKK’nin, Kürdistan merkezli bu perspektifin, Kürdistan halkının öncülüğünde Ortadoğu federasyonuna gideceği tespit edildi, bu birinci noktadır. İkincisi; bu hareketin Ortadoğu’yu belirleyecek Ortadoğu’nun kaderinde önemli rol oynayacak bir hareket olma gerçekliği daha o zamandan tartışılıyordu. Fakat birçok kişi bunu çok büyük bir hayal olarak görüyordu. Küçük bir grup, daha Kürtler bile kendilerinin Kürt olduğunu itiraf etmiyor, yani kendi ulusal gerçekliğine hiç sahip çıkmazken, bu zemine dayanarak Ortadoğu çapında bir hareket olmayı hedefliyor. Bunu çok hayalci bir değerlendirme ve bir bakış olarak görüyorlardı.

Yine o dönem, “PKK Türkiye devrimi için belirleyici bir güçtür” belirlemesine karşı “hayır, siz kimsiniz” diyorlardı. Gülüyorlardı. Ama şimdi buna gülmüyorlar. Bugün en anti-PKK’ci bile PKK’nin, Türkiye’de, Türkiye demokrasi hareketinde ve genelde Türkiye devrim hareketinde önemli ve belirgin bir güç olduğunu söylüyor. Karşıt olanlar bile bunu tespit etmek zorunda kalıyorlar. Şimdi aynı şey, yeni

stratejimiz için de söz konusudur.

Türkiye solunun sorumluluğu

Gelinen noktada, PKK'nin Ortadoğu çapında önemli bir rol oynadığı, dolayısıyla ortaya çıkan gerçekliğiyle birlikte Kürt dinamizminin de salt bir ülkeyle sınırlı değil, Ortadoğu düzeyinde bir rol oynayabileceği gerçeği daha fazla açığa çıkmış bulunuyor. Bugün de biz “Demokratik Ortadoğu Birliği” derken bazıları için hayalci gelebilir. Nasıl ki 25 yıl önce “PKK olgusu, Kürdistan çapında bir hareket, bölgeyi etkileyecek bir hareket olur” tespiti çok hayalci görülüyordu, şimdi de bazılarınca “Demokratik Ortadoğu Birliği” hedefi hayal gibi görülebilir ama, bir gerçekliktir. Çünkü doğrudur ve insanlığı gidişatı, yine bölgenin mevcut gidişatı ona yöneliktir. En uygun çözüm budur. Belki birçok kimse küçük görebilir, hayalci görebilir. Ama biz bu gerçekliğe sonuna kadar inanıyoruz.

Partimizin geçmişte yaptığı tespitlerinin doğruluğu, yine Kürdistan'da örgütlenmesinin doğruluğu ortaya çıktı. Kürdistan'daki bugün muazzam bir örgütlenme yarattı. PKK Kürdistan'a yönelirken, “Türkiye devrim hareketi vardır zaten (ki o zaman genel Türkiye sol hareketi, yüzbinleri sokağa dökebilecek, genel grev yapabilecek bir güce ulaşmıştı), yetersizlikleri, gerilikleri olmakla birlikte varlar” deniliyordu. Yani bir yerde Türkiye çalışması Türkiye sol hareketine bırakıldı. İşte bunu uzun süre bırakmış olmamız bir yetersizlik olarak görülebilir. Bizim Türkiye sol hareketi içerisinde çıkmamız, yine o sol hareketi iyi bilmemiz veya birlikte yaşamış olmamız, onların o zamanki görkemliliği ve büyüklüğünün üzerimizde yarattığı psikolojik etkiden dolayı Türkiye solunu hep büyük görmüşüzdür; “kendi görevlerini Türkiye proleteryası yapabilir, adına bir şeyler mutlaka çıkar” demişizdir. Dedik ama aradan yıllar geçti, gittikçe geriledi, tasfiye noktasına geldi. PKK bunu 1990'lardan sonra gördü ve bir yönelim geliştirmek istedi, boşluğu doldurmaya yönelik bir adım attı, fakat onun da doğru pratikleşmemesi gerçeği yaşandı. Dar bırakıldı. Bir de bu çalışmanın içinde yeralan kadroların bu anlamda çok önemli oranda bu pratiği ters-yüz etme gerçekliği de vardır. Sonuç olarak bu çalışma etkili olmadı.

Savaşın yarattığı bir zorunluluk olarak gittikçe metropole doğru kayma oldu ve bu savaşın yarattığı bir ihtiyaç olarak yaşandı. Örneğin Türk ordusunu biraz daha oyalamak ve uğraştırmak için Karadeniz'e, Akdeniz'e açılma gereksinimi hissedildi. Şimdi mesela bazı solcular ahkam kesip, mücadeleyi şu veya bu biçimde eleştiriyorlar ama kendi sorumluluklarını da görmüyorlar. Öncelikle kendileri sorumlu ve suçludurlar. Çünkü bu devrimin Türkiye ayağını onlar temsil ediyorlardı. Fakat bu görevlerini yapmadılar, Kürdistan'daki mücadeleyi yalnız ve tek ayak üzerinde bıraktılar. Bu anlamda sorumlulukları büyüktür. İşte şimdi yeni mücadele dönemimizde bizim bakış açımız, Türkiye ayağına doğan bu boşluğu gidermeye yöneliktir.

Yeni stratejik değişim döneminde, demokrasiyi, eşitliği, daha iyi yaşamayı bekleyen halka dayanarak doğru bir politika yürütülürse, Türkiye ve Kürdistan realitesi doğru yorumlanıp, tanımlanıp, ona uygun bir politik esprile yaklaşılsa, milyonları bulan bir sempatizan kitle üçe dörde katlanılabilir. Bu dinamizm doğru değerlendirilirse, legal-yasal-siyasal arenaya doğru bir çerçevede yansıtılrsa, bu gücü ikiye, üçe ve dörde kadar katlamak mümkündür. Bunun için, bir kere Türkiye'de bundan sonra (geçmişte hep devlete çağrı yapılıyordu) Türkiye halkına çağrı yapmak, Türkiye halkına yönelik çalışmayı temel çalışmalar arasına almak, Türkiye halkını da temel bir çalışma sahası olarak görmek gerekir. Mevcut durumda Türkiye'de bulunan, ne kadar gerilemiş de olsa, şimdi gelinip dayanılan noktada varolan bir demokratik hareket, sivil toplum kuruluşları ve demok-

ratik mücadeleyi geliştiren güçler vardır. Bu güçler de öyle çok temelsiz güçler değildir. Bunları da içine alan bir çalışmaya girişmek gerekiyor.

Türkiye'de demokrasi mücadelesinin tarihi 40 yıla dayanır. 40 yıldan bu yana verilen mücadeleler, işçi sınıfının direnişleri vardır, yine şehit düşen yüzlerce öncüsü vardır. Denizler'den tatalım Mahirlere kadar yılmaz önderlerini yitirmiştir. Türkiye demokratik mücadelesinin tarihinde bir emek, yüzlerce-binlerce devrimci şehidin kanı vardır. İşte bu demokrasiden yana olan Türkiye'de, demokratik mücadeleyi doğru bir biçimde anlayan kesimlerle, demokrasi güçleriyle, Kürdistan'daki potansiyelin birleştirilmesi, bütünleştirilmesi yukarıda bahsedilen büyümenin birinci adımı olabilir. Bu ilk etapta bir demokrasi bloku olur, platform olur. Yani bir biçimde Kürdistan'daki demokratik ulusal dinamizm ile Türkiye'deki demokratik kesimlerin birleştirilmesinin, bütünleştirilmesinin faaliyeti, geniş bir yelpazede ele alınarak yürütülebilir.

Bu demokrasi güçlerinin içerisine sadece sol kökenli, sosyalist çevrelerin değil, gerçek anlamda sosyal demokrat olan daha geniş yelpazede kesimlerin de girebileceği bir espiriyle siyaseti gündemleştirmek, yürütmek gerekir. Bu geniş yelpazede yürütülecek politikayla, Türkiye'de demokrasiden, demokratik bir cumhuriyetten, demokratik bir ülkeden çıkarı olan bütün kesimleri içine alabilecek düzeyde geniş bir yelpazede siyaset yapan bir hareket oluşturulmalıdır.

İkincisi; Kürdistan'da yeni bir süreç başlıyor. Şimdiye kadar çeşitli vesilelerle uzakta duran kesimler vardır. Mücadelenin yükü ağırdı, Kürdistan'da yurtsever olmak kolay değildi, bedelleri vardı. Yani savaşa girme, bunun için işkence görme, kontra saldırılarına hedef olma durumu vardı. Dolayısıyla birçok kesim, sempatisi olsa da uzakta duruyordu. Siyasal faaliyetler de hepsini kucaklayamadı. İkinci neden de, biraz çıkarıcı, yurtseverlikten etkilenmiş de olsa kendini düşünen, biraz dengeli yaklaşan orta sınıf kesimleri vardır. Bunların hepsi Kürtlük bilinçleri uyarılmış, bu anlamda mücadeleye belli bir sempatileri gelişmiş ama henüz ulusal hareketin dışında olan kesimlerdir. İşte aynı çerçevedeki bir geniş yaklaşımla, geniş yelpazede bir siyasetle, bir politikayla Kürdistan'daki bütün yurtsever, demokratik kişileri, çevreleri hepsini örgütleyebilecek, çekebilecek bir çalışma gerekmektedir. Eğer bu da yürütülürse; Türkiye'deki demokrasi güçleriyle bütünleşme, bir de Kürdistan'daki varolan kitlesel yapıyı, dinamizmi daha da genişleten bir çalışma yapılarak, Kürdistan'daki toplumsal bütünlükle, Türkiye'deki demokrasi güçlerinin birliğiyle ve bu bütünleşmenin sağlanmasıyla, Türkiye'nin yasal koşulları içerisinde kendisini siyasal rejimin en üst zirvesine bile yansıtabilecek bir çalışma dönemseldir, günceldir.

Değişime katkı sunmak değil, ortak olmak

Parti Önderliğimizin geliştirdiği savunmalar ardından partimizin genelde silahlı mücadeleyi durdurması ile bir demokrasi arayışı, demokratik tartışmalar süreci başlatılmıştır. Bugün bu tartışmalar çerçevesinde devletin en tepesindeki kişiden tatalım, tabana kadar hemen herkes anayasanın, demokrasinin yetersizliğinden söz etmektedir. Hemen herkes insan haklarının Türkiye'de iyileştirilmesi gerektiğinden bahsetmekte ve hiçkimse “yeterlidir zaten her şey vardı” demiyor. Bütün bunlar kamuoyunda, panellerde, gazetelerde, köşe yazılarında tartışılıyor. Şimdi bütün bu tartışmaların kitlelerde mutlaka bir yankısı olacaktır. Bu kadar demokratik arayışın, demokrasiye ilişkin tartışmaların olduğu bir yerde gerçek anlamda bir demokratik hareket şekillenip, kendisini kitlelere taşıyorsa, önemli oranda kitlelerin böylesi bir harekete yönelim geliştirmesi mümkündür.

Mevcut durumda Türkiye önemli bir noktada seyretmektedir: Demokrasi tar-

tışmaları var. Savaş durdurulmuştur. Kürt sorunu tartışılıyor, demokrasi tartışılıyor, anayasa tartışılıyor. Böylesi bir yoğunlaşma insanların beyninde, düşüncesinde bir arayışı geliştiriyor ve demokratik arayış yaklaşımını daha etkin hale getiriyor. Gerçek anlamda bir demokrasi hareketi, bütün bu düşünceleri taşıyan insan kitlesini içine alabilir. Bu açıdan da gerçek anlamda böyle örgütlenmiş bir demokrasi hareketinin Türkiye'de etkili bir güç olma koşulları söz konusudur. İşte böylesi bir oluşum, böylesi bir sosyal çalışma, örgütlenme ile demokratik cumhuriyet sağlanabilir.

PKK hareketi, öncü bir harekettir. PKK hareketi yakınmacı bir hareket değildir. Birçok Kürt örgütü yakınmacıdır. Yani devlet Kürdistan'da uygulama yapar, onlar da “devlet işkence yaptı, bilmem ne yaptı” diye yakınrlar, sadece hak isterler ve “Kürt hakları verilsin” derler. PKK felsefesi böyle değildir. Biz isteriz ve kendimiz yaratırız. Biz Türkiye'nin değişmesini, dönüşmesini istiyoruz. Bunun da çözümünü ortaya koyuyoruz ve değiştirmeye yöneleceğiz. Yalnız bu “ey Türkiye değiş! Ey Türkiye C umhuriyeti yetkilileri hakkımızı verin” şeklinde olmaz. Tabii ki hak isteyeceksin, istememezlik edemezsin, isteyeceksin ama esasta kendin değiştirmeye yöneleceksin. İşte PKK olarak diğer bütün Kürt güçlerinden farkımız budur. Yani öncü bir hareket, önderlikse bir hareket olma karakteri gereğince çözümü ortaya koyar ve çözüm için yürürüz. İşte bugün PKK'nin yaptığı budur. Yani bir çözüm perspektifi koyuyor. “Demokratik Cumhuriyetle sorun çözülür” diyor ve bunun gerçekleşmesi için ise mücadeleye yöneliyor, bekleyip durmuyor.

PKK gerçek çözümünden yanadır

PKK, cumhuriyetin demokratikleştirilmesi için somut bir plan hazırladı. Bu plan, somut koşullara dayandırılıyor ve Kürdistan'daki dinamizmin çeperinin daha da geliştirilmesiyle, güçlü bir demokrasi hareketinin yaratılması planıdır. Böylesi bir demokrasi hareketi, Türkiye'nin içinden geçtiği mevcut süreç de dikkate alınırsa, yani bir Avrupa Birliği'yle bütünleşmesi doğrultusunda, Kopenhag Kriterleri'dir, Paris Şartı'dır vb. uluslararası yasalara uyma zorunluluğunun bir gereği olarak da kendisini yenilemesi, değiştirmesi, demokratikleştirmesi gereği var. Bu da onu etkileyen bir güçtür. Yani iç dinamikler Türkiye'nin demokratikleşmesinden, Türkiye'yi daha da ileriye götürmekten ve bu anlamda Kürt sorununa bir cevap geliştirilmesinden yanadırlar. Bir çözüm geliştirilmesinden yanadırlar. Dış dinamikler, örneğin bir Avrupa Birliği, bir ABD böyle bir şeyi istiyor. Kendi ideallerine uygun olarak, Türkiye'yi istedikleri noktaya getirebilmek için, Türkiye'nin demokratikleştirilmesini, dolayısıyla da ilerlemesini ve bu anlamda Kopenhag Kriterleri doğrultusunda sorunların çözümünün gündemleştirilmesini istiyorlar. Dış dinamiklerin bu anlamda aynı doğrultuda olması gerçekliği dikkate alındığında, kaçınılmaz bir biçimde Türkiye'nin değişmesi gündemleştirilecektir. Yani Türkiye'nin değişimi-dönüşümü ve demokratik bir cumhuriyete doğru gidişi bu biçimde, günümüzde varolan bu sorunlara rağmen gündeme gelecektir.

Kürdistan açısından gereken siyasal faaliyet projesi, daha somut olarak, Kürdistan zeminine dayalı bir çalışma biçiminde olabilir. Bu aynı zamanda Türkiye'ye yönelik de çalışma yapan, eski darlığı bu anlamda aşan bir düzeyde Türkiye'ye de yönelen bir çalışma olma durumundadır ve bu çalışma, katalizör olma rolünü de oynayacaktır. Bugün Kürdistan'daki potansiyel güç ile Türkiye'deki demokrasi güçlerinin bütünleştirilmesinde PKK katalizör bir role sahiptir ve bu tartışılmazdır. PKK ciddi anlamda bir katalizör rol oynayarak, Kürdistan'daki yurtsever, demokratik potansiyel ile Türkiye'deki demokratik güçleri biraraya getirebilir. PKK bu ça-

lışmayı kendisine esas alıyor.

Bu çalışmanın yurtsever çizgide gelişme göstermesi gerekir. Bunu tabii nitelikleştirmek, onun örgütsel sorunlarını gündemleştirmek gerekiyor. Her şeyden önce Türkiye'deki yasal partilerin, seçim partileri olma mantığını bir kere aşmaları gerekiyor. Birincisi bu, ikincisi; Kürdistan'daki siyasal oluşum nasıl yaklaşılıyordu? Daha çok gerilla savaşıırken, onun savaşından etkilenen kesimler var. Yurtseverler kendileri gelip, “biz görev istiyoruz” diyorlar, onlar da görev veriyor. Bu oluşumun bütün komiteleri böyle oluşuyor. Yani sağlıklı bir kitle politikası, kadroyu yetiştirme çalışması çok fazla yok. Dıştan etkilenmeyle çalışmak artık kazandırmaz. Çünkü artık gerilla yok, gerillanın olmayışından kaynaklanan boşluklar var. Gerilla, şimdiye kadar çok ciddi bir rol oynadı. Kitlelere heyecan veren, kitleleri diri tutan, harekete geçiren temel bir güç idi. Şimdi bu güç aktif değil. Var ama aktif değil. Bu gücün yaratacağı boşluklar var. Bu boşluk nedir? İnsanlarımız gerilladan, gerilla mücadelesinden etkilenerek, duygusal bir bağlılıkla, heyecanla geldiler ve dolayısıyla canlı bir biçimde yurtseverleşme sürecini yaşadılar. Şimdi bu duygusal bir biçimde de olsa devam ediyor.

Şu anda görev; bu duygusal bağlılığı bilince dönüştürmektir. Yani silahlı mücadleden etkilenip duygusal bir biçimde çalışma yürüten kitlelerin mücadeleciliğini, mücadeledeki sorumluluklarını artık bilince dönüştürerek, dolayısıyla onu örgütleyerek, çeşitli biçimlerde yaklaşılp onu her açıdan örgütleyerek, artık bu yürüyüşü, bu sahiplenışı, bu diri olma gerçekliğini, kendine sahiplenme eğilimini bilince dönüştürmek gerekir. Onun için de siyasal örgütlenme gerekir.

PKK, herhangi bir “yasaldır, yasal değildir” tartışmasına girmeden, meşru hakkını kullanarak ve bu meşruiyet içerisinde devrimci sorumluluğunun gereklerini yerine getirerek, Kürdistan halkına yapılması gereken öncülüğü, siyasal, örgütsel ve her düzeyde geliştirerek, Kürt halkının gerçekliği temelinde, esasen demokratik mücadelenin bütün Türkiye'ye yayılması için, Türkiye halkına karşı da sorumluluklarının gereğini yerine getirerek, iki halkın eşit, özgür, ortak yaşamasının koşullarının bir ifadesi olan demokratik cumhuriyetin gerçekleştirilmesi için halklara karşı sorumluluğunu yerine getirmeye her yönden ve bütün imkanlarıyla çaba gösterecektir.

Bu çalışmalar yeni dönemde kongrenin de kesinleştirdiği çizgi temelinde daha da yoğunlaşacaktır. İşte bunun içerisinde, PKK'nin kendi parti faaliyeti, daha öncü, daha içerikli, nitelikli bir partı çalışmasıdır. Kitleyle bağlı malumdur, güçlüdür. İşte bu etkisini, bu kadrosal gücünü, çok değişik biçimlerde, meşru yöntem ve yollarla, Türkiye'deki ve Kürdistan'daki kitlelerin demokratik mücadeleye birlikteliğini sağlama ve bu mücadeleyi yoğunlaştırarak, derinleştirerek, geliştirerek sonuca doğru götürmede, Türkiye'den tatalım Kürdistan'ın en ücra yerine kadar tabii ki, siyasi, örgütsel çalışmalarını bu yukarıda belirttiğimiz çerçevede yoğunlaştırarak geliştirecektir.

PJKK çalışması stratejiktir

Siyasal çalışmanın dışında, ayrı olarak, ayrı bir kol biçiminde düşünülmesi gereken bir çalışma da; Özgür Kadın Hareketi'dir. Partimiz gerçekliğinde onun en temel ilkelerinden birisi olan, insan özgürlüğü, insan özgürlüğünden hareketle, toplumumuzda en çok ezilen ve erkek egemenliği tarafından köleştirilen kadın, kitesinin daha fazla özgürleşmeye ihtiyacı olduğu biliniyor. Yani genelde özgürlüğün, özelde kadın özgürlüğünün ilkesel düzeyde, PKK içerisinde ne kadar geliştirildiği ve bunun önemsendiği bilinmektedir. Bu PKK'nin genel bir ilkesidir. Bu ilke-den hareketle kadının erkekten kopuşunu sağlama, onun egemenliğinden kurtarma,

bu temelde kadını özgürce, ayrı kendi kendini örgütleme yaklaşımı ve esprisi temelinde bir çalışmanın bir ihtiyacı olduğu bilinir.

PJKK'nin, Parti Önderliği'nin hem ideolojik-politik çizgisi ve hem de bizzat şahsi yoğun çabasıyla partimiz içerisinde belli bir düzey kazandırdığı bir gerçekliktir. Yani kadın, gücünün, yeteneklerinin açığa çıkarılması ve özgürleşmenin geliştirilmesi anlamında, belli bir düzey kazanmıştır. Bu düzey toplumda bir sempati toplamış, bu biçimde yankı yaratmıştır. Yani Kürt kadınında bir ilgi geliştirmiştir, sempati yaratmıştır ama ciddi bir örgütlenmesi yoktur. Bu tezat bir durumdur. Yani hem bu kadar gelişme olacak, hem kitlesel boyutta hiçbir örgütlenmesi olmayacak. Bunun en somut örneği Avrupa'dır. Avrupa'da EJAK faaliyeti halen bir gençlik faaliyetidir. Yaygınlığı, bir genişliği yoktur. Ama kadın kitlelerinin sempatiyle bir arayışı söz konusudur. Fakat örgütlülüğü yoktur. Bunun nedeni şu olabilir, bizdeki kadın özgürlük hareketinin yoğunlaşması daha çok militansal bazdadır. Militanlar arası üslup, tarz, bu anlamda cins mücadelesinin formüllendirilmesi oldukça ileri düzeydedir. Ama bunu toplum boyutuna, yine kitleler boyutuna indirgeme noktasında ciddi tikanıklıklar veya sektörlerlikler yaşandığı için bir yaygınlık da kazanamıyor. Bu çerçevede, Özgür Kadın Hareketi kendisini yasal çerçevede yaygınlaştırabilir. Yalnız burada dikkat edilmesi gereken en önemli husus; sosyal yönünün önde tutulmasıdır. Kadın hareketinin kitleselleşmesi için, sosyalitesinin, sosyal yönünün önde olması şarttır. Siyasi yönü sonra gelir. Kadının yaşadığı, günlük olarak karşılaştığı sorunlar vardır. Eğer bu çalışmalar bu sorunlara cevap aramazsa, bu düzeyde kitlesine hitap etmezse kitle için çekici olmaz, kitlelerin hepsiyle buluşamaz.

Toplumanın yarısı kadındır. Bu önemli oranda güç olamayan kesimi böylesi bir kitlesel faaliyetle eğitmek gerekmektedir. Örneğin dil, kültür verilmeli, kişilik kazandırılmalıdır. Özgürlük kazandırılmalıdır. Özgürlük aşkı, özgürlük yaklaşımı kazandırılmalıdır. Köhnemiş, geri, köle ruh aşıtırılmalıdır. Bu da Kürt toplumunun iki kat güç kazanması demektir. Yani toplumu güçlendirecektir. Kadın özgürlüğünün güçlenmesi toplumun da güçlenmesidir. Bunun için, yaygın, sosyal faaliyet olmalı, yine güncel olarak kadının yaşadığı sorunlar, o sorunlardan nasıl sıyrılabilir, o sorunlara karşı nasıl çıkılabilir vb. noktaların üzerinde durulabilir. Bu aynı zamanda toplumda özgürlük arayışını da sürekli canlı tutar. Bu çok önemlidir ve sadece kadına değil erkeğe de taşınır. Bu stratejik bir çalışmadır.

Kadın, toplumların bel kemiğidir. “Toplumu kazanmak istiyorsan kadını kazan” deyimi Önderliğimize aittir. Bu konudaki önemli görev; bu çalışmayı çok fazla sivrilmeden, sloganlaştırmadan, daraltmadan yaygın toplumsal bir kadro hareketinin geliştirilmesidir. Şimdiden Kürdistan'ın çeşitli illerinde, ardından ilçelerinde, ardından hatta köylerine kadar gidecek bir çalışma, kültürleşme yürütülmelidir. Yani bir kadın sıkıntıya girdiğinde başvuru yapma ihtiyacı hissetmelidir.

Evet kadın çalışması ikinci bir parti gibi olmalıdır. Zaten kadın partisi vardır. Kadın-erkek eşitliği, Türk-Kürt eşitliği, bütün eşitlikler ve bütün özgürlükler bugün Kürt toplumunun kendisini sağlam bir biçimde örgütlemesinden geçer. Bu, toplumun her kesiminin üzerine düşeni yapmasıdır. Kendi öz çıkarları gereği, yani özgürlük istemleri gereği, üstüne düşenin yapılmasıdır.

Demokrasinin motoru eğer bu toplum dinamiği ise, bu dinamiğin aktifleşmesi, bu dinamiğin güçlü olması, demokrasi hareketinin, devrimci hareketin güçlü olması demektir. Dolayısıyla hem özeldir, hem geneldir. Hem kadın hareketidir, hem ulus hareketidir. Yine hem ulus hareketidir, hem tüm Türkiye hareketidir.

Devami gelecek sayıda...

Dönüşüm Türkiye'nin elinde

Hasan ÇINAR

Üzerinden bir yıl kadar geçen 15 Şubat Komplosu'nun Kürdistan halkı üzerinde oluşturduğu kara bulut, artık gölge yapan bir engelden çıkıp şeffaflaştıkça da sabahın ilk ışıklarını saçan güneşin parlaklığının iyice ortaya çıkmasını sağlayacak uygun bir ortama dönüşüyor. O dönemde her şeyin bittiğini sananların, PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan'ın geliştirdiği barış stratejisinin ilk meyvelerini vermesiyle bir kez daha yanıldıkları ortaya çıktı. Kürdistan'da rolünü oynayan silahlı mücadelenin yerini siyasallaşma sürecine bırakması, hem içte hem de dışta büyük bir açılım yarattı. Önce Türkiye'nin önünü açtı, Kürdistan halkına ise daha aktif siyaset yapma imkanı tanıdı. Kürdistan ve Türkiye halklarının itibarını artırdı. PKK'nin açtığı bu çığırdan yürüyeceği belirtilerini gösteren Türkiye, karşılığında AB adaylığı ile ödüllendirildi. Bakü-Ceyhan petrol boru hattında anlaşma safhasına gelindi, iç sorunların çözümünde açılımlar yapıldı. Sorunların elbette çok kısa sürede haledileceği beklentisi yanılgılı olur. Nitekim bu sürece ileriye endeksli bir süreklilik kazandırmak en iyisi olacaktır. Bu yoldan geriye dönüşün olmayacağına ise artık herkes mutabık. Türkiye'deki iç dinamikler açısından önemli olan verilen mesajları eski kafayla algılamadan bunları pratik ve önerilerle geliştirmeleridir. Kürdistan halkı da Türkiye'deki siyasi partiler, hükümet ve askeri kesimler ile sivil toplum hareketlerinden somut olarak devletin hata ve eksiklerini kabul edip dolaylı da olsa henüz oluşmayan demokrasiyi tassis etmesi, sosyal sorunların üzerine eğilmesini ve çözümleyici olmasını istiyor.

Avrupa'nın sorunlara bakışı

Özellikle Avrupa'daki dış dinamikler de mevcut Demokratik Cumhuriyet Projesi kapsamında görüşler dile getiriyorlar. Bunda hem Başkan APO'nun esaretinde açık rol oynayan, hem dolaylı destek verenler, hem de sürecin dışındaki kalan güçler mutabık. Avrupa ülkeleri, görüşlerini açıkça dile getirirken, ABD dolaylı bir yoldan ifade etmeyi tercih ediyor. ABD'nin yaklaşımı somut olarak "Türkiye demokratikleşmeyi ABD ve Avrupa Birliği'nin dayatması olarak değil, kendi halkı buna muhtaç duyduğu için gerçekleştirmelidir" şeklinde ifade edilebilir. Ancak Kuzey Kürdistan'a yaklaşımı halen muğlak ve soyut ifadeler içermektedir. Komplodaki büyük rolüne karşın, burada da bir kıpırdama yaşandığı gözlemlenebiliyor. Örneğin 29 Mart'ta ilk kez Kürt sorununun çözümü ve tutsak Kürt vekillerin özgür bırakılması için bir yasa tasarısı Kongre'ye sunuldu. Bu tasarı kabul edilirse, ABD Kongresi'nde ilk kez Kuzey Kürdistan ile ilgili bir yasa kabul edilmiş olacak. Tasarı 6 ay içinde oylamaya sunulacak. Öte yandan ABD Yüksek Mahkemesi'nin Mart başında Kalifornia Eyaleti'nde verdiği kararda, ABD'de PKK'nin düşüncelerinin savunulması ve siyasi danışmanlık yapılması yasak olmaktan çıkarıldı. Türkiye'nin AB'ye yaklaşmakta olmasından etkilenen Ortadoğu ülkelerinden olan, İran da son seçimlerde iç dönüşüm eğilimiyle yanıt verdi.

Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyi'nin Türkiye üzerindeki denetimlerini son iki ayda iyice hızlandırmaları ve Türkiye'yi yakın takibe almaları, olumlu gelişmelerin önünü daha da açacaktır. Nitekim

"Türkiye'nin demokratikleşebilmesi ve AB'ye girebilmesi için yapması gerekenler çok açık. Ancak yapılması gerekenler anlamında bu kadar net olan bu tabloda, net olmayan ya da anlaşılamayan bir şey var, o da Türkiye'nin tavrı. Gerçekler çok derinlerde bulunduğu için Ankara'dan buraya inmeye cesaret edenlerin sayısı şimdilik az."

Avrupalı diplomatlar Ocak ayından bu yana Ankara yolunu iyice aşındırdılar.

Türkiye Başbakanı Bülent Ecevit'in Ocak ayı sonunda Davos Zirvesi'ne katılmasından önce Yunanistan Dışişleri Bakanı Yorgo Papandreu ve Avrupa Birliği'nin yeni dönem başkanı Portekiz'in AB İşlerinden Sorumlu Bakanı

çerçevesinde çözüme kavuştursun. Belli ki Avrupalılar durumu, artık eskisi gibi algılamıyorlar. Türkiye'nin eskiden sürekli gündemleştirmeye çalıştığı "iç işlere müdahale" söylemi de pek dikkate alınmıyor. Eskiden Avrupa'dan dışlandığını düşünüp inkar ve redle yanıt veren Türkiye, bugün ise gelen sorula-

yaklaşım ile Türkiye'de pratikte atılan bazı olumlu adımlar da heba ediliyor. "Feodal" tanımlaması ile yerel gerici kastedildiği için Kürt sorunu aşiret kavgasına indirgenmeye çalışılıyor. Bir başka deyimle Kürtler geridir ve hiçbir şey bilmedikleri için Türkiye'nin başına bela olmuş havası yaratılmaya çalışılı-

Avrupa Parlamentosu Sosyalist Grubu heyeti İstanbul'da Barış Analarıyla da görüşmüştü

Francisco Seixas Da Costa Ankara'ya ziyaret ettiler. Hareketlilik Şubat ayında da devam etti. İsveç Dışişleri Bakanı Anna Lindh 18 Şubat, İsviçre Dışişleri Bakanı Joseph Deiss 21 Şubat, Lüksemburg Başbakan Yardımcısı, Dışişleri ve Dış Ticaret Bakanı Lydie Polfer da 22 Şubat'ta Ankara'daydılar. Mart ayı ise diplomatik hareketlilik açısından daha ileri bir düzeye sahipti. Bu ayda Türkiye, sırasıyla Danimarka Dışişleri Bakanı Niels Peterson, AB'nin genişlemeden sorumlu Alman Komiseri Günter Verheugen ve Portekiz Dışişleri Bakanı Jaime Gama'ya ağırladı. 27 Mart'ta ise Avrupa Parlamentosu Sosyalist Grup heyeti ve Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi'nden iki ayrı heyet Türkiye ve Kürdistan'a giderek son durum hakkında bilgi aldılar. Bu süreçte ayrıca Türkiye'nin iç mevzuatının AB müktesebatına uygun olup olmadığı teknik heyetler tarafından incelemeye alındı. Portekiz'in başkenti Lizbon'da 23-24 Mart tarihleri arasında gerçekleşen AB liderler zirvesi de Türkiye'nin iç sorunlarının çözümü bakımından mesajlarla doluydu.

Tüm bu temaslar değerlendirildiğinde, açık bir tablo ortaya çıkıyor. Kürdistan'da savaşın çok yoğun olduğu yıllarda Türkiye ile konuşmaya yanaşmayan Avrupa ülkeleri, PKK'nin Barış Projesi ile yarattığı yumuşak ortamdan yararlanarak görüş teatileri ve müzakerelere başladılar. Üst düzeydeki diplomatik ziyaretlerin tümünde de Kürt sorunu birinci gündem maddesiydi.

Avrupalıların mesajı çok açık: Türkiye Kürt sorununu Kopenhag Kriterleri

ra somut karşılık vermek zorunda. Ve sorulacak soruların listesi de bir hayli uzun. Meseleyi kaba boyutuyla ele alırsak, tam bir üniversite sınavı gibi. Sınavı verirse, kısa sürede Birliğe üye olabilir, veremezse özel dersler almak zorunda kalacak ve süreç de giderek uzayacak. Yani düğümün çözümü her yönüyle Türkiye'nin elinde.

Başta tüm yasaların AB müktesebatına uyumlu hale getirilmesi gerekiyor. Bunlar az değil. Zira AB yetkilileri ve Türk bürokratların üzerinde çalışmaları gereken binlerce sayfalık belgelerdir bunlar. Kürt sorununun çözümünü azınlık meselesi kapsamında ele alan AB, Kürdistan'da özellikle anadilde eğitim, basın ve yayın hakkı ile kültürün korunması üzerinde duruyor. Türkiye tabii talepleri zaman zaman sulandırmaya kadar götürüyor. Örneğin 75 yıldır tekrarlandığı için artık hiçbir ciddiyeti kalmayan Kürtlerin Türklerle eşit olduğu ve devletin tüm kademelerinde yer aldıkları söyleminin halen tekrarlanıyor olması, Ankara rejiminin gerçekleri tam olarak kavramadığını ya da karşındakileri cahil yerine koyduğu izlenimini yaratıyor.

Bu nakarat en son 27 Mart'ta Başbakan Bülent Ecevit tarafından Ankara'da AP Sosyalist Grup Başkanı Enrique Baron Crespo'nun karşısında tekrarlandı. Ecevit işi daha da civıtarak Kürtlerin inkarına kadar götürdü ve asıl sorunun "feodal" problem olduğunu öne sürdü. Ecevit'in, feodal kelimesini bugün değil, yıllar önce keşfetmesine karşın halen tekrarlaması bıktırıcı olduğu kadar, hiçbir anlam da taşımıyor. Bu

yor. Gerçekler çok derinlerde bulunduğu için Ankara'dan buraya inmeye cesaret edenlerin sayısı da azalıyor.

Oysa Kürdistan'ın en ücra köşelerinde bile Kürtlerin politize olduğu inkar edilmektedir. Bu gerçeği daha iyi kavrayan Avrupalıların Ecevit'in hiçbir inandırıcılığı kalmamış bu söylemlerine kanması da mümkün değil. Ecevit'in "Kürt sorunu yoktur, bölgede feodal sorun var" sözlerine en iyi yanıtı 28 Mart'ta Diyarbakır'da AKPM heyetinin başkanı olan Macar parlamenter Andreas Barsony verdi: "Adını ne koyarsanız koyun, bölgede bir sorun var. Bu sorun çözülmelidir. Sosyal ve ekonomik çözümlerle de desteklenmelidir."

Ecevit'in Kürtçe'nin bir dil olmadığı savına ise en çarpıcı yanıt Türkiye'den bir hukukçu verdi. Bu kişi Mart ayı başında yazdığı gerekçeli kararla Kürt isimlerine konulan yasağın kaldırılmasına önyak olan Yargıtay 4. Hukuk Dairesi Başkanı Bilal Kartal'dı. Türk hukuk tarihinde bir tabuyu yıkan Kartal, yasa da "esaslında Kürtçe isim verilemez, Kürtçe isim kullanılamaz diye bir yasak" olmadığını vurgulayarak, şu belirlemeyi yapıyordu: "Nasılki Farsça, Arapça, İngilizce isim veriliyorsa Kürtçe isim de verilebilir. Memur yasalarda keyfi davranabiliyor. Bu idari işlem gerektirir. Türkçedeki birçok isim aslında Türkçe değil. Mizgin yerine konulan Hatice de Türkçe değil. Ama o isim kullanıla kullanıla bir kültür oluşabilir. Bunları belirttim. Bu ismin kendi yöresinde yaygın biçiminde kullanıldığını, bunu yasaklamaya hakkımız olmadığını itirazımda söyledim. Bu karar benzer olaylarda

emsal karar olarak sunulabilir."

Bu arada Kürdistan ve Türkiye'de ilk kez bu yıl Newroz bayramının coşkuyla kutlanmasına gösterilen musamaha da Kürt halkında iz bıraktı. Ecevit'in inkarcı yaklaşımı ve savaştan uzak İstanbul Valisi'nin Newroz kutlamalarına "w" harfinden ötürü izin vermemesi de Türkiye'de bazı gerçekleri değiştiremez. Nitekim Diyarbakır'da savaşın korkusunu yaşayan vali daha mantıklı davranarak "w" krizi yaratmadı. Türkiye'de ciddi değişim ve dönüşümlerin yaşanmasında elbette en büyük çabayı Kürt halkı gösterecektir, bu arada Türkiye halkı da buna katkı sunmalıdır.

Türkiye'nin verdiği olumlu mesajları artı puan olarak kayıtlara geçen Avrupa'nın hiç istemediği tavır ve tutumların ise son günlerde özellikle Ecevit şahsında ifadesini bulması, Türkiye için büyük bir ayıptır. Ecevit, belli ki Avrupa'nın eleştirilerine yanıltıcı yaklaşmakla belki de farkına varmadan kendisi "feodal" bir konuma düşüyor. Yapılan eleştiri ve önerileri hazmedememe feodalizmin ve gericiğin teorik anlamda da olsa ta kendisidir.

Diğer yandan insan hakları savunucusu Akın Birdal'ın yeniden cezaevine gönderilmesi, HADEP üzerinde Kürdistan ve Türkiye'de baskı ve engellerin devam etmesi, kitlesel gözaltıların halen yaygın olması, çocukların bile gözaltına alındıktan sonra tutuklanmaları, sayılabilecek olumsuz örneklerden sadece birkaçı. Türkiye'nin, bir yandan kötü imajı silmeye çalışırken, öte yandan yeni hatalara yol açması, atılan ileriye dönük adımları tekrar geriletıyor ve Türkiye'nin yerinde saymasına yolaçıyor.

Kürtleri asıl cesaretlendiren olgu, kendilerinin attığı cesur adımların sınırlı da olsa ılımlı gelişmelere yolaçmasıdır. İmralı sürecinden bu yana Türkiye'nin olumsuzlukları ile olumlulukları teraziye konulsaydı elbette olumsuzlukları çok daha ağır gelecekti. Nitekim demokratik bir sistemin tassis edilmemesi de bu dengesizliğin sonucudur. Türkiye'nin feodal yaklaşımı, uzun yıllar Avrupa ile ciddi didişmelere yolaçmadı mı? Diğer yandan HADEP'li belediye başkanları, İsveç Dışişleri Bakanı Anna Lindh ile görüşmelerinden bir gün sonra Amed'de tutuklandı.

Avrupalıların Türkiye'yi AB üyeliği sürecine yaklaştırmaya çalışırken yönetsiz ve zaman zaman kötü niyetli davrandıkları da görülmüyor değil. Devlet yetkililerinden önce sivil toplum örgütleri temsilcileri ve HADEP'li başkanlarla görüşülmesi, Türkiye'yi psikolojik bunalım ve aşağılık kompleksine kapıtmaya kadar götürdü. Kürt sorununda PKK'siz bir çözüm isteyen İsveç Dışişleri Bakanı gibi bir kesim Avrupalı diplomatın temasları da provokatif ortamın yaratılmasına adeta tuz biber oldu. Bunların tümü Türkiye'nin olgun bir devlet geleneğini bir türlü oturtamamasının da sonucudur. Türkiye ciddi bir devlet geleneğine sahip olsaydı, elbette Avrupa'dan da farklı değerlendirmeye tabii tutulurdu. Küçüklük kompleksine kapılıp kendini sürekli abartılarıyla büyütmeye çalıştığı için sürekli hatalar yapıyor.

Bu yaklaşım Türkiye'yi, AB Komiseri Verheugen'in İstanbul'da yaptığı "Kürt sorunu" tanımlamasını Ecevit'in Ankara'da "Güneydoğu sorunu" olarak düzeltmeye çalışması, AP Sosyalist Grup Başkanı Crespo'yu Kürtçenin bir dil olmadığına ve Kürt sorunun sadece feodal bir sorundan ibaret olduğuna inandırmaya çalışmasına ve Başkan

APO'nun İmralı'dan barış ortamının güçlendirilmesi için yaptığı açıklamaları "İmralı'dan ülkeyi yönetmeye çalışıyor" saplantısına kadar götürdü.

Tekrar olumlu yanlarına dönersek, Kürtlerin yıllarca talep ettiğini yeni yeni kabullenmeye başlaması da kendi başına ilginç bir durumu teşkil etmektedir. Mesela Türkiye makyaj da olsa bazı düzenlemeler yaptığıında, bunları gerek gördüğü için yaptığını beyan eder, ama hiçbir zaman yapılan eleştirilerin bundaki etkisine vurgu yapmaya yanaşmaz. Her şey burdada düğümlendiği için kireçleşmiş sorunların çözümü kolay olmuyor. PKK, bu kireçlenmeyi, arkasında leke ve tahribat bırakmadan çözmeye çalışıyor. Bu çözülme belki uzun sürebilir, ama kesinlikle tamamlanacak bir prosedürdür.

Avrupa'nın ileriye dönük politikası

Avrupalıların bundan sonraki yaklaşımı bu çözülme prosedürüne göre gelişecek. Avrupa Komisyonu, geçtiğimiz

Ekim ayından bu yana Türkiye ile ilgili olarak kendi içinde değerlendirme yapıyor. AB Komiseri Verheugen'in Türkiye'ye yaptığı ziyaret de bu amaçla yapıldı. Önümüzdeki Ekim ayında hazırlanacak AB Komisyonu'nun ilerleme raporunda Türkiye'nin Helsinki Zirvesi'nden bu yana katettiği yolun dökümü yapılacak, artı ve eksilere göre tekrar puan verilecek.

Bu prosedür Türkiye için her yıl tekrarlanacak ve 10 puan üzerinden 10 puana ulaşıldıktan sonra üyeliğin günleri sayılabilecek. Avrupalıların bu görüşü son olarak AB Lizbon zirvesinde de yankısını buldu. Özellikle Newroz etkinliklerinin barışçıl geçmesi üzerinde duran üst düzey yöneticiler, bu tutumu "olumlu yönde bir adım" olarak değerlendirmekle birlikte "yetersiz" bulduklarının da altını çizdiler. Avrupa Parlamentosu Başkanı Nicole Fontaine'nin Lizbon'da verdiği mesaj da bu anlamda önemliydi: "Biz ilerleme belirtileri ya da tersini gösterecek her gelişmeye karşı çok hassasız. Bu nedenle Türkiye ile

müzakerelerin ne zaman başlatılacağını söylemek çok zor." AB Dönem Başkanı Portekiz'in Avrupa İşlerinden Sorumlu Devlet Bakanı Francisco Seixas da Costa da şu belirlenmede bulundu: "Ankara ne yapması gerektiğini çok iyi biliyor. Sadece insan hakları konusunda değil, etnik azınlıkların hakları konusunda da nasıl bir yol izlemesi gerektiğini söyledik. Türkiye Avrupa Birliği'ne girmeden bazı değişiklikler yapması gerektiğinin bilincindedir." İtalya Dışişleri Bakanı Lamberto Dini ise Avrupa Birliği ülkelerinin Türkiye'nin atmak istediği adımları gördüğünü, önemli olan Ankara yönetiminin bundan sonra da cesaretle adımlar atmaya devam etmesi olduğunu ifade etti.

Avrupa Birliği, yeni üye olacak ülkelere somut olarak kendileriyle birlikte barış kültürünü de getirmelerini istiyor. Zirvede bu mesajı AB Komisyonu Başkanı Romano Prodi verdi: "Bu sürece dahil olmak isteyen ülkeler çok iyi bilmelidir ki kendi iç barışını sağlamalıdır. AB'ye geldiklerinde kendileriyle bir-

likte barışı da getirmeleri gerektiğinin bilincinde olmalılar. AB'ye üye olmak isteyen tüm ülkeler için kurallar var ve her ülkenin bu kuralları kabul edip buna göre hareket etmesi gerekiyor."

Oysa geçtiğimiz zirveleri bununla karşılaştırdığımızda, verilen mesajların tümü de sertti. Belli ki dönüşüm sinyalleri veren Türkiye, Avrupa'da da olumlu izlenim yaratıyor. Bu sürecin adım adım ilerletilmesi en önemlisidir. Barışın çoğu zaman yıllar aldığı gözönünde bulundurulduğunda, Türkiye'nin Kürt sorununun çözümünde adımlarını hızlandırması ihtimali yüksek görünüyor.

Örneğin İsrail-Filistin, ya da İsrail-Suriye barış süreçlerine bakıldığında çok ayrı bir tablo ortaya çıkıyor. İsrail ve Filistinliler arasında çok sayıda anlaşma imzalanmasına karşın, küçük bir karış toprağın Filistinlilere iade edilmesi bile yıllar aldı. İsrail ve Suriye barışının önü ise halen tıkalı.

26 Mart'ta Cenevre'de Suriye Devlet Başkanı Hafız Esad ve ABD Başkanı Bill Clinton arasında yapılan üç saatlik

görüşmeden kayda değer bir sonucun çıkmaması, yaşanan çıkmazın halen çözülmememesinin bir işaretidir. Stratejik Golan Tepeleri söz konusu olduğu için her iki taraf da en yüksek kartı oynuyor. Ama ne olursa olsun, iki güç sonunda yıllar da alsa anlaşacak.

Genel tabloya baktığımızda, Türkiye'ye verilen mesajlar tahrik edici üslup içermediği gibi kazanımcı yaklaşım ihtiva etmektedirler. Bu mesajların tümünün de Türkiye tarafından çok ciddi şekilde sentezlenmesi gerekiyor. AB'nin 28 Mart'ta aldığı son karar da Türkiye'nin girdiği sürecin ne kadar hızlı geliştiğini gösteriyor. Estonya, Macaristan, Polonya, Çek Cumhuriyeti, Slovenya ve Kıbrıs Cumhuriyeti ile müzakereleri 1998'den beri yürüten AB, Helsinki Zirvesi'nde alınan kararlar doğrultusunda, Malta, Bulgaristan, Letonya, Litvanya, Romanya ve Slovakya ile de tam üyelik müzakerelerini başlattı. Böylece 13'üncü aday ülke olan Türkiye tek başına bu sürecin dışında kaldı. Önemli olan da işi bu aşamaya getirmek.

Baştarafı 16. sayfada

yaptığım röportaj var. Ben bu değerlendirmeyi üç yıl önce yapmıştım. Duyarlılıklarım, psikolojim ve çabalarımla bunun farkındayım.

M. Can'a en çok Kemal Pir kızıyor. Kemal arkadaş onun bozguncu olduğunu söylüyordu. Meral de öyleymiş. Dürüstçe bir yaklaşım içinde değiller. Ben bunlara bir parça ekmek bile yedirmem. Savaşta işi gücü bozgunculuk yapmak, barışta da öyledir. Bu işler öyle onların sandıkları gibi değil. Ne mücadele sandıkları gibi başlamış ve yürümüştür, ne de barış sandıkları gibi gelişmiştir. Bunların meselesi politika yapmak değildir. Bizim politikalarımızın kaba direnişçilik ve teslim olmakla ilgisi yoktur. Ordun bile olsa, bundan daha fazla ne yapabilirsin? "Biz sonuna kadar savaşırsız" tavrı olursa, bu bir mahalle kavgası gibi olur ve anlamlı değildir.

Benim burada en zor koşullardaki sekiz aylık pratiğim bile Türkiye'yi dönüşüme uğrattıyor. Türk solu klasik tavrında devam ediyor. Bunca yıldır politika yapıyorlar, ama her şeyi sağa teslim ettiler. Yirmi otuz yıl politika yapacak-sın, en ufak bir hak bile sağlamayacaksın, bu sorumsuzluk ve vicdansızlıktır. Başaramayan politikacılık, politika değildir.

Benim buna karşı tavrım nedir, bunlar çok açık. Yurtsever, kuvayı milliyetçi herkesi düşman olarak göremeyiz. ABD'yi de tümünden düşman olarak göre-

meyiz. ABD ve Türkiye bazı generalleri değişim için kullanmak istedi. Bunları görmezlikten gelemeyiz. ABD ne kadar üzerimize geliyor, bazı sorunları ne kadar çözebilir, bunları göreceğiz.

Mehmet Can'a ilişkin olarak, yazdığı yazılardan dolayı, bir yıl önce isim vererek bazı çözümlemeler yapmışım. Onları bulup yayınlayın. O zaman da bu yaklaşımın dogmatik ve tehlikeli olduğunu belirtmişim. Benim yazılarımı okuyarak bunları çıkarabilirsiniz. Pratik politika böyle değil, farklıdır. Dünyanın, ABD'nin kontrol alanına girmesi dünyanın sonu değildir. Bu süreçte de yeni çelişkiler ortaya çıkacak, yeni mücadeleler ve dönüşümler yaşanacaktır.

1985'te Ekim Devrimi'nin 70. yıldönümü vesilesiyle yaptığım değerlendirmede de bunlar var. Gorbaçov SSCB'nin başına geldiğinde, '70'li yılların sonunda, nükleer dehşet dengesi bütün insanlığın gelişmesini durdurmuştu. Nükleer dehşet dengesinin bozulmasını olumlu buldum. Bu yanıla SSCB'nin çözülmesini olumlu karşıladım. Reel sosyalizmin bir de bu yanı var. Bu bloklaşmanın çözülmesi gerekiyordu. Böylece dünya çözülmüş, dengeler iç içe geçmiştir. Kapitalizm bile artık eskisi gibi değildir, değişmiştir. Mali sermayenin ABD eliyle global hakimiyeti kuşkusuz olumsuz bir şeydir. Ama bu dünyanın sonu değildir. Çünkü bu durum yeni çelişkileri de beraberinde getiriyor. Bu çelişkilerden yararlanmak gerekir. Günümüz dünyasında adeta bir sistemler harmanlaşması yaşanıyor. Bir karşılıklı

etkillenme durumu söz konusu. Bu sistemler harmanlaşması içinde yerimizi bulmamız gerekir. Sosyalizmi kurarsın, liberal demokrasiyi denersin, senin en temel meselen olan ulusal meseleyi çözersin.

PKK'nin eski programı, soğuk savaş döneminin programıdır. Dünyanın üçte biri çözülmüştür. Bu gerçeği kabul ederek program yaparsın. Ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı ilkesi artık eskisi gibi uygulanamaz. Bloklar anlamında dünyada destek kalmadı. Artık Vietnam tipi ulusal kurtuluş hareketleri gerçekleşemez. Kaldı ki, ABD'nin farklı tarzları var; insan haklarına saygı ve demokratikleşmeyi öngören yaklaşımları da var. Bunları görmezlikten gelemeyiz. Kültürel haklar ve kimlik sorunu, demokrasinin genişletilmesi çerçevesinde çözülebilir. Eski sistemin yerine, yeni dünya düzeni var. ABD güçlü gibi görünüyor, ama Çin ve Avrupa da var. Bunu görmezlikten gelemezsiniz. Buna uygun çözümü geliştireceksiniz. PKK eski programını aşip yenileyecektir.

Yeni dünya düzeni bir gerçek değil mi? Marksistlerin bir görevi de somut koşulların somut tahlili değil midir? Biz ilk programımızda farlılıklarımızı ortaya çıkarmayı hedefledik, bunu yarattık. Kürt kimliği ortaya çıktı ve kabul edildi. Ayrıllıklılık da ortadan kalkıyor. Zaten bunu dayatmanın anlamı da yoktur. Dünya çapındaki gelişmelerle bağlantılı olarak, demokratik çözümde uzlaşma zemini yaratılmıştır. Bu, sosyalizmin demokratikleştirilmesidir. SSCB de-

mokrasiyi geliştiremedi. Buna karşılık ABD ve Batı demokrasiyi geliştirdiler ve bundan karlı çıktılar.

M. Can klasik solculuğu aşamadı, reel sosyalizmin etkisindedir. Böylesi tipler yeni dönemi anlamakta zorluk çekiyorlar. Bir müridi kolay kolay demokrat yapamazsın. PKK'de dogmatik sosyalizmin etkisinin kırılması yaşanıyor. PKK'nin kendini bu temelde yenilemesi onu koruyor. Dünyada da bu böyledir. Barış sınırlı olsa bile, PKK bunu önüne koyabilir. Dünya değişmiştir, ABD ve Avrupa bu çözüme mecburdur. Onbeş yıllık silahlı mücadele ile demokratik devrimin, öncüsü biziz. Bana göre demokratik devrim başarılıdır. Bunun üzerinde gelişen süreç, demokratik devrimin evrimleşmesidir. Bunun iyi anlaşılması gerekir.

Ben PKK'ye ufuk kazandırmak için bunları yaptım. Aniden buna karar verilmiş gibi bir durum söz konusu değildir. Oldukça ilkelidir. Akıl ve birikim bunun için kullanılır; imkan olsa barış olur. Türkiye'de HADEP ve bütün partiler bunu yapabilirler. Kongre yapılırsa, bunun programına ulaşabilirler. PKK'ye ufuk kazandırdım, PKK'yi çok önemli bir eksiklik ve yanlışlıktan kurtardım. PKK'deki mevcut savaş tarzı çok tehlikeli bir noktaya doğru gidiyordu. Çeteleş me eğiliminden her zaman söz etmişim. Bunlar suçsuz insanları ve hatta kendi yoldaşlarını vuracak kadar vahşiydi. Sakık'ın yüze yakın kişiyi bu biçimde katlettiğini sanıyorum. Kendine rakip olacak sivriilen kişileri yok etmiştir. Kör

Cemal denilen adam, "Hoşunuza gitmeyenleri çatışmada öldürün; sonra da ne yapalım, çatışma ortamıdır dersiniz" diyordu. Agit arkadaşın şehadeti de böyledir. Bunların insanlıkla ilgisi yoktur. Bu şiddet anlayışı, PKK'nin dünyada "terörist örgüt" sayılmasının nedenidir. Bu şiddet anlayışının eleştirisi anlamında, bunları yıllardır dile getiriyorum.

Barış için de söyledim, savaş-barış ilişkisini kurdum. Bu eksikti ve bunu tamamladım. PKK'nin öz savunma hakkı dağda silahla da olur. Kimliğimi inkar edersen, ben de kendimi savunurum. Anlaşılsa, kimlik kabülü temelinde anlaşma olursa, bu teslim olma değildir. Devlet bunu öyle birden kabul etmez. Ama Avrupa ve dünya bunu böyle istiyor. Devlet de kabul eder, etmezse mücadele devam eder. Burada benim durumum da böyledir; Kimliğimi kabul etmezseniz, beni asın diyorum. Çözüm-den yana olursa, yaşayacağız; inkardan yana olursa yaşamayacağız.

Devlette bir güç var, zayıf ve karanlıkta bir güç, bize ulaşabilir mi, bilemem. Ama bir güç var, bunu görelim. Benimle daha iyi yürür, dağdakilerle uzun sürer. Bizimkilerin kafası buna uzak, devlet de buna uzak. Ben ortamı yumuşatmaya çalıştım. Ama süreç demokratik çözüm modeline uygun görünüyor. Olmazsa bir mevzi kazanılmış olur. Dağdakiler bu temelde direnirler, doğru temelde kazanabilirler. Mehmet Can niye bunu anlamıyor? Keşke bu süreci hızlandırabilseydik! Kuru söz çürütür.

Mektup

Merhaba Kibele

Yaşamın ölümsüz sevgilisi

Her karanlıkta yüreğimde titreyen yıldızım benim

Ne kar kanatlı güvercinlerim var

Gagalarında mektup uçuran

Ne de posta servisi

Ama yine de doludizgin yazmazsam delireceğim

Hiçbir zaman eline geçmeyecek olan mektuplarımı

7. Olağanüstü Kongre'ye sunulan PKK MK Raporu'nun ikinci bölüm f, g ve h kısmı

PKK HAREKETİ

f- Çözüm Arayışları ve Direnişin Sürdürülmesi

1991-'92 sürecinde yaşanan büyük devrimci yükselişe rağmen, öncülüğün bu yükselişi yeterince değerlendiremediğini gören Parti Önderliğimiz, Güney Savaşı'nın sonuçlarını ve ortaya çıkan stratejik durumu değerlendirerek, 1993 yılı baharında tek yanlı olarak ateşkes ilan etti. Türkiye cephesinde de Özal'ın başını çektiği bir kanadın ateşkes ve sorunları tartışma eğilimine açık ve yatkın olması gerçeği yaşıyordu. Ateşkesin ilanı resmi olarak belgeler düzeyinde değerlendirilmeye ve karara tabi tutulmamış olsa da, fiilen bir stratejik değişiklik anlamına geliyordu. Sekiz yıllık savaşın ardından, savaşa ve savaşın çözmek istediği soruna savaş dışı yöntemlerle çözüm bulmayı içeriyordu. Diyalog yöntemi, demokratik siyasi yöntemlerle tartışarak Kürt sorununa çözüm arama, ateşkesle birlikte ortaya konulan yeni yol ve yöntemdi. Böyle bir yaklaşım PKK'nin özüne de, siyasal stratejisine de uygundu. PKK gerilla savaşına, halk savaşına, ulusal sorunu çözmek ve demokratik gelişmeyi yaratmak için başvurmuştu. Savaş, bu tür gelişmeler yaratıkça ve bu tür gelişmelere hizmet ettikçe gerekli ve değerliydi. Yani temel sorunlara başka yöntemlerle çözüm bulunamayınca, son çözüm aracı olarak savaşa başvurulmuştu. Savaş, sorunu bütün yakıcılığı ile ortaya çıkarmış ve çözümünü dayatmış olmasına rağmen, '92 sonunda görüldüğü gibi sorunun çözümünü sağlamıyordu. O zaman savaşı durdurarak değişik yöntemlerle soruna çözüm aramak, PKK çizgisinin bir gereği ve uygulanması oluyordu.

O açıdan ateşkese ve ateşkesle başlatılan süreç, yeni bir stratejik değişim süreci olarak önemli değer biçildi. Yerinde ve büyük bir sorumlulukla atılan bu adımın bu ölçüde de büyük yankısı ve etkisi oldu. Hem Kürdistan'da hem de Türkiye ortamında, yine dünyada büyük etki yarattı. Öyle ki, artık Kürt sorununun bu biçimde bir çözüm bulacağı anlayışı ve bekleyişi birçok çevrede yankı bulmaya başladı. Ancak yerinde ve zamanında bir çözüm yöntemi yaratabilecek bu önemli adım kısa sürede sabote oldu ve sürdürülemedi. Böylece Kürt sorununun çözümü açısından geliştirilmesi artık gündeme girmiş olan bir stratejik değişiklik başarılamamış oluyordu.

Kuşkusuz '93 başında böyle bir ateşkes ilanına gitmek ve bununla yeni bir çözüm stratejisi aramak ne kadar anlamlı idiyse, bu sürecin sabote edilmesi ve ke-sintiye uğratılması, ateşkesin kısa sürede son bulması da o derece önemlidir ve anlaşılmalıyı gerektirir. Ateşkesin neden sürdürülemediği, dolayısıyla gerekli olan ve gündeme giren stratejik değişimin neden yapılamadığı, üzerinde en fazla durmamız gereken temel bir konudur.

Şunu açıkça ve öncelikle belirtmemiz gerekir ki, böyle bir ateşkes ilanı her ne kadar parti güçlerimiz tarafından uygun görülmüşse de, aslında yeterince anlamı bilince çıkarılamamıştır. Ateşkesle gündeme gelen stratejik değişimi, biz parti yönetimi ve parti kadroları olarak derinliğine kavrayamadık; ona çok yüzeysel ve dar bir yaklaşım içinde olduk. Diğer yandan işbirlikçi çete eğilimi böyle bir süreci sabote etmek için her türlü çabayı yürüttü ve sabote etti. Böyle bir dönemde kadro bünyemizde ortaya çıkan ve halen erken iktidar hastalığı biçiminde tanımlanan eğilimler, değişim ortamını bulandırıp muğlaklaştırdı. Örgütlü değişimi olumsuz etki-

ledi ve böyle bir durumla Önderliğin sürece daha derinlikli yaklaşım geliştirmesi ve bütün sabote girişimlerine karşı değişim sürecini ilerletmesi konusunda destek ve güç vermedi. Örgütü güçlü ve sağlam bir değişime tabi tutmadı. Bir yandan süreci derinliğine kavrayamama, diğer yandan çeteciliğin sabote edici yaklaşımları bu tür örgütsel bünyeyi zayıflatıcı tutumlarla da birleşince, bu durum partinin ve Parti Önderliği'nin stratejik değişim süreci üzerinde yoğunlaşmasını, süreci derinleştirmek için yeni yol ve yöntemler geliştirmesini olumsuz yönde etkiledi. Bu da yenisinden bir savaşın, bir ölüm-kalım çatışmasının ortaya çıkmasına yol açtı.

Oysa '93'ten itibaren yeni bir stratejik değişimi derinliğine geliştirmeli, önüne çıkan engelleri görerek ve bertaraf ederek, bu stratejik değişimi ve bu temelde çözüm sürecini geliştirebilmeliydik. '95'ten itibaren siyasal mücadele temel mücadele biçimimiz olmalı, askerlik bu temel mücadeleye bağlı bir taktik mücadele durumuna düşürülmeliydi. Dünyadaki değişim ve gelişmeler bunu gerektiriyordu. Kürdistan'da yürütülen mücadelenin ortaya çıkardığı gelişme düzeyi artık sürecin böyle bir değişim temelinde ilerletilmesini açıkça gündemleştirmiş bulunuyordu. Böyle bir değişiklik çıkmaza ve çözümsüzlüğe son verecek, savaşa yaratılamayan çözüm yerine yeni bir çözüm yolunu ortaya çıkartacaktı. Ancak bu değişimin niteliği böyle görülemedi ve kavranamadı. Her ne kadar Parti Önderliğimiz tarafından bu yönlü değerlendirmeler geliştirilirse de, bunlar kurumlaştırılmadı, örgüte ve kadroya özümsetilemedi. Yine

çeteciliği kendi himayesinde en ileri düzeyde imkanlar yaratarak kullandı. Böylece Türkiye Devleti cephesi ateşkes ve demokratik yöntemlerle Kürt sorununa çözüm bulma, dolayısıyla Türkiye'deki demokratikleşmeyi geliştirme eğilimini şiddetle tasfiye etti. Çetecilik acımasız bir savaşım yürüttü. Öyle ki, her iki alanda, devlet ve parti taraflarında bu düzeyde etkili hale gelen çete eğilimleri, değişim ve çözüm imkanlarını ortadan kaldırarak, çatışmayı ve şiddeti son derece tırmandırdılar.

Zamanında mücadele stratejisinde gerekli değişikliği yapamama ve değişim için atılan adımların bu biçimde sabote edilmesi, partiyi giderek siyasal stratejisinden de kısmen uzaklaştırdı. Bu süreçte Kürt sorunu için temel çözüm alanı olan Türkiye'den ve halktan belli bir kopuşu yaşadı. Bu temelde halkta kopma ve dağa çekilişi biçiminde bir sıkışma ortaya çıktı ki, bu durum çözüm sürecine tersti ve partinin siyasi stratejisine kesinlikle uygun değildi. Çeşitli güçler bu durumu kendi çıkarları için teşvik ettiler ve böyle bir süreçte akan kan üzerinden siyaset yapmaya çalıştılar. Savaş ağalığı ve savaş rantçılığı bu biçimde hem Türkiye hem de Kürt cephesinde gelişti. Savaş ilgi duymayan, hatta savaşı terörizm olarak tanımlayan birçok çevre, gerillanın ortaya çıkardığı imkanlar üzerinde siyaset yapmaya, dolayısıyla parti etrafında birleşmeye yöneldi. Bu durum partimiz için, nüanslar biçiminde de olsa kendi siyasi çizgisinden kısmen uzaklaşmayı gündeme getirdi ki, çözüm süreci için bu, doğru olmaya ve süreci ilerletmeyen bir durumdu.

Oysa Kürt sorununda çözümün anahta-

“1998’de değişimin ertelenemezliğini ve partinin buna öncülük yapması gerektiğini kesin olarak görüp buna yönelen Parti Önderliğimizin önü bilinen uluslararası komployla kesilmek istendi; ancak 15 Şubat koşullarında bile, Parti Önderliğimiz kararlılığını ve çözümleyiciliğini sürdürüp, değişim sürecini bu biçimde geliştirmesini bildi. Ne pahasına ve hangi ortamda olursa olsun, değişim için gerekli olan stratejik kararları alarak, partide değişimi ve dönüşümü gerçekleştirip böylece tüm ortama değişimi dayatmayı esas aldı.”

örgüt yapısında gerekli değişime ulaştırılmadı; fiili olarak Parti Önderliği'nin mücadeleyi geliştirirken yaptığı düzenlemeler olarak kaldı. Kadro bu durumu da fazla görüp anlayamadı ve Önderliğin pratik olarak yürütme temelinde bu değişime varma çabaları da böylece sonuç vermedi.

Bu süreci değerlendirirken Parti Önderliği şöyle diyor: “Bünyesel yanlışlık zamanında aşılmadığı için, bir yandan ırkçı-milliyetçi ve savaş rantçılığı, diğer yandan etnik-milliyetçilik ve savaş ağalığı son derece tehlikeli bir durum yaratıyordu. PKK'nin son iki kongresi bu durumları aşabilirdi. Eleştiri yapıldı, ama kurumsalmaya ve kadrolaşmaya hakim kılınmadı.” Parti Önderliğimizin de belirttiği gibi, stratejik değişikliği yapamama Türkiye cephesinde ırkçı milliyetçiliği ve savaş rantçılığını geliştirirken, Kürdistan cephesinde de etnik milliyetçiliği ve savaş ağalığını güçlendirdi. Hem devlet hem de parti bünyesinde savaş ağalığı ve rantçılığı, yine milliyetçiliği ifade eden çete eğilimleri yoğun bir savaşıma giriştiler.

Bu süreç bir yandan partimiz ve devlet arasında çok kıyasıya bir mücadelenin geliştiği ve şiddetlinen çok tırmadığı bir süreç olurken, diğer yandan da parti ve devlet içinde bir iç mücadele ve çatışma süreci oldu. Partide Zeki'nin öncülük ettiği işbirlikçi çete eğilimi tüm partiyi ele geçirmek için yoğun bir saldırı yürütürken, devlet cephesinde Çiller-Güres ekibi neredeyse devlet yönetiminin tümüne hakim hale geldi ve

rı kuşkusuz Türkiye'deydi. Mücadeleyi geliştirebilmek, partiyi ve gerillayı ortaya çıkarıp ilerletebilmek, partiyi taktik açılımına kavuşturabilmek, ulusal direnişi ve gerilla hareketini var edebilmek için dağa çekilmek, diğer alanlarla ilişkilienmek ve bölgeden destek almak kuşkusuz doğrudu ve böyle bir yönelim önemli gelişmelere de yol açtı. Ancak bu, savunma döneminin, sorunu örgüte kavuşturma ve çözüm noktasına getirme aşamasının bir stratejisiydi. Oysa çözüm stratejisi bu biçimde olamazdı. Tersine ancak çözüm alanına daha çok yönelmek ve yaklaşmakla gerçekleştirilirdi. Bu da halka ulaşmayı, halkın siyasi eylemini ve örgütlülüğünü geliştirmeyi, hareketin halkın içine girmesini ve çözümünü orada yürütülecek mücadeleyle aramayı gerektiriyordu. Böyle bir stratejik süreçte aşırı dağa çekilmek, kitleden kopmak ve yine Türkiye'den uzaklaşmak hem savaşı geriletip daraltırken, hem de çözüm sürecinden bizi gittikçe uzaklaştırdı. Çözüm sahasından bir kopuşa, bu biçimde de giderek çözümsüzlük içine düşmeye ve tıkanmaya yol açtı.

Çözümün dayatıcı hale geldiği böyle bir arayış sürecinde, Parti Önderliğimiz, '95 ve '97 hamleleriyle askeri inisiyatif kazanıp çözüm sürecini geliştirmek istediysede, stratejik değişiklik yapamama ve taktik uygulamada tekrara düşme buna imkan vermedi. Dolayısıyla '95-'96 Ateşkesi yürümedi; siyasi ortamda ciddi bir etkilemeye ve tartışmaya yol açmadı. '98'de ise ateşkesi daha farklı ele almak gerekli oldu.

1993-'97 süreci, devlet ve partimiz için hem karşılıklı şiddeti tırmandırma, hem de şiddetli bir iç çatışmayı yaşama süreciydi. Özellikle parti ve devlette yaşanan bu iç çatışma, yani çeteciliğin her iki tarafta da kendini hakim duruma getirme çabası ve önemli ölçüde etkili olması, zaten bu süreçte çözüm arayışlarının sabote edilmesine ve stratejik değişimin engellenmesine yol açan en temel etkendi. Öyle ki, bir değişimin ve çözümü gerçekleştirecek bir stratejik duruşun gerekliliği görülse de -ki Parti Önderliği kapsamlı değerlendirmelerle bunu birçok kez ortaya koydu ve açık çağrılar ve ilanlar da geliştirdi- kurumsal ve kadrosal düzeyde gerekli değişikliği yapamadı. Çünkü dayatılan bir çetecilik vardı.

Çetecilik dayatması, bunun parti yönetimi ve kadroları tarafından aşılama-ması ve etkisiz hale getirilememesi, örgütü değişimi yapma gücünden yoksun kılıyordu. Örgütlülüğü, örgüt denetimini ve disiplinini zayıflatıyor, böylece değişim yapmayı çok riskli hale getiriyordu. Değişmemek, değişim içinde tasfiyeyle karşı karşıya gelme tehlikesini içeriyordu. Bu nedenle çeteciliğe karşı mücadele, işbirlikçi çete eğilimini aşmak, onun yarattığı bozulmayı, disiplinsizliği, bireyciliği, dağınlılığı ve yozlaşmayı ortadan kaldırıp sağlam bir parti örgütünü ortaya çıkartmak, örgütlü bir değişim yapabilmek açısından zorunlu hale geldi. Parti '97'ye kadar böyle bir mücadele yürüterek, işbirlikçi çete eğilimini partide mahkum ve tasfiye edip değişim yapabilecek bir parti gücü ortaya çıkardı.

ça gösterdi. Bu yıllardaki büyük direniş, devrimi koruyan, devrimin, ulusal kurtuluş hareketinin ve gerillanın yenilmezliğini kanıtlayan bir rol oynadı. Bir yandan bu yenilmezliğe ortaya çıkarma, diğer yandan Türkiye cephesindeki çete eğiliminin hakimiyetine ağır darbeler vurma, giderek Türkiye cephesinde devlet ve toplum içinde artık şiddetle sonuç alınamayacağı eğilimini geliştirip güçlendirdi.

Böylece şiddet yanlılarının rantçı oldukları, çıkar sağlamak için bu şiddeti ve çatışmayı dayattıkları daha çok açığa çıktı ve herkes tarafından daha fazla görülür hale geldi. Bu da o çevrelerin teşhir ve tecrit olmalarına, dolayısıyla çeteciliği aşan ve sorunlarına çözüm arayacak bir denetimli yapıyı devlet nezdinde ortaya çıkaran bir gelişmeye yol açtı. Başta orduda olmak üzere, Türkiye'de '97'den itibaren böyle bir gelişme yaşandı. Çeteciliğin egemenliğini aşmak isteyen ve bununla mücadeleye giren bir eğilim, bu tarzda açıkça görüldü. Böyle uzun süren şiddetli bir çatışmanın ardından, 1998'de değişimin ertelenemezliğini ve partinin buna öncülük yapması gerektiğini kesin olarak görüp buna yönelen Parti Önderliğimizin önü bilinen uluslararası komployla kesilmek istendi; ancak 15 Şubat koşullarında bile, Parti Önderliğimiz kararlılığını ve çözümleyiciliğini sürdürüp, değişim sürecini bu biçimde geliştirmesini bildi. Ne pahasına ve hangi ortamda olursa olsun, değişim için gerekli olan stratejik kararları alarak, partide değişimi ve dönüşümü gerçekleştirip böylece tüm ortama değişimi dayatmayı esas aldı. Öyle ki, her türlü rantçı, çıkmazı ve çözümsüzlüğü ön-gören, çıkarını orada bulan eğilimlerin engellemelerine rağmen, onları aşan bir yönelim olarak, bu süreç giderek ortamda hakim hale geldi.

Açıkça görülüyor ki, bu dönemin savaşı büyük ölçüde tekrardı. Kürdistan'da silahlı mücadele ulusal demokratik hareketi geliştirebileceği kadar geliştirmiş ve stratejik düzeyde rolünü oynamış; '92 sonunda kat etmesi gereken stratejik adımı gerçekleştiremeyerek, böyle bir stratejik yaklaşım içerisinde artık rolünü tamamlamıştı. '93 sonrasında savaşın artık yeni bir stratejik yaklaşımla ele alınması, siyasal mücadele stratejisine bağlı olarak yürütülmesi ve gelişme yaratması için bir zorunluluktu. Böyle olmadığı ve silahlı mücadele eski stratejik yaklaşıma bağlı olarak yürütülmeye çalışıldığı için, doğru ve etkili taktik uygulamalar içine girilememiş; sürekli tekrarı içeren ve stratejik gelişmede rol oynayamayan bir taktik tekrar içinde kalmıştır. Bu da Güney'de olduğu gibi yetersiz pratikle birleşince, savaşın mücadelede etkili olması ve gelişme yaratması gerçekleşmemiştir.

Oysa koşulların gerektirdiği stratejik değişim yapılabilse ve buna uygun bir savaş pratiği içinde olunsaydı, silahlı mücadelenin alanı, taktiği, yöntemi ve hedefleri buna göre seçilseydi, kuşkusuz daha etkili ve daha yaratıcı taktik uygulama içerisinde olunabilir, her eylem ve her taktik süreç siyasi gelişmelere yol açan başarılı bir mücadele olarak hayata geçerdi. Bunun doğru ve mümkün olduğunu Zilan Direnişi çok açık bir biçimde gösterdi. Parti Önderliğimizin “dönemin doğru tarzı ve taktiği” olarak değerlendirdiği bu direnişçiliğin, önemli etki ve gelişme yaratmasına rağmen, her alanda gerilla mücadelesine hakim kılınamaması, tersine savunma döneminin taktik yaklaşımları ve eylem yöntemlerinin olduğu gibi böyle bir sürece de dayatılmak istenmesi, giderek bir tıkanmayı ve tekrarı, o da bir etkisizliği ve yozlaşmayı savaş pratiği içerisinde ortaya çıkardı. Böyle bir savaş, kuşkusuz siyasi planda çok fazla gelişme ve sonuç

yaratamadı. Ancak direnişin bu biçimde bile olsa sürdürülmesi, partinin ve gerillanın, yani devrim cephesinin yenilmezliğini ortaya çıkardı ve gösterdi. Bu da düşman cephesi açısından savaşta ısrarın kendileri için de bir çözüm olmadığını, mutlaka başka yol ve yöntemlerle bir çözümü aramaları gerektiğini ortaya koydu.

Görülüyor ki, böyle bir süreçte gerekli stratejik değişim yapılamadı diye yürütülen savaşın hiçbir değerinin olmadığı sonucuna varmak, tekrar yaşandı diye savaş gereksizdi biçiminde bir düşünceye ulaşmak kesinlikle yanlıştır. Bu, devrimci mücadelenin, devrimci irade ve yine ulusal kurtuluş iradesinin hiçe sayılması, onun korunup geliştirilmesinin nasıl olacağı konusunda gerekli doğrultunun esas alınamaması anlamına gelir. Çünkü değişiklik yapmak tek başına partinin işi değildi ve olgunlaşmış koşulları gerektirdi. Kuşkusuz partiye yöneltilen şiddete karşı bir direnç mutlaka gerekiyordu ve bu direnç gösterilmiştir. Bu anlamda çok zorlu geçse de, yürütülen direnişle devrimci gelişmeler ve ulusal demokratik devrim süreci korunmuş; mutlaka çözüm bulunması, Türkiye ve dünya ortamına dayatılmıştır.

Böyle bir süreçte kitle hareketi ve direnişi, savaşla birlikte ve daha çok savaştan aldığı güçle her sahada sürmüştür. Özellikle '91-'92 büyük yükselişi düzeyinde olmasa da, bilinçlenen, örgütlenen ve eyleme kalkan Kürt kitlesi düşüncesi, duygusu ve davranışıyla ulusal demokratik gelişme içerisine girmiş, sürekli bir mücadele ve direniş içerisinde olmuştur. Bu süreçte halkın mücadelesi ve direnişi Kuzey'de olduğu gibi Güney'de ve Doğu'da da geliştirilmiş, silahlı direniş ve halkın ulusal kurtuluşçu eylemliliğinin etkileri bu parçalara da yayılmış, böylece bu parçalardaki halkın da ulusal bilinçlenme ve ulusal birliğe yönelmesi ve kimi zaman ulusal direnişe katılması durumu ortaya çıkmıştır. Böylece ulusal hareket bütün Kürt toplumunu ve Kürdistan'ı kapsayan bir düzeye ulaşmıştır. Özellikle Büyük Güney'deki gelişmeler bu süreçte Güney'in devrimci mücadeleye açılımı düzeyine ulaşmış; bu alanda ortaya çıkan değerler mücadelenin sürdürülmesine önemli katkılarda bulunmuştur. Daha sonra uluslararası komplo karşısında Doğu kitlesinin gösterdiği tutum, aynı düzeyde ulusal mücadeleye büyük bir katkı anlamına gelmiştir.

Yurtdışı kitlesi direnişini ve siyasi eylemliliğini bu süreçte kesintisiz olarak sürdürmüş; hem siyasi eylemle hem de mücadeleye destek vererek, bu yeniden direnişe en büyük katkısı sunan alanlardan birisi olmuştur. Kendi içinde birçok eksikliği ve yetersizliği olsa da, Avrupa çalışmaları böyle bir mücadeleyi yürüten bir çalışma olarak ulusal kurtuluş direnişinde önemli rol oynamıştır.

Böyle bir süreçte kitle hareketi ve yine önemli bir özgürlükçü açılım bakımından, kuşkusuz kadın hareketinin gelişimi önemlidir. Hem ideolojik-politik çizgi düzeyinde yeni bir açılım, derinleşme ve gelişme, hem de kitle eylemliliği bakımından bu zorlu direniş sürecinde ulusal direnişi ısrarla sürdürme bakımından, bu açılımın önemli katkıları olmuştur. Devrimin sosyal yönünün geliştirilmesi ve demokratik açılımlarının ilerletilip derinleştirilmesi böyle bir mücadeleyle olmuş, bu da devrim cephesinin yenilmezliği bakımından önemli bir rol oynamıştır. Özgür kadın hareketi ideolojik yaklaşımlar ve çizgi bakımından, yine örgütsel ve eylemsel bakımdan değişik aşamalardan geçerek, kendisini önemli bir devrim gücü haline getirmiştir. YAJK ve PJKK örgütlenmeleri böyle bir gelişmenin somut örgütsel ifadeleri olmuştur.

Yine propaganda çalışmalarımız basın-yayın araçları ile bu süreçte daha fazla geliştirilmiş; parti görüşleri kitleye daha çok ulaştırılarak, kitleyle parti arasındaki bağ bu yöntemle korunmuştur. Her türlü örgütsel kopukluğun ortaya çıkıp yaşandığı ve kitle örgütlenmelerimizin zayıfladığı böyle bir süreçte, propaganda çalışması temelinde kitlelerle bağın düşünce düzeyinde ileri boyutlarda korunması, hem partinin kitle

gücünün ayakta kalıp daha da gelişmesine hem de bu gücün siyasi eylemi geliştirmesine yol açmıştır. Eğer böyle bir gelişme olmasaydı, örgütsel bağların zayıfladığı bir ortamda, mevcut halk gücünü ayakta tutmak ve bu tür bir eyleme yönlendirmek mümkün olmayacaktı. Bu da tabii direnişin böyle zor koşullarda sürdürülmesini zayıflatacak, devrim cephesinin daha fazla zorlanmasına yol açacaktı.

Yine legal faaliyetler, özellikle Türkiye'de ve Kuzey Kürdistan'daki legal, siyasi ve kültürel çalışmalar bu dönemde yeni gelişmeler yaratamamışsa da, '91-'92 sürecinde ortaya çıkardığı gelişme düzeyini korumaya çalışmıştır. Çok fazla geliştirilemeyen bu faaliyetlerin korunması, sınırlı da olsa siyasi mücadele ortamına etkide bulunması, yine direnişin sürdürülmesinde ve yoğun düşman saldırıları karşısında devrimin ve devrimci hareketin tasfiyesinin önlenip, devrimin yenilmezliğinin gösterilmesinde belli bir rolü olmuştur.

Bu dönem kuşkusuz dünyaya açılımda da çok daha ileri düzeye ulaşılan bir dönem oluyor. Kürt sorunu böyle bir mücadeleyle ilk defa bu düzeyde dünyaya tanıtılıyor. Yine Kürt halk gerçekliği, dünya halklarına tanıtılıyor ve dünya halklarıyla

için çağ açan, Kürt halkını yeni, modern çağa çeken, demokrasi ve özgürlük çağı ile buluşturan, Parti Önderliğimizin deyişle etkisi yüzyıllar sürececek olan bir ulusal ve siyasal harekettir. Kürt tarihinde milat oluşturan böyle bir hareketin kuşkusuz yol açtığı sayısız gelişme ve ilerleme vardır. O açıdan böyle bir değerlendirmede bütün gelişmeleri ifade etmek veya ifade etmeye çalışmak fazla gerekli ve anlamlı olmayacaktır.

Bu çerçevede satır başları biçiminde bazı temel gelişme yönleri şöyle özetlenebilir:

1- Bastırılan ve sindirilen Kürdistan toplumunu savaş içerisine çekerek, Kürdistan tarihinde modern bir ulusal kurtuluş mücadelesinin ve bu temelde bilimsel bir askeri çizginin ve savaş pratiğinin ortaya çıkmasını sağladı. Savaş yasalarına uygun, doğru ulusal kurtuluşçu savaş strateji ve taktikleri doğrultusunda on beş yıllık kesintisiz savaş pratiği ile Kürt toplumunu modern savaş bilimi ve pratiği ile tanıştırdı, Kürdistan'da ilk kez bilimsel anlamda modern bir savaş pratiğinin ortaya çıkmasını ve bunun on beş yıl gibi çok uzun bir süre devam etmesini sağladı.

savaşını yaratmasını bildi. Böyle bir savaş içerisinde Kürt halkının bütün güçleri, dinamikleri denendi. Yaşamaya hakkı olanlarla olmayanlar ayrıştı. Yaşamaya hakkı olan halkın özü ulusal düzeyde gelişme kaydederken, çağdışı olan, gerici statüde bulunan ve yaşamaya hakkı olmayan, fakat toplum üzerinde bir ur gibi, bir kene gibi yaşamaya çalışan olgular da büyük darbeler yiyerek ve bu savaş içinde ciddi biçimde darbelenerek yok olup gitti. Böylece gerici darbelenip parçalanarak, gerici değerler, ölçüler ve yaklaşımlardan kurtarılmış yepyeni, dinamik, devrimci bir halk yaratıldı.

2- PKK devriminin en temel bir yanı bilinç açıklığı yaratması, bilinç ve irade üzerindeki her türlü egemenliği kırması, köleliği ve düşünsel tahakkümü parçalaması, özgür düşünen ve kendisini örgütleyip yürüten bireyi, böyle bir birey için gerekli felsefi ve düşünsel yaklaşımı yaratmasıdır. Bu devrim bireydeki her türlü köleliği yıkıp özgür, iradeli, güvenli, düşünce gücüne sahip, örgütlenen, çıkarını gören ve çıkarı için çalışan ve mücadele eden bireyi yaratıp geliştirmiştir. Böyle bir kişilik gelişiminin en yüce örneği, Başkan

“Bu süreçte halkın mücadelesi ve direnişi Kuzey’de olduğu gibi Güney’de ve Doğu’da da geliştirilmiş, silahlı direniş ve halkın ulusal kurtuluşçu eylemliliğinin etkileri bu parçalara da yayılmış, böylece bu parçalardaki halkın da ulusal bilinçlenme ve ulusal birliğe yönelmesi ve kimi zaman ulusal direnişe katılması durumu ortaya çıkmıştır. Böylece ulusal hareket bütün Kürt toplumunu ve Kürdistan’ı kapsayan bir düzeye ulaşmıştır.”

ilişkilendiriliyor. Bu biçimde halkın ve mücadelenin uluslararası kamuoyuna açılması söz konusudur. Kendini tanıtmayı, dostluklar geliştirmeyi, uluslararası demokratik güçler, çevreler ve halk güçleriyle ilişki ve dayanışma içerisine girmesi yaşanmıştır. Hem Kürdistan'da ısrarla böyle bir direnişin sürdürülmesi hem de bunun dış yansımaları olarak, yurtdışındaki Kürt kitlesinin büyük bir coşkuyla siyasi eylemlilik içinde olması, dünya halkları ve devrimci demokratik güçleri açısından önemli bir dayanak, coşku ve moral kaynağı olmuş; böylece bir yandan kendini tanıtır, ilişki ve dayanışma geliştirirken, diğer yandan Kürdistan ulusal direnişi dünya halklarının demokratik gelişim ve mücadelelerine önemli bir katkı yapmıştır.

g- PKK'nin Yol Açtığı Temel Gelişmeler

PKK hareketi, muazzam güç dengsizliği içinde yürüttüğü zorluklarla dolu otuz yıllık amansız mücadelesiyle Kürdistan'da çağdışı gericiliği paramparça eden, Kürdistan'ı devrimci demokratik gelişme alanı haline getiren, Kürt toplumu

Geçmişteki Kürt isyanlarını aşan bir savaş eylemi olarak, on beş yıllık mücadele, Kürtlerin “herkesin askerleri” olmaktan çıkıp kendi askerleri haline gelmelerine, yine Kürt toplumunun kendisi için değil başkaları için savaşan bir güç olmaktan çıkıp kendi çıkarları uğrunda savaşa girebilen bir toplum haline gelmesine yol açtı.

Modern askerlik ve savaş açısından Kürt tarihine yapılan bu büyük katkı içinde parti, ordu ve cephe gibi ulusal düzeyde öncü mücadele örgütlerinin yaratılıp geliştirilmesine, örgütsüz toplumun örgütlü hale getirilmesine yol açtı. Kürt toplumuna bu biçimde örgüt ve mücadeleyi aşıladı. Ulusal kurtuluş savaşı bakımından halkın ve ulusun çıkarlarını oldukça gözetken, savaş yasalarına uygun, kontrollü ve sınırlandırılmış, Parti Önderliğimizin deyişle “bir damla kanın bile gereksiz yere akıtılmayacağı” bir savaş çizgisiyle, uluslararası alanın Kürt sorunu gibi en zor problemini en az kayıplı bir savaşla ortaya çıkartıp çözüm sürecine soktu. Bu konuda çete eğilimlerinden kaynaklanan sınırlı aşırılıklar ve zarar vermeler olsa da, belki de dünyanın en kontrollü, örgütlü ve denetimli bir ulusal kurtuluş

APO'da şekillenen kişilik gelişimi ve özellikleridir; bu, bütün Kürt insanları için olduğu kadar, genel insanlık gelişimi açısından da yön verici, çekici ve örnek teşkil eden bir değerdir. Bu yönüyle PKK bireyde devrimin yapılması, kişilik devriminin başarılmaması, her türlü bağımlı, köle, uyuşuk ve duysarsız kişilik yaklaşımlarının parçalanıp, yerine insanlığa hizmet etmeyi esas alan ve hizmet etme gücü, irade ve yaratıcılığına sahip bireyin ortaya çıkartılmasıdır. Bu, PKK devriminin ve Önderlik mücadelesinin özüdür. PKK mücadelesi ile Kürt insanı böyle bir gelişme çizgisi içerisine çok yönlü olarak girmiştir.

3- PKK, Kürt toplumuna dayatılan ulusal inkar ve imha siyasetini kıran, ulusal asimilasyon ve yok oluş sürecini tersine çeviren, Kürt halkına ulusal bilinç, ruh, irade, kimlik, örgütlülük ve birlik kazandıran bir güç, Kürt ulusunun doğuş ve diriliş gücüdür. Ulusal imha sürecini yıkarak, ulusal dirilişi yaratan ve böylece dünyaya yeni bir ulus kazandıran bir güçtür. Kürt uluslaşması modern, çağcıl anlamda PKK ile ruhsal, düşünsel ve örgütsel ifadesini bulmuş ve bir gelişme

çizgisi içerisine girmiştir. Kürdistan'da ulusal ve toplumsal gerçekliği aydınlatan, her türlü köleliği parçalayan, ihaneti bütün yönleriyle açığa çıkartıp bu konudaki her türlü çarpıtma ve saptırmayı önleyip düzelterek, ulusal ihanete karşı büyük bir özgürleşme mücadelesi yürüten PKK, otuz yıllık çabası ile Kürdistan'da ve Kürt toplumunda gerçek bir ulusal uyanışı ve örgütlenişi, bunların somut ifadesi olarak bundan sonraki gelişmelerde etkisi sürekli olacak Ulusal Önderliği yaratmıştır. Örgütlülükleri, birlikleri ve bunların ifadesi olan önderlikleri yok edilerek, beyinleri paramparça hale getirilerek, Kürtlere yok oluş süreci dayatılmıştı. PKK böyle bir köleleştirici yaklaşımı paramparça eden, ona karşı ulusal beyin, ulusal irade ve birlik ifadesi olan Ulusal Önderliği yaratmayı bilmiştir. Bu Önderlik Kürt ulusu var oldukça sürekli var olacak, ulusal yapı her zaman böyle bir Önderlikle anılacaktır.

4- PKK'nin otuz yıllık mücadelesi Kürt toplumu açısından yaşanan tek ve gerçek bir demokratik devrim hareketidir. Her türlü aşiretçi-feodal, aileci, çağdışı gericiliği parçalayarak, toplumsal bakımdan özgürleşmeyi, Kürt toplumunun demokrasi ve özgürlük çağına ulaşmasını, demokratik ve özgür gelişme süreci içerisine girmesini sağlamıştır. Başka toplumların yüzyıllarca bir çaba ve mücadele ile yaşadığı bu gelişmeleri, Kürt toplumu PKK mücadelesi ile otuz yıl gibi bir sürede baş döndürücü bir hızla yaşamış, otuz yıl öncesinin gerici yumağı olan ve bütün sorunları kördüğüm haline gelen Kürt toplumundan bugün özgür, iradeli bireylerden oluşan, giderek demokratik yaşamın geliştiği, her türlü gelişme yollarının açıldığı, dinamik, ilerleyen bir toplum ortaya çıkmıştır.

5- Bunun bir parçası olarak kadın özgürlük hareketinin geliştirilmesi, sosyal dönüşümün derinleştirilmesinde, toplumsal özgürlüğün geliştirilmesinde, gerici bağların ve her türlü kölelik etkilerinin kırılmasında çok önemli bir yer tutmuştur. PKK'nin toplumsal gelişmede önemli bir özgürlüksen derinleşme alanı olarak görüp, örgütlü bir biçimde toplumun çağı yakalayıp daha da ileri gitmesi amacıyla özenle geliştirdiği bu hareket ve mücadele, şimdiden toplum üzerinde önemli etkilerde bulunmuş; toplumun köleliği yıkıp özgürlükler çağına bu kadar hızlı geçmesinde rol oynamış; geleceğin özgür, eşit ve adil toplumunun en ileri düzeyde yaratılmasının güvencesi haline getirilmiştir.

6- Her türlü köleleştirilen ve gericiğin kaynağı haline getirilen Kürdistan'da, her türlü bağımlılık ve kölelik ilişkisini yıkarak, özgürlük ve kendini ifade sürecini geliştiren PKK, mücadelesi ile Türkiye ve Kürdistan'da bireyin kendini ifade etmesi, buna bağlı olarak toplumun özgürleştirilmesi ile farklı kültürel ve etnik kimliklerin kendini açığa çıkarıp ifadeye kavuşturması ve bu temelde farklı dil, kültür, etnik, dinsel ve mezhepsel kimliklerin kendini özgürce ifade edip katılımcı kılarak, toplumsal zenginliğin geliştirilmesini sağlamıştır. Şimdiye kadarki mücadele böyle bir gelişmenin önünü açmış ve dinamiklerini ortaya çıkarmıştır. Öyle ki, bundan sonraki süreçte bu daha fazla meyvesini verecek, Kürdistan ve Türkiye kültürler mozayığı olarak büyük bir gelişmeyi yaşayacaktır.

7- PKK'nin Kürdistan'dan yürüttüğü ulusal demokratik devrim mücadelesi Türkiye açısından kelimenin tam anlamıyla gerçekten bir aydınlatıcılık olmuştur. Türkiye için karanlık bırakılan birçok hususun aydınlatılması, örtbas edilen noktaların açığa çıkarılması tam bir aydınlanma ve düşünce özgürlüğünün yaratılmasına yol açmış, terslikleri göstermiş, gerçekleri bütün açıklığıyla ortaya çıkartmıştır. Böyle bir aydınlanma süreci içerisinde askeri ve oligarşik gerici darbeleyerek Türk toplumunda demokratik dö-

nüşümün önünü açmış, bunun zeminini güçlendirmiş, demokratikleşmeyi, demokratik dönüşüm ve açılımı Türk toplumu için bir zorunluluk haline getirmiş ve toplumu böyle bir demokratik açılım süreci içerisine sokmuştur. Bu yönüyle PKK devrimi Türkiye için gerçek anlamda bir demokratik devrimdir. 1960'ların ortasından itibaren Türkiye'de başlatılan büyük demokratik devrim mücadelesinin Kürdistan'dan sürdürülüp tamamlanması, her türlü gericiliğin parçalanarak Türkiye toplumunun en demokratik bir toplum haline gelmeye yöneltilmesi sağlanmıştır.

8- PKK hareketinin ve PKK öncülüğünde gelişen Kürdistan ulusal kurtuluş hareketinin Ortadoğu bölgesi açısından da büyük bir öncülük, değişim öncülüğü rolü vardır. Bölgede her türlü gericiliğin beslenme ortamını yıkan bu gelişme, bölge halkları için gerçek bir demokratik birlik ve kardeşliğin yolunu açıp, böyle bir sürecin gelişmesi için zemini olgunlaştırmıştır. Bir yandan gericiliğe vurduğu darbe, diğer yandan demokratikleşme ve birlik yönünde taşıdığı potansiyeller, işgal ettiği yer ve konum, Kürdistan'daki bu ulusal demokratik gelişmeye bu biçimde bölgesel bir rol ve anlam biçmektedir. Şimdiye kadar zemini döşenen bu gelişmenin önümüzdeki süreçte pratikleşeceği ve böylece PKK devriminin öncülüğüyle bölgenin önemli bir ilerlemeyi yaşayacağı kesindir.

9- PKK hareketi ve yürüttüğü ulusal özgürlük mücadelesi dünyada gericiliğe karşı önemli bir duruşun ve mücadelenin sahibi olmuş, geliştirdiği pratik ve doğru anlayış ve katılımla uluslararası gericiliğe karşı mücadele cephesini güçlendirmiş, böylece uluslararası demokratik ve sosyalist hareketin gelişmesine önemli katkılar sunmuştur. Bu katkı hem düşünce düzeyinde felsefik açıdan, hem de siyasal ve örgütsel çizgi ve mücadele bakımındandır. Yani hem ideolojik çizgi ve moral hem de doğrudan pratik mücadele düzeyinde katılımı ve katkısı vardır. PKK mücadelesi, özellikle Sovyet Bloku'nun yıkıldığı bir süreçte, hızla gelişimini sürdüren ve ortaya çıkardığı önemli mücadele ile halklar ve insanlık için yeni bir moral, coşku ve umut kaynağı olmuştur. Bu yönüyle de sosyalist hareketin en çok zorlandığı ve halkların umudunun en çok kırıldığı dönemde, bu zorlukları aşırın, yeni bir umut ve coşku aşılayan, bu temelde en zor anda yaptığı böyle değerli katkıyla önemli rol oynayan bir hareket konumundadır.

h- PKK'nin Hata ve Eksiklikleri

Kürdistan gibi inkar edilen ve yok sayılan geri bir ülkede, ciddi hiçbir hazırlığa ve donanımaya dayanmadan ve yine ciddi desteklere de sahip olmadan, sıfırdan başlayan ve bir gençlik hareketi olarak doğup gelişen, otuz yıl gibi uzun bir süre çok amansız bir mücadele sürecinden geçen PKK hareketinin her şeyi yerli yerince, doğru ve başarılı bir tarzda, eksiksiz olarak yapması, hiç hata ve eksikliğin olmaması kuşkusuz düşünülemez. Böyle bir düşünce ve istem somut gerçeklikle, siyasi ve askeri mücadeleye gerçeklikle bağdaşmaz. Bu açıdan uzun mücadele süreci içerisinde çeşitli biçimlerde hata yapmış ve eksiklik göstermiş olması, bu nedenlerle çok fazla öne çıkartılamalıdır.

Eğer ciddi hatalar yapmamış ve büyük eksiklikler göstermemişse, hataları küçük ve zararı az olmuşsa, daha da önemlisi kısa sürede hatalarını görüp düzeltebilmiş ve eksikliklerini giderebilmişse, bu biçimde bir eleştiri-özeleştiri yapma gücüne sahip olmuşsa, o zaman hareketin içinde bulunulan koşullara doğru itibak ettiği varsayılmalı ve tutumu yeterli görülmelidir. Bu nedenle PKK'nin uzun mücadele pratiğini incelerken, sadece ne tür hatalar yapmış ve eksiklikler göstermiş diye bakmamak, bunların ne tür sonuçlara yol açtığını, kendi hata ve eksiklikleri karşısında nasıl tavr

aldığını, özellikle Önderlik gerçeği, parti yönetimi ve kadroları bakımından bu hata ve eksikliklerdeki sorumluluğun ve bunlara karşı tutumun nasıl olduğunu da görüp değerlendirmek ve sonuca bu çerçevede varmak en doğru tutum olur.

Bunları dikkate alma temelinde, fazla ayrıntıya girmeden, uzun mücadele süreci içerisinde ortaya çıkmış olan hata ve eksiklikleri birkaç ana başlık altında kısaca şöyle özetlemek mümkündür:

1- En başta partileşme, partisel gelişme, Önderlik çizgisi karşısındaki duruş, çizgiye katılım ve çizgiyi uygulamadaki yeterlilik veya yetersizlikler bakımından ortaya çıkan hata ve eksikliklere değinmek doğru ve yerinde olacaktır.

Şunu açıkça belirtmek gerekir ki, PKK gerçeği, PKK'nin ideolojik, politik ve örgütsel çizgisi, parti yaşamı ve partileşme durumu, sadece Kürdistan gibi geri bir ülke bakımından değil, son çeyrek yüzyıl içerisinde uluslararası alanda sosyalist ve demokratik hareketin partileşmesi ve örgüt mücadelesi geliştirmesi açısından da önemli bir yere ve değere sahiptir. PKK, kuşkusuz Kürdistan'da politik gelişme yaratan, halk üzerinde etkide bulunan, ulusal ve sosyal sorunların çözümünü Kürdistan'da geliştiren, bu anlamda ulusal ve toplumsal bazda gerçek bir partileşmeyi ifade eden tek ve en önemli parti hareketi durumundadır. PKK'nin partileşmesinin, uluslararası alanda geri kalmış, bağımlı ve sömürgeleştirilmiş halklar ve ülkelerin ulusal kurtuluşta partileşebilmeleri açısından da evrensel bir örnek oluşturma durumu ve bunu içeren özellikleri vardır.

Parti gerçeği ve parti çizgisi böyle ol-

yönetim gücünün geride kalması, mesafenin açılması, kendine göre parti içerisinde kalma, dolayısıyla parti içinde ve partinin örgütsel ruhuna uygun bir bütünlüğün ortaya çıkmaması durumu, dağınıklık, farklılıklar ve suni dengeler ortaya çıktı ve bütün bunların sonucu olarak parti örgütlenmesi sağlam bir gelişmeyi yaşayamayarak, çoğu zaman öncülük görevlerini yerine getirmede zayıf kaldı ya da yeterince başarı elde edemedi.

2- PKK'nin stratejik çizgisi, yani ilişki ve ittifak siyaseti Kürdistan ve dünya gerçeğine bağlı olarak çok büyük ölçüde doğrudu. Bu çizgi daha Manifesto'da açıkça ifade edilmiş, nasıl bir ilişki ve ittifak siyaseti izlemesi gerektiği bütün parti gücünün önüne somut olarak konulmuştu. Öncülük, temel ittifak, birinci ittifak halkası, ikinci dereceden ittifaklar, buna bağlı olarak dış ilişki siyaseti somut olarak belirlenmişti. Buna göre bir öncülük ve ittifak çalışması çok büyük ölçüde yürütülmüş olmasına rağmen, özellikle silahlı mücadelenin gelişip devrimde çözümü dayattığı, stratejik olarak sonuç alma ve zafer kazanmanın gündeme girdiği süreçlerde bu süreçlere uygun olarak temel bazı ittifak alanlarının yeterince ele alınmadığı ve mücadelenin ihtiyacına göre yeterince hazırlanmadığı ortaya çıktı. Bu çerçevede özellikle Türkiye devrimci demokratik hareketi karşısındaki tutum üzerinde durulabilir.

Kuşkusuz Türkiye devrimci demokratik hareketini geliştirme görevi en başta PKK'ye düşen bir görev değildi. Bu görevi yürütmekle sorumlu olan başka güçler vardı. Ancak yürüttüğü ulusal demokratik devrim mücadelesinin Türkiye devrimiyle

doğru stratejik ittifak ve mücadeleyi yaratmaya yöneliktir. Yani bir yerde bir yönüyle bir düzeltme hareketi oluyor. Kendi çizgisinden uzaklaşma durumunu giderip daha çok baskın belirtmiş olduğu çizgiye geri dönme ve onu daha da derinleştirme, böylece kendi çizgisinde bir düzeltme hareketini yaşama anlamına geliyor.

Buna bağlı olarak dış ilişki ve ittifak siyasetinde de belli eksikliklerden söz edilebilir. Özellikle bu dış sahada zaten herhangi bir güçle stratejik ilişki ve ittifak içerisine girilememiştir. Dünya Kürt gerçeğini kabul etmediği için, PKK ile de böyle bir ilişki içinde olmamıştır. Ancak taktik düzeyde, çeşitli güçlerle ilişki içinde olmuş, bu yönlü bir diplomatik faaliyet yürütmüştür. Fakat çeşitli pratikler gösterdi ki, aslında taktik düzeyde ve çok sınırlı olan bu ilişki ve ittifaklara, yani diplomatik denilen bu faaliyetlere aşırı yer verme, onları abartma, taktik düzeydeki bazı sınırlı ilişkileri veya dostlukları olduğundan çok ileri düzeyde görme tutumları ortaya çıkmıştır. Bu da parti pratiğinin gelişimi açısından, özellikle uluslararası komplo sürecinde açığa çıkan bir gerçeklik olarak, parti pratiğinin geliştirilmesine ciddi zararlar vermiştir.

Özellikle Türkiye ile ilişkilerinden dolayı bazı güçlerin PKK'ye ve ulusal kurtuluş hareketine çıkarıcı yaklaşımı karşısında yeterli bir tutum alınamamış; sahte bir yaklaşımla bu güçlerin ulusal kurtuluş hareketinden çıkar sağlamaları ve onu olumsuz yönde etkileyerek kendi çizgisinden kısmen uzaklaşır konuma düşürmeleri durumu yaşanmıştır. Bazı çevrelerin böyle bir yaklaşımı daha da ileriye götürmeleri, bizi böyle bir uluslararası komployla yüz yüze de bırakmıştır. Bu biraz da

lük ve eylemlilik yaratarak, Kürt halkını binleştirip örgütleyerek ve serhildanlara kaldırarak, Kürt ulusal kimliğini açığa çıkartıp ulusal sorunun çözümünü Türkiye'ye ve dünyaya dayatarak, bunu serhildanlar biçiminde büyük bir ulusal halk eylemliliği düzeyine yükselterek, doğruluğunu ikinci kez açıkça kanıtlamıştır.

Devrimci savaş çizgisi dışında, hiçbir mücadele yöntemi, 1970'ler ve '80'ler Kürdistan'ında ne bir parti yaratmayı ne de ulusal kurtuluş adına en ufak bir gelişme ortaya çıkarmayı başaramamıştır. Birçok örgüt, grup ve parti olmasına rağmen, silahlı mücadeleyi temel mücadele biçimi olarak benimsemedikleri için, bütün bu gruplar daha '80'lerin başında 12 Eylül'ün arkasından tasfiye olup gitmişler; en zayıf konumda olmasına rağmen, silahlı mücadeleyi esas alıp ısrarla onu pratikleştirmeye çalıştığı için, PKK böyle zorlu yıllarda hem parti olarak gelişip güçlenmiş hem de ulusal diriliş başarıya götürüp Kürdistan'da büyük bir demokratik devrimin yaşanmasına yol açmıştır. Hem ulusal dirilişin başarılması hem de demokratik devrimin yaşatılması tamamen böyle bir silahlı mücadele temelinde olmuştur. Onun dışında herhangi bir mücadele yöntemiyle böyle gelişme yaratmak mümkün değildi. Bu süreçte eksikliklerine rağmen, silahlı mücadele çizgisinin ana hatlarıyla uygulamaya konulması, '90'lara gelindiğinde ulusal diriliş ve demokratik devrim bakımından Kürt ulusal kimliğinin açığa çıkartılıp sorunun çözümünün gündemeleştirilmesi noktasında rolünü önemli ölçüde oynamıştır.

Daha sonraki süreçte, doğal olarak halk serhildanları ile birlikte ulusal demokratik devrimi zafere götürme gündeme girmiş; işte böyle bir süreçte halk savaşı stratejisini yeterince uygulayamama ve stratejik saldırı savaşını planlayıp yürütememe, devrimci savaş planlamasında, hazırlıklarında ve uygulanmasında önemli zayıflıkları yaşama ve stratejik çalışmalarını zamanında yapamama yaşanmış, bu da '90'ların ilk yıllarında stratejik zafer kazanması gereken ve bunu gündemine alan mücadelenin böyle bir sonuca gitmesini ve stratejik başarıya ulaşmasını engellemiştir. Burada da stratejik yaklaşımı, çizgi gerçeğini yeterince kavrayamama, özümseyememe, onu gerekli örgüte, plana, eyleme ve uygulamaya kavuşturamama vardır. Böyle bir süreçte, stratejik savunma sürecinde olumlu gelişmeler yaratan ve başarılı sonuçlar veren taktik planlama içinde kalınıp, stratejik saldırı düzeyine uygun plan ve taktikler geliştirilemediği, yani savunma döneminin tarzı, taktiği, planı ve eylem yapısıyla saldırı süreci karşılanmaya çalışıldığı, kısaca geri bir stratejik düzeyde kalındığı için gereken başarı sağlanamamıştır.

4- Üçüncü etkene bağlı olarak, savaş stratejisiyle sonuca gidilemediği, dünya koşullarının büyük ölçüde değiştiği ve stratejik ittifak alanı olarak Türkiye'de stratejik başarıyı sağlayacak gelişmelerin olmadığı bir ortamda, mücadele stratejisi içinde değişiklik yapmak artık bir zorunluluk olarak ortaya çıkmasına rağmen, böyle bir değişikliği yerinde ve zamanında gerçekleştirmeyi partimiz başaramamıştır. Özellikle '93'ten itibaren ateşkes ilanıyla böyle mücadele stratejisinde değişim sürecini gündemleştirip geliştirmek istemesine rağmen, sürecin başarıyla yürütülmesini sağlayamamış, süreci sabote eden tutum ve davranışların önünü alamamış, sonuçta ateşkesle stratejik değişiklik yapma girişimi sabote edilip başarısız kılınmıştır. Özellikle '95'lere gelindiğinde artık bir zorunluluk olan stratejik değişimin yapılamaması, giderek büyük acılar ve daha fazla tahribat yaratan bir savaş ortaya çıkarmış, ulusal sorunun çözüm yollarını tıkatmış, çözümsüzlüğü geliştirmiş, bu da giderek hareketi uluslararası komployla bu biçimde yüz yüze gelmeye götürmüştür.

Mücadele stratejisi düzeyinde, partimizin otuz yıllık süreçte yaptığı en ciddi hata

“PKK hareketinin ve PKK öncülüğünde gelişen Kürdistan ulusal kurtuluş hareketinin Ortadoğu bölgesi açısından da büyük bir öncülük, değişim öncülüğü rolü vardır. Bölgede her türlü gericiliğin beslenme ortamını yıkan bu gelişme, bölge halkları için gerçek bir demokratik birlik ve kardeşliğin yolunu açıp, böyle bir sürecin gelişmesi için zemini olgunlaştırmıştır. Bir yandan gericiliğe vurduğu darbe, diğer yandan demokratikleşme ve birlik yönünde taşıdığı potansiyeller, işgal ettiği yer ve konum, Kürdistan'daki bu ulusal demokratik gelişmeye bu biçimde bölgesel bir rol ve anlam biçmektedir.”

masına rağmen, bu çizgiyi tam temsil edememe, bu çizgiye tam katılamama ve onunla doğru bütünleşememe, dolayısıyla Önderlik çizgisinde doğru ve yeterli partileşememe durumu, en çok yaşanan bir gerçeklik olmuştur. Parti çizgisi ve Önderlik gerçeği doğru olmasına, koşullara yanıt veren ve gelişme yaratan tek örgüt gerçeği olmasına rağmen, parti yönetimi ve kadro yapısı olarak bu çizgiyi yeterince özümseyemedik. Bu çizgiye katılımda köylülüğü ve küçük-burjuva etkileri tam aşamadık. Orta yolcu yaklaşım tam kırılmadı. Bireyci, kendine göre, özerk ve tutucu, kısaca parti çizgisinin özüne ve ruhuna ters, köylü ve küçük-burjuva özellikleri ve ruh halini taşıyan etkileri parti içerisinde sıkça yaşattık. Parti Önderliği ideolojik çizgide kapsamlı açılımlar ve derinleşmeyi sürekli geliştirmesine rağmen, biz bu açılımı ve derinliği yeterince özümseyemedik veya özümseme zayıflığını yaşadık. Onunla bütünleşememe ve ona doğru katılım yapamama, bir nevi suni denge diyebileceğimiz bir sistem oluşturarak kendine göre parti içerisinde yer alıp partiye katılarak bu biçimde kendini yaşatma durumuna düştük.

Parti ve Önderlik gerçeğinin yoğun bir düşünsel ve pratik çabayla ideolojik, politik, örgütsel ve pratik bakımdan hızlı büyümesine ve ilerlemesine karşılık, biz zamanında gerekli eğitim yapmayarak veya eğitime zayıf yaklaşarak, kendimizi politik sürece yeterince katmayarak, kendimizi gelişmelerin gerisinde tutup Önderliksel gelişmeyle aramızdaki mesafeyi iyice büyüttük. Böylece parti ve Önderlik gerçeğinin büyümesi karşısında birçok kadro ve

birlikte zafere gideceğini stratejik olarak belirlemiş bir hareket konumundaki PKK'nin, Türkiye'deki devrimci demokratik hareketin gelişimiyle daha yakından ilgilenmesi ve ilişkili olması, diğer başkaları görevini yapmıyor ve bu alanda devrimci mücadele gelişmiyorsa, bizzat o mücadeleyi geliştirmesi, zafere gitmek açısından bir zorunluluktadır. PKK büyük ölçüde böyle bir yaklaşım içinde olmasına rağmen, Kürdistan'da gerillayı geliştirmenin zorluklarıyla boğuştuğu süreçte, Türkiye gerçeğini yeterince dikkate alamadı. Kürdistan üzerinde yoğunlaştı, öne çıkan ve ağır olan sorunları burada çözmeyle çalıştı. Bunun sonucunda Kürdistan'da belli bir gelişme yaratıldığında, Türkiye cephesinin çok geri ve bu gelişmeye ters konumda olduğu görüldü. Bu da stratejik başarıya gitmede olumsuz etkide bulundu. Stratejik başarı kazanamamanın en temel etkenlerinden birisi oldu.

Yine bundan yeterince sonuç çıkarılmayarak, özellikle '93 sonrası süreçte bu eksikliği daha fazla gidermeye yönelmesi gerekirken, çeşitli zorlanmalar karşısında ondan uzak durması ve Kürdistan dağılmasında şiddetli direnişi sürdürmeye yönelmesi, yine stratejik ilişki ve ittifaklar bakımından önemli bir eksiklikti, hatalı bir tutumdur. Bu da giderek kendi stratejik ittifak çizgisinden uzaklaşmasına ve kopuş diyebileceğimiz bir gerçekliği belli ölçüde yaşamasına yol açtı. Değişim ve dönüşüm süreci, stratejik değişim süreci bir yönüyle bu stratejik ittifak siyasetinden uzaklaşmayı düzeltmeye ve kopuşu önlemeye, böylece stratejik düzeyde ulusal demokratik devrimi çözüme götürecektir.

Özellikle '93 sonrası süreçte parti ve ulusal kurtuluş hareketi etrafında toplanan reformist milliyetçi Kürt çevrelerinin, onu böyle doğru ulusal kurtuluş stratejisine ters bir yönde etkilemeye çalışmalarının sonucu olarak da ortaya çıkmıştır.

Bütün bunlar, çizgi düzeyinde stratejik ilişki ve ittifaklar doğru tespit edilmiş olmasına rağmen, bunların uygulamasında ortaya çıkan hata ve eksiklikler olmaktadır. Dönüşüm süreci, bu alandaki hata ve eksikliklerin de düzeltilmesi, Kürt ulusal stratejisinin yeni dünya koşullarına uygun bir biçimde geliştirilerek doğru yöntemlerle hayata geçirilmesi çalışması olmaktadır.

3- PKK'nin ulusal kurtuluş stratejisi doğrultusunda silahlı mücadeleyi temel mücadele biçimi olarak benimsemesi, Kürdistan ulusal kurtuluş hareketini halk savaşı stratejisi temelinde geliştirmeyi ve zafere götürmeyi esas alması doğru, koşullara uygun gerçekçi bir karardır. Bu temelde PKK'nin oluşturduğu askeri çizgi Kürdistan tarihinde Kürt halkı açısından oluşturulan en bilimsel ve gerçek bir askeri çizgiydi. Bu çizgi, içinde bulunulan koşullara uygun, halkın çıkarlarını esas alan, ulusal kurtuluş mücadelesini geliştirmeyi ve zafere götürmeyi öngören, içinde bulunulan koşullarda ulusal kimlik, güç ve başarı kazanmayı sağlayacak tek doğru çizgiydi. PKK bir parti olarak böyle bir temel mücadele yaklaşımı içerisinde kendisini geliştirdi ve şekillendirdi. Bu çizgi, devrimci bir öncü parti olarak PKK'yi yaratarak, pratikte doğruluğunu birinci kez kanıtladı. Yine bu devrimci savaş çizgisi gerilla mücadelesi, ulusal bilinç, örgütlü-

ve içine düştüğü en önemli yetersizlik, bu süreçte gerekli olan stratejik değişimi yapamamasıdır. Her ne kadar Parti Önderliği böyle bir değişimi yapmaya çalışmışsa da, partinin kadro yapısı bunu derinliğine özümseyememiş ve sürecin bu biçimde geliştirilmesine katılmamış, özellikle işbirlikçi çete eğiliminin bu süreci sabote etme girişim ve çabaları boşa çıkartılamamıştır. Değişim sürecinin başırlanamamasında işbirlikçi-çete eğiliminin zamanında denetim altına alınıp partiden tasfiye edilememesi böyle bir sonuca yol açmıştır. Bu da daha sonraki süreçte acı ve tahribatin çok daha fazla olmasına yol açmıştır. Böyle bir süreci işbirlikçi çete eğilimi dayatmışsa da, onu zamanında önlemeyerek ve sürecin böyle gelişimine engel olmayarak, partimiz, Türk ve Kürt halkları açısından büyük acı, zarar ve tahribat yaratan '93-'98 sürecinin yaşanmasına engel olamamış; bu yönüyle savaşın bu düzeyde gelişmesinin sorumlularından birisi olmuştur.

5- Üçüncü ve dördüncü maddelere bağlı olarak, PKK mevcut savaş çizgisi doğrultusunda dünya ulusal kurtuluş savaşları pratiğinde belki de en denetimli, en kontrollü ve şiddeti asgariye çekilmiş, savaş kural ve yasalarına en fazla uyan ve bu konuda en çok bilinçli çaba harcayıp bu kurallara riayet edilen bir savaşı yürütmüştür. Bütün dünya ulusal kurtuluş savaşları pratiği incelendiğinde, PKK'nin öncülük ettiği savaşın niteliğinin bu oldu-

ğu açıkça görülecek ve teslim edilecektir. Bu, her şeyden önce parti çizgisinin ve onun silahlı mücadele anlayışının bir gereğidir. Bu böyle bir çizgiyi yaratan Parti Önderliğimizin gösterdiği duyarlılık ve disiplinin bir sonucu olmuştur. Parti kadroları buna göre eğitilmiş, savaş pratiğinin böyle bir çizgide geliştirilmesi ve savaş yasalarına kesinlikle uygun yürütülmesi her zaman komutan ve savaşçı yapıya özümsetilmeye çalışılmıştır.

Bu kadar duyarlı, denetimli ve titiz olunmasına rağmen, değişik zamanlarda sınırlı da olsa savaş kuralları ve yasalarının dışına taşan bazı askeri pratikler de ortaya çıkmış, bu biçimde zarar verici sonuçlar yaratmıştır. Özellikle '87-'97 arasındaki pratik süreçte sınırlı biçimde ortaya çıkan bu tür girişimler çok büyük ölçüde dörtlül çete tarafından geliştirilmişse de, bu komplocu çete çizgisi savaş yasa ve kurallarının dışına çıkarak askeri olmayan güçlere zarar vermişse de, bu biçimde her ne kadar bu tür olayların sorumluları bunlar olsa da, tabii bunlar partimiz adına yapılmış; Parti Önderliğimizin engelleme doğrultusundaki büyük çabalarına rağmen, parti yönetim ve kadro yapımız bu tür girişimleri engelleyememiş; dörtlül çeteyi zamanında etkisiz hale getirerek zarar verici bu tür girişimlere yönelmelerinin önünü alamamıştır. Bu yönüyle ortaya çıkan bu zarar verici pratikler de elbette partimiz adına yapılmıştır. Büyük üzüntüyle karşılayıp önünü almak ve gi-

dermek için yoğun çaba göstermiş olsa da, istemeden engelleyemediği olaylar da bu biçimde ortaya çıkmıştır. Zaman zaman bunların kendi iradesi dışında, saflarına katılıp içten kendine karşı olan güçler tarafından yapıldığını da kamuoyuna duyurmuştur. Özellikle Parti Önderliğimizin bu yönde kapsamlı açıklamaları olmuştur.

Böyle savaş yasa ve kuralları dışında ortaya çıkmış, askeri çizgiye uygun olmayan hedeflere yönelmiş ve bu biçimde zarara yol açmış olan olayları benimsemiyor, şimdi bir kez daha mahkum ediyoruz.

6- Partimiz bir işçi ve emekçi partisi olarak halka dayanmayı, emekçi halkın çıkarlarını korumayı esas alan ve bu temelde bir kitle çizgisi geliştiren bir partidir. İnsan yaklaşımı, emekçi halk yaklaşımı, ulusal kurtuluş yaklaşımı bu temelde gelişmiştir. Bu anlamda oldukça açık, belirgin, halkın ve ulusun çıkarlarını esas alan bir kitle çizgisine sahiptir ve bu çizgiyi her alanda uzun mücadele sürecinde titizlikle uygulamaya çalışmıştır.

Buna rağmen değişik dönemlerde, bazı alanlarda bu çizgiye uygun olmayan tutum ve davranışlar görülmüş; halkın çıkarlarını savunmayan, hatta korumayan, yer yer halka zarar veren tutum ve davranışlar parti çizgimizin ve partimizin iradesi dışında ortaya çıkmıştır. Bu tür çizginin yanlış uygulanması ve halka zarar verici olayların ortaya çıkması karşısında, bunları gidermek ve zarar verici tutumların

önünü almak için, Parti Önderliğimiz ve partimiz büyük çaba harcamış olmasına rağmen, yeterince çizgiyi özümsemeyen ve kendisini çizgi içinde eritemeyen kadronun parti denetiminden uzak düşmesi ve kendi başına kalması durumunda, yer yer bu tür zarar verici tutumları ve davranışları da ortaya çıkmıştır. Partimiz bunları sürekli eleştirmiş, mahkum etmiş ve düzeltmeyi esas almıştır.

Benzer bir biçimde, gerilla alanında da özellikle parti denetimi dışına çıkan ve kendi bildiğini okumaya yönelen bazı gerilla birimlerinin, partimizin kitle çizgisine ters ve halka zarar veren bazı askeri girişimleri ortaya çıkmıştır. Partimiz bu tür durumları anında mahkum ederek önünü almaya çalışmış ve büyük ölçüde de sınırlandırmış; en aza indirmesine rağmen, özellikle '87-'97 arasındaki süreçte bazı alanlarda bu tür pratiklerin ortaya çıkmasını engelleyememiştir. Halka karşı bu tür girişimleri, tamamen komplocu çete eğilimi, partimizin dörtlül çete olarak tanımladığı güçler ve eğilim yapmıştır. Kesinlikle bu tür olayların ortaya çıkmasından sorumlu olanlar bu güçlerdir. Ancak sorumlular bunlar olsa da, PKK adına yapılan bu tür hareketleri zamanında engelleyememesi, tedbirlerini alamaması ve dörtlül çeteyi denetim altına alamayarak bu tür hareketlere meydan vermesi, kendi adına bu tür girişimlerin ortaya çıkmasına yol açmış ve partimizi sorumlu hale getirmiştir.

Parti Önderliğimiz ve partimiz birçok

kez bu durumu değerlendirmiş; kendi iste mi, çizgisi ve iradesi dışında yapılan olaylar olarak kamuoyu nezdinde açıkça mahkum etmiştir. Halk kitleleri partimizin yaptığı bu açıklamaları çok iyi bilmektedir. Yine şunu açıkça belirtebiliriz ki, bu komplocu çete eğiliminin bu biçimde halka zarar verici yaklaşımları, çeşitli halk kesimlerinin düşman safına gitmesinde ve koruculuğa yönelmesinde önemli bir etken olmuştur. Bir kez koruculuğa girildikten sonra, içine girilen yoğun çatışmalarla adeta bir kaos, yersiz bir çatışma, birçok çevrenin zarar görmesi, savaşın ağır acı ve tahribatlarının yaşanması ortaya çıkmıştır.

Şimdi bir kez daha bu durumu açıkça böyle değerlendiyor, halka zarar verici olayların kesinlikle partimizin çizgisi, iradesi ve istemi dışında partiye zarar veren unsurlar tarafından gerçekleştirildiğini ifade ediyor ve mahkum ediyoruz. Bu temelde zarar görmüş olan çeşitli halk kesimlerini, yine zarar gördüğü için koruculuğa yönelen ve partimizle çatışmalara giren çeşitli aşiret ve halk kesimlerini bu gerçeği böyle görmeye, partimizin değerlendirmelerine olumlu yaklaşmaya ve geçmiş pratikten ders çıkarmaya, bunu düşmanca ve en çok partimize zarar vermiş bir yaklaşım olarak görüp daha fazla uzatmadan partimizin yaklaşımlarını dikkate almaya, kan davası gütmeye veya karşı konumda kalma gibi tutumlardan vazgeçerek, böyle bir dönüşüm sürecinde yeniden partimizle ilişkilenemeye ve birleşmeye çağırıyoruz.

PKK 7. Olağanüstü Kongresi kararlarından

Yeniden örgütsel yapılanma üzerine karar

Diriliş devrimini gerçekleştiren partimiz, stratejik ve taktik düzeyde yaptığı değişiklikler temelinde önemli bir değişim ve dönüşümü yaşayarak 21. yüzyıla girmektedir. 70'lerin başında ideolojik bir grup olarak şekillenen ve giderek 20. yüzyılın son çeyreğine damgasını vuran PKK hareketinin ideolojik-politik çizgisi, mücadele yöntemleri, taktiği ve örgütsel yapılanması o dönemin dünya, bölge, Türkiye ve Kürdistan'ında varolan gerçekliğin etkisinde biçimlenmiş ve gelişmiştir.

1990'lı yıllara gelindiğinde, yaşanan ekonomik, siyasal ve sosyal gelişmenin dünya genelinde köklü değişikliklere yol açması ve giderek yeni bir dünya düzeninin ortaya çıkmış olması, partimiz açısından da koşulların gerektirdiği bir değişim ve dönüşümü gündemleştirme zorunluluğunu ortaya çıkarmıştır. Partimiz açısından bu sürecin değerlendirme ve çözümlemelerinde somut ifadesine kavuşmuştur. Bu anlamda ulusal ve toplumsal sorunları ele alıp biçiminden mücadele yöntemlerine kadar birçok konuda yeni bir bakış açısının gerekliliği ortaya çıkmıştır. Stratejik düzeyde bir değişim ve dönüşümü ifade eden bu gerçeklik, örgütsel anlamda da bir yeniden yapılanmayı zorunlu kılmaktadır.

Cumhuriyet döneminde Türkiye'nin Kürtleri inkar eden politikası, oligarşik devlet yapısı ve yasal düzeni, başka herhangi bir biçimde kendini ifade etme olanağı bırakmadığı için, partimiz devrimci şiddeti temel mücadele yöntemi olarak öngörmüştü. Kürt toplumunun her yönüyle yaşadığı ağır sorunlar da temel taktik ve mücadele yöntemlerinin seçimi üzerinde rol oynamıştı. Bu bağlamda geçmiş örgütsel yapılanmamızı değerlendirdiğimizde, o dönemin bakışı ve mücadelenin ihtiyaçları belirleyici faktörler olmuştur.

Partimizin geçmiş örgütsel yapılanmasının temeli Türkiye zemininde aydın-geçelik içerisinde başlatılan çalışmalarla atılmıştır. Parti Önderliğimizin temellerini atıp geliştirdiği bu hareket daha sonra Türkiye'den Kürdistan'a ulaşmış, Kürdistan'da gelişmelerin en yoğun tarzda yaşandığı kesimler içinde ve alanlarda örgütlenmeye başlamıştır. Devrimci demokratik gelişme önünde engel teşkil eden güçlere karşı yürüttüğü devrimci mücadele temelinde emekçi halk kitleleri içinde örgütlenmenin önünü açmaya çalışmıştır. Bu dönemin

ağır baskı koşulları ve imhacı yaklaşımları sıkı bir illegal örgütlenme ve örgüt çalışmasını gerektirmiştir. Bazı alanlarda yoksul köylülüğün ve halkın giderek artan katılımıyla hareket yeni boyutlar kazanmış, bunun sonucunda öncü güç kendini parti biçiminde örgütlemeye yönelmiştir. PKK, kuruluşuyla birlikte ulaşabildiği her alanda emekçi halkın içinde faaliyet yürütmüş, giderek pratikte işçi sınıfı, yoksul köylülük ve aydın-geçelik ittifakını ortaya çıkarmış, dönemin ihtiyaçlarına göre komiteler ve temsilciler biçiminde örgütlenmeye çalışmıştır.

12 Eylül askeri darbesiyle birlikte yurtdışına çekilen partimiz, geliştirdiği düzenli askeri ve siyasal eğitimler temelinde hazırladığı militan gücünü silahlı mücadele vereceek tarzda örgütlemiş ve yürütmüştür. Daha sonraki yıllarda kendi ideolojik-politik doğrultusunu Kürdistan'ın diğer parçalarına ve Kürtlerin yaşadığı her alana yaymak amacıyla Küçük Güney parçasında yaşayan Kürtleri örgütlemeye başlamış, bu faaliyetini Büyük Güney parçasına da taşımıştır.

15 Ağustos Atılımı'nın Kürdistan genelinde ve Avrupa'da yaşayan halkımız arasında yarattığı ulusal uyanışı bir örgüt çatısı altında toparlayıp örgütlemek amacıyla ERNK'nin (Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi) oluşumuna gidilmiş; PKK 3. Kongresi'nde ise mücadelemizi bu günlere getiren ARGK (Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu) kurulmuştur.

Partimiz bugün Kürdistan'ın dört parçasında yaşayan halkımıza ve yine yurtdışında bulunan Kürt kitesinin büyük çoğunluğuna ulaşmış durumdadır. Böylece Kürt halkı tarihinde ilk defa ortak bir ruh ve kolektif bilinçle bu ölçüde gelişkin bir örgütlülük düzeyine ulaşmıştır. Partimizin bu mücadele sürecinde ortaya çıkardığı gelişme düzeyi, yaratılan örgütsel mekanizmalarla bir parti olmanın ötesine geçmiş, böylece devleti olmayan bir halk için bir devlette bulunabilecek bütün temel örgütlenmeler önemli ölçüde yaratılmıştır. Bu temelde ulusal düzeyde medya, kültür ve sanat kuruluşları ve son olarak KNK (Kürdistan Ulusal Kongresi) gibi kurum ve kuruluşların oluşmasına öncülük edilip destek verilmiştir. Enternasyonalist bir hareket olan PKK, ideolojik özü itibarıyla bir bölgesel hareket olarak gelişmiş, diğer halklardan çok sayıda dost ve taraftar edinmiş ve çeşitli örgütlerle dostluk ve dayanışma içinde olmuştur.

Parti Önderliğimiz ve partimizin gücünü açığa çıkarıp örgütlediği, kapsamlı bir ideolojik-politik perspektife kavuşturduğu ve toplumsal değişim ve dönüşüm mücadelesinde temel güçlerden biri olarak ele aldığı önemli bir çalışma da kadın özgürlük hareketidir. Üçüncü Kongre sonrasında YJWK (Kürdistan Yurtsever Kadınlar Birliği) adıyla temelleri atılan ve daha sonra YAJK olarak her alanda örgütlenmeye başlayan kadın gücü önemli bir özgürlük düzeyini yakalamıştır. Ulaştığı ideolojik öz ve kapsamı itibarıyla kadın özgürlük hareketi partimizin 6. Kongresi'nde kendini parti olarak örgütleme kararına ulaşmış ve PJKK adını almıştır.

Bütün bu gerçekler, çapı ve niteliği bakımından PKK'nin ulusal diriliş döneminin örgütlenmesini yaratmayı önemli ölçüde başardığını göstermektedir. Bu yıllardaki örgüt yapısı ve yayılması sürekli bir gelişme ve değişme gösterse de, ağır basan şey diriliş döneminin etkisidir.

Mevcut örgütlenme düzeyimiz, içinden geçtiğimiz dönemin dünya koşulları, güçler dengesi ve buna bağlı olarak partimizin gördüğü stratejik değişikliğe cevap verecek yapıda değildir. Partimizin yeni dönem stratejisini ve bunun gerektirdiği taktikleri hayata geçirmek ve başarı kazanmak için, örgütsel yapılanmada değişim ve dönüşüm zorunludur.

Partimizin öncülüğünde inkar ve imha politikalarına karşı verilen özgürlük ve demokrasi mücadelesi Kürdistan'da önemli gelişmelere yol açmış ve Türkiye'de ciddi değişiklikler yaratmıştır. Bu temelde silahlı mücadele yerine siyasal mücadele stratejisi temel mücadele biçimi olarak ele alınmanın ve politik mücadele yürütmenin koşulları oluşmuştur. Bu da partimizin örgütsel yapısında önemli değişiklikler yapmayı ve yeniden yapılanmayı gerekli kılmaktadır.

Bu değişim yeni bazı oluşumları ortaya çıkarmayı gerektirirken, bazılarını da ihtiyaç olmaktan çıkarmıştır. Ulusal demokratik gelişmenin öncüsü olan partimiz, demokratik siyasal mücadele esasına göre kendini yeniden düzenleme göreviyle karşı karşıyadır.

Halk Kurtuluş Ordumuz (ARGK) kuruluş amaçları temelinde kendi rolünü başarıyla oynamış; imhanın önünü alarak, ulusal inkar politikasının çözümsüzlüğünü açığa çıkarmıştır. Kürt sorununu dünyanın gündemine sokmayı ve demokratik tarzda çözümünün önündeki engelleri önemli ölçüde

ortadan kaldırmayı başarmıştır. Bununla birlikte siyasal mücadele ve demokratik açılımın gelişim seyrine bağlı olarak Türkiye'de Kürt kimliğini tanıyan uygun yasal düzenlemeler yapılınca ve anayasal güvenceler sağlanınca kadar Kürt halkının meşru savunma kuvveti olarak varlığını sürdürmesi gerekmektedir.

Aynı şekilde ortaya çıkan gelişmeler, içine girdiğimiz yeni dönemin karakteri ve PKK'nin kendini yeniden yapılandırması gerçeğine bağlı olarak, ERNK de dönüşüm temelinde kendini yeniden örgütlemek durumundadır.

Ulusal diriliş stratejisinde Kuzeybatı Kürdistan ve Türkiye'de mücadeleyi geliştirmeyi temel halka olarak ele alan partimiz, bu öncü rolü dolayısıyla demokratik çözüm sürecinde de aynı halkayı esas almayı sürdürecektir. Bununla birlikte partimiz diğer parçalardaki Kürt sorununun Kürt halkının birlikte yaşadığı halklarla demokratik birlik temelinde çözüme kavuşturulmasını en doğru ve en gerçekçi çözüm olarak öngörmektedir. Mücadelemizin bu parçalarda ortaya çıkardığı gelişme ve bilinçlenme düzeyi bu çözümü mümkün kılmaktadır.

Bütün bu hususları yoğunca tartışan 7. Olağanüstü Kongremiz, yeni dönemin ihtiyaçları ve hedefleri temelinde yeniden bir örgütsel yapılanmaya gitmek gerektiği sonucuna ulaşmıştır. Bu çerçevede Kongremiz,

1- İçine girilen dönemin temel özelliğinin değişim ve dönüşüm gerçeği olduğu, dönüşümün sağlam ve sağlıklı yapılabilmesinin çizginin başarısı açısından hayati önem arz ettiği, bunun da en üst düzeyde bir örgütsel yapıyı zorunlu kıldığı, bu örgütün her tarafa ulaşabilen ve eşgüdüm sağlayacak güç ve imkanlara sahip olması gerektiği gerçeğinden hareketle, bu görevi yürüten PKK'nin halkımızın yaşadığı her alanda kendi örgütlerini sağlam ve yaygın bir temelde geliştirmesini,

2- Kürt nüfusunun yarısına yakın kesiminin yaşadığı ve Kürt sorununun çözümünde belirleyici bir konuma sahip olan Türkiye'de, demokratik dönüşüm ve Kürt sorununun çözümü temelinde yasal bir partinin kurulmasını, ayrıca dar etnik ve sınıf yaklaşımını ve grup temelini aşan ve Türkiye'nin bütün temel sorunlarının çözümünü kendi programına alan demokratik dönüşüm ve birlik temelinde bir demokrasi blokunun oluşturulmasına öncülük yapıl-

masını, bu doğrultudaki çabaların teşvik edilmesini ve desteklenmesini,

3- Ülkemizin Büyük Güney Kürdistan parçasında geçmişte PKK-Başur adıyla yürütülen çalışmalar adıyla yürütülen çalışmalar yerine, demokratik değişim ve dönüşümü hedefleyen ve koşullara uygun olan bir demokratik hareketin geliştirilmesini,

4- Doğu Kürdistan'da yaşayan halkımızın kendi demokratik, kültür vb. haklarını ilerletmek amacıyla İran halklarıyla birlikte bir demokrasi hareketini geliştirmesini,

5- Küçük Güney parçasında yaşayan halkımızın kültürel ve demokratik haklarını ilerletmek için mevcut yasal örgütlenmesini daha da geliştirerek, Arap halkıyla birlikte bir demokrasi hareketini oluşturmasını ve desteklemesini,

6- Birleşik Devletler Topluluğu içinde yer alan ülkelerde yaşayan Kürtlerin kendi etnik ve kültürel varlıklarını ve kimliklerini koruyup geliştirmeleri amacıyla ülkeye bağlılık temelinde örgütlenmelerini, birlik ve dayanışma içinde olmalarını hedefleyen bir özgürlük hareketinin geliştirilmesini,

7- Ulusal ve toplumsal özgürlük için bir savaş kuvveti olan ARGK'nin arındırılarak yeniden yapılandırılmasını, savunma amacıyla ve demokratik değişim ve dönüşüm sürecinin sağlam temellere oturması için Halk Savunma Kuvvetleri adıyla varlığını sürdürmesini,

8- Kadın Özgürlük Hareketi PJKK'nin yeni dönem yapılanmasına uygun biçimde düzenlenmesini ve Dünya Özgür Kadın Vakfı ile faaliyetlerinde açılım sağlamasını, Parti Meclisi'nin uygun göreceği bir zamanda PJKK Olağanüstü Kongresi'nin yapılmasını,

9- Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi ERNK'nin Avrupa'da yaşayan halkımızın demokratik, sosyal, kültürel vb. ihtiyaçlarını karşılama temelinde kendisini dönüştürmesini ve Kürt Demokratik Halk Birliği biçiminde örgütlenilmesini, Kürdistanlı diğer ulusal birliklerinin yeni sürece göre kendilerini düzenleyip faaliyetlerini sürdürmelerini, ERNK bayrağının Kürt ulusal birliğinin ve mücadele içinde gerçekleşen Kürt ulusal kimliğinin sembolü olarak bütün alanlarda kabul edilmesini,

10- Tüm basın-yayın kurum ve kuruluşlarının bir merkeze kavuşturularak örgütlenilmesini,

11- Ulusal kültür ve sanat kurumlarının merkezleştirilmesini, karar altına alır.

PKK 7. Olağanüstü Kongresi'nin hazırladığı B A R I Ş P R O J E S İ

Tüm dillerdeki en güzel sözcüklerden birisi barış sözcüğüdür. İnsanlık, ekonomik ve sosyal refahın gelişme koşulu olan barışı sağlamayı her dönemde önemli görmüştür. Barış özellikle 20. yüzyılda, sosyal ve siyasal alanda en temel ahlaki değer olarak insanlık değerleri içinde yerini almıştır. İnsanlık tarihi boyunca çekilen acılar ve yakın tarihte korkunç kıyımlar ve yıkımlara yol açan iki dünya savaşının yarattığı bilinç ve sorumluluk duygusu, barış içinde yaşamın değerini artırmıştır.

Tarihe demokrasi ve özgürlükler çağı olarak damgasını vuracak olan 21. yüzyıl, bu amaçlarına en çok da barışı her alanda hakim kılarak ulaşacaktır. Siyasal ve sosyal sorunlara barışla çözüm bulma, savaşa bulunacak her türlü çözümden daha anlamlı sonuçlar doğuracak niteliğe sahiptir. Günümüzde İrlanda, Filistin, Doğu Timor ve Bask sorunları için gerçekleştirilen ve gerçekleştirilmeye çalışılan çözümler bu gerçeği açıkça ortaya koymaktadır. Sorunları barışçıl siyasal yöntemlerle çözmeye çabaları benzer sorunları da bu tür yaklaşımlarla çözmeye eğilimini artırmıştır. Savaşlarda ve çatışmalarda dökülen kanlar ve çekilen acıları anlamlı hale getirmek ve bunlardan insanlık yararına bir sonuç yaratmak için de barışı hakim kılmak en temel insani ve siyasi sorumluluk haline gelmiştir.

Kürt sorunu da yeryüzünde çözülmeyen temel sorunlardan biri olarak uzun bir süredir insanlığın gündemindedir. Bu gerçekler ışığında, PKK, çeyrek yüzyılı aşkın mücadelesinin ortaya çıkardığı tecrübe ve birikimle sorunları barışçıl bir biçimde çözmeye kararlılığını ortaya koymuştur.

Ortadoğu'da Türkler, Araplar ve Farslarla birlikte yaşayan Kürt halkı, bundan sonra da doğal olarak bu halklarla birlikte yaşayacaktır. Bu soruna ve çözümüne bu gerçeklik temelinde yaklaşmak en doğru tutum olacaktır.

Kürt sorunundan söz edilecekse, en fazla da Kürt-Türk ilişkileri ve bu ilişkilerin tarihi süreç içinde aldığı biçim anlaşılmak durumundadır. Kürtlerle Türklerin tarihteki ilk önemli karşılaşması, Alparslan komutasındaki Selçuklu ordusunun Bizans ordusunu yenilgiye uğratarak Anadolu'ya açılmayı sağladığı Malazgirt Savaşı sırasında olmuştur. Kürtler bu savaşta Türklerin yanında yer almışlar ve Anadolu'yu yurt edinmelerinde anlamlı ve büyük bir katkı sunmuşlardır. Benzer bir desteği 1514 Çaldıran savaşı ve sonrasında vererek, Osmanlı sınırlarının bugünkü İran sınırına dayanmasını ve tüm Arap dünyasını kaplayacak şekilde gelişmesini sağlamıştır. Bu dönemdeki Kürt-Türk ilişkileri Osmanlı İmparatorluğu'nun doğu sınırlarını güvence altına almış, buna dayanarak Viyana'ya kadar uzanan bir toprak genişlemesine ulaşmıştır. Türk halkının tüm tarihi boyunca yaşadığı en kritik dönem olan Birinci Dünya Savaşı sonrasında verilen Kurtuluş Savaşında Kürt halkı yine ortak vatan bilinciyle Türklerle en büyük desteği vermiş, bunun sonucunda Türkiye Cumhuriyeti kurulmuştur.

Bu tarihi gerçekler Türk halkı ile Kürt halkının iyi ilişkiler içinde olduğu her zaman bundan en az Kürtler kadar hatta daha fazla Türklerin kazançlı çıktığını ortaya koymuştur.

Kürt halkı ile ilişkilerin en kötü olduğu dönem ise, 1924'ten bugüne kadar süren yakın tarihtir. 1920'lerde Kurtuluş Savaşını birlikte veren ve ortak vatani kurmada asli kurucu üye olarak yer alan Kürt halkı, 1924'lerden sonra inkar edilmiş ve tüm doğal haklarından mahrum bırakılmıştır. Kürt isyanlarının çözüm-

süzlüğü ve yanlışlıkları, bu acılı tarihi daha da trajik hale sokmuştur. Kürtler maruz kaldıkları inkar ve baskı sonucunda halk olarak tükeniş sürecine girmiş, Kürdü baskı altında tutma amacı doğrultusunda bir yapılanma içine giren Türkiye ise sorunlardan ve hastalıklı bünyeden bir türlü kendini kurtaramamıştır. Kürt sorununun çözümsüzlüğü Kürt halkını çaresiz bırakırken, Türkiye'yi ise Kürt gerçeğini inkar siyasetinde daha fazla derinleştirmiştir. Bunun sonucunda Türkiye ile Kürt halkı arasında ruhsal ve sosyal alanda tam bir kopuş ortaya çıkmış, Türk-Kürt ilişkileri tarihindeki en kötü noktasına gelmiştir.

En uzun süreli, en kapsamlı ve sonuçları itibarıyla en sarsıcı Kürt hareketi olarak tarihteki yerini alan PKK'nin silahlı mücadelesi, başka bir çıkışın bırakmadığı bu koşullarda başlamıştır. Bu nedenle PKK'nin verdiği savaş her şeyden önce halk olarak varlığını ve kimliğini kabul ettirme amacına yöneliktir ve meşruiyetini de böyle bir inkara karşı mücadeleden almıştır. Kısa sürede gelişmesi ve Kürt halkının tümünü temsil eder konuma ulaşması bu gerçeklikle açıklanabilir.

Aralıksız on beş yıl boyunca süren bu savaşın sonuçları, hem Türkiye hem de Kürt halkı açısından ağır olmuştur. Kürt ve Türk halkından, çoğunluğu gerilla ve asker, bir kesimi de sivil olmak üzere otuz binden fazla insan bu savaşta yaşamını yitirmiş; çoğunluğu gerilla, olmak üzere binlerce Kürt ve Türk insanı bu savaşta sakat kalmıştır.

Savaşın sürdüğü bu yıllarda Kürt halkından on binlerce insan gözaltında işkence görmüş, on binlercesi de cezaevi-

ne konmuştur. Dört bin civarında Kürt köyü yakılıp yıkılmış, beş milyondan fazla Kürt Türkiye metropollerine ve yurtdışına göç etmek zorunda bırakılmıştır. Köylerde ve şehirlerde ekonomi çöktüğünden, halk büyük bir yoksulluğa ve çaresizliğe mahkum olarak yaşamak zorunda kalmıştır.

Türkiye toplumu da ekonomi ve sosyal alan başta olmak üzere, bu savaşta yaşamın birçok alanında büyük sıkıntılar çekmiştir. Yüz milyar doları aşan savaş harcamaları Türkiye'nin ekonomik kaynaklarını yutmuştur. PKK'ye karşı savaş yürütülmek ve dış destek alabilmek için Türkiye'nin kaynakları ucuza dışarıya pazarlanmıştır. Bu durum da ekonomik sıkıntıları arttırarak sosyal problemlerin yükselmesine yol açmıştır. Böylece gelişme ve kalkınma koşulları yüksek olan Türkiye, kendisini ekonomik krizlerin kısır döngüsünden bir türlü kurtaramamıştır. Sosyal ve kültürel çürüme bu koşullarda derinleşmiş, toplumun bünyesi sağlıksız bir hale gelmiştir.

Savaşa endekslenmiş ekonomi ve siyaset nedeni ile devletin yapılanması da çürüme içine girmiş, savaşa beslenen çeteler ve rantçı sosyal sınıflar türemiştir. Susurluk olayında ortaya çıkan gerçek, bu savaşın ortaya çıkardığı ilişkiler ve yapılanmanın yalnızca sembolik ifadesidir. Savaşın yarattığı bu karanlık ilişkiler ağı ve çürüme daha kapsamlı ve derindir.

Türkiye'de siyasetin doğal dengelerini kaybederek rantçı siyasal parti ve grupların ortaya çıkması, yine yaşanan bu savaş gerçekliğiyle ilgilidir. Bunun sonucunda Türkiye'de siyaset ve siyasetçilerin itibarı en aza inerken, siyasal alandaki gerilimler süreklilik arz etmiştir.

Türkiye'nin dış siyaseti de bu gerçeklikten fazlasıyla nasibini almış, savaşa endekslenen diplomasi bir çıkmazın içinde çözümsüzlüğü ve çaresizliği yaşamıştır. Kürt sorunundaki çözümsüzlük Türkiye'nin dış siyasetini seçeneksiz bırakmış, jeopolitik durumuna uygun olmayan ve Türkiye'yi zorlayan ilişkiler geliştirmesini beraberinde getirmiştir. Dolarıysıyla tüm komşuları ve bölge ülkeleriyle sorunlar yaşamış; bölge dışındaki birçok ülke ile benzeri sorunlar yaşayarak uluslararası alandan dışlanma durumuyula karşı karşıya gelmiştir. Dış ilişkilerdeki bu olumsuzluk Türkiye'nin ekonomik ve siyasi ufkunun daralmasına ve Türkiye'nin kendi konumuna ters bir gerçeği yaşamasına yol açmıştır.

Türkiye bu kadar zorluğa ve sıkıntıya girmesine rağmen istediği sonucu alamamış; yani ne PKK'yi tasfiye edebilmiş, ne de Kürt sorununu ortadan kaldıramıştır. PKK de verdiği savaşla Kürt sorununu kesinleşmiş bir çözüme kavuşturmamıştır. Bu nedenle PKK 1993 yılında sorunun yeterince açığa çıktığını ve savaşa daha fazla yol almanın hem gerekli hem de anlamlı olmadığını görerek ateşkes ilan etmiştir. Ancak Türkiye'deki durumun bir çözüme gitmede elverişli olmaması, PKK'nin de yeterince hazırlık yapmamış olması ve her iki tarafta orta-

ya çıkan sabote edici tutumlar nedeniyle bu girişim sonuçsuz kalmıştır. İki taraf için de kısır döngüye dönüşen bu durumu aşmak için 1995'te ilan edilen ikinci ateşkestende de bir sonuç alınamamıştır.

PKK'nin yürüttüğü savaş, bazı eksikleri ve yetersizlikleri taşısa ve tam bir çözüm yaratmasa da, sorunu ortaya çıkarma ve çözümü olgunlaştırma açısından tarihi rolünü oynamıştır. Zaten hem PKK'nin çıkışında hem de daha sonraki söyleminde Türkiye'den mutlak ayrılma düşüncesi yoktur. PKK değişik zamanlarda farklı biçimde ifade etmiş olsa da, özünde hep özgür ve demokratik bir birlikten yana olmuştur.

Genel Başkanımızın Türkiye'ye teslim edilmesinden önce de her iki taraf için Kürt sorununun çözümü acil bir hale gelmiş olmasına, dünyadaki ve bölgedeki gelişmeler barışçıl ve makul bir çözümün tek hayırlı ve mantıklı yol olduğunu dayatmasına rağmen, böyle bir çözümü yakalaması için uygun zemin bulunamamış ve sorun tıkanıklıktan kurtarılamamıştır.

1 Eylül 1998 ateşkesi ve Roma Deklarasyonu ile barışçıl ve demokratik bir çözümü geliştirmek isteyen Genel Başkanımızın uluslararası bir komployla Türkiye'ye teslim edilmesi, trajik bir biçimde de olsa böyle bir fırsatı ortaya çıkarmıştır. Başkan APO, on yıllara yayılacak bir Kürt-Türk savaşını öngören komployu boşa çıkarmak ve yakalanma durumunu bir çözüme vesile etmek için İmralı Savunmalarını yaparak, kilitlenmiş sorunların anahtar çözümünü herkesin önüne koymuştur.

Bu yaklaşım, sınırlara dokunmadan Kürt sorununa demokratik cumhuriyet içinde çözüm bulmayı amaçlamaktadır. Tarihteki Kürt-Türk ilişkilerine ve Türkiye gerçeğine uygun olan bu çözüm aynı zamanda Kürtlerin kendi kimliğiyle özgür yaşamalarını, dil ve kültürlerini geliştirecek bir özellik taşımaktadır.

Demokratikleşme temelinde özgür birlik çözümü, dünyadaki genel eğilime ve Ortadoğu'daki sorunların karakterine de uygun düşmektedir. Ulusal, etnik ve dinsel çelişkiler yumağı olması nedeniyle, Ortadoğu dünyada demokratikleşmeye en çok ihtiyaç duyulan bölgedir. Çatışmalı ve gerilimli bu tarihsel gerçek, bu sorunların çözülmesi ve bölgenin geçmiş tarihine yakışır bir düzeye getirilmesi için demokratikleşme dışında bir yol olmadığını defalarca ortaya koymuştur.

Kürt sorunu da, Ortadoğu'da ülkeler ve halklar arası ilişkileri en fazla zedeleyen bir sorun olarak çözümünü dayatmış bulunmaktadır. Şimdiye kadar ki çatışma ve savaşlar, Kürt gerçeğini ve ortaya çıkardığı sorunları fazlasıyla gözler önüne sermiştir. Bu sorunun artık savaşlarla çözülemeyeceği, hem egemen ülkeler hem de Kürt halkı tarafından görülmüştür. Çatışmalı tarihin tecrübeleri, bölgede Kürt sorununun uygulanabilir çözümünün, sınırlara dokunmadan demokratikleşme içinde olacağını ortaya çıkarmıştır.

Türkiye, bulunduğu bölgede olumlu rol oynayacak etkili bir güç olabilecek iken, demokratik bir düzen kuramaması nedeniyle bölgedeki halklar tarafından sürekli kuşkuyla karşılanmış; bunun sonucunda etkili bir güç olmasının önu kapanmıştır. En önemlisi de çözümsüz kalan Kürt sorununun Türkiye'nin gelişmesi ve istikrarını engelleyen bir etken haline gelmiş olmasıdır. Bu objektif ve so-

“En önemlisi de çözümsüz kalan Kürt sorununun Türkiye'nin gelişmesi ve istikrarını engelleyen bir etken haline gelmiş olmasıdır. Bu objektif ve somut durum, Ortadoğu'da ve Türkiye'de bir barış ortamının yakalanmasını acil ve vazgeçilmez bir görev haline getirmiş bulunmaktadır.”

lahlı çatışma ortamı sona ermiştir.

Savaşın durdurulması kısa sürede Türkiye toplumu ve Kürt halkı içinde olumlu sonuçlar doğurmuş, Türk ve Kürt halkı bu barış adımına büyük bir çoğunlukla destek vermiştir. Barışın süreklileşmesinin daha çok şey kazandıracağını gören Türk ve Kürt halkı, savaş durumunun artık yaşanmasını istememektedir.

Bu barış adımı ve yarattığı iklim kısa sürede Türkiye'nin siyasi ortamını yumuşatmış, ekonomik ve sosyal alanda rahatlama ön plana çıkarmıştır. Marmara depreminin olumsuz etkisine rağmen, Türkiye ekonomisi bu kısa sürede gelişme eğilimi içerisine girmiştir. Barış süreci gelişirse ekonomik sorunların çözüleceği ve Türkiye'nin bir ekonomik kalkınma atağına geçeceğini Türk sanayicileri ve devlet yetkilileri de itiraf etmektedir. Avrupa Birliği'ne aday olmasında görüldüğü gibi Türkiye'nin dış ilişkileri de bir açılım göstermiş, bu açılımın daha da genişleyeceği görülmüştür. PKK barış adımıyla kararlı olduğunu göstermek için biri gerilla güçlerinden ve diğeri Avrupa'dan olmak üzere iki barış ve demokratik çözüm grubunu Türkiye'ye göndermiştir. Böylece demokratikleşme önünde engel olarak gösterilen şiddet ortamının devam etmeyeceği ortaya konularak, demokratik hareketlenmenin gelişmesi teşvik edilmiştir.

Tüm devlet yetkililerinin Kürt sorununun çözümü konusunda çeşitli vesilelerle yumuşak mesajlar vermeleri ve Kürt dili ve kültürünün önündeki engellerin kalkması konusunda tartışma özgürlüğünün yetersiz de olsa fiili olarak gelişimi, partimiz tarafından olumlu olarak değerlendirilmektedir.

Bu olumlu havanın demokratikleşme biçiminde daha da gelişeceğini ve bu temelde Kürt sorununun çözümü konusunda bir iradenin giderek ortaya çıkacağını düşünen partimiz, fiili olarak yaşama geçirdiği demokratik cumhuriyet ve demokratik mücadele stratejisini resmileştirmek ve bu çözümleyici barış projesini pratikleştirmek için Olağanüstü Kongresini yapmıştır. Kongremiz Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin ihtiyati tedbir kararına uyularak, Genel Başkanımız hakkında verilen idam kararının ertelenmesini, (barış sürecinin daha fazla gelişmesini engelleyecek kayıtlar bulunmasına rağmen) bir ilk başlangıç olarak olumlu karşılamıştır.

Olağanüstü 7. Kongremiz Başkan APO'nun İmralı Savunmalarıyla başlattığı barış sürecini derinleştirmek için programında stratejik düzeyde değişikliğe gitmiş, Türkiye'nin demokratikleşmesi temelinde Kürt sorununun çözülmesi için kapsamlı bir barış projesini yaşama geçirme kararını almıştır.

Kongremiz, bu projeye savaşa neden olan ve Kürt halkı ile Türkiye arasında ortaya çıkan kopukluğu yaratan etkenleri ortadan kaldırmayı amaçlamıştır.

Şimdiye kadar barışçıl ve demokratik bir çözüm için attığı tek taraflı adımlarla küçümsenmeyecek sonuçlar ortaya çıkartan PKK, bundan sonra da barış sürecini geliştirmek ve derinleştirmek için üzerine düşen sorumluluğu büyük bir cesaret ve kararlılıkla yerine getirmeye devam edecektir. Dili ve üslubundan çalışma tarzına kadar sürecin doğasına uygun bir tutumu gösterecek, içten ve dıştan gelecek tahriklere kapılmadan başlattığı sürecin başarısı için çalışacaktır.

Kongremiz, Türkiye'deki gelişmeleri yetersiz de olsa cesaret verici olarak değerlendirmiştir, barışın gerçekleşeceği konusunda iyimser ve umutlu yaklaşım içinde olmuş, sorunları bu anlayışla tartışarak önemli kararlara varmıştır.

Kürt sorununun asıl çözüm yerinin Türkiye olduğu açıktır. İki yüz yıldan beri bir türlü çözüme kavuşturulamayan bu sorunu yaratan nedenlerin ortadan kaldırılmasında en önemli görev Türkiye'ye düşmektedir. Sorunlara ve çatışmalara neden olan inkar ve ezme politikasının bir sonuç vermediğini yaşanan acılı tarih açıkça

göstermiştir. Bu nedenle gerilim ve çatışma etkenlerinin Türkiye tarafından iyi görülerek gerekenlerin yapılmasının zamanı gelmiştir. Mevcut koşullar bu bakımdan tarihsel bir fırsat sunmaktadır. Cumhuriyetin asli kurucu üyesi olan ve etle tırnak gibi Türk halkıyla iç içe geçmiş bulunan Kürt vatandaşlarına karşı sorumluluğu, Türkiye'nin böyle davranmasını acil bir görev haline getirmiştir. Böyle bir yaklaşım aynı zamanda büyük devletler kurmuş Türk tarihinin birikimine yakışan en doğru tutum olacaktır.

Karşılıklı atılacak olumlu adımların daha da çözümleyici hale gelmesi için öncelikle yerine getirilmesi gereken görevler bulunmaktadır. Yapılması acil olan bu görevler yerine getirildikçe, birbirini izleyen yeni adımlar gelişebilecek ve bu durum da barış sürecini demokratik cumhuriyetin zaferiyle taçlandıracaktır.

Olağanüstü 7. Kongremiz bu konuda aşağıdaki kararlara ulaşmıştır:

A) Genel Başkanımız Abdullah Öcalan'a İlişkin

Kongremiz, Genel Başkanımız Abdullah Öcalan şahsında İmralı'da yaşanan mahkeme sürecini, kaynağını Anadolu ve Mezopotamya tarihinin siyasi ve toplumsal gelişiminden alan Kürt sorunu olarak ele alır. Bu anlamda Genel Başkanımızın içinde bulunduğu koşulları Kürt halkının içinde bulunduğu koşullar, yaşam hakkını Kürt halkının yaşam hakkı, özgürlüğünü de Kürt halkının özgürlüğü olarak görür.

Bu temelde Türkiye'de barışın sağlanması için tüm olumsuz koşullara rağmen mücadele veren Genel Başkanımız Abdullah Öcalan'ın yaşamını ve özgürlüğünü, sunulan barış projesinin uygulanması ve kalıcılaşmasının teminatı sayar.

B) Anayasal ve Hukuksal Boyutuna İlişkin

1- Partimiz, yeni Türkiye'nin ilk temel belgesi olan Amasya Tamimi'nde olduğu gibi, Cumhuriyetin asli kurucu üyesi olarak kabul edilen Kürt halkının ulusal kimliğinin yeniden tanınması temelinde anayasal vatandaşlık haklarının güvenceye bağlanmasını, halkların özgür ve gönüllü birlikteliğinin süreklileşmesi, barışçıl dönüşüm ve toplumsal uzlaşmanın temel adımı olarak görür.

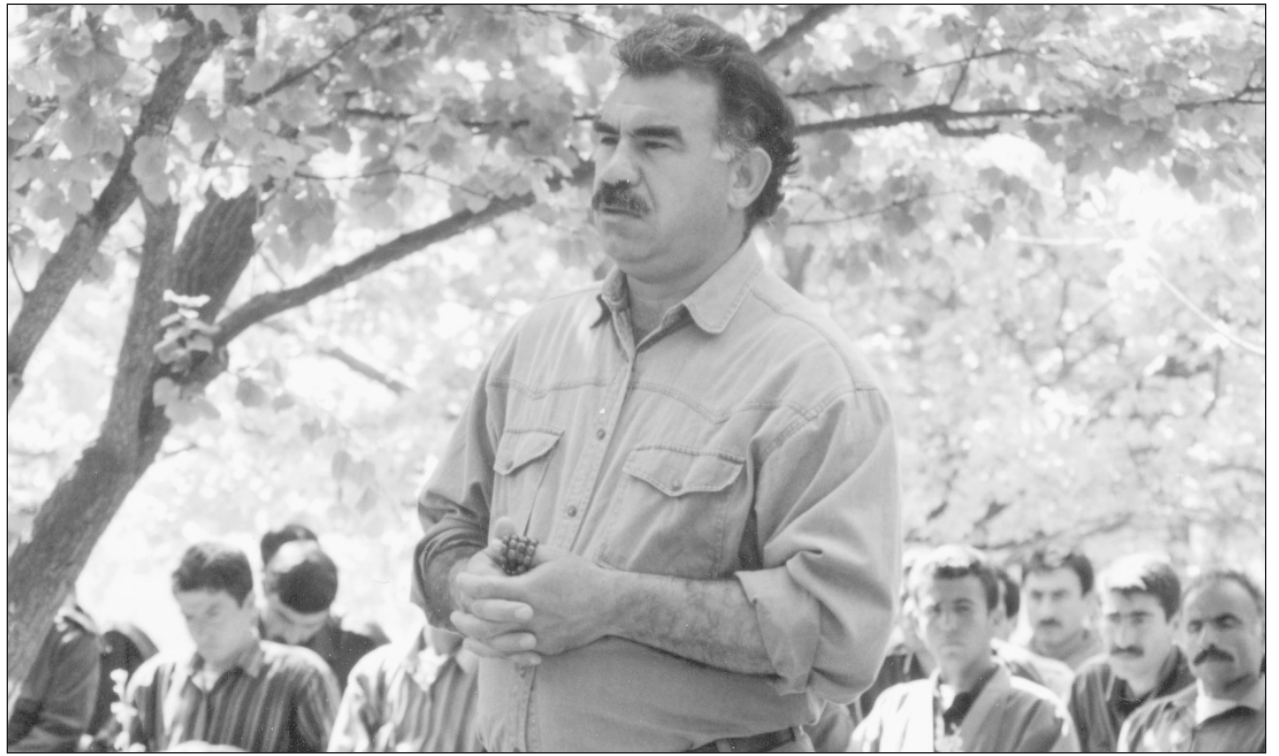
2- Partimiz, Türkiye'de düşünce, inanç, ifade ve örgütlenme özgürlüğünü teminat altına alan bir demokratik ve sosyal hukuk reformunu ve devlet yapılanmasını demokratik olmayan kurumlardan arındırmış bir anayasayı, toplumsal barışı ve uzlaşmayı sağlayacak bir sözleşme olarak anlamlandıırır.

3- Partimiz, demokratik bir anayasanın bireye, siyasi gruplar ve kültürel kimliklere, farklı inançlardan olan kesimlere örgütlü ve özgür katılım imkanlarını sunmayı esas alması gerektiğine inanır. Bu anlamda çoğulculuğu ve kültürel farklılıkların kabulünü zayıflama etkeni olarak değil, zenginlik ve güçlülük olarak ele alır.

4- Partimiz, evrensel hukuk normları çerçevesinde ve hukukun üstünlüğü ilkesiyle insan temel hak ve özgürlüklerini, kültürel kimlik, dil ve diğer tüm temel hakları Paris Şartı, Kopenhag Kriterleri ve Birleşmiş Milletler Sözleşmeleri çerçevesinde güvence altına alan bir anayasal ve yasal düzenleniş, sürekli barışın ve istikrarın asgari gereği sayar.

5- Partimiz, evrensel hukuk kurallarına ve uygar demokratik ülkelerin idari ve siyasi yapılanmalarına tezat teşkil eden tüm kurumların lağvedilmesini, bunların yerine demokratik kurumların inşasını; bu temelde,

a) Olağanüstü Hal'in kaldırılması,

b) Olağanüstü mahkemelerin lağvedilmesini,

c) Merkezi otoriteden, otorite dağılımına dayalı bir yerel idari sisteme geçişi gerekli görür.

C) Siyasal Boyuta İlişkin

1- PKK, yüzyıllardır birleşik bir coğrafyada ortak kaderi paylaşan Türk ve Kürt halklarının yaşadığı siyasi sınırların mevcut biçimiyle korunmasını, iki halkın çıkarına uygun görür ve esas alır.

2- PKK, gecikmeksizin idam cezasının kaldırılmasını, düşünce suçları dahil tüm siyasi tutsakları, yurtdışında siyasi faaliyet yürüten kimseleri ve özellikle dağdaki tüm silahlı güçleri kapsayacak bir genel affın çıkarılmasını, sorunu köklü çözmek ve iç barışı sağlamak için zorunlu görür.

3- PKK, toplumun tüm kesimlerini karşılıklı tartışmaya ve ortak çalışmaya katmayı barış zemininin yaratılması ve demokratikleşme için gerekli görür. Barış projesinin uygulanmasında, siyasi partiler, sivil toplum kuruluşları, başta emekçiler ve kadınlar olmak üzere tüm toplumsal katmanlarla ilişki ve diyalog içinde olmayı ve bu çerçevede ortak örgütlenmelerle etkinlikte bulunmayı esas alır.

D) Sosyal ve Ekonomik Boyuta İlişkin

1- Partimiz, on beş yıllık savaş sonucunda yıkılan binlerce Kürt köyünün yeniden inşası ve göç etmek zorunda kalan bölge halkının köylerine dönmesi için bir köye dönüş projesinin hazırlanmasını ve uygulamaya konulmasını gerekli görür. Devletin bu amaçla maddi olanaklarını devreye koymasını, halkın uğradığı zararı tazmin etmesini, geri dönüş için ekonomik, siyasi ve idari teşvikte bulunmasını ve bu doğrultuda ulusal ve uluslararası girişimler içinde olmasını talep eder. Partimiz de örgütlü gücünü devreye sokarak, bu temelde her bakımdan destekleyici ve teşvik edici bir rol oynayacağını belirtir.

2- Partimiz, bölgede ekonomik ve sosyal refah düzeyini geliştirmek amacıyla tarihi eserleri ve doğayı korumayı dikkate alan ekonomik yatırım ve kalkınma projelerini zorunlu görür ve bu temelde atılacak adımları destekler. Bu konuda özellikle tarihi zenginliklerimize ve doğaya ağır zararlar veren Ilisu ve Mercan barajı çalışmalarının durdurulması ve iptal edilmesini gerekli görür.

E) Şiddetin Ortadan Kaldırılmasına İlişkin

Çağımızda toplumsal ve siyasi sorunların çözümünde silahlı güç kullanma

yaklaşımının anlamını esas olarak yitirdiğine inanan partimiz, uygar ve insan onuruna yakışır bir uzlaşma ve barış ortamını geliştirmek için, ülkemizin şiddetten arınmasını vazgeçilmez sayar.

Bunun için,

1- Silahlı mücadeleye son verdiğini beyan eder. Ancak kalıcı bir barış ortamı gelişinceye, yasal ve siyasi düzenlemeler yapıpı gerekli güvenceler oluşuncaya kadar silahlı güçlerini savunma numunda tutar.

2- Silahlı güçlerini Türkiye sınırları dışına çekme kararını almış ve uygulamaya koymuş olmasına karşılık, Türkiye sınırları içinde kalmış az sayıda gücünü çekmek için Türk ordusunun sürdürdüğü operasyonları durdurması gerektiğini bir kez daha vurgular.

3- Sınır dışına çektiği güçlerini Türkiye için bir tehdit olmaktan çıkaracak şekilde gerekli tüm düzenlemeleri yapar.

4- Köy koruculuğu sisteminin kaldırılmasını ve yasal olmayan silahlı güç odaklarının faaliyetlerine son verilmesini, faili meçhul olarak adlandırılan binlerce cinayetin aydınlatılıp suçluların cezalandırılmasını, barış süreci için gerekli görür.

5- Yasal ve siyasi güvencelerin yaratılması durumunda, sürecin olumlu yönde gelişimine paralel olarak, uygun bir plan temelinde tüm güçlerini Demokratik Cumhuriyete katmayı öngörür.

6- Yukarıda belirtilen hususları dikkate alarak, halka ve silahlı güçlerimize yönelik tüm askeri operasyonların durdurulmasını ve savaşa göre düzenlenmiş Türk ordu birliklerinin olağan sürece göre düzenlenmesini, barış zemininin geliştirilmesinde acilen atılması gereken adımlar olarak görür.

7- İnsan yaşamının korunması amacıyla, uzun savaş yıllarında Kürt halkının yaşadığı topraklarda döşenen değişik türden yüz binlerce mayının temizlenmesi için, Türkiye'yi ve uluslararası uzman kuruluşları etkin çaba harcamaya davet eder.

F) Bölgede Kürt Sorununun Kalıcı Çözümüne İlişkin

1- PKK, Kürt halkının yaşadığı Irak, İran ve Suriye'de de mevcut sınırlar dahilinde bir demokratik çözümü esas alır. Aynı zamanda Kürt sorununun eşitlikçi, özgürlükçü ve demokratik bir çözümünün gerçekleşmesi durumunda, Kürt halkının bölge barışı ve istikrarının gelişiminde öncü ve köprü rol üstleneceğine inanır.

2- PKK, Kürt sorununun çözümünde en temel engelin Kürtler arasındaki bölünmüşlük olduğu gerçeğinden hareket-

le, yürütülen uzun ve zorlu mücadele ile ortaya çıkan değerler temelinde ulusal birlik ve barışın sağlanmasını hedefler. Bu temelde KDP'ye yaptığı ateşkes çağrısını tekrarlar. KDP dahil tüm Kürt siyasi örgütlenmeleriyle diyalog içinde olmayı, kalıcı barışı ve ilişkilenmeyi hedefler. Ulusal birliğin ve barışın sağlanması için tüm ulusal güçleri, KDP'nin ulusal barışa ve birliğe gelmeyen yaklaşımları karşısında tutum takınmaya ve duyarlı olmaya çağırır.

3- Partimiz, başta Güney olmak üzere her alandaki silahlı güçlerimizin saldırıya maruz kalmadıkça hiçbir güce yönelik eylemde ve tehdit konumunda bulunmayacak bir savunma pozisyonunda mevzilenmesini esas alır.

4- Partimizin yeni dönem stratejisi sadece Türkiye ile değil, İran, Suriye ve Irak'la da sorunların barışçıl yöntemlerle çözüme kavuşturulmasını içerdiği gibi bu devletler arasındaki sorunların da tehdit ve baskıya dayanmayan yöntemlerle çözülmesini esas alır. Bir devletin diğerine karşı tehdit oluşturmasını kabul etmez. Bu bağlamda Türkiye ile geliştireceğimiz çözüm başka güçleri tehdit etmeyeceği gibi, bölge güçleri arasında kalıcı barış ve işbirliği yaratmayı hedefler.

G) Barış Projesinin Yaşama Geçirilmesine İlişkin

1- Partimiz yukarıda ifade edilen barış projemizin hayata geçirilmesi için, gelişmelere paralel olarak ayrıntılı uygulama planları yapar.

Karşılıklı olarak süreci olumsuz etkileyecek, dar ayrılıkçı ilkel milliyetçilikten ve şovenizmden kaynaklanan olası saldırgan, rencide edici ve boşa çıkartıcı üslup ve yaklaşımlara karşı mücadele edilmesini gerekli görür.

2- Barış ve uzlaşma ortamını provoke edecek yaklaşımlardan karşılıklı olarak kaçınmayı öngörür.

3- Partimiz, yukarıda ifade edilen barış projesini yaşamsal kılmak için, devletin kendi tarihine ve büyüklüğüne yarışır yaklaşımları ve gereken yapıcılığı göstereceğine dair arzusunu belirtir.

Bu temelde tüm ilgili devlet organlarını, siyasi partileri, hükümet dışı sivil toplum örgütlerini, toplumda etkinliği olan şahsiyetleri ve medyayı olumlu ve yapıcı katkı temelinde sürece aktif katılmaya çağırır.

4- Ayrıca Türkiye'de sağlanacak bir barışın bölge ve dünya barışına olumlu ve büyük katkıda bulunacağı gerçeğinden hareketle, barışın geliştirilmesine destek ve katkı sunmaları için bölge devletlerine, uluslararası kurumlara ve kamuoyuna çağrıda bulunur.

O yiğitlik ve özgürlük abidesiydi

Adı, soyadı: **Ömer Faruk ASLAN**
Kod adı: **Zinar-Medeni**
Doğum yeri ve tarihi: **Garisa köyü-Cizre, 1972**
Mücadeleye katılım tarihi: ...
Şehadet tarihi ve yeri: **20 Kasım 1993, Babek köyü**

Duderanların bir kolu olan Davudiyan aşiret reisinin oğlu olarak dünyaya gelen Ömer Faruk varlıklı bir ailenin çocuğu olmanın yanında babaannesi Ayşe, Botan Beyliği'nin askeri komutanlarından meşhur Mustafa Paşa yê Mirî'nin kızıydı. Faruk'un çocukluğu Kürdistan ulusal kurtuluş hareketine sempatiyle bakan ve çevrede saygın konumları olan yurtsever bir aile çevresinde geçer.

Bu dönemlerde Ömer Faruk, gelişen ulusal kurtuluş mücadelesini yakından takip ediyor, ama tam anlamıyla ne için mücadele edildiğini anlayamıyordu.

1987 yılında Batman'ın Beşiri cezaevinde tanıştığı PKK'li tutsaklardan partinin programını, hedeflerini ve stratejisini öğrendikten sonra PKK'ye karşı büyük bir hayranlık duyar. 1988 yılında tahliye olduktan sonra, bu düşüncelerini başta ailesi ve Kovax köyü olmak üzere İdil ve Cizre yöresinde ta-

nıdığı tüm kesimlere yaymaya çalışır.

O dönemde yörede gelişen köy toplantıları, miting ve yürüyüş gibi kitlesel eylemlerde etkin ve önder bir rol üstlenen Zinar yoldaş, devletin tüm baskı ve komplolarına karşı yurtsever ve devrimci bir tarzla karşı koyarak yöre halkı içinde gerçek anlamda sempati kazanarak adeta bölgenin moral kaynağı olur. Cesur kişiliği, kararlılığı ve tutarlı çıkışlarıyla da halk içinde sevilen bir yurtseverdir. Fakat bütün bunlar devrimci yönü oldukça ağır basan Zinar yoldaşı tatmin etmiyor, adeta mücadeleye doymuyor, bir çalışmadan diğer bir çalışmaya koşuyor, iş eylemliliğe dönüşüyordu. Artık Zinar yoldaş bir Kürdistan ulusal kurtuluş eylemcisi olarak kent sokaklarından Cudi'ye, Gabar'a dağlardan tekrar köylere, konferans salonlarına koşturuyordu.

Bu yıllarda askeri alanda başarılı eylem yapan PKK, kazanımlarının siyasi anlamda da hayat bulması için

başlatılan Kürdistan Ulusal Meclisi çalışmalarına da aktif olarak katılır Zinar yoldaş. Kendisine önerilen meclis üyeliği adaylığını mütevazı bir şekilde kabul etmeyerek, ulusal kurtuluş mücadelesinin yılmaz bir neferi olarak çalışmalarına devam etmeyi tercih eder.

Artık gerilla birlikleriyle de tam kaynaşan Zinar yoldaş kendisine önerilen tüm askeri eylemlere katılıyor, sergilediği cesur tavırları ve askeri alandaki başarısıyla da gönüllere taht kuruyordu. Devletin gözünden de kaçmayan bu durum nedeniyle Kovax köyü ordu güçlerinin hedefi oluyordu. Daha önce defalarca köye baskın düzenleyen askerler, İlçe Garnizon Komutanlığına yalnız 5 km. uzaklıkta olan Kovax köyüne artık giremiyorlardı. Zinar yoldaş askerlerin korkulu rüyası olmuştu. Bu yüzden köye hep havan atışları yapıyorlardı.

Zinar yoldaş, 20 Kasım 1993 günü Babek köyü korucubaşı Murat Dal-

mış'a karşı Gabar bölgesi gerilla birlikleriyle katıldığı eylemde şehit düşerek çok sevdiği Kürdistan şehitler kervanına katıldı. Devlet güçleri cenazesini ailesine göstermiyordu. Buna rağmen gıyabında taziye yapıldı ve onbinlerce Kürt, Kovax köyüne akın etti. Ona karşı son görevlerini yerine getirmek, ona layık olmak ve anısı önünde saygıyla eğilmek için ta Diyarbakır'dan, Siirt'ten ve daha birçok şehirden Kürdistanlılar geldi.

Şimdi Kovax köyü bomboş. Devlet önce köyü boşalttı daha sonra da yaktı. Fakat Zinar yoldaş, Kovax köyünün 500 m. ötesindeki tepede yalnız olan meşe ağacı altındaki mezarında bir yiğitlik ve özgürlük abidesi olarak huzurla yatıyor.

Onun ve tüm Kürdistan devrimi şehitlerinin ruhu şad olsun.

Mücadele arkadaşları adına kardeşi M. Selim Aslan

Adı, soyadı: **Mustafa HASSO**
Kod adı: **Renas**
Doğum yeri ve tarihi: **Halep-Eşreffi ye, 1978**
Mücadeleye katılım tarihi: **1996**
Şehadet tarihi ve yeri: **16 Aralık 1998, Çiyaye Spî**

“Başarıdan başka hiçbir şeye yer vermemeliyiz”

Başkan Apo'nun dediği gibi *“şehitler ölümsüzdür, zaferi süreklileştirir”*

Mezopotamya, tarihi ve coğrafik zenginliğiyle her zaman diğer halk ve ulusların iştahını kabartmıştır. Bu yüzden tarih boyunca birçok işgal ve istilaya maruz kalmıştır. Make-donlar, Araplar, Farslar, Türkler ve Bizanslılar sadece bu coğrafya için binlerce yıl savaşmış, kan dökmüştür.

Özellikle Arap ve Türklerin işgali çok uzun sürmüş, Kürt halkını kendi egemenliğinde tutabilmek için büyük katliamlar gerçekleştirmiştir. Bu işgal ve istilaya karşı ise Kürt halkı direnmek, kendi kültürünü kaybetmemek için binlerce yıl dağları üs olarak kullanmışlardır. Bu yüzdendir ki, aşiretçi yapı güçlenmiş ve işgalin hızını kaybettiği dönemlerde büyük isyanlar patlak vermiştir.

Ama bu isyanlar dar bir alanı ihtiva etmesi, ihanet, geri önderlik vb.

birçok nedenlerden dolayı başarıya ulaşamamıştır. Ta ki, 1970'lere kadar...

1970'lerden sonra Başkan Apo önderliğinde gelişen mücadele *“Kürdistan sömürgeci”* belirlemesi ile devrimci savaşımın başlangıcını yaptı. Ve bu daha sonra kitle çalışmalarıyla halka taşırıldı. Bilimsel sosyalizm dalga dalga yayılarak, halklaşan bir PKK gerçekliğine ulaşıldı. Bu gerçek en özlü olarak *“PKK halktır, halk PKK'dir”* şiarında ifadesini bulmaktadır.

Gelişen mücadele sayesinde Kürtlerin yaşadığı parçalanmışlık, bölünmüşlük yerini kendi ulusal değerlerine bağlı, ülke ve halkı için mücadele eden bir gerçekliğe dönüştürmüştür. Ulusal kurtuluş mücadelesine bu doğrultuda her parçadan binlerce Kürt katılarak halk birliğini geliştirmişlerdir. Rênas yoldaş da bunlardan birisidir.

1978 yılında Afrin'in bir köyün-

de doğan Renas yoldaş ortahalli yurtsever bir ailenin en büyük çocuğudur. Ailenin en büyük çocuğu olması nedeniyle ona yüklenen sorumluluklar da oldukça fazladır. Ama o bu sorumluluklara her zaman en iyi şekilde sahip çıkmış ve bu çevresinde saygı uyandırmıştır. 95'te parti ile tanışır. Halk gerçekliğini tanıdığı için fazla zorlanmaz. Cephe çalışmalarına katılır. 96'da gerilla saflarına katılım sağlar. Emekçi yönleri ağır basan bir arkadaşştır.

Katıldığı eğitim devresinden çok önemli sonuçlar çıkartarak çıkar. Kendisi için karanlık olan birçok nokta aydınlanmıştır. Artık bundan sonra gelişme yaratmak zorundadır. Bu yüzden ısrarla sıcak savaş sahasına geçmek ister. Kendine duyduğu güvenle savaş sahasında başarılı olacağına inanır. Komuta ve öncü özelliklerine sahip bir arkadaşştır. Onun kararlılığını şu sözlerden anlayabiliyoruz *“Düşman bizi imha et-*

mek, tarihi yürüyüşümüze son vermek için yürüttüğü komploya karşı halk, gerilla ve Önderliğimizin gücüyle düşmanın bütün hazırlıklarını boşa çıkaracağız. Zaferin gerçekleşmesi için devrimci bakış açısını yakalamalı, ulusal mücadeleyi başarıya götürmek için coşkuyla görevlerimizi yerine getirmeliyiz. Zafer bizimdir. Bedenini ateşe veren Kürt kızları ve Başkan Apo'nun yaşam felsefesi bizi başarıya götürecektir. Biz de bu ruhla görevlerimize yaklaşıp eylemlere katılırken, başarıdan başka hiçbir şeye yer vermemeliyiz.”

Rênas yoldaş, bu süreçte Zap, Haftanın ve Çiyayê Spî alanlarında kalır. 16 Ocak 1998 tarihinde KDP'lilerin ve TC'nin düzenlediği bir operasyonda büyük direnişler sonunda şehitler kervanına katılır.

Direnışı yolumuzu aydınlatacaktır.

Mücadele arkadaşları

Sorunlara çözüm bulmada iddialı bir kişilik

Ulusal kurtuluş devriminin ulusal önder Başkan Apo şahsında temsilini bulması, Kürt halkı ve yine dünya halkları arasında büyük yankılar yaratmıştır. İdeolojisiyle insanlık gerçekliğini ortaya koyduğu gibi 30 milyona varan nüfusu ile Kürt halkının ulusal demokratik haklarını ve bu sorunun çözüm yollarını dünya kamuoyuna göstermiştir. Sınıf ve mezhep farkı gözetmeksizin özgürlük ve bağımsızlık talebi olan bütün halkların aynı çatı altında toplanmasını amaçlamak kadar, sosyalist ideolojiyi benimseyerek, sosyalist insanın gerçekleşmesi temelinde mücadelesini en amansız şekilde yürütmüştür.

Mazlum, Hayri, Kemal, Zilan, Beritan vb. gibi kanlarıyla insanlık tarihini yeni baştan yazmanın onurlu mücadelesini dağda ve zindandaki direnişleriyle bütün gericilere karşı gösteren ve bugün onların takipçisi olan Haki yoldaşı da bu temelde anıyoruz. Ülke topraklarıyla buluşmanın temsilini gerçekleştirmekle bunun derin anlamına

böylece ulaşmaktadır.

Haki yoldaş 1975 yılında Derik'in Hacı Harun köyünde dünyaya gelir. Geçimini tarımla sağlayan ailenin en büyük oğlu olması ve tarım işlerinde çalışmanın yarattığı emeğe ve toprağa bağlılık onda değerlere bağlılığı ve yurtseverlik duygusunu geliştirir. Bir yandan çalışır bir yandan da okula devam eder. Ahlak ölçülerine sahip olması, aile yaşamında sorumlulukları gereğince davranması dolayısıyla çevresinin büyük takdirini kazanmıştır. Aynı zamanda okulunda da zeki ve başarılı bir öğrencidir. Kendisinde kitap okumanın büyük bir tutku haline gelmesi gelişmelere ve çevresinde yaşanan olaylara karşı yoğun ilgisi dikkat çeken diğer yanlarıydı.

Büyüdüğü bölgede en çok, yurtsever özü ve ulusal mücadeleye sunduğu katkılarıyla tanınır. Genelde siyasi tartışmanın en yoğunlaştığı ve yine olayların en çok geliştiği yer olması itibarıyla gelişmeleri etkileyen bir alan

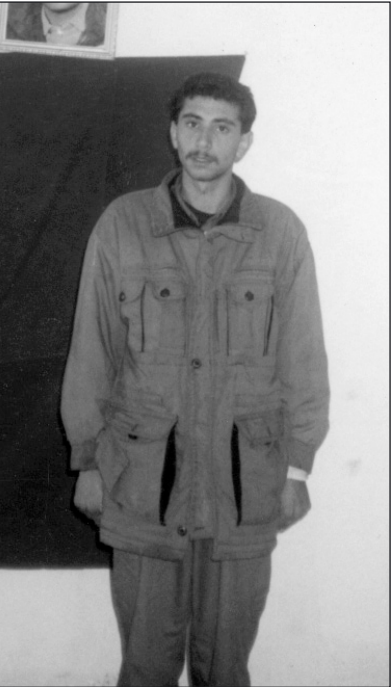
olur. 88'de partiyi tanımaya başladığında alandaki parti çalışanları aracılığıyla partinin kitapları ve edebiyatı üzerinde derinleşmeyi sağlar. “Kürt halkının tek kurtuluş yolu PKK'dir” düşüncesiyle alandaki parti çalışmalarına katılır. Kendisine verilen her görevi layıkıyla yerine getirir.

Çalışmalara katıldığı bu süreçte daha fazla etkilenmiş, partiye bağlılığı yükselmiş ve fîli bir katılım kararı almıştır. Örgütlenme yeteneği olduğundan önce kendisine öğrenci kesiminin örgütlenmesi sorumluluğu verilir. 15 Şubat 1994 tarihinde bir devre eğitim gördükten sonra tekrar cephe çalışmalarına verilir. İki yıllık çalışmaları sonunda Kürt halk gerçekliğini, Türk devletinin kişilikler üzerindeki etkisini daha iyi görür.

Halk üzerinde saygılı davranışlarıyla büyük yer edinir. Halkla ilişkilerinde üslubunun çekiciliği, sorunlara çözüm bulmasındaki iddiası, kendisinde görülen belli başlı özelliklerdir. Daha sonra akademi sahasında

bir devre eğitim görerek, parti düşüncesini derinleştirmeyi sağlar ve iddia düzeyini 25 Ekim 1995 tarihinde ülke sahasına geçerek gösterir. Savaştaki mütevazı duruşu her an göreve hazır ve komuta özellikleriyle, kısa sürede Manga Komutanlığı yardımcılığına getirilir. Savaşdaki en büyük istemi ön cephelerde yer almak ve üzerine düşenleri yapmaktır. Göreve yaklaşımlı, disiplinli ve askeri kişilik özelliklerini daha da geliştirmesi partinin önemli görevlerini üstlenmesini sağlar. Metina ve Çiyayê Spî alanlarında partinin verdiği görevleri büyük bir devrimci ruhla yerine getirir. Ancak çıktığı bir keşif görevinde yolda KDP'liler tarafından atılan pusuda şehitler kervanına katılır. Haki arkadaş, her şeyiyle idealleriyle ve halkıyla bütünleşmek isteyen ve bu yolda mücadele ederken şehit düşen binlerce şehidimiz gibi, ülkemizin gökyüzündedir.

Mücadele arkadaşları

Adı, soyadı: **Salih İbrahim Ahmet**
Kod adı: **Haki- Cudi**
Doğum yeri ve tarihi: **Hacı Harun köyü-Derik, 1975**
Mücadeleye katılım tarihi: **1995**
Şehadet tarihi ve yeri: **Dera Şûtek köyü – Çiyayê Spî**

O kararlılığın ölümsüz timsaliydi

Adı, soyadı: **Baki TATLI**

Kod adı: ...

Doğum yeri ve tarihi: **Arguvan-Malatya, 1979**

Mücadeleye katılım tarihi: **Ekim 1997**

Şehadet tarihi ve yeri: **5 Nisan 1999-**

Bingöl şehir merkezi

(Özgürlük eylemi)

Köklerin dirildiği, kardelenlerin yerini ölü topraktan fışkıran topraklara bıraktığı, nar ağaçlarının yavaş yavaş ve nazlı bir gelin gibi önce yeşillere büründüğü, sonra kan kırmızı çiçeklerini açtığı günlerde uğurladık Baki yoldaşı. O şimdi halkların yüreğinde yanan özgürlük ateşinin sürekli yanan alevi. Bin yıllardır yurt tuttuğumuz, iki nehir arasında, bu sulara kaynaklık eden kutsal dağlarda korku ve cesareti, ölüm ve yaşamı bir kez daha anlamlandırırken son eylemi ile Alamut Fedailerinin to-runlarına, Önderliğe yoldaş olmanın yolunu gösterdi.

Bin yıllardır bu topraklarda yaşayan bizdik. Sümer'i, Uruk'u, Ur'u, Babil'i biz yarattık bu diyarlarda. Bin yıllarca önce Ninova kalelerini, Perspolis saraylarını, Baalbek ve Kudüs tapınaklarını, ihtişamlı Tedmür kentini, Ekteban'ı biz inşa ettik. Üsküdar'dan İhdüs'a, Kafkas dağlarından Arap çöllerine uzanan; uygarlığa beşiklik etmiş olan bu topraklardır ki; Mitra'yı, Zervan'ı, Anahita'yı doğurdu. Adem'e, Havva'ya, Nuh'a hayat

kaynağı oldu bu diyarlar. İbrahim, İsa ve daha nice Resul ü Nebi bizdendi.

Seylanın kıymetli taşlarıyla kokuları, Keşmir'in şalları, Galkond'un elmasları, Meldiv'in amberi, Tibet'in miski, Hindistan'ın Tavus kuşuyla, maymunları, Afrika'nın kokulu zamkı, gümüşü, altın tozu, fildişi bu topraklarda değiştirilir, alınıp satılırdı. Yedi sıra surları ile Ekteban surlarıyla muhteşem Persepolis daha barbarlar buralara gelmeden bizimdi, halklarımızındı.

Sonra feleğin devranı kin tutmaya başladı bize!...

Önce Araplar geldiler, *"Cihat"* adına. Ateşgahlarımızı dağıttılar, direndik Babekle, Hürrem'le. Olmadı! Ebu Vefa'yı, Seyh Adi'yi önder seçtik kendimize ve dağlara sığındık. O kutsal Zağroslara, Elbruz'a... Sonra Turan'dan geldiler akın akın. Oğuzlar, Selçuklular, Türkler, Tatar ve Moğollar... Çekirge sürüleri gibiydiler. Onlar da yakıp yıktılar. Bin yılların emeği ile yaratılan büyük saraylar, koca şehirler, bentler darmadağın edildi. Kütüphaneler, ilim yuvaları dağıtıldı. Yine direndik, dağlarımızla!... Zağroslarda, Amanoslarda destanlar yarattık. Kartal yuvalarında fedaileştik, yok olmamak için... Haşhaşiler dediler, Dürzi dediler ama biz direndik, Biz Zağros halkları...

Selahattin de bizdendi, Haçlılar geldiğinde... Araplar çöllere kaçarken direnen yine bizdik... Ruhlara biz seslendik, Halaç ile, Teyran ile, Cizîrî ve Xanî ile...

Her şeye rağmen varlığımızı sürdürdük bu kutsal topraklarda. Dağlara hapsolsak da, parçalansak da... Ama dünya hızla değişiyordu. Çekirge sürülerinin torunları Osmanlılar bırakmadılar, set oldular gelişmelere, bilime ve yaşama dair ne varsa. Ve biz büyük balıkların dünyasında, av ve avcılarının dünyasında küçüldük, bölündük ve yem olduk.

Kılıç artıkları kaldı geriye. Gece gündüz, aylarca yıllarca işleyen kılıçlardan, top tüfekten nasıl olduysa kurtulabilenlerdendik. Yüreği, ruhu ve bilinci yaralı, yaralarına kimselerin merhem sürmediği, acılardan, sıızılardan ancak ağlayabilen bir halk olup çıktık. Hawarlarımızı ise duymak bile istemedi *"uygarlık"*.

Bunları o kutsal topraklara dönerken

belleğine nakış etmişti Baki heval. Daha çocuk yaşlarda doğduğu Alhasuşağı köyünde bilinci gelişmeye başlamıştı. Duvar diplerinde oturup için için ağlayan, klamlarla eski zamanları dile getiren Koçgiri'yi anan yaşlıları dinlerken bağlanmıştı bu topraklara.

Faşizmin kol gezdiği, direnişin ölümüne geliştiği yıllarda büyüdü Baki heval. Orta öğrenimini Arapgir'de gördü ve liseyi bitirdi. Aile de Kürtlüğünü korumuş, 90'lı yılların başlarında gittiği lisede ise halk, ülke ve insanlık sevgisini derinleştirmişti. Çevreden edinmiş olduğu sol ve ilerici değerleri burada daha da geliştirdi.

1990'lı yılların başları devrimin tüm ülkeyi sarıp sarmaladığı, serhildanların, di-

Tajdin ŞAHİN (Şehit Ferhat)

renişin ve savaşın halklaştığı yıllardı. Bin yılı aşkın bir süredir bu topraklarda süregelen başaşağı gidişe, parçalanmaya, sömürgecilğe karşı tarihin tüm kini, öfkesi ve geleceğin sevgisi ile Kürdün başkaldırını gerçekleştirdiği yıllardı. Uzun bir süredir *"Ağrıya gömülüp üzerinin betonlandığı"* söylenen Kürdün diriliş yıllarıydı. Bu diriliş yıllarında Baki heval Kürt basını ile tanıştı. Ölümüne çalışan, durmadan yazan kalemlele bilinçlendi. Toprağa, halka ve kurtuluş güneşine yakınlaştı.

1996 yılına kadar bir yandan kendi olanakları ile okuyup araştırırken, diğer yandan köyde, gerillalarla ilişki kurmaya çalışıyordu. '96 yılında ise ailesine ekonomik katkı sağlamak için metropollere yöneldi. İstanbul'a gitti. Liseyi bitirmişti

ancak herhangi bir iş bulamamıştır. İstanbul'da değişik işlerde çalıştı. Bu arada tutsak olan bir yakınının ziyaretine gidip gelmeye başladı. Arkadaşlarının önerileri ile daha çok araştırmaya, bilinçlenmeye yöneldi.

Kararlıydı. Kararlılığı daha çocukluk yıllarına rastlıyordu. Doğayla, hayvanlarla, köydeki geri ilişkilerle, politikadan uzak ailesiyle olan ilişkileri onun kararlılığının temeliydi. İradesi, kararlarına bağlılığı bu çelişki ve çatışmalarda çelikleşmişti. Kararlılık ve cesaretle yoğrulan yüreği ve beyni hızlı bir gelişmeyi sağlamasına yol açmıştı. Bilinçlendikçe keskin kopuşlar ve güçlü çıkışlar sağlıyordu.

Cehalet, korkunun temelidir. Bilinçlendikçe korkularını darmadağın ederek gerillaya katılma kararı aldı. Ölüm korkusuna yaşam sevgisi ile yöneldi. *"Yeri geldiğinde ölmesini bilmeyenler, yaşamasını da bilmezler"* düşüncesini kendisine rehber edindi.

Arkadaşları da şaşırmıştı onun bu kararına. Partiyle kısa bir süredir tanışmasına rağmen aldığı bu karara saygı, kendisine ve ideallerine bağlılıktan başka başarılar dilemek kalıyordu geriye.

1997 Ekim ayında Koçgiri eyaletinde gerilla saflarına katıldı. Artık o da bir özgürlük savaşçısı idi.

Ailesi uzun süre onun gerillaya katıldığına inanmamıştı. Parti ile görüşünce ikna oldular, ancak, kabullenmediler bu kararı.

Silahını eline aldığı anda daha bıyıkları terlememişti. Ama o hızlıydı, yüreği halk ve ülke sevgisi, beyni zafere kilitlenmişti.

Son eylemine, ölümsüzlüğe yönelirken de cesaret, kararlılık ve sevgi ile donanmış yüreği ile yürüdü.

Başkan APO uluslararası bir komplo sonucu TC devletine esir düşmüştü. 9 Ekim'de yürürlüğe giren ve yoğun çatışmalı, çelişkili bir süreçten sonra Önderlik 15 Şubat'ta esir düşmüş, bunun sonucunda da onlarca militan, kadro ve yurtsever kendisini yakmış, yüzlerce eylem gerçekleşmişti. Türk devleti ise yoğun bir psikolojik savaşla halka ve mücadeleye saldırmıştı. Parti 6. Kongre'si başarı ile sonuçlanmış ve fedai savaşını geliştirme kararı alınmıştı. Fedaileşen gerilla ve fe-

Hamdiye KAPAN (Şehit Berwar)

daileşen halk ancak bu azgın saldırıları, imhayı durdurabilir, zaferi sağlayabilirdi. Bu karar ve iradenin bir gereği olarak tereddütsüz bir tarzda hareket eden Baki heval 5 Nisan 1999'da Bingöl Valiliği'ne yönelik fedai eylemini gerçekleştirdi. Bu eylemle halkın, gerillanın özgürlük ve bunun için mücadele kararlılığı açıkça bir kez daha haykırıldı.

Yalnızca Kürtler fedaileşmedi bu dünyada. Japon kamikazeleri, Vietnamlı devrimciler, Filistin halkının yiğit evlatları. Daha nice halk, tarihin, ölüm ile yaşam arasında seyrettiği bir yerde yaşamak ve varolmak için fedaileşti.

Biz de atalarımızın yollarında yürüyerek fedaileşen bir halkın zafer kararlılığını haykıracağız. Zilanlara, Bervarlara, Revşen, Bermal, Ronahilere ve adını anamadığımız binlerce fedai şehide Baki heval de katıldı. Bizim olan bu topraklarda, binlerce yıl uygarlığın kalbinin attığı, bilimin, insanlığın boyverdiği ama şimdi zulüm yönetimleri, diktatörler elinde çürüyen bir kadvraya dönüşen bu diyarlarda yeniden insanlığın kalbini harekete geçirmek için ölümün üstüne yürüdü Baki heval. İki nehir arasında yaşamı yeniden diriltlen özgürlük güneşinin sönmesi için fedaileşti.

Ve eylemi yaşamın garantisi olacaktır. Özgürlüğün büyük eylemcisi ölüme yönelerek yaşamı yaratan büyük eylemlerin militanına; özgür halk, özgür birey, özgür ülke kavgasında layık olacaktır.

Mücadele arkadaşları

Sevginin ve cesaretin kaynağı

Adı, soyadı: **Selim BENEK**

Kod adı: **Berxwedan**

Doğum yeri ve tarihi: **Hilal köyü-Uludere, 1983**

Mücadeleye katılım tarihi: **1997**

Şehadet tarihi ve yeri: **1998, Gare**

Berxwedan arkadaş 1983'te yurtsever bir ailenin çocuğu olarak dünyaya gelir. Gelişen ulusal kurtuluş mücadelesiyle beraber, henüz küçük yaşta olmasına rağmen olup bitenlere anlam vermeye çalışır. Gün geçtikçe gerillaya sempati duyar hale gelir. Bu arada Türk askerleri köylerini basar ve sürekli köylüleri işkenceden geçirek, hakaretler yağdırır. Gerilla eylemleri geliştikçe köylerine yapılan baskılar da artar. Gerillaya güç getiremeyen devlet güçleri, savunmasız köylülerin üzerine gider, hıncını onlardan çıkarır. *"Balığı yakalamak için denizi kurutmak gerekir"* stratejisinin bir gereği olarak halkı sindirmeye çalışmaktadırlar.

Yaşanan baskılara artık tahammülü kalmayan yurtseverler son çare olarak Güney Kürdistan'a göç ederler. Berxwedan arkadaş işte böyle bir baskı, zulüm, işkence ve göç ortamında büyüdü. Etruş'a kurulan mülteci kampına yerleşen köylüler burada ise KDP'nin yoğun baskıları ile karşılaşır. PKK'ye destek verdiği için halkı tehdit ediyorlar, insanları kaçıracak kurşuna diziyorlar, halkın hayvanlarına el koyuyorlar ve inançlarından vazgeçmelerini sağlamaya çalışıyorlardı. Ölümü bile göze alarak Türk devletine direnen koruculuğu kabul etmemek için topraklarını bırakarak göç eden yurtseverler bu uygulama karşısında iç ihanetin Kürt halkına ne kadar zarar verdiğini çok iyi öğrenirler. Kendisine Kürt diyen

ulusal kurtuluş için, Kürt halkı için uzun bir süre savaştığını iddia eden KDP'nin bu hain yüzü tam anlamıyla ortadaydı. Yıllarca önce Irak'ın saldırısından kaçarak Kuzey'e geldiklerinde ne kadar da yardım etmişlerdi onlara. Veya her baskı dönemlerinde kaçak olanlar az mı misafir olmuştu. Ama şimdi

misafir de değil, baskıdan mecburi olarak kaçan Etruş sakinlerine aman vermiyordu KDP. Hem de Türk devletini aratmayacak tarzda.

Çok kısa bir zaman önce Berxwedan arkadaşın ağabeyi KDP'lilerce katledilmişti. Berxwedan yoldaş, ağabeyinin şehadeti ar-

dından, tüm olanlara yeter dedi. Tüm bu olup bitenler karşısında artık hesap sorma zamanının geldiğini düşünüyordu ve bunun için ilk adımı da çok geçmeden attı.

Yaşadıklarının, intikamını almak için yaşı küçük olmasına rağmen gerilla saflarına katılır. Bütün gerillalar bu küçük gerillayı

merakı ve hevesi vardı. Bulunduğu gerilla takımı içerisindeki tüm işlere istekle koşur, yorulmak nedir bilmez. Yaşama ve yoldaşlarına sevgi ve saygıyla yaklaşırdı. Bu davranışları tüm yoldaşları tarafından takdir edilir ve sonuna kadar destek verildi.

Berxwedan yoldaş henüz yaşı küçük olduğu için ona eylemlerde yer verilmiyordu. Ama o sürekli savaşı dayatıyordu. Sürekli eylemlerde yer almak isteğini belirtiyordu. İlk eyleme gittiğinde oldukça coşkulu ydu. Çünkü şehitlerin içinde, ruhunda yarattığı acı, her şeyin üstündeydi. Etruş halkına yapılanları kabul edemiyordu. Ayrıca ağabeyi ve ailesinin durumu da onun için büyük bir intikam kaynağıydı.

Berxwedan arkadaş, yine bir gün bir eylemin heyecanı ve coşkusuyla güne başlar. KDP peşmergeleri kontralarla beraber ortak hareket edip, gerillaların üstlendikleri noktayı basmak isterler. O esnada tepede bulunan Berxwedan arkadaş, peşmergelere aman vermez.

Bu inatçı direniş karşısında KDP birlikleri Berxwedan arkadaşın mevsisini yoğun ateş altında bıraktılar. Bu yoğun ateş sırasında genç Berxwedan'ımız orada şehitler kervanına katıldı. Gencecik bedeni bir hain kurşunla toprağa karıştı. Onun çocuk bedeni kendisinden büyük düşünceler uğruna feda oldu. Berxwedan'ımız ölmedi, her sıkılan kurşunda o yaşıyor, yaşayacaktır.

Mücadele arkadaşları

PJKK MK üyesi Pelşîn Tolhildan'ın 8 Mart vesilesiyle yaptığı değerlendirme

Özgürlüğe inancımız dorukta

Bu yıl 8 Mart farklı kutlandı. 8 Mart'ın bir hafta öncesinden başlatılan yoğun etkinlikleri vardı. Yine Cenevre'de gerçekleştirilen uluslararası bir kadın yürüyüşü oldu. Bu etkinlikler önemli bir gerçekliği de ortaya koydu. 8 Mart'la birlikte ya da 8 Mart'taki etkinliklerde kadından tüm ulusal, sınıfsal sınırların ötesinde kadın olmanın getirdiği bir birleşme bütünleşme zemini, potansiyeli var ve bu çok net açığa çıktı. Sınıfa, ulusa ve coğrafyaya dair tüm sınırlar bir anlamda kalktı. Tüm sömürünün ve baskının odağında olan, yine şiddete ve önemli oranda zulme maruz kalan kadının hem bu boyutuyla, hem de buna karşı yüreğindeki barış ve demokrasi özlemi ile bu kadar büyük bir potansiyelle biraraya gelmesi önemli ve değerlendirilmesi gereken bir noktadır. Eğer bu güçlü potansiyeli, biraraya gelme zeminini güçlü bir örgütlülüğe kavuşturabilirsek, 21. yüzyılda sıcak yaşanacağı dile getirilen cins savaşımını çok daha anlamlı kılabiliriz. Ve cinsler arasında eşitsizliğe, sömürüye ve baskıya dayalı olan, yine kadın aleyhine yürüyen hareketleri yeniden kadın açısından eşitliği ve özgürlüğü getirecek bir temelde düzenleme gücünü gösterebiliriz. Bu 2000 yılı 8 Mart'ının böyle bir anlamı vardır.

2000 yılının 8 Mart'ının çok büyük bir coşkusu ve bir farkı vardı. Farkı şu: 8 Mart bir güne sığdırılma gerçekliğinden, biçimsel de olsa çıkarıldı. Bazı istatistikî bilgiler var. Aslında bunlar düşündürücü. Sınıfsal-ulusal sınırları aşarak bu kadar bütünleşmeyi ve bu kadar gücü gösterebilen kadının neden potansiyelini, örneğin günlük yaşamını, her gün karşılaştığı şiddeti, zulmü ortadan kaldırma noktasında örgütleyemediğini sorgulattıran bir gerçeklik.

Kadının, 21. yüzyıla girdiğimiz bu süreçte hala sömürünün, baskının odağında olma gibi bir gerçekliği vardır. Aynı zamanda kadında, en ezilen, en baskıya ve şiddete maruz kalan kesim olarak özgürlük ihtiyacının çok duyulması durumu görülüyor. Bununla birlikte kadın geçen yüzyılda önceki dönemlere oranla çok daha farklı bir yüzyılı yaşadı. Kadın bu yüzyılda örgütle tanıştı, mücadeleye tanıştı, savaşı yaşadı, ideolojiyle tanıştı. Yani bu anlamda kendi gücünü tanıdı. Bir anlamda bunu hem kendisi için, hem bir halk için ortaya koyabilme gücünü tanıdı, yaşadı. Bu, birçok dünya devriminde büyük örnekleriyle vardır. Yine PKK gerçekliğinde Parti Önderliğimizin ortaya koyduğu kadın kurtuluş ideolojisiyle kadın ilk defa bir kurtuluş ideolojisine kavuştu. Bu aslında çok büyük bir güç. Ve bununla birlikte çokça dile getirildiği gibi tabii ki yüzyıl gerçekliği vardır. Bununla yüzyılın karakteri de vardır. Bu yüzyılda "eşitlik, özgürlük ve demokrasi" çokça dile getiriliyor. Yüzyılın karakterinde eğer bu kavramlar gerçekten etkili olacaksa, özüne denk yaşanacaksa bu noktada kadının da özgürlük ihtiyacı ile birlikte bu özgürlük sorununu gündemleştirmesi anlamlıdır.

İnsanlık tarihinde binlerce yılın köleliği, yaşanan ezilmişliği, değişen dünya gerçekliğiyle de bağlantılı olarak değişime uğradı. Kadın açısından da bu tecrübelerle bağlantılı olarak önemli bir bilinçlenme düzeyi ortaya konulmuştur. Aslında kadının özgürlüğe dair umudu bir anlamda kökleşti, belli bir bilinç kazandı. Bu süreci, kadının kendi özgürlük sorununun bilincinde olduğunun ve bunu sahiplendiğinin bir göstergesi olarak ele alabiliriz.

Globalleşen dünya sömürüsüne karşı, kadının karşıt mücadelesi konusunda konuşmak yetmiyor, projeler oluşturmak gerekiyor. İçine girdiğimiz süreç açısından bu çok daha yakıcıdır. Kadının özgürlüğe dair umutları kökleşti, gelişti. Bunu PKK

gerçeğinde, PJKK somutunda dile getirmek mümkündür. Yine bu açığa çıkan kadın eylemselliklerinde sorunu sahiplenmede genel kadın düzeyinde bunu görebilmek mümkündür. Ancak bu noktada şunu çok net koymak gerekiyor; sorunları somut ortaya koyabildiğimiz kadar, çözümleri de somut tartışabilmemiz, projeleri somut olarak oluşturmamız gerekiyor.

Bu noktada insan tabii ki şunları sorma gereği duyuyor: Neden hala milyonlarca kadın dayakla, tecavüzle, şiddetle karşı karşıya? Neden yaşamın çok önemli bir kesimi olmasına rağmen hala ikinci planda? Neden hala kendi iradesiyle siyaset ve politikada aktifleşemiyor? Bu sorulara cevap aramak kadar, bunları tartışmak kadar, yaratmak da, yani çözümlerini somut bir biçimde yaratmak da önemlidir. Yine Kürdistan toplumu ve Türkiye toplumu açısından dile getirdiğimizde, yaşanan sa-

den yola çıkılarak ortaya konuldu: *"Kapsamlı ve büyük sorunlar varsa ortada, derin çelişkiler yaşanıyorsa, bunların çözümü ancak büyük bir örgütlülükle, derin bir örgütlülükle olabilir."* PJKK bu temelde kuruldu ve Önderliğimiz bu temelde bu çalışmayı geliştirdi. Bu örgütlülük somutunda ele alınan bir özgür yaşam projesi, erkeği dönüştürme projesi vardı. Bu projelere ulaşıldı.

Şimdi bir barış süreci yaratılmaya çalışılıyor; barış sürecine yönelik, onu yaratmaya yönelik bir savaşım, bir mücadele var. Bu anlamda gündeme gelen diğer bir örgütlenme biçimi Dünya Özgür Kadın Vakfı olmaktadır. Bu vakıf bünyesinde sömürü boyutlarının farklı farklı biçimlerini içeren yönler tartışmaya açılmıştır. Kadının toplumsal alanda, sosyal alanda, kültür alanında yaşadığı sorunlar var, yine çok ciddi yoksullukla bağlantılı olarak yaşadığı sağlık sorunları vardır. Bu vakıf bu anlamda çok kap-

saretle önemli bir bilinçlenme de vardır. Bununla birlikte biz şuna inanıyoruz: PJKK deneyiminde açığa çıkan hem bilinç düzeyinin, hem irade düzeyinin, hem de kadının yıllarca dağda yaşadığı tecrübenin bizimle sınırlı kalması, Kürt kadını ile sınırlı kalması elbette ki düşünülemez. Yeterince ve doğru kanalize edildiğinde dünya kadınlarının özgürlük mücadelesine çok büyük bir hizmet ve açılım kazandıracağına inanıyoruz. Bunun projeleri üzerine de yoğunlaşmalarımız vardır. Yine yarım kalan projenin özüne denk nasıl tamamlanacağına ilişkin önemli yoğunlaşmalarımız, farklı projelerimiz, bu anlamda geliştirebilecek tartışmalarımız vardır ve bunları da PJKK bünyesinde ele alıyoruz. Bu yönlü daha somut, giderek daha fazla kitlelere yansıtılabileceğimiz, topluma taşırabileceğimiz projelerimiz vardır.

Partimizin açıkladığı Barış Projesi, 7. Olağanüstü Kongremizin aldığı bir karardı. Bu kararın 8

Mart'ta açıklanması oldukça anlamlıydı. Kadının özünde, kişiliğinde, doğasında var olan barışın, barışla özdeşleşerek dünya emekçi kadın gününde partimizin bu projeyi açıklaması elbette ki anlamlıdır. Bu proje kapsamında olduğu kadar, gerçekleştirilen 7. Kongre'de de partimizin kadına biçtiği önemli bir misyon, önemli bir rol atfetme durumu vardır. Elbette ki bu PKK'nin misyonuyla paraleldir. Türkiye toplumunun demokratikleştirilmesi çerçevesinde kadının da oynaması gereken rolü en aktif bir biçimde oynaması, yani yıllarca dağlarda kazandığı her yönlü tecrübeyi topluma taşıyarak, toplumu bu anlamda bilinçlendirerek demokratikleşme zeminini yaratması esas alınmıştır. Kadın nasıl ki bütün zorluklara rağmen, kadın açısından daha özgün zorlukları olmasına rağmen, dağlarda yıllarca her iki halkın özgürlüğü için savaştıysa, bütün zorlukları göğüsleyebildiyse, elbette ki barış ortamında da bütün zorlukları göğüsleyebilecektir. Bu anlamıyla kadın, Parti Önderliğimizin açıkladığı güvene denk bir rolü mutlaka oynayacaktır.

Bu anlamıyla 7. Olağanüstü Kongre'nin de belirlediği, kararlaştırdığı

çizgi temelinde kadının Türkiye'nin demokratikleştirilmesi noktasında oynayacağı çok güçlü bir rol vardır. Bugün her iki halk arasında savaşın getirdiği ve toplumsal yaşama yansıyan bir kutuplaşma vardır. Bu kutuplaşmanın aşılmasında aslında kadına çok önemli rol düşüyor. Yani kadının üzerindeki sömürü ve baskı kalkmadan elbette ki demokrasi ve özgürlük yaşanamaz. Bu anlamda kadın genel bir zemindir. Türk ve Kürt kadını, kadını zorlayan savaş ortamında, ana olma gerçeğinden kaynaklı zorlayan gerçeklikler ayımdır, ortaktır. Bu anlamıyla bu ortaklık mutlaka yaşanan bu kutuplaşmayı ortadan kaldıracaktır diye düşünüyoruz. Halklar arasında yaşanan bu soğukluğu, savaşın getirdiği her yönlü tahribatları aşmada kadının, yani Türk ve Kürt kadınlarının rolü belirleyici olacaktır. Bu anlamıyla sadece potansiyel olarak ve doğası gereği barışa yakınlığıyla bir güç, önemli bir başlangıç ya da önemli bir potansiyel olsa da salt bu yeterli olamaz. Bu noktada kadın olarak tüm PJKK yapısı, aynı zamanda toplumdaki Kürt kadını ve Türk kadını yine tüm alanlardaki Kürt ve Türk kadınlarının bu rolü sahiplenebilmesi bilinçli bir biçimde bu role denk örgütlülüğü geliştirebilmesi çok önemlidir. Bugün salt bu rolü ortaya koymak veya bu role kadının yakınlığını ortaya koymak yetmiyor.

Kadını ve katılımını güçlendirebilmek çok önemlidir. Bu anlamıyla 8 Mart'a yeniden bir anlam biçme gerekmektedir. Bu 2000 yılının ilk 8 Mart'ı Türk ve Kürt kadınları açısından çok daha farklı bir anlam taşıyor. Bu günü, her iki toplumun bütünleşmesini, kardeşçe ve özgürce yaşamasını, özgür bir birliktelik içerisinde yaşamasını sağlayabilecek ilk adım olarak değerlendiriyoruz.

“Kadın nasıl ki bütün zorluklara rağmen, dağlarda yıllarca her iki halkın özgürlüğü için savaştıysa, bütün zorlukları göğüsleyebildiyse, elbette ki barış ortamında da bütün zorlukları göğüsleyebilecektir. Bu anlamıyla kadın, Parti Önderliğimizin açıkladığı güvene denk bir rolü mutlaka oynayacaktır.”

vasın toplumun genelinde yarattığı tahribat kadar, hatta daha fazla kadında bir tahribat yaratma durumu vardır. Kadında yarattığı yaralanmalar vardır. Yine kadının çok büyük bir kesimi, bu globalleşen dünya gerçeğiyle, yine genel sömürüyle bağlantılı olarak eğitimsiz, yoksullukla karşı karşıyadır. Bilinçsiz, örgütsüz, kendi sorunlarını ortaya koyma gücünden yoksun, onun örgütlü gücünü oluşturmaktan yoksundur. Bütün bunların hepsi PJKK olarak da, PKK olarak da bizim açımızdan bir özgürlük savaşımını geliştirme gereksesi olmuştur.

PKK çıkışından beri Kürt halkı üzerinde yürütülen genel sömürünün ortadan kalkması için bir savaşımı başlattı. Yine bununla birlikte her zaman kadın özgürlük sorununu da sömürüyle bağlantılı olarak ele aldı. Genel bu sömürünün ortadan kalkmasının yaratacağı zeminde, kadın özgürlük hareketinin çok daha derinliğine, verimli bir şekilde geliştirilebileceğine inandı. Bu anlamda bir mücadeleyi yürüttü. Bunun sonucunda, Parti Önderliğimizin çok daha derinleştirmesiyle kadın sorununun çözümü ve bir PJKK düzeyi açığa çıktı. Bu temelde kadın olarak özgürlüğe inancımız dorukta.

Özgürlük üzerine tartışmalarımız kadar, insanlığın, yaşamın özüne dair çok büyük çirkinleştirmeyi, hakareti yaşayan ya da hakaretin yaşandığı cinslerarası ilişkileri, daha çok da kadın aleyhine olan bu ilişkileri düzenlemenin, değiştirmenin, kadının ideolojik bilinç ve güçlülük kazanmasıyla bağlantısı olduğu kadar, örgütlülük düzeyini geliştirmekle de çok önemli bağı vardır. Bu noktada biz bu sömürü boyutlarıyla mücadele ederken, PJKK'yi anlamlı buluyoruz. PJKK'nin kuruluşu şöylesi bir belirleme-

samlı bir çalışmayı önüne koyuyor. Sömürünün çok farklı boyutlarını bu temelde gündemine almayı ve ortadan kaldırmayı, onunla bilinçlenme ve örgütlenme temelinde bir mücadeleyi gündemine alıyor.

PJKK, çok kapsamlı bir yaşam sorununun çözümünün gerektirdiği bir örgütlülük düzeyi olduğu kadar, kadının YAJK örgütlülüğünün, hareket olma gerçekliğinin artık kadının ulaştığı düzeye tam cevap olamaması, bu anlamda bir partileşme düzeyinin bir ihtiyaç olmasıyla açığa çıkan bir gerçeklik oldu. Dünya tarihinde, bütün toplumlar gerçeğinde bakıldığında ilktir, yani bir parti içerisinde bir başka parti olarak isimlendirilme, ortaya konulma salt PKK'de gerçekleştirildi. Nasıl ki dünya tarihinde parti gerçeğimizde olduğu gibi ayrıca kadın ordulaşması, özgün bir kadın ordulaşması yoksa ve bu da ilk PKK'de geliştirildiyse, bu anlamıyla bir parti olma gerçeği de yine PKK'de ortaya konuldu, Önderliğimiz tarafından ortaya konuldu. Bu çok büyük bir moral düzeyi, çok büyük güven kazandırdı. Kadının kendi özgürlük sorunlarını böylesi bir örgütlülükle birlikte ortaya koyabilmesi olarak ele alınabilir. Bu çalışma, kadın açısından çok üst düzey bir morali, özgürlüğe daha güçlü bir motive olmayı getirdi.

Bununla birlikte kadın özgürlük mücadelesi yürütülürken bir parti olmanın yüklediği çok farklı misyonlar vardır. Özgür yaşam projesi, yine erkeği dönüştürme projesiyle bağlantılı olarak salt kendi partimiz PKK bünyesinde değil, giderek burada yaratılan değerlerin hem Kürt, hem Türk toplumuna taşınması noktasında çok önemli bir sorumluluk, bir misyon yükledi. Bunun sorgulaması, tartışmaları güçlü yürütüldü. Bu anlamda parti olmanın, bir parti olarak kendini örgütlemenin getirdiği güvenle ve ce-